



Analyse van het bereiken van de SDGs
door de Federale Overheid en potentiële
spillovers
Gap-analyse



**INSTITUUT VOOR
DUURZAME ONTWIKKELING**

Contact:
steven.knotter@ideaconsult.be
devriendtsander@gmail.com

Jozef II-straat 40 B1
1000 Brussel

T: +32 2 282 17 10
info@ideaconsult.be
www.ideaconsult.be

In opdracht van
Federaal Instituut voor Duurzame Ontwikkeling
(FIDO)



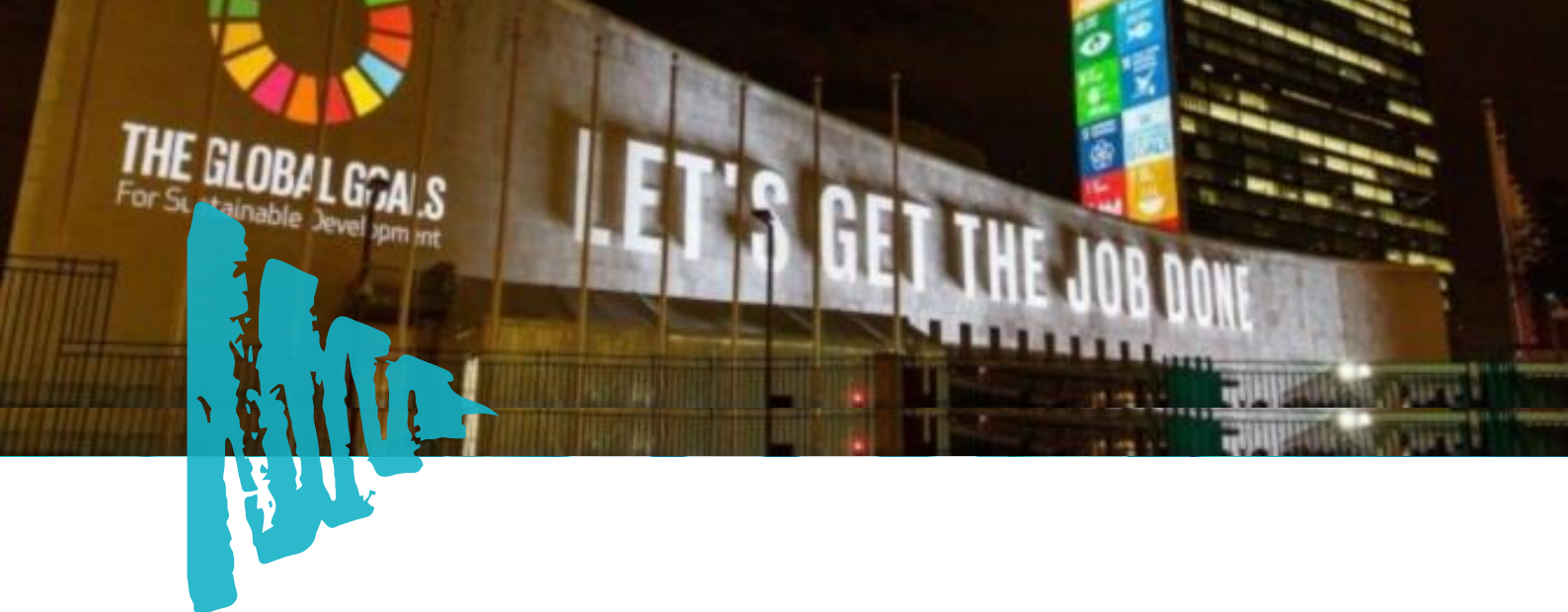


1. De Gap-analyse: De opdracht	4
1.1 Gap-analyse 2020	4
1.2 Gap-analyse 2024	5
2. Resultaten – Samengevat	7
2.1 SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen	9
2.2 SDG 2 – Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw	10
2.3 SDG 3 – Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden	12
2.4 SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen	13
2.5 SDG 5 – Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes	14
2.6 SDG 6 – Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen	15
2.7 SDG 7 – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	16
2.8 SDG 8 – Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	17
2.9 SDG 9 – Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	18
2.10 SDG 10 – Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target	19
2.11 SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam	20
2.12 SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	20
2.13 SDG 13 – Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden	22
2.14 SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen	23
2.15 SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe	24
2.16 SDG 16 – Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen	25
2.17 SDG 17 – Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling	26
2.18 Aanbevelingen voor beleidsdomeinen	27
3. Resultaten – Uitgebreide fiches	31
3.1 SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen	31
3.2 SDG 2 – Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw	44
3.3 SDG 3 – Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden	65



3.4	SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen	88
3.5	SDG 5 – Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes	110
3.6	SDG 6 – Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen	126
3.7	SDG 7 – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen	136
3.8	SDG 8 – Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen	149
3.9	SDG 9 – Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie	165
3.10	SDG 10 – Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target	176
3.11	SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam	191
3.12	SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen	207
3.13	SDG 13 – Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden	224
3.14	SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen	234
3.15	SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe	248
3.16	SDG 16 – Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen	269
3.17	SDG 17 – Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling	291





1. De Gap-analyse: De opdracht

1.1 Gap-analyse 2020

De Gap-analyse bouwt verder op de eerder uitgevoerd Gap-analyse 'Het bepalen van de te behalen doelstellingen in het kader van de uitvoering van de Agenda 2030' (IDO vzw, 2020). In deze analyse werden de 17 SDG's en de 169 subSDG's onder de loep worden genomen, ongeacht of het een federale of regionale bevoegdheid is, om na te gaan of deze SMART gedefinieerd zijn.

Het onderzoek bestond eruit om voor de 17 SDG's bijhorende 169 SDG targets na te gaan of deze SMART-geformuleerd zijn. De volgende terminologie wordt gehanteerd in het onderzoek:

- SDG's: Er zijn 17 'Sustainable Development Goals', die in september 2015 door de VN werden onderschreven, bijv. 'SDG 1 Beëindig armoede overal en in al haar vormen'.
- Sub-SDG of SDG-Target: Elke SDG bestaat uit verschillende subSDG's of targets, in totaal zijn er 169 VN targets die de SDG's nader uitwerken, bijv. 'SDG target 1.1 Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd, die met minder dan \$ 1,25 per dag moeten rondkomen'
- SDG-indicator: Elke target heeft één of meerdere UNSTAT indicatoren, in totaal zijn er 242, bijv. 'Indicator 1.1.1 Aandeel van de bevolking onder de internationale armoedegrens naar geslacht, leeftijd, arbeidsstatus en geografische locatie'.
- Doelstellingen: De specifieke doelstellingen, via dit onderzoek opgelijst, die tegen 2030 moet gehaald worden. Bij sommige SDG targets kunnen de doelstellingen onmiddellijk worden afgeleid, bij andere SDG targets is dit niet het geval. Een subSDG kan verder worden verfijnd en valt dan uiteen in verschillende doelstellingen omvatten, een subSDG kan dus meerdere doelstellingen omvatten. In dit onderzoek werd de stand van zaken telkens afgewogen tegen de doelstelling.

Sommige subSDG's waren reeds SMART geformuleerd zoals ze oorspronkelijk waren geschreven. Voor de doelstellingen die niet SMART geformuleerd waren, werd onderzocht of er in beleidsplannen, Belgische wetgeving, internationale verdragen... bepaalde SMART-doelstellingen werden teruggevonden. Voor deze SMART-subdoelstellingen werd een stand van zaken opgemaakt. Voor de overige niet-SMART doelstellingen werden SMART-doelstellingen voorgesteld op het 'high' en op het 'average ambition' niveau. Onderstaand schema werd gevolgd en op deze manier werden er in totaal 119 SDG targets als SMART en 50 als niet-SMART geïdentificeerd.



Figuur 1: Verschillende type SDG subdoelstellingen



1.2 Gap-analyse 2024

De nieuwe Gap-analyse bouwt verder op de Gap-analyse uit 2020. In deze-analyse worden voor alle 119 geïdentificeerde en 50 voorgestelde (High & Average) doelstellingen een stand van zaken opgemaakt. Voor de 'average' en 'high' doelstellingen zal dit voor een eerste maal gebeuren. De fiche opgemaakt per subSDG, samen het overzicht is excel per doelstelling zijn de belangrijkste output van deze studie.

Alvorens de stand van zaken op te maken werden alle doelstellingen onderworpen aan een actualiteitscheck: zijn deze doelstellingen nog actueel, werden er nieuwe verdragen gesloten, zijn doelstellingen strenger geworden... Eens de doelstellingen terug actueel waren, werd de stand van zaken opgemaakt. Bij het opmaken van de stand van zaken werd het cascade-principe gebruikt. Eerst werd er gezocht naar bronnen op nationaal niveau zoals Statbel of bij de eigen nationale en regionale instellingen. Indien deze zoekopdrachten geen bevredigende resultaten opleverden, werd verder gezocht naar data op Europees niveau (bijv. Eurostat), bij Europese instellingen, op internationaal niveau (bijv. OECD) of internationale instellingen (bijv. WGO). Er werd steeds gestreefd om de meest recente, accurate en volledige bron op te nemen.

Na de dataverzameling werd aan de hand van de twee methoden de GAP bepaald. Er werd een waarde in percentage weergegeven (methode 1) en een waarde in aantal standaarddeviaties verwijderd van de doelstelling (methode 2). Indien mogelijk werd een lineaire regressie uitgevoerd om een prognose te maken tot 2030.

Methode 1: (zie "Europe sustainability development report 2020/03 – Annex1 Methology")

$$Y = \text{fulfilment of target, tussen 0 en 100\%} = xxx$$

$$= \text{Minimum van } (x - x_{min}) / (x_{max} - x_{min}) \text{ OF } 100\%$$

Waarbij: x = gemeten waarde; x_{max} = beste waarde(target); x_{min} = slechtste waarde

$$X' = 100\% - Y = \text{distance to target}$$

Methode 2: (zie "OECD Statistics Working paper 2020/03")

$$X' = \text{distance to target} = xxx$$

$$= \text{Minimum van } (x_i - \text{target}) / \text{standaarddeviatie OF}$$

$$= \text{Minimum van } (\text{target} - x_i) / \text{standaarddeviatie s OF 0}$$

Indien binaire doelstelling (J/N): werden bovenstaande methodes niet toegepast, dan is waarde 0% of 100%

Projectie 2030: Waar mogelijk wordt een verwachting gegeven of de SDG target al dan niet zal bereikt worden in 2030. Afhankelijk van de beschikbare data werd dit gedaan via groeivoet (annual compound growth rate). Let wel:



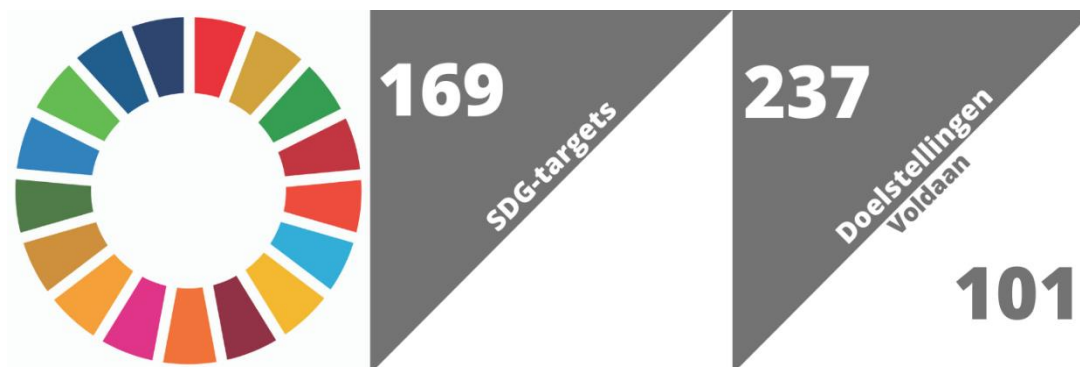
deze groeivoet is enkel gebaseerd op data uit het verleden en wordt dus niet noodzakelijkerwijs voortgezet. Wat voorzichtigheid met een dergelijke voorspelling is dus nodig.

Het onderzoek levert een gedetailleerde fiche met de stand van zaken van elke subSDG en overzicht in Excel van de resultaten per doelstelling. Hieronder wordt eerst per SDG een overzicht gegeven, daarna kunnen alle subSDG in detail worden bekeken.

Deze opdracht werd uitgevoerd door: Blommaert Chris, Borgo Esmeralda, Devriendt Sander, Michielsens Kristien & Vanden Bussche Evelien (IDO – Instituut voor Duurzame Ontwikkeling) en Beyne Jan & Knotter Steven (Route2030 en IDEA Consult).



2. Resultaten – Samengevat



In deze analyse werden de 17 SDG's en de 169 subSDG's of subtargets onder de loep worden genomen. Uit de 169 subSDG's werden 237 unieke SMART-doelstellingen gevonden die door België werden onderschreven. Van de 237 doelstellingen zijn er reeds 101 die voor 100 % werden bereikt.

In deze samenvatting wordt per SDG een beknopt overzicht gegeven van hoeveel doelstellingen er zijn, in welke mate ze behaald worden en in welke richting ze evolueren. Indien mogelijk geven we aan of de doelstelling bereikt zullen blijven of worden tegen 2030. Voor elke SDG benoemen we enkele aanbevelingen omtrent welke subSDG's en doelstellingen extra aandacht verdienen o.b.v. de stand van zaken opgemaakt in de fiches. We geven hierbij ook telkens het eerst betrokken beleidsdomein aan .

Op basis hiervan is verdere opvolging nodig binnen de FOD's en de beleidsdomeinen om na te gaan wat de oorzaken zijn en welke beleidsmaatregelen nodig zijn om het tij te keren of de trend te versnellen en de doelstellingen te behalen.

In Sectie 2.18 geven we per beleidsdomein aan welke doelstellingen prioritair moeten worden behandeld of die extra aandacht vragen nu en in de toekomst.

Voor elk van de subSDG's werd een uitgebreide fiche opgemaakt met daarin de actuele doelstellingen, voor elk van de doelstellingen werd een stand van zaken opgemaakt en indien mogelijk een projectie gemaakt voor 2030. Deze fiches vormen de belangrijkste output van deze studie. Naast de uitgebreide fiches die in deze studie kunnen worden nagelezen, maakt een excelfile met de stand van zaken per doelstelling integraal deel uit van deze studie. In de excelfile kunnen de doelstellingen eenvoudig worden gefilterd per FOD, beleidsdomein... om een overzicht op maat te maken.

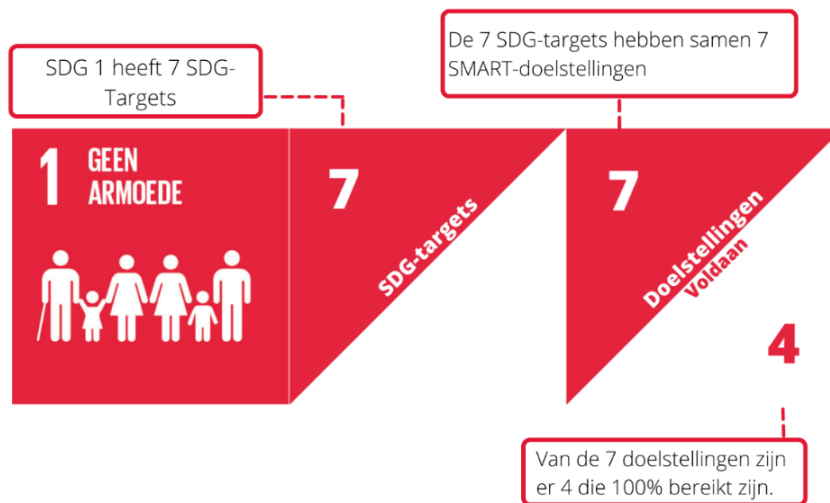
Onderstaande tabel geeft een indicatie hoe ver we als land staan in het behalen van de SDG's. In de eerste kolom wordt een indicatieve evaluatie gemaakt van alle behaalde doelstellingen. Het is mogelijk dat er geen enkele doelstelling behaald is, maar er toch een hoge score wordt behaald omdat alle afzonderlijke doelstellingen zeer hoog scoren. In de laatste twee kolommen wordt weergegeven hoeveel doelstellingen er reeds werden behaald op het totaal van alle doelstellingen binnen de SDG. Dit wordt zowel weergegeven voor de Gap-analyse uit 2020 als voor de huidige Gap-analyse. Deze kolommen kunnen echter niet 1 op 1 met elkaar worden vergeleken. In de Gap-analyse van 2020 werden 119 doelstellingen beoordeeld, daarvan werden er 58 als voldaan beschouwd. In deze Gap-analyse werden 237 doelstellingen beoordeeld, hiervan werden er 101 als voldaan beschouwd.



SDG	Stand van zaken	Behaald 2020	Behaald 2024
 1 GEEN ARMOED		4/8	4/7
 2 GEEN HONGER		2/14	5/21
 3 GOED GEZONDHEID EN WELZIJN		4/20	3/22
 4 Kwaliteits Onderwijs		4/6	6/14
 5 GELIJK RELATIE		7/15	5/11
 6 SCHONEN WATER EN SANITATIE		5/9	4/7
 7 BETALBAAR EN SCHONE ENERGIE		1/8	7/13
 8 MENSEN MET EEN GOED WERK EN ECONOMISCHE GROEI		6/14	8/13
 9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR		1/8	3/6
 10 ONVERMINDERDE ONVERMINDEREN		13/21	9/14
 11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN		6/17	6/16
 12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE		5/13	10/15
 13 KLIJMAANDE		3/5	3/5
 14 LEVEN ONDER HET WATER		5/13	6/15
 15 LEVEN OP HET LAND		3/5	5/17
 16 VREDEN, RECHT EN STERKE INSTITUTIES		12/16	9/20
 17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN		9/14	8/21



2.1 SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen



In onderstaande tabel wordt er per SDG-target aangegeven hoeveel SMART-doelstellingen er werden gevonden voor België en in welke mate deze doelstelling bereikt. Indien mogelijk wordt aangegeven in welke richting de doelstellingen evolueren en of ze in 2030 zullen bereikt zijn. Sommige doelstellingen die nu bereikt zijn, zullen dit niet noodzakelijk blijven in 2030. Bij een aantal SDG-targets en doelstellingen wordt doorverwezen naar andere doelstellingen die het item beoordelen. Onder de tabel worden telkens de relevante beleidsdomeinen weergegeven tussen haakjes na elke aanbeveling.

	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
1.1	1	100 %		✓
1.2	1	28 %	↑	✗
1.3	1	100 %		✓
1.4	-	3.8, 4.1-3, 6.1-2, 7.1-2, 8.10, 9.1, 9.3, 9.c, 11.1-2, 11.6.		
1.5	3	100 %		✓
		0 %		✗
		0 %		✗
1.a	-	17.1-4		
1.b	1	100 %		

Aanbeveling voor SDG 1:

- Voor SDG target 1.2 is doelstelling nog niet bereikt. De trend is dalend maar niet voldoende om tegen 2030 de doelstelling te bereiken (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding & Sociale zaken).
- Voor SDG targets 1.1 en 1.b zijn de doelstellingen bereikt (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- SDG target 1.3 is zo goed als bereikt (en is op 100% gezet). Aandachtspunt is wel nog het aandeel van de beroepsbevolking die een vergoeding krijgt in geval van een arbeidsongeval (Sociale zaken).
- Voor SDG's 1.4 en 1.a verwijzen we door naar andere targets.
- SDG 1.5 inzake natuurrampen is gedeeltelijk bereikt, m.n. er zijn plannen om te gaan met natuurrampen. De overige twee doelstellingen zijn niet meer te realiseren als gevolg van de natuurramp in Wallonië in 2021. Natuurrampen zijn ook dermate onvoorspelbaar dat deze doelstellingen moeilijk te realiseren zijn. Dat roept de vraag op of deze doelstelling op zich dan nog wel voldoet omdat hij op zich niet veel zegt over de oorzaken en de mogelijkheden om preventief op te treden. In die zin is doelstelling 1 (rampriscobeheer) belangrijk (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).



2.2 SDG 2 – Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
2.1	2	100 %		✓
		94 %	↓	✗
2.2	5	0 %	↓	✗
		100 %		✓
		100 %		✓
		0 %	↓	✗
		onbepaald		
2.3	1	61 %		
2.4	7	21 %	↑	✗
		4 %	↑	✗
		0 %		
		0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		65 %	↑	✓
		100 %		✓
2.5	4	0 %	→	✗
		0 %	→	✗
		0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
2.a	-	17.2		
2.b	1	100 %		✓
2.c	1	0 %		

Aanbeveling voor SDG 2:

- Voor SDG target 2.b is de doelstelling bereikt (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).
- Wat betreft SDG 2.1, stellen we vast dat het aandeel van de bevolking die te maken heeft met gematigde of ernstige voedselonzeekerheid weliswaar beperkt is maar wel stijgt in plaats van te dalen. Dit is een aandachtspunt (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- Voor SDG 2.2 zijn extra inspanningen nodig op vlak van het voorkomen van zwaarlijvigheid en bloedarmoede bij vrouwen in de reproductieve leeftijd: beide gaan erop achteruit in plaats van te verbeteren. Op vlak van bloedarmoede bij vrouwen in de reproductieve leeftijd dienen de cijfers bovendien te worden geactualiseerd. Wat betreft ondervoeding bij ouderen dienen systematisch cijfers te worden bijgehouden (Volksgezondheid).



- Voor SDG target 2.4 zijn de doelstellingen over het algemeen niet bereikt (met uitzondering van de doelstelling op vlak van biologische landbouw die echter niet erg ambitieus is: “aandeel moet stijgen”). Enkel de doelstelling m.b.t het antibioticagebruik in de veeteelt is on track om te realiseren tegen 2030. Wat betreft de nutriëntenbalans bevelen we aan om de Belgische gegevens daaromtrent opnieuw over te maken aan Eurostat (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG target 2.3 is de doelstelling niet bereikt en kan geen uitspraak gedaan worden over de evolutie omdat de cijfers te sterk fluctueren (Economie).
- Voor SDG target 2.5 is nog niets bereikt en is er, zonder gewijzigd beleid, niets dat er op wijst dat daar op korte termijn verandering in zal komen (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG target 2.a verwijzen we door naar target 17.2.



2.3 SDG 3 – Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
3.1	1	100 %	↑	✓
3.2	1	100 %	↑	✓
3.3	4	15 %	↑	✗
		23 %	↑	✗
		3 %	↑	✗
		6 %	↑	✗
3.4	2	59 %	↑	✓
		96 %	↑	✓
3.5	3	27 %	↑	✗
		21 %	↑	✗
		46 %	↑	✗
3.6	1	61 %	↑	✓
3.7	4	-	→	✗
		76 %		
		-		
		-		
3.8	1	99 %	→	✓
3.9	1	-		
3.a	1	84 %	↑	✓
3.b	-	17.2		
	1	0 %	→	
3.c	1	-		
3.d	1	-		

Aanbeveling voor SDG 3:

- Voor SDG targets 3.1, 3.2 en 3.8 zijn de doelstellingen bereikt (Volksgezondheid).
- Voor SDG target 3.4, 3.6 en 3.a is de doelstelling nog niet bereikt, maar het pad lijkt on track tegen 2030 (Volksgezondheid & Mobiliteit).
- Voor SDG targets 3.3 en 3.5 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde (ambitieuze) doelstellingen voor deze SDG targets (Volksgezondheid).
- Voor SDG 3.7, 3.9, 3.b en 3.c is de aanbeveling werk te maken van betere dataverzameling voor het monitoren van deze doelstellingen (Volksgezondheid & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



2.4 SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
4.1	1	94 %	↑	✗
4.2	1	98 %	→	
4.3	1	100 %		✓
4.4	1	100 %		✓
4.5	2	100 %		✓
		100 %		✓
4.6	4	0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		onbepaald		
4.7	1	100 %		✓
4.a	1	100 %		✓
4.b	1	onbepaald		
4.c	1	onbepaald		

Aanbeveling voor SDG 4:

- Voor de SDG targets 4.3, 4.4, 4.5, 4.7 en 4.a zijn de doelstellingen bereikt. Bij SDG target 4.3 en 4.5 betekent dit niet dat er geen maatschappelijke barrières meer zijn die gelijke toegang kunnen verhinderen wat als aandachtspunt wordt weerhouden. Voor SDG target 4.4 zal het belangrijk zijn om op te volgen hoe deze maatregelen zich vertalen in de ondernemingszin van leerlingen, studenten en cursisten en hoe dit invloed heeft op de positieve studiekeuze als voorbereiding op de tewerkstelling en de professionele wereld (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit).
- Voor SDG target 4.7 blijft het belangrijk om op te volgen hoe deze maatregelen zich vertalen in de kennis en vaardigheden van alle leerlingen (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling)).
- Voor SDG target 4.2 is de doelstelling niet bereikt, maar stagneert en wordt als voldaan beschouwd.
- Voor SDG targets 4.1 en 4.6 is een extra inspanning nodig, de aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstelling voor deze SDG targets (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit).
- Voor SDG target 4.b en 4.c is de aanbeveling om werk te maken van betere dataverzameling voor het monitoren van deze doelstellingen (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



2.5 SDG 5 – Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes



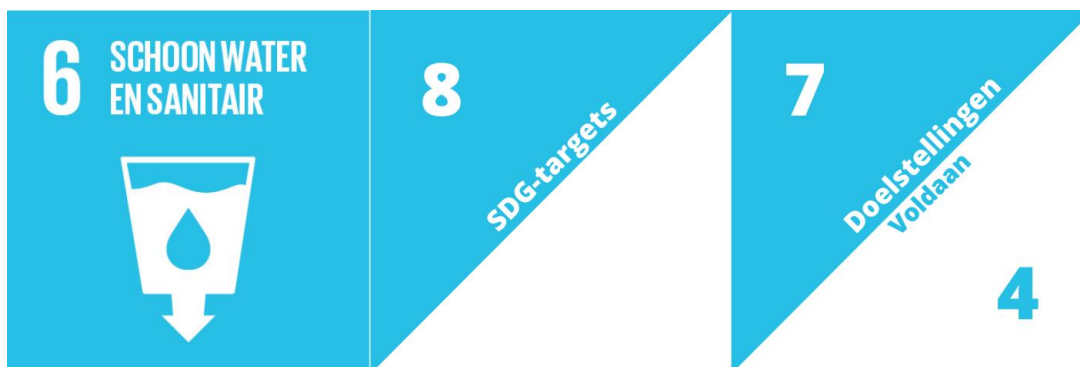
	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
5.1	1	100 %		
5.2	1	100 %		
5.3	1	100 %		
5.4	1	95 %	↑	
5.5	4	80 %	↑	×
		73 %	→	×
		100 %		✓
		49 %	↑	×
5.6	1	100 %		✓
5.a	-	5.1		
5.b	2	74 %	↑	×
		37 %	↑	×
5.c	-	5.1		

Aanbeveling voor SDG 5:

- Heel wat targets van SDG 5 werden bereikt (5.1, 5.2, 5.3, 5.6, 5.a en 5.c). Hierbij dient vermeld te worden dat het hier vaak gaat om “juridisch bereikt” en dat de maatschappelijke vertaling van deze wetgeving nog aandacht vraagt (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit & Volksgezondheid & Economie).
- Voor SDG targets 5.4, 5.5 en 5.b is nog extra aandacht nodig, zeker voor een aantal subtargets die in de negatieve richting evolueren (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit & Sociale zaken).



2.6 SDG 6 – Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
6.1	1	100 %		✓
6.2	1	100 %		✓
6.3	2	55 %	↑	✗
		7 %	↑	✗
6.4	2	100 %		✓
		0 %	→	
6.5	1	100 %		✓
6.6	-	6.3		
6.a	-	17.2, 17.9		
6.b	-	17.2, 17.9		

Aanbeveling voor SDG 6:

- Voor de SDG targets 6.1, 6.2 en 6.5 zijn de doelstellingen bereikt. 6.1 en 6.2 worden als voldaan beschouwd, er is een zeer kleine resterende fractie die de doelstelling nooit zal bereiken (Volksgezondheid & Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor 6.3 (en dus ook 6.6) zijn nog zeer grote inspanningen nodig om het doel te bereiken, tegen 2030 zullen de doelstellingen niet worden bereikt (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor 6.4 is jaarlijkse opvolging noodzakelijk (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling)



2.7 SDG 7 – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
7.1	4	100 %		✓
		0 %	↓	✗
		95 %	→	✗
		0 %	→	✗
7.2	1	7.2		
		79 %	↑	✓
7.3	3	15 %	→	✗
		66 %	→	✗
		100 %		✓
7.a	4	100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
7.b	-	4.b		
	1	100 %		✓
	-	7.a		

Aanbeveling voor SDG 7:

- Voor de SDG targets 7.1 en 7.3 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets. Daar de kernuitstap wellicht zal zorgen dat deze energie-afhankelijkheid stijgt, is het van belang om meer in te zetten op alternatieve bevoorrading, al dan niet in België zelf (SDG 7.2) (Energie & Noordzee).
- Voor SDG target 7.2 is de doelstelling nog niet bereikt, maar het pad lijkt on track tegen 2030 (Energie & Noordzee).
- Voor SDG targets 7.a en 7.b zijn de doelstellingen bereikt (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



2.8 SDG 8 – Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
8.1	1	100 %		
8.2	1	100 %		
8.3	-	8.2, 8.5, 9.5, 8.10		
8.4	-	12.1, 12.2		
8.5	1	90 %	↑	✗
8.6	1	90 %	↑	✓
8.7	3	100 %		✓
		100 %		✓
		17 %	↑	✗
8.8	2	95 %	↑	✗
		100 %		✓
8.9	1	0 %		
8.10	1	100 %		✓
8.a	1	100 %		✓
8.b	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 8:

- De SDG targets 8.1, 8.2, 8.10, 8.a en 8.b zijn bereikt. 8.1, 8.2 zijn jaarlijks op te volgen (Economie & Werk & Financiën, Fiscaliteit en Fraudebestrijding & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit)).
- De SDG target 8.5 en 8.6 gaan de goede richting uit, voor 8.5 zijn extra inspanningen nodig om het doel te bereiken tegen 2030. Voor 8.6 lijkt de doelstelling op korte termijn haalbaar (werk).
- Voor 8.7 wordt juridisch voldaan aan de doelstellingen maar is blijvende aandacht nodig op de naleving ervan (Justitie).
- Voor 8.8 is jaarlijkse opvolging vereist (Werk).



2.9 SDG 9 – Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
9.1	3	100 %		✓
		67 %	↓	✗
		60 %	↓	✗
9.2	-	9.4-9.a-b		
9.3	-	9.a-b		
9.4	-	6.4		
	-	12.2		
	1	59 %	↑	✗
9.5	1	100 %		✓
9.a	-	17.2-5, 17.6-9		
9.b	-	17.6-8		
9.c	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 9:

- Bij SDG 9 zijn heel wat doelstellingen meer van toepassing op landen in ontwikkeling.
- De SDG targets 9.5 en 9.c zijn bereikt, jaarlijkse opvolging blijft noodzakelijk (Wetenschapsbeleid & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit)
- Voor 9.1 en 9.4 zijn nog heel wat extra inspanningen nodig om de doelstellingen te bereiken (Mobiliteit & Economie).



2.10 SDG 10 – Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
10.1	1	100 %		✓
10.2	2	100 %		✓
	-	1.2		
10.3	1	100 %		✓
	-	1.3		
	1	0 %		
10.4	3	100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
10.5	1	100 %		✓
10.6	-	16.8		
10.7	3	100 %		✓
		0 %		✓
		75 %		
10.a	1	100 %		✓
10.b	-	17.2-3		
10.c	1	onbepaald		

Aanbeveling voor SDG 10:

- Voor SDG targets 10.1, 10.4, 10.5 en 10.a zijn de doelstellingen bereikt. Voor target 10.4 is blijvende waakzaamheid noodzakelijk (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding & Financiën, Fiscaliteit en Fraudebestrijding).
- SDG target 10.2 is gedeeltelijk bereikt. We verwijzen bovendien naar SDG target 1.2 (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- SDG target 10.3 is gedeeltelijk bereikt. We verwijzen bovendien naar SDG target 1.3 dat zo goed als gerealiseerd is. Er is echter geen duurzame daling van de diepte van het armoederisico (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit & Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- SDG 10.7 is gedeeltelijk bereikt. Eens het Europese migratiepact geïmplementeerd is zal de score hier verhogen. Het hebben van regelgeving volstaat echter niet, ook op het terrein moet nog vooruitgang geboekt worden (Asiel & Migratie).
- Voor SDG targets 10.6 en 10.b verwijzen we naar andere targets.
- Het resultaat voor SDG target 10.c is onbepaald. We bevelen aan om meer data te verzamelen (Financiën, Fiscaliteit en Fraudebestrijding).



2.11 SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
11.1	3	86 %	↑	×
		0 %	→	×
		100 %		✓
11.2	-	9.1		
	-	9.1		
	3	0 %	↑	×
		100 %		✓
		100 %		✓
11.3	-	17.9-18		
11.4	1	100 %		✓
11.5	-	1.5		
11.6	5	62 %	↑	×
		96 %	↑	✓
		86 %	↑	×
		100 %		✓
		0 %	→	×
11.7	3	0 %	→	×
		99 %	→	×
		onbepaald		
11.a	1	100 %		✓
11.b	-	1.5, 10.2, 12.2, 13.1-2		
11.c	-	17.2, 17.9		

Aanbeveling voor SDG 11:

- Voor de SDG targets 11.1, 11.2, 11.5, 11.6 en 11.7 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets (Mobiliteit & Sociale zaken & Grootstedenbeleid).
- Voor de SDG target 11.4 is deelname aan UNESCO als voldaan beschouwd, maar aanbeveling zou zijn om zoals in het verleden ook een financiële bijdrage te leveren (Mobiliteit & Sociale zaken & Grootstedenbeleid).
- SDG target 11.a is volledig behaald.

2.12 SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen





	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
12.1	1	100 %		✓
12.2	4	0 %	➔	✗
		100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
12.3	3	100 %		✓
		100 %		✓
		14 %	⬆️	✗
12.4	2	0 %	⬆️	✗
		100 %		✓
12.5	-	11.6		
12.6	1	100 %		✓
12.7	2	100 %		✓
		0 %	➔	✗
12.8	-	4.7		
12.a	-	7.b, 17.6-8		
12.b	-	8.9		
12.c	2	100 %		✓
		0 %	➔	✗

Aanbeveling voor SDG 12:

- Voor de SDG targets 12.4, 12.7 en 12.c is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling & Economie & (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).
- Voor SDG target 12.3 werd voor 1 doelstelling geen data gevonden dus aanbeveling is voor deze doelstellingen data te verzamelen (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling & Economie).



2.13 SDG 13 – Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
13.1	-	1.5		
	1	100 %		✓
13.2	2	100 %		✓
		24 %	↑	✗
13.3	-	4.7		
	1	onbepaald		
13.a	-	7.a		
13.b	-	7.a		
	-	7.a		
	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 13:

- Voor de SDG targets 13.1 en 13.2 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets ((Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG target 13.a en b is deze voorlopig voldaan, de aanbeveling is om verder jaarlijks op te volgen én om een nieuwe doelstelling te onderschrijven voor de internationale financiële klimaatbijdrage tot 2030 (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



2.14 SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
14.1	6	100 %		✓
		onbepaald		
		onbepaald		
		onbepaald		
		onbepaald		
14.2	1	100 %		✓
14.3	1	onbepaald		
14.4	1	4 %		✗
14.5	1	100 %		✓
14.6	1	100 %		✓
14.7	1	45 %	↑	✓
14.a	1	onbepaald		
14.b	1	100 %		✓
14.c	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 14:

- Voor de SDG targets 14.2, 14.5, 14.6, 14.b en 14.c zijn de doelstellingen bereikt. Voor de SDG target 14.7 zal de doelstelling m.b.t aquacultuur waarschijnlijk wel gerealiseerd zijn tegen 2030 (Noordzee & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit & Landbouw/veiligheid voedselketen).
- Voor de SDG target 14.1 kon over de meerderheid van de doelstellingen geen uitspraak gedaan worden. Aanbeveling om de evolutie systematisch online ter beschikking te tellen (Noordzee).
- Voor de SDG target 14.4 stellen we sterke schommelingen vast. Er is bijkomend beleid nodig om de doelstelling in 2030 te kunnen behalen. De indicator kan zelf ook verbeterd worden door een groter aantal vissoorten op te nemen bij de evaluaties (Noordzee).
- Voor de SDG targets 14.3 en 14.a zijn de doelstellingen niet bereikt. Er moet dringend werk gemaakt worden van beleid omtrent deze targets (Noordzee & Wetenschapsbeleid).



2.15 SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
15.1	1	42 %	→	×
		0 %	↓	×
15.2	4	0 %	↓	×
		0 %	↓	×
		onbepaald		
15.3	3	0 %		×
		onbepaald		
		onbepaald		
15.4	-	17.9		
15.5	2	0 %	↓	×
		onbepaald		
15.6	1	100 %		✓
15.7	1	100 %		✓
15.8	1	100 %		✓
15.9	2	100 %		✓
		100 %		✓
15.a	1	onbepaald		
15.b	1	0 %		×
15.c	-	15.7, 17.9		

Aanbeveling voor SDG 15:

- Voor SDG targets 15.6, 15.7, 15.8 en 15.9 zijn de doelstellingen bereikt. Merk op dat de doelstellingen telkens het bestaan van beleidskaders of wetgeving betreft en niet zozeer concrete resultaten op vlak van biodiversiteit (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG targets 15.2, 15.3, 15.5, 15.a en 15.b staat de realisatie van de doelstelling op 0% of "onbepaald" (geen gegevens beschikbaar) (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).
- SDG target 15.1 is gedeeltelijk gerealiseerd maar evolueert nauwelijks. Dit wijst er op dat bijkomend beleid om biodiversiteit te beschermen noodzakelijk is. Afhankelijk van de concrete invulling kan de implementatie van de recent goedgekeurde natuurherstelwet daar de nodige tools voor geven (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- SDG target 15.4 is niet relevant voor België. Voor wat betreft internationale engagementen verwijzen we hier door naar SDG target 17.9. Ook voor SDG target 15.c verwijzen we door naar andere SDG targets, nl. 15.7 en 17.9 (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



2.16 SDG 16 – Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
16.1	3	45 %	↕	
		63 %	↕	✗
		100 %		
16.2	1	100 %		✓
16.3	1	91 %	↓	✗
16.4	2	100 %		
		0 %		
16.5	1	82 %	↓	✗
16.6	2	0 %		
		onbepaald	→	
16.7	2	100 %		✓
		36 %	↓	✗
16.8	2	onbepaald	→	
		onbepaald	→	
16.9	1	100 %		✓
16.10	3	100 %		✓
		100 %		✓
		85 %	↓	✗
16.a	1	100 %		✓
16.b	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 16:

- De SDG targets 16.2, 16.9, 16.a en 16.b. 16.2 is juridisch bereikt en vereist blijvende aandacht (Justitie & Binnenlandse zaken & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit)).
- Bij 16.1, 16.4, 16.7 en 16.10 worden enkele doelstellingen gehaald maar gaan de niet behaalde doelstellingen de verkeerde richting uit (Binnenlandse zaken & Justitie & Personen met een handicap).
- Voor SDG target 16.3 en 16.5 gaan de waarden in de verkeerde richting van de doelstellingen, extra inspanningen zullen noodzakelijk zijn (Justitie).
- SDG target 16.6 is jaarlijks te bekijken maar zal hoog op de politieke agenda moeten staan om de schuldenlast beheersbaar te houden (Institutionele Hervormingen).
- Voor 16.8 is het beeld niet eenduidig waardoor het onmogelijk is om op heden een uitspraak te doen (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



2.17 SDG 17 – Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
17.1	1	100 %		
17.2	2	65 %	↓	×
		60 %	↓	×
17.3	1	100 %		✓
17.4	1	100 %		✓
17.5	1	100 %		✓
17.6	1	kwalitatief		
17.7	1	kwalitatief		
17.8	1	kwalitatief		
17.9	1	kwalitatief		
17.10	1	kwalitatief	↑	
17.11	2	0 %	↑	
		0 %	→	
17.12	1	kwalitatief		
17.13	1	0 %	↓	×
17.14	1	kwalitatief		
17.15	1	onbepaald		
17.16	1	100 %		
17.17	1	100 %		
17.18	1	100 %		
17.19	1	100 %		

Aanbeveling voor SDG 17:

- Voor SDG targets 17.2, 17.11 en 17.13 zijn nog heel wat extra inspanningen nodig om de doelstellingen te bereiken (beleidsdomeinen Internationale solidariteit, Buitenlandse zaken en handel, Financiën & Fiscaliteit)
- De SDG targets 17.1, 17.3, 17.4, 17.5, 17.10, 17.16, 17.17, 17.18, 17.19 worden beschouwd als bereikt op basis van genomen initiatieven, maar er kan steeds meer worden gedaan. Deze indicatoren hebben continue opvolging nodig (beleidsdomeinen Internationale solidariteit, Buitenlandse zaken & handel)
- Voor SDG targets 17.6, 17.7, 17.8, 17.9, 17.12, 17.14 kan enkel een kwalitatieve beoordeling worden gemaakt. Het is nagenoeg onmogelijk om hier sluitende uitspraken over te doen, en de doelstelling zal continue opvolging vergen (Internationale solidariteit, Buitenlandse zaken & handel, binnenlandse zaken voor 17.14)
- Voor SDG target 17.15 kan geen uitspraak worden gedaan (Buitenlandse zaken & handel)



2.18 Aanbevelingen voor beleidsdomeinen

Ondanks alle inspanningen die reeds werden geleverd en de doelstellingen die reeds werden bereikt zijn er nog extra inspanningen nodig om een aantal belangrijke doelstellingen te bereiken. Hieronder geven we een overzicht van de doelstellingen die extra aandacht vereisen en die als prioriteit worden beschouwd, en dit per beleidsdomein.

Deze selectie werd gemaakt op basis van doelstellingen die:

- in de verkeerde richting evolueren, of
- in de goede richting gaan maar onvoldoende snel om de doelstelling te halen in 2030 (o.b.v. een lineaire trend) of
- grote maatschappelijke impact kunnen hebben indien ze verslechteren of niet behaald worden.

Op basis hiervan is verder studiewerk opvolging nodig binnen de FOD's en de beleidsdomeinen om na te gaan wat de oorzaken van het niet bereiken van de doelstelling en welke beleidsmaatregelen nodig zijn om het tij te keren of de trend te versnellen en de doelstellingen te behalen. Voor een overzicht van alle doelstellingen per beleidsdomein verwijzen we naar het overzicht in excel.

Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit

- SDG 17.2 benoemt dat 0,7% van het BNI besteed moet worden aan officiële ontwikkelingshulp tegen 2030, en 50% ontwikkelingshulp naar de minst ontwikkelde landen moet gaan. Deze targets worden tot 2022 niet gehaald, en tonen ook geen structurele gunstige evolutie. Op dit vlak zijn er dus meer inspanningen nodig vanuit het beleidsdomein buitenlandse zaken & internationale solidariteit
- 'SDG 17.11 De export van ontwikkelingslanden aanzienlijk doen toenemen, met de bedoeling om het aandeel van de minst ontwikkelde landen in de mondiale export te verdubbelen.' Dit aandeel blijft voor België sinds 2014 tussen de 2% en 2,5%, en vereist dus ook bijkomende inspanning en actie om tegen 2030 gunstig te laten evolueren
- 'SDG 17.14 Beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling versterken' zijn de mechanismes en structuren aanwezig, maar zal ook sterker functioneel in de praktijk moeten worden gebracht.

Binnenlandse Zaken - Justitie

- 'SDG 16.1. Alle vormen van geweld en de daaraan gekoppelde sterftcijfers wereldwijd aanzienlijk terugschroeven' en in het bijzonder de doelstelling 'Veiligheidsgevoel moet stijgen', deze doelstelling gaat de verkeerde richting uit.
- 'SDG 16.5. Op duurzame wijze komaf maken met corruptie en omkoperij in al hun vormen' en in het bijzonder 'Een einde maken aan corruptie en omkoperij (op basis van Europe Sustainable Development report 2020 komt dit overeen met een waarde van 88,6 op de 'Corruption perception index')' evolueert in de verkeerde richting, waakzaamheid is nodig.
- 'SDG 16.10. Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen' en in het bijzonder 'De persvrijheid haalt minimum 90 op Press Freedom Index' is de laatste jaren fors gedaald, extra waakzaamheid is nodig.

Energie - Economie

- 'SDG 7.1 Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen' vereist is er nog een extra inspanning nodig. Daar de kernuitstap wellicht zal zorgen dat deze energie-afhankelijkheid stijgt, is het van belang om meer in te zetten op alternatieve bevoorrading, al dan niet in België zelf. Bewaken dat energiearmoede niet zal stijgen.



- 'SDG 7.3. Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen' en in het bijzonder 'de energieproductiviteit moet in België 11,1 euro per kilogram olie-equivalent bereiken tegen 2030' evolueert heel langzaam en ruim onvoldoende om de doelstelling te halen.

Werk – Economie

- 'SDG 8.1 De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden' is nu voldaan maar moet continu de nodige aandacht krijgen om de welvaart in stand te houden.
- 'SDG 8.5. Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde' en in het bijzonder de doelstelling 'Doelstelling van een werkzaamheidsgraad van 80%' evolueert in de goede richting maar onvoldoende om de doelstelling te halen.

Financiën, Fiscaliteit en Fraudebestrijding - Economie

- 'SDG 16.6. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus' en in het bijzonder 'Maximaal begrotingstekort van 3% van het bruto binnenlands product (bbp)' vereist extra aandacht om de welvaart in stand te houden.

Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit – Personen met een handicap – Sociale zaken

- 'SDG 5.2. Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes in de openbare en de privésfeer uitroeien, ook inzake vrouwenhandel en seksuele en andere soorten uitbuiting' is juridisch voldaan maar heeft blijvende aandacht nodig.
- 'SDG 5.5. Verzekeren van de volledige en doeltreffende deelname van vrouwen en voor gelijke kansen inzake leiderschap op alle niveaus van de besluitvorming in het politieke, economische en openbare leven' heeft blijvende aandacht nodig.
- 'SDG 5.b. Het gebruik doen toenemen van innovatieve technologie, in het bijzonder de informatie- en communicatietechnologie, om te komen tot een grotere zelfredzaamheid van vrouwen' en in het bijzonder de doelstellingen 'Er is een genderevenwicht in werkende ICT-specialisten' en 'Tegen 2030 beschikt 80% van de mensen tussen de 16 en 74 jaar over digitale basisvaardigheden.' vereisen extra aandacht.
- 'SDG 4.6. Er tegen 2030 voor zorgen dat alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen, geletterd en rekenvaardig zijn' evolueert in de verkeerde richting en vereist extra aandacht, dit is een gewestelijke bevoegdheid.
- 'SDG 16.7 Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen' en in het bijzonder '3 % van de tewerkgestelde personen in een federaal ambt heeft een handicap' evolueert in de verkeerde richting en heeft extra aandacht nodig.

Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding – Sociale zaken

- 'SDG 1.2. Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen heeft een dalende trend' maar vereist extra aandacht om bereikt te worden in 2030.
- 'SDG 10.3. Gelijke kansen verzekeren en ongelijkheden wegwerken, ook door het afvoeren van discriminerende wetten, beleidslijnen en praktijken en door het bevorderen van de geschikte wetgeving, beleidslijnen en acties in dit opzicht' en in het bijzonder 'Het cijfer van de diepte van het armoederisico moet dalen.' vereist extra aandacht.



Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling - Noordzee

- 'SDG 13 Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden' vereist in zijn geheel extra aandacht en kan beschouwd worden als een absolute prioriteit.
- 'SDG 2.4. Tegen 2030 duurzame voedselproductiesystemen garanderen en veerkrachtige landbouwpraktijken implementeren die de productiviteit en de productie kunnen verhogen, die helpen bij het in stand houden van ecosystemen, die de aanpassingscapaciteit verhogen in de strijd tegen klimaatverandering, extreme weersomstandigheden, droogte, overstromingen en andere rampen en die op een progressieve manier de kwaliteit van het land en de bodem verbeteren' vereist extra aandacht maar is hoofdzakelijk een gewestelijke bevoegdheid.
- 'SDG 2.5. Tegen 2020 de genetische diversiteit in stand houden van zaden, cultuurgewassen en gefokte en gedomesticeerde dieren en hun in het wild levende verwanten, ook aan de hand van zaad- en plantenbanken die op een degelijke manier beheerd en gediversifieerd worden op nationaal, regionaal en internationaal niveau; en de toegang bevorderen tot het eerlijk en billijk delen van voordelen afkomstig van het gebruik van genetische hulpbronnen en daaraan gekoppelde traditionele kennis, zoals internationaal overeengekomen' vereist extra aandacht maar is hoofdzakelijk een gewestelijke bevoegdheid.
- 'SDG 6.3. Tegen 2030 de waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken, de lozing van gevaarlijke chemicaliën en materialen een halt toe te roepen en de uitstoot ervan tot een minimum te beperken waarbij ook het aandeel van onbehandeld afvalwater wordt gehalveerd en recyclage en veilige hergebruik wereldwijd aanzienlijk worden verhoogd en in het bijzonder 'Goede waterkwaliteit voor alle types water: grondwater en rivieren' vereist extra aandacht maar is hoofdzakelijk een gewestelijke bevoegdheid.
- 'SDG 11.6. Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer' heeft blijvend extra aandacht nodig maar is hoofdzakelijk een gewestelijke bevoegdheid.
- 'SDG 14. Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen' kan in zijn geheel gebaat zijn met betere dataverzameling.
- 'SDG 15.2. Tegen 2020 de implementatie bevorderen van het duurzaam beheer van alle soorten bossen, de ontbossing een halt toeroepen, verloederde bossen herstellen en op duurzame manier bebossing en herbebossing mondiaal opvoeren' gaat de verkeerde richting uit en heeft extra aandacht nodig.

Mobiliteit

- 'SDG 9.1. Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen' en in het bijzonder 'Het modale aandeel van de individuele vervoersmiddelen moet in 2050 50% bedragen, in 2030 67,6% (of 32,6 % met bus of trein)' en 'Het modale aandeel van het wegvervoer moet in 2050 50 % bedragen, in 2030 63,7 % (37,3 % spoor of binnenvaart)' evolueren in de verkeerde richting en vereisen extra aandacht.

Volksgezondheid

- 'SDG 2.2. Tegen 2030 komaf maken met alle vormen van ongezonde voeding, waarbij ook tegen 2025 voldaan moet kunnen worden aan de internationaal overeengekomen doelstellingen met betrekking tot groeiachterstand en ondergewicht bij kinderen onder de 5 jaar; en eveneens tegemoetkomen aan de voedingsbehoeften van adolescente meisjes, zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en oudere personen' heeft extra inspanningen nodig op vlak van het voorkomen van zwaarlijvigheid en bloedarmoede bij vrouwen in de reproductieve leeftijd: beide gaan erop achteruit in plaats van te verbeteren. Op vlak van bloedarmoede bij vrouwen in de reproductieve leeftijd dienen de cijfers bovendien te worden geactualiseerd. Wat betreft ondervoeding bij ouderen dienen systematisch cijfers te worden bijgehouden



- 'SDG 3.3. Tegen 2030 een einde maken aan epidemieën zoals aids, tuberculose, malaria en verwaarloosde tropische ziekten, alsook hepatitis, door water overgebrachte ziekten en andere overdraagbare ziekten bestrijden' vereist extra inspanningen om de doelstellingen te bereiken.
- 'SDG 3.4. Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen' en in het bijzonder om de doelstelling 'In 2030 zou het aantal voortijdige sterfgevallen door chronische aandoeningen niet boven de 68,6 per 100.000 inwoners van minder dan 65 jaar mogen liggen' moet blijvend worden ingezet. Deze evolueert in de goede richting en kan bereikt worden in 2030 inzetten op preventie is essentieel.
- 'SDG 3.5. De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol' vereist extra inspanningen. Er moet worden ingezet op normverandering en sensibilisering
- 'SDG 3.7. Tegen 2030 universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorgdiensten garanderen, met inbegrip van diensten voor gezinsplanning, informatie en opvoeding, en voor de integratie van reproductieve gezondheid in nationale strategieën en programma's' vereist extra inspanningen ook naar dataverzameling.





3. Resultaten – Uitgebreide fiches

3.1 SDG 1 – Beëindig armoede overall en in al haar vormen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
1.1	1	100 %		✓
1.2	1	28 %	↑	✗
1.3	1	100 %		✓
1.4	-	3.8, 4.1-3, 6.1-2, 7.1-2, 8.10, 9.1, 9.3, 9.c, 11.1-2, 11.6.		
1.5	3	100 %		✓
		0 %		✗
		0 %		✗
1.a	-	17.1-4		
1.b	1	100 %		

Aanbeveling voor SDG 1:

- Voor SDG target 1.2 is doelstelling nog niet bereikt. De trend is dalend maar niet voldoende om tegen 2030 de doelstelling te bereiken (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding & Sociale zaken).
- Voor SDG targets 1.1 en 1.b zijn de doelstellingen bereikt (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- SDG target 1.3 is zo goed als bereikt (en is op 100% gezet). Aandachtspunt is wel nog het aandeel van de beroepsbevolking die een vergoeding krijgt in geval van een arbeidsongeval (Sociale zaken).
- Voor SDG's 1.4 en 1.a verwijzen we door naar andere targets.



- SDG 1.5 inzake natuurrampen is gedeeltelijk bereikt, m.n. er zijn plannen om te gaan met natuurrampen. De overige twee doelstellingen zijn niet meer te realiseren als gevolg van de natuurramp in Wallonië in 2021. Natuurrampen zijn ook dermate onvoorspelbaar dat deze doelstellingen moeilijk te realiseren zijn. Dat roept de vraag op of deze doelstelling op zich dan nog wel voldoet omdat hij op zich niet veel zegt over de oorzaken en de mogelijkheden om preventief op te treden. In die zin is doelstelling 1 (rampriscobeheer) belangrijk (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).



SDG target 1.1

Doelstellingen voor SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen, target 1.1 – Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd, die met minder dan \$ 1,25 per dag moeten rondkomen.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

1. Proportion of population below the international poverty line, by sex, age, employment status and geographical location (urban/rural)

Doelstelling 1: Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd, die met minder middelen moeten rondkomen dan de internationale armoedegrens.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken en FOD Financiën.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 1.1 wordt behouden. Sinds september 2022 ligt het internationale armoedeniveau op 2,15 dollar in plaats 1,90 dollar (bron:

<https://www.worldbank.org/en/topic/measuringpoverty>)

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 1.1 - België:

Doelstelling 1: Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen wereldwijd, die met minder middelen moeten rondkomen dan de internationale armoedegrens.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database> (11/02/24)
- <https://unstats.un.org/sdgs/report/2023/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2023.pdf> (10/03/24)

Sinds 2015 ligt het aandeel personen (in België) die met minder middelen moeten toekomen dan 2,15 dollar op 0,1%.

In de overzichtstabel is deze stavaza voor België opgenomen dus voldaan.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 extreme armoede uitroeien voor alle mensen, die met minder middelen moeten rondkomen dan de internationale armoedegrens.' is bereikt en zal dit normaal nog zijn in 2030. Een zeer klein aandeel zal wellicht nooit helemaal gedicht worden.

Ter informatie

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 1.1 - Wereldwijd echter:

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
10,8	10,5	9,7	9	8,5	9,3	8,8	8,4

De cijfers vanaf 2020 werden geschat op basis van nowcasting. Daarbij werd rekening gehouden met de gevolgen van de COVID19-crisis en de oorlog in Oekraïne.

Methode 1:



Voor 2022: $y = 91,6\%$
Distance to target = $8,4\%$

Methode 2:

X' (distance to target) = minimum van $(\text{target} - x_i)/\text{standaarddeviatie}$ s OF 0

$X' = 9,40$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie voor 2030

Groeivoet 2015/2023 is - $3,53\%$ (2030: aandeel mensen wereldwijd die met minder dan 2,15 dollar moeten toekomen = $6,30\%$). Let wel, de groeivoet geeft slechts een indicatie via het verleden, wat niet noodzakelijkerwijs een realistische projectie voor de toekomst is. Forecastgegevens van het VN-rapport 2023 komen hoger uit ($6,8\%$ in 2030). Daarin wordt benadrukt dat de gevolgen van de klimaatverandering het nog moeilijker zullen maken om de target te behalen.



Doelstellingen voor SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen, target 1.2 - Tegen 2030 het aandeel mannen, vrouwen en kinderen van alle leeftijden die volgens de nationale definities in armoede leven in al haar dimensies, minstens tot de helft terugbrengen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

1.2.1 Proportion of population living below the national poverty line, by sex and age

1.2.2 Proportion of men, women and children of all ages living in poverty in all its dimensions according to national definitions

Doelstelling 1: Het aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting moet gehalveerd zijn, namelijk van 21,1% in 2015 naar 10,6% in 2030.

Het behalen van deze doelstelling behoort in het bijzonder tot de POD Maatschappelijke Integratie en de Federale Pensioendienst.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De nationale definitie van een persoon met een risico op armoede of sociale uitsluiting is gewijzigd. Het gaat om personen met een armoederisico, personen die leven in een huishouden met een zeer lage werkintensiteit (de in acht genomen personen voor het berekenen van de indicator wijzigde licht) én personen die leven in een situatie van ernstige materiële en sociale ontbering (voorheen 'ernstige materiële ontbering'). Hierdoor werd de doelstelling ook licht gewijzigd, namelijk: Tegen 2030 moet het aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting gehalveerd zijn, namelijk van 21,6% in 2015 naar 10,8% in 2030. (bron:

https://indicators.be/nl/i/G01_PSE/Risico_op_armoede_of_sociale_uitsluiting_%28i01%29 (11/02/24).

De doelstelling voor SDG target 1.2 wordt up to date gebracht tot: Tegen 2030 moet het aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting gehalveerd zijn, namelijk van 21,6% in 2015 naar 10,8% in 2030.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 1.2:

Doelstelling 1: Tegen 2030 moet het aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting gehalveerd zijn, namelijk van 21,6% in 2015 naar 10,8% in 2030.

Data verzameling:

- https://indicators.be/nl/i/G01_PSE/Risico_op_armoede_of_sociale_uitsluiting_%28i01%29 (11/02/24)
- <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting#figures> (11/02/24)

Jaar	%
2015	21,6
2016	22,2
2017	22,0
2018	20,5
2019	20,0
2020	20,3
2021	18,8
2022	18,7
2023	18,6



(Vanaf 2019 werd de enquête methode grondig herzien, waardoor de gegevens tot en met 2018 niet vergelijkbaar zijn met de gegevens vanaf 2019. Dit kan een impact hebben op het evaluatieresultaat, dat dus met de nodige voorzichtigheid geïnterpreteerd moet worden.)

Methode 1:

Referentiejaar 2015 = X_{min} = 21,6%

Target = X_{max} = 10,8%

Voor 2023: $y = (18,6 - 21,6) / (10,8 - 21,6)$ OF 100%. Y = fulfilment of target = 28%

X' (distance to target) = 100% - 28% = 72%.

Methode 2:

X' (distance to target) = minimum van $(target - x_i) / \text{standaarddeviatie}$ s OF 0

Sigma (2015 – 2023) = 1,42; X' (voor 2023) = 5,51 keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Maar mogelijk kan de gewijzigde enquête methode sinds 2019 een impact hebben.

Sigma (2019 – 2023) = 0,80; X' (voor 2023) = 9,70 keer de standaarddeviatie te overbruggen. Deze wordt opgenomen in de overzichtstabel.

Projectie voor België – 2030

Groeivoet 2015/2023 is -1,8%. (2030 = aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting = 16,3%). Let wel, de groeivoet geeft slechts een indicatie via het verleden, wat niet noodzakelijkerwijs een realistische projectie voor de toekomst is.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 moet het aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting gehalveerd zijn, namelijk van 21,6% in 2015 naar 10,8% in 2030.' is nog niet bereikt, evolueert in de goede richting maar onvoldoende snel om zonder bijkomende inspanningen tegen 2030 bereikt te worden.



Doelstellingen voor SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen - target 1.3 Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

1.3.1 Proportion of population covered by social protection floors/systems, by sex, distinguishing children, unemployed persons, older persons, persons with disabilities, pregnant women, newborns, work-injury victims and the poor and the vulnerable

Doelstelling: Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.

Het behalen van deze doelstelling behoort in het bijzonder onder FOD Sociale Zekerheid, POD Maatschappelijke Integratie en FOD Financiën.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling valt uiteen in verschillende onderdelen (indicatoren):

- proportion of children/households receiving child/family cash benefit
- proportion of employed population covered in the event of work injury
- proportion of mothers with newborns receiving maternity cash benefit
- proportion of poor population receiving social assistance cash benefit
- proportion of population above statutory pensionable age receiving a pension
- proportion of population covered by at least one social protection benefit
- proportion of population with severe disabilities receiving disability cash benefit
- proportion of unemployed persons receiving unemployment cash benefit
- proportion of vulnerable population receiving social assistance cash benefit

Ter info: intussen zijn er nog drie bijkomende indicatoren:

- proportion of population covered by social assistance programs
- proportion of population covered by social insurance programs
- proportion of population covered by labour market programs

De doelstelling voor SDG target 1.3 wordt behouden, mits aanpassing van “aanzienlijke” naar “volledige” (meer SMART).

Stand van zaken van de doelstelling voor SDG 1.3:

Doelstelling: Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.

Data verzameling: <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database> (12/2/24)

- proportion of children/households receiving child/family cash benefit: 100%
- proportion of employed population covered in the event of work injury: 63,1% (enig gegeven in 2019)
- proportion of mothers with newborns receiving maternity cash benefit: 100%
- proportion of poor population receiving social assistance cash benefit: 100%
- proportion of population above statutory pensionable age receiving a pension: 100%
- proportion of population covered by at least one social protection benefit: 100%



- proportion of population with severe disabilities receiving disability cash benefit: 100%
- proportion of unemployed persons receiving unemployment cash benefit: 100%
- proportion of vulnerable population receiving social assistance cash benefit: 100%

(Voor de nieuwe indicatoren zijn er nog geen data beschikbaar op <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>).

Conclusie: De doelstelling Nationaal toepasbare sociale beschermingssystemen en maatregelen implementeren voor iedereen, met inbegrip van sociale beschermingsvloeren, en tegen 2030 een aanzienlijke dekkingsgraad realiseren van de armen en de kwetsbaren.' is grotendeels bereikt en zal dit blijven in 2030. Enige uitzondering is het aandeel van de beroepsbevolking die een vergoeding krijgt in geval van een arbeidsongeval. Dit is nog een aandachtspunt.



Doelstellingen voor SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen, target 1.4. Er tegen 2030 voor zorgen dat alle mannen en vrouwen, in het bijzonder de armen en de kwetsbaren, gelijke rechten hebben op economische middelen, alsook toegang tot basisdiensten, eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, nalatenschap, natuurlijke hulpbronnen, gepaste nieuwe technologie en financiële diensten, met inbegrip van microfinanciering:

Conclusie: Voor een effectieve beoordeling van target 1.4 verwijzen we door naar 3.8, 4.1, 4.2, 4.3, 6.1, 6.2, 7.1, 7.2, 8.10, 9.1, 9.3, 9.c, 11.1, 11.2, 11.6.



Doelstellingen voor SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen, target 1.5. Tegen 2030 de weerbaarheid opbouwen van de armen en van zij die zich in kwetsbare situaties bevinden en hun blootstelling aan en kwetsbaarheid voor met klimaatgerelateerde extreme gebeurtenissen en andere economische, sociale en ecologische schokken en rampen beperken.

UNSTAT formuleerde volgende indicatoren om deze SDG target op te volgen:

1.5.1 Number of deaths, missing persons and directly affected persons attributed to disasters per 100,000 population

1.5.2 Direct economic loss attributed to disasters in relation to global gross domestic product (GDP)

1.5.3 Number of countries that adopt and implement national disaster risk reduction strategies in line with the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030

1.5.4 Proportion of local governments that adopt and implement local disaster risk reduction strategies in line with national disaster risk reduction strategies

Doelstelling 1: In overeenstemming met het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015 – 2030: een holistisch rampriscobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus.

Doelstelling 2: Het jaarlijks gemiddeld aantal slachtoffers van rampen moet tijdens het decennium 2020-2030 lager liggen dan 1,97 per 100.000 inwoners.

Doelstelling 3: De rechtstreekse economische impact van rampen op het BBP moet dalen tegen 2030.

Het behalen van deze doelstellingen behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Binnenlandse Zaken, FOD Volksgezondheid en het Nationaal Crisiscentrum.

Deze 3 doelstellingen komen ook voor bij SDG target 11.5 en doelstelling 2 komt voor bij SDG target 13.1.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 1.5 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 1.5:

Doelstelling 1: In overeenstemming met het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015 – 2030 een holistisch rampriscobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus.

Dataverzameling:

- <https://www.preventionweb.net/publication/belgium-voluntary-national-report-mtr-sf> (12/02/24)
- <https://crisiscentrum.be/nl/documentation/jaarrapporten/jaarrapport-2022> (12/02/24)

In zijn Voluntary National Report for the Midterm Review of the Implementation of the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 verwees België hiervoor naar de periodieke nationale risicoanalyses die het Nationaal Crisiscentrum coördineert in uitvoering van Art. 6 van de Europese Beslissing 1313/2013/EU. Het gaat meer bepaald om de Belgian National Risk Assessment (BNRA), dat in 2022 up to date is gemaakt voor de periode 2023-2026. Verder verwees België naar het nationaal adaptatieplan, het nationaal ozon- en hitteplan en het Vlaamse Blue Deal Initiatief.

Uit het verslag van 2022 blijkt dat het Nationaal Crisiscentrum ook inzet op de bewustmaking van de kwetsbaarheid van klimaatgerelateerde risico's. Met het project Climate Change Impact Program (CCIP) wil het de klimaatgerelateerde dreigingen en een potentiële impact van de risico's op de goede werking van de essentiële



diensten in cijfers vertalen en vitale sectoren bewust maken van hun kwetsbaarheid ten aanzien van klimaatgerelateerde risico's.

We beschouwen deze doelstelling als voldaan = 100%.

Conclusie: De doelstelling 'In overeenstemming met het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015 – 2030 een holistisch rampriscobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus' is bereikt en zal dit nog zijn in 2030.

Doelstelling 2: Het jaarlijks gemiddeld aantal slachtoffers van rampen moet tijdens het decennium 2020-2030 lager liggen dan 1,97 per 100.000 inwoners. (zie ook: SDG 13.1)

Dataverzameling: https://indicators.be/nl/i/G13_VNH/Slachtoffers_van_natuurrampen_%28i61%29 (12/2/24)

Jaar	Aantal slachtoffers/100.000 inwoners
2000	0,00
2005	2,02
2010	6,36
2015	3,64
2020	12,65
2021	879,75

Natuurrampen zijn onvoorspelbaar en deze indicator schommelt daardoor heel sterk. Door het zeer hoge aantal slachtoffers in 2021 is de doelstelling absoluut niet meer haalbaar. (=0). Dat roept de vraag op of deze doelstelling op zich dan nog wel voldoet omdat hij op zich niet veel zegt over de oorzaken en de mogelijkheden om preventief op te treden. In die zin is doelstelling 1 (holistisch rampriscobeheer) belangrijk.

Conclusie: De doelstelling "Het jaarlijks gemiddeld aantal slachtoffers van rampen moet tijdens het decennium 2020-2030 lager liggen dan 1,97 per 100.000 inwoners" zal niet bereikt kunnen worden in 2030.

Doelstelling 3: De rechtstreekse economische impact van rampen op het BBP moet dalen tegen 2030.

Dataverzameling:

- <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/economic-losses-from-climate-related>
- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/SDG_13_40_custom_9836939/default/table?lang=en

In de periode 1980-2022 zijn de totale economische verliezen veroorzaakt door weer- en klimaatgerelateerde rampen voor België = 16,208 miljard EUR (EEA). Volgens Eurostat waren de klimaatgerelateerde economische verliezen in 2020 = 513 miljoen EUR. Een tijdreeks kon niet teruggevonden worden. We plaatsen de doelstelling op 0.

Conclusie: De doelstelling "De rechtstreekse economische impact van rampen op het BBP moet dalen tegen 2030" is door het onvoorspelbare karakter van natuurrampen moeilijk te realiseren. We plaatsen de doelstelling op 0.



Doelstellingen voor SDG 1 - Beëindig armoede overal en in al haar vormen target 1.a - Zorgen voor een aanzienlijke mobilisatie van middelen afkomstig uit verschillende bronnen, ook via versterkte ontwikkelingssamenwerking, om adequate en voorspelbare middelen te voorzien voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, om programma's en beleidslijnen te implementeren die een einde moeten maken aan armoede in al haar vormen:

Voor deze target verwijzen we naar de resultaten voor volgende targets: 17.1, 17.2, 17.3 en 17.4.

Conclusie: Voor een effectieve beoordeling van target 1.a verwijzen we door naar 17.1, 17.2, 17.3 en 17.4.



Doelstellingen voor SDG 1 – Beëindig armoede overal en in al haar vormen, target 1.b. Solide beleidskaders creëren op nationaal, regionaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede.

UNSTAT formuleerde één indicatoren om deze SDG target op te volgen:

1.b.1 Proportion of government recurrent and capital spending to sectors that disproportionately benefit women, the poor and vulnerable groups

In 2020 werd deze vervangen door:

1.b.1 Pro-poor public social spending

Doelstelling: Tegen 2030, solide beleidskaders creëren op nationaal, regionaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot POD Maatschappelijke integratie, FOD Buitenlandse Zaken en FOD Werkgelegenheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 1.b wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 1.b:

Doelstelling: Tegen 2030, solide beleidskaders creëren op nationaal, regionaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede.

Data verzameling:

- <https://www.mi-is.be/nl/themas/bestrijding-van-armoede/instrumenten-ter-bestrijding-van-armoede/het-federaal-plan-0> (13/02/24)
- [Vlaams actieplan | Armoede - DWVG \(vlaanderen.be\)](#) (13/2/24)
- https://luttepauvrete.wallonie.be/sites/default/files/field/plan_wallon_de_sortie_de_la_pauvrete.pdf (13/02/24)
- [Overzicht van de armoedeplannen en -rapporten - Steunpunt tot bestrijding van armoede \(armoedebestrijding.be\)](#) (13/02/24)

Deze target beschouwen we kwalitatief: zijn dergelijke solide beleidskaders aanwezig? Zowel federaal als regionaal zijn er verschillende beleidsplannen ter bestrijding van armoede. Federaal betreft dit het vierde federale plan tegen armoede en ongelijkheid, goedgekeurd op 15/7/22.

We beschouwen de doelstelling als bereikt = 100%.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030, solide beleidskaders creëren op nationaal, regionaal en internationaal niveau, die zijn gebaseerd op ontwikkelingsstrategieën ten gunste van de armen en het genderbeleid, om de versnelde investering te ondersteunen in acties die gericht zijn op het uitroeien van de armoede.' is bereikt en zal dit bij verderzetting van het beleid nog zijn in 2030.



3.2 SDG 2 – Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
2.1	2	100 %		✓
		94 %	↓	✗
2.2	5	0 %	↓	✗
		100 %		✓
		100 %		✓
		0 %	↓	✗
		onbepaald		
2.3	1	61 %		
2.4	7	21 %	↑	✗
		4 %	↑	✗
		0 %		
		0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		65 %	↑	✓
		100 %		✓
2.5	4	0 %	→	✗
		0 %	→	✗
		0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
2.a	-	17.2		
2.b	1	100 %		✓
2.c	1	0 %		

Aanbeveling voor SDG 2:

- Voor SDG target 2.b is de doelstelling bereikt (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).
- Wat betreft SDG 2.1, stellen we vast dat het aandeel van de bevolking die te maken heeft met gematigde of ernstige voedselonzeekerheid weliswaar beperkt is maar wel stijgt in plaats van te dalen. Dit is een aandachtspunt (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- Voor SDG 2.2 zijn extra inspanningen nodig op vlak van het voorkomen van zwaarlijvigheid en bloedarmoede bij vrouwen in de reproductieve leeftijd: beide gaan erop achteruit in plaats van te verbeteren. Op vlak van bloedarmoede bij vrouwen in de reproductieve leeftijd dienen de cijfers bovendien te worden geactualiseerd. Wat betreft ondervoeding bij ouderen dienen systematisch cijfers te worden bijgehouden (Volksgezondheid).



- Voor SDG target 2.4 zijn de doelstellingen over het algemeen niet bereikt (met uitzondering van de doelstelling op vlak van biologische landbouw die echter niet erg ambitieus is: “aandeel moet stijgen”). Enkel de doelstelling m.b.t het antibioticagebruik in de veeteelt is on track om te realiseren tegen 2030. Wat betreft de nutriëntenbalans bevelen we aan om de Belgische gegevens daaromtrent opnieuw over te maken aan Eurostat (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG target 2.3 is de doelstelling niet bereikt en kan geen uitspraak gedaan worden over de evolutie omdat de cijfers te sterk fluctueren (Economie).
- Voor SDG target 2.5 is nog niets bereikt en is er, zonder gewijzigd beleid, niets dat er op wijst dat daar op korte termijn verandering in zal komen (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG target 2.a verwijzen we door naar target 17.2.



SDG target 2.1

Doelstellingen voor SDG 2 – Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw target 2.1 – Tegen 2030 een einde maken aan honger en voor iedereen, in het bijzonder de armen en de mensen die leven in kwetsbare situaties, met inbegrip van kinderen, toegang garanderen tot veilig, voedzaam en voldoende voedsel en dit het hele jaar lang.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

2.1.1 Prevalence of undernourishment

2.1.2 Prevalence of moderate or severe food insecurity in the population, based on the Food Insecurity Experience Scale (FIES)

Doelstelling 1: In 2030 komt ondervoeding niet meer voor (= 0%).

Doelstelling 2: Het voorkomen van matige tot ernstige voedselonzeekerheid in de bevolking (gebaseerd op de Food Insecurity Experience Scale, FIES) is 0% in 2030.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid, FOD Buitenlandse Zaken, POD Maatschappelijke Integratie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 2.1 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.1:

Doelstelling 1: In 2030 komt ondervoeding niet meer voor (= 0%).

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>
- <https://dashboards.sdgindex.org/profiles/belgium>

Het voorkomen van ondervoeding in België tussen 2001 en 2022 telkens geschat wordt op minder dan 2,5%. De laagste waarde die de FAO toekent = 2,5%, m.n. voor alle hoge inkomenslanden waarvoor gegevens ontbreken zoals voor België.

Voldaan (=100%).

Conclusie: De doelstelling 'In 2030 komt ondervoeding niet meer voor' is bereikt en zal dit normaal nog zijn in 2030.

Doelstelling 2: Het voorkomen van matige tot ernstige voedselonzeekerheid in de bevolking (gebaseerd op de Food Insecurity Experience Scale, FIES) is 0% in 2030.

	2019*	2020*	2021*
FIES (%)	3,7	4,8	5,8

* telkens het gemiddelde over drie jaar

Methode 1:

Y = 94,2%

Distance to target = 5,8%



Methode 2:

$X' = 5,52$

Projectie 2030:

Het aandeel personen dat te maken heeft met matige tot ernstige voedselonzeekerheid stijgt ipv te dalen.

Conclusie: De doelstelling 'Het voorkomen van matige tot ernstige voedselonzeekerheid in de bevolking (gebaseerd op de Food Insecurity Experience Scale, FIES) is 0% in 2030' is nog niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting. Bij ongewijzigd beleid zal de doelstelling in 2030 niet bereikt worden.



Doelstellingen voor SDG 2 – Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw, target 2.2 - Tegen 2030 komaf maken met alle vormen van ongezonde voeding, waarbij ook tegen 2025 voldaan moet kunnen worden aan de internationaal overeengekomen doelstellingen met betrekking tot groeiachterstand en ondergewicht bij kinderen onder de 5 jaar; en eveneens tegemoet komen aan de voedingsbehoeften van adolescente meisjes, zwangere vrouwen, vrouwen die borstvoeding geven en oudere personen.

UNSTAT formuleerde volgende indicatoren om deze SDG target op te volgen:

2.2.1 Prevalence of stunting (height for age <-2 standard deviation from the median of the World Health Organization (WHO) Child Growth Standards) among children under 5 years of age

2.2.2 Prevalence of malnutrition (weight for height $>+2$ or <-2 standard deviation from the median of the WHO Child Growth Standards) among children under 5 years of age, by type (wasting and overweight)

In 2020 kwam er nog een derde indicator bij:

2.2.3 Prevalence of anaemia in women aged 15 to 49 years, by pregnancy status (percentage)

Doelstelling 1: Tegen 2030 komaf maken met alle vormen van ongezonde voeding, waarbij ook tegen 2025 voldaan moet kunnen worden aan de internationaal overeengekomen doelstellingen met betrekking tot groeiachterstand en ondergewicht bij kinderen onder de 5 jaar. Opgelet: in het Engels is de formulering “*by 2030, end all forms of malnutrition*”, gedefinieerd in indicator 2.2.2 als *weight for height $>+2$ or <-2 standard deviation from the median of the WHO Child Growth Standards*. (komaf maken = 100%). De internationaal overeengekomen doelstelling is een reductie van het voorkomen van groeiachterstand van 40% in 2025 ten opzichte van 2012 en 50% in 2030 ten opzichte van 2012.

Doelstelling 2: Bij vrouwen tussen de 15 en 49 jaar streven naar de volledige afwezigheid van anaemia (bloedarmoede).

Doelstelling 3 (ivm oudere personen):

- Ambitie gematigd: Tegen 2025 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor en tegen 2022 is het aantal ouderen dat ondervoed is, herleid tot een vierde ten opzichte van 2013.
- Ambitie hoog: Tegen 2022 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, FOD Buitenlandse Zaken, POD Maatschappelijke Integratie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstelling 1 omvat meerdere aspecten, m.n 1) ongezonde voeding elimineren tegen 2030, 2) de internationaal overeengekomen doelstelling op vlak van groeiachterstand en 3) de internationaal overeengekomen doelstelling op vlak van ondergewicht.

De eerste (ongezonde voeding elimineren tegen 2030) is onvoldoende specifiek. Wel leidt ongezonde voeding tot overgewicht en obesitas en kunnen we in dat verband verwijzen naar indicators.be waarin een doelstelling is opgenomen: “Het aandeel volwassenen met zwaarlijvigheid (body mass index hoger dan of gelijk aan 30) moet dalen”.



Voor de doelstellingen (2) en (3) wordt verwezen naar de internationaal overeengekomen doelstelling. Het betreft de "Global Nutrition Targets 2025" doelstellingen van de WHO, meer bepaald:

- Een reductie realiseren van het voorkomen van groeiachterstand bij kinderen (< 5 jaar), van 40% in 2025 (en 50% in 2030) ten opzichte van 2012 (een aandeel minder dan 2,5% wordt als "normaal" beschouwd);
- ondergewicht bij kinderen verminderen (en behouden) tot minder dan 5% van de kinderen tegen 2025 (en minder dan 3% tegen 2030)

Voor de tweede doelstelling stellen we voor om eveneens te verwijzen naar de "Global Nutrition Targets 2025" van de WHO, aangezien deze sub-SDG daarvan is afgeleid:

- reductie van het aantal vrouwen in de reproductieve leeftijd (15-49 jaar) die te kampen hebben met anaemia (bloedarmoede), met 50% in 2025 ten opzichte van 2012.

De derde doelstelling heeft betrekking op oudere personen. Ambitie "hoog" had al moeten bereikt zijn (nl. tegen 2022).

De doelstellingen voor SDG target 2.2 worden bijgevolg als volgt aangepast: (kinderen: < 5 jaar)

Doelstelling 1: Het aandeel volwassenen met zwaarlijvigheid (body mass index hoger dan of gelijk aan 30) moet dalen.

Doelstelling 2: Een reductie realiseren van het voorkomen van groeiachterstand bij kinderen (< 5 jaar), van 40% in 2025 (en 50% in 2030) ten opzichte van 2012. (waarbij een aandeel van minder dan 2,5% als "normaal" wordt beschouwd).

Doelstelling 3: ondergewicht bij kinderen verminderen (en behouden) tot minder dan 5% van de kinderen tegen 2025 en minder dan 3% tegen 2030.

Doelstelling 4: Een reductie realiseren van het aantal vrouwen in de reproductieve leeftijd (15-49) die te kampen hebben met anaemia (bloedarmoede), met 50% in 2025 ten opzichte van 2012.

Doelstelling 5:

- Ambitie gematigd: Tegen 2025 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor (en tegen 2022 is het aantal ouderen dat ondervoed is, herleid tot een vierde ten opzichte van 2013.)
- (Ambitie hoog: Tegen 2022 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor.)

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.2:

Doelstelling 1: Het aandeel volwassenen met zwaarlijvigheid (body mass index hoger dan of gelijk aan 30) moet dalen.

Data verzameling:

- https://indicators.be/nl/i/G02_AOB/Obesitas_bij_volwassenen_%28i08%29

De gegevens op indicators.be zijn afkomstig van de nationale gezondheidsenquêtes uitgevoerd door het Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid/Sciensano. Die enquêtes worden sinds 1997 georganiseerd en worden om de vier à vijf jaar herhaald. De recentste (zevende) enquête ging van start in januari 2023 en het veldwerk loopt nog tot eind juni 2024. Pas in maart 2025 worden de eerste resultaten verwacht.

1997 2001 2004 2008 2013 2018



%	10,8	12,1	12,7	13,8	13,7	15,9
---	------	------	------	------	------	------

Het aandeel volwassenen met zwaarlijvigheid (BMI hoger of gelijk aan 30) stijgt.

Niet voldaan, binair = 0%.

Conclusie: De doelstelling 'Het aandeel volwassenen met zwaarlijvigheid (body mass index hoger dan of gelijk aan 30) moet dalen.' is nog niet bereikt. Bij ongewijzigd beleid zal de doelstelling in 2030 niet bereikt worden.

Doelstelling 2: Een reductie realiseren van het voorkomen van groeiachterstand bij kinderen (< 5 jaar), van 40% in 2025 (en 50% in 2030) ten opzichte van 2012. (waarbij een aandeel van minder dan 2,5% als "normaal" wordt beschouwd).

Dataverzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>
- <https://www.who.int/data/nutrition/tracking-tool/stunting>

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
aantal (*1000)	18,2	17,7	17,3	16,9	16,4	16	15,6	15,3	14,9	14,6	14,2
%	2,8	2,7	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4

Vanaf 2021 is het aandeel kinderen van minder dan vijf jaar met groeiachterstand lager dan 2,5%. Daarom beschouwen we deze doelstelling als gerealiseerd aangezien een aandeel van minder dan 2,5% als normaal wordt beschouwd (=100%).

Conclusie: De doelstelling 'Een reductie realiseren van het voorkomen van groeiachterstand bij kinderen (< 5 jaar), van 40% in 2025 (en 50% in 2030) ten opzichte van 2012. (waarbij een aandeel van minder dan 2,5% als "normaal" wordt beschouwd).' is bereikt en normaal zal dat nog zo zijn in 2030.

Doelstelling 3: ondergewicht bij kinderen verminderen (en behouden) tot minder dan 5% van de kinderen tegen 2025 en minder dan 3% tegen 2030.

Dataverzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>
- <https://www.who.int/data/nutrition/tracking-tool/wasting>

Er is slechts 1 cijfer beschikbaar, nl. voor 2014: 0,4%. De doelstelling is gerealiseerd (=100%).

Conclusie: De doelstelling 'ondergewicht bij kinderen verminderen (en behouden) tot minder dan 5% van de kinderen tegen 2025 en minder dan 3% tegen 2030' is bereikt en normaal zal dat nog zo zijn in 2030.

Doelstelling 4: Een reductie realiseren van het aantal vrouwen in de reproductieve leeftijd (15-49) die te kampen hebben met anaemia (bloedarmoede), met 50% in 2025 ten opzichte van 2012.

Dataverzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>
- <https://www.who.int/data/nutrition/tracking-tool/anaemia>

De cijfergegevens betreffen schattingen op basis van modellering. Er zijn slechts gegevens beschikbaar tot en met 2019.

%	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
---	------	------	------	------	------	------	------	------



Alg	11,3	11,4	11,6	12	12,3	12,8	13,2	13,6
Zwanger	14,7	14,7	14,9	15,1	15,4	15,7	15,9	16,2
Niet zw	11,2	11,3	11,5	11,8	12,3	12,7	13,1	13,5

Methode 1:

Stijgt ipv daalt, dus = 0%.

Methode 2:

$X' = 9,28$

Projectie 2030:

Stijgt ipv te dalen.

Conclusie: De doelstelling 'Een reductie realiseren van het aantal vrouwen in de reproductieve leeftijd (15-49) die te kampen hebben met anaemia (bloedarmoede), met 50% in 2025 ten opzichte van 2012' is nog niet bereikt. Bij ongewijzigd beleid zal de doelstelling in 2030 niet bereikt worden.

Doelstelling 5:

- Ambitie gematigd: Tegen 2025 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor en tegen 2022 is het aantal ouderen dat ondervoed is, herleid tot een vierde ten opzichte van 2013.
- Ambitie hoog: Tegen 2022 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor.

In 2013 onderzochten gespecialiseerde artsen, huisartsen en thuisverpleegkundigen onder de naam NutriAction, samen met de UA de voedingssituatie van 3641 Belgen ouder dan 70 jaar, zowel ouderen die nog thuis wonen als ouderen die in een woonzorgcentrum wonen. Het was een opvolgonderzoek van NutriAction I, uitgevoerd in 2008. Toen werden 5334 Belgische 70-plussers gescreend. De conclusies van NutriAction II in 2013 tonen aan dat 45% van de onderzochte ouderen een reëel risico heeft om ondervoed te geraken, 12% van de onderzochte groep was daadwerkelijk ondervoed. De resultaten van 2008 waren zeer gelijklopend: 49% van de thuiswonende ouderen kende een reëel risico op ondervoeding en 13% van de gepolste thuiswonende personen was ondervoed. In de woonzorgcentra had bijna zes ouderen op tien (57%) een risico op ondervoeding en bleek 16% ondervoed. Het percentage ondervoede patiënten in de Belgische ziekenhuizen werd dan weer geraamd op 30 tot 40%.

Er heeft geen vervolgonderzoek meer plaatsgevonden.

Conclusie: Voor de doelstellingen "Tegen 2025 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor en tegen 2022 is het aantal ouderen dat ondervoed is, herleid tot een vierde ten opzichte van 2013" (ambitie gematigd) en "Tegen 2022 komt ondervoeding bij ouderen (personen van meer dan 70 jaar) niet meer voor" (ambitie hoog) kunnen we bij gebrek aan gegevens geen uitspraken doen. We bevelen aan om de evolutie van ondervoeding bij ouderen in systematisch in kaart te brengen.



Doelstellingen voor SDG 2 - Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw, target 2.3 - Tegen 2030 de landbouwproductiviteit en de inkomens verdubbelen voor kleinschalige voedselproducenten, in het bijzonder vrouwen, inheemse bevolkingen, familieboeren, veefokkers en vissers, onder meer door een veilige en gelijke toegang tot land, andere productieve hulpbronnen en inputs, kennis, financiële diensten, markten en opportuniteiten die toegevoegde waarde bieden en ook buiten de landbouw tewerkstelling genereren.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

2.3.1 Volume of production per labour unit by classes of farming/pastoral/forestry enterprise size

2.3.2 Average income of small-scale food producers, by sex and indigenous status

Doelstelling:

- Ambitie "gematigd": In 2030 is verschil tussen het gemiddelde bruto inkomen per arbeidskracht in de land- en tuinbouw en het gemiddelde bruto jaarloon van voltijds tewerkgestelde werknemers gehalveerd.
- Ambitie "hoog": Het gemiddelde bruto inkomen per arbeidskracht in de land- en tuinbouw evenaart in 2030 het gemiddelde bruto jaarloon van voltijds tewerkgestelde werknemers.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Economie en FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

- Eurostat bevat gegevens over het inkomen van familielandbouwbedrijven in verhouding tot de gemiddelde lonen in de economie. Metadata zijn terug te vinden via https://agridata.ec.europa.eu/Qlik_Downloads/InfoSheetSectorial/infoC26.html. De doelstellingen worden lichtjes aangepast zodat ze met deze indicator kunnen gemeten worden.
- Ambitie "gematigd": toevoegen "ten opzichte van 2015".

De doelstelling voor SDG target 2.3 worden dan:

- Ambitie "gematigd": In 2030 is verschil tussen het inkomen van familielandbouwbedrijven en het gemiddelde loon in de gehele economie gehalveerd ten opzichte van 2015.
- Ambitie "hoog": In 2030 evenaart het inkomen van familielandbouwbedrijven het gemiddelde loon in de gehele economie.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.3:

Data verzameling:

- <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/IndicatorsSectorial/AgriculturalEntrepreneurialIncome.html>

Familielandbouwbedrijf inkomen in vergelijking met de gemiddelde lonen in de volledige economie (in %)

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
51,8	39,2	48,9	40,4	59	46,5	44,4	60,6

Gematigde ambitie:

Methode 1:

Y = 75,1%

Distance to target = 24,9%

Methode 2:



$X' = 1,93$

Hoge ambitie:

Methode 1:

$Y = 60,6$

Distance to target = 39,4

Methode 2:

$X' = 4,97$

Projectie 2030:

Sterk fluctuerende cijfers, projectie niet te bepalen.

Conclusie: Voor de doelstellingen "In 2030 is verschil tussen het inkomen van familielandbouwbedrijven en het gemiddelde loon in de gehele economie gehalveerd ten opzichte van 2015" (ambitie gematigd) en "In 2030 evenaart het inkomen van familielandbouwbedrijven het gemiddelde loon in de gehele economie" (ambitie hoog) konden we geen duidelijke trend waarnemen. Beoordeling tegen 2030 is hierdoor niet mogelijk.



Doelstellingen voor SDG 2 - Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw 2.4 - Tegen 2030 duurzame voedselproductiesystemen garanderen en veerkrachtige landbouwpraktijken implementeren die de productiviteit en de productie kunnen verhogen, die helpen bij het in stand houden van ecosystemen, die de aanpassingscapaciteit verhogen in de strijd tegen klimaatverandering, extreme weersomstandigheden, droogte, overstromingen en andere rampen en die op een progressieve manier de kwaliteit van het land en de bodem verbeteren.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

2.4.1 Proportion of agricultural area under productive and sustainable agriculture

Doelstelling 1a: Tegen 2030 moet het gebruik van chemische pesticiden met 50% verminderen.

Doelstelling 1b: Tegen 2030 moet het risico dat gepaard gaat met het gebruik van chemische pesticiden met 50% verminderen.

Doelstelling 2: Tegen 2030 moeten er tenminste 50% minder nutriëntenverliezen zijn, met behoud van de vruchtbaarheid van de bodem.

Doelstelling 3: Tegen 2030, tenminste 20% minder gebruik van meststoffen.

Doelstelling 4: De verkoop van antibiotica voor landbouwdieren moet tegen 2030 met 50% verminderen.

Doelstelling 5: Tegen 2030 moet 25% van alle landbouwgrond biologisch zijn.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen zijn afgeleid van de Europese "Farm to Fork" strategie (COM/2020/381). De vraag is of de doelstellingen moeten bekeken worden ten aanzien van 2020 (het jaartal waarin de F2F strategie werd gelanceerd) of ten aanzien van 2015 (basisjaar voor de SDG's). Indicators.be kiest voor 2020, zo blijkt voor de doelstelling m.b.t de geharmoniseerde risico-indicator voor pesticiden. We kiezen daarom voor 2020. Ter informatie worden de gegevens opgenomen vanaf 2015 in de tabellen hieronder, voor zover ze bekend zijn.

Doelstelling 1a beoordelen we op basis van de verkoopcijfers van pesticiden. Voor de duidelijkheid wordt dit best zo aangepast: Tegen 2030 moet de verkoop van chemische pesticiden met 50% verminderen.

Doelstelling 3: de gebruikte gegevens van Eurostat hebben betrekking op anorganische meststoffen. Dit zal zo worden aangepast. Bovendien zullen we deze doelstelling opsplitsen voor nitraat- en fosfaatmeststoffen.

Doelstelling 5: 25% moet wellicht worden gezien als gemiddelde voor Europa. Zo zijn er lidstaten (zoals Oostenrijk) die de doelstelling al halen, terwijl België nog een grote inhaalbeweging heeft te maken. Het aandeel bio is ook een indicator die is opgenomen in indicators.be. Daar is de doelstelling bescheidener: het aandeel van de oppervlakte biologische landbouw moet stijgen. Aangezien we prioriteit geven aan doelstellingen op Belgisch niveau en het SMART-gehalte van de 25% in vraag kan gesteld worden, zullen we de doelstelling uit indicators.be overnemen.

De doelstellingen voor SDG target 2.4 worden up to date gebracht tot:

Doelstelling 1: Tegen 2030 moet de verkoop van chemische pesticiden met 50% verminderen ten opzichte van 2020.

Doelstelling 2: Tegen 2030 moet het risico dat gepaard gaat met het gebruik van chemische pesticiden met 50% verminderen ten opzichte van 2020.

Doelstelling 3: Tegen 2030 moeten er tenminste 50% minder nutriëntenverliezen zijn ten opzichte van 2020, met behoud van de vruchtbaarheid van de bodem.



Doelstelling 4: Tegen 2030, tenminste 20% minder gebruik van anorganische N-meststoffen ten opzichte van 2020.

Doelstelling 5: Tegen 2030, tenminste 20% minder gebruik van anorganische P-meststoffen ten opzichte van 2020.

Doelstelling 6: De verkoop van antibiotica voor landbouwdieren moet tegen 2030 met 50% verminderen ten opzichte van 2020.

Doelstelling 7: Het aandeel van de oppervlakte biologische landbouw moet stijgen.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.4:

Doelstelling 1: Tegen 2030 moet de verkoop van chemische pesticiden met 50% verminderen ten opzichte van 2020.

Data verzameling:

- <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/IndicatorsEnvironmental/Pesticides.html>

Verkoop pesticiden	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ton	6479	6570	6246	6355	5941	5667	5576	5066

Methode 1:

$Y = 21\%$

Distance to target = 79%

Methode 2:

$X' = 6,49$

Projectie 2030:

Groeivoet 2015/2022 = -2,47%

De 2030 doelstelling zal, zonder gewijzigd beleid, niet worden gehaald (2030: 4147 ton vs target 2833 ton).

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 moet de verkoop van chemische pesticiden met 50% verminderen ten opzichte van 2020.' is nog niet bereikt, evolueert in de goede richting maar onvoldoende snel om tegen 2030 bereikt te worden.

Doelstelling 2: Tegen 2030 moet het risico dat gepaard gaat met het gebruik van chemische pesticiden met 50% verminderen ten opzichte van 2020.

Dataverzameling:

- https://indicators.be/en/i/G02_PES/en

jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
index	105	100	84	85	66	48	47

(gemiddelde 2011-2013 = 100)

Methode 1:

$Y = 4\%$

Distance to target = 96%

Methode 2:



$X' = 0,98$

Projectie 2030:

Groeivoet 2015/2022 = -12,5%

Volgens deze methode zou de doelstelling bereikt worden in 2026. Merk op dat er in de beginjaren (2015) zeer hoge waarden waren en deze snel naar beneden gingen om vervolgens de recentste 2 jaar te stagneren. Het valt dan ook te betwijfelen of de doelstelling effectief zal gerealiseerd worden tegen 2026, ook gezien de moeilijkheden om in uitvoering van de 'Boer tot bord' strategie tot nieuwe Europese regelgeving voor pesticiden te komen.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 moet het risico dat gepaard gaat met het gebruik van chemische pesticiden met 50% verminderen ten opzichte van 2020' is nog niet bereikt, evolueert in de goede richting maar zal zonder bijkomend beleid waarschijnlijk niet gehaald worden in 2030.

Doelstelling 3: Tegen 2030 moeten er tenminste 50% minder nutriëntenverliezen zijn ten opzichte van 2020, met behoud van de vruchtbaarheid van de bodem.

Dataverzameling:

- <https://agridata.ec.europa.eu/extensions/IndicatorsEnvironmental/WaterQuality.html>
- https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/gross-nitrogen-balance-by-country-1#tab-chart_3

Om doelstelling 3 te onderzoeken maakten we gebruik van gegevens van Eurostat, meer bepaald de evolutie in de nutriëntenbalans (surplus aan stikstof in kg-N/ha). Met deze indicator (Gross Nitrogen Surplus of GNB-N) kan worden nagegaan wat het potentiële surplus van stikstof is dat op de landbouwgrond wordt gebracht.

Voor de periode 2012-2015 was voor België de GNB-N = 136,3 kg-N/ha of de vierde hoogste in Europa (na Cyprus met 187,8 kg-N/ha, Nederland met 171,8 kg-N/ha en Malta met 145,5 kg-N/ha).

België stopte echter in 2015 met daaromtrent gegevens over te maken. (Bij uitbreiding geldt dit overigens ook voor fosfor). Andere Europese landen (waaronder buurlanden Duitsland, Frankrijk en Nederland) doen dit wel.

Conclusie: Voor de doelstelling "Tegen 2030 moeten er tenminste 50% minder nutriëntenverliezen zijn ten opzichte van 2020, met behoud van de vruchtbaarheid van de bodem" konden voor de periode na 2015 geen cijfers gevonden worden op Belgisch niveau. We bevelen aan om dit opnieuw te doen.

Doelstelling 4: Tegen 2030, tenminste 20% minder gebruik van anorganische N-meststoffen ten opzichte van 2020.

Dataverzameling:

- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/aei_fm_usefert_custom_10086321/default/table?lang=en (26/2/24)

N	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ton	150320	160883	155829	149878	153353	152371	152461

Methode 1:

Is (lichtjes) gestegen, = 0%

Methode 2:

$X' = 8,10$



Projectie 2030:

Sterk fluctuerende cijfers, zonder bijkomend beleid zal de doelstelling niet behaald worden.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030, tenminste 20% minder gebruik van anorganische N-meststoffen ten opzichte van 2020' is nog niet bereikt en evolueert tov 2020 in de verkeerde richting (en fluctueerde in de jaren voordien). Zonder bijkomend beleid zal de doelstelling in 2030 niet bereikt worden.

Doelstelling 5: Tegen 2030, tenminste 20% minder gebruik van anorganische P-meststoffen ten opzichte van 2020.

Dataverzameling:

- https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/aei_fm_usefert/default/table?lang=en&category=agr.aei.aei_nut (26/2/24)

P	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ton	6254	5635	5485	5670	5835	5651	5657

Methode 1:

Stijgt (lichtjes), = 0%

Methode 2:

$X' = 4,58$

Projectie 2030:

Sterk fluctuerende cijfers, zonder bijkomend beleid zal de doelstelling niet behaald worden.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030, tenminste 20% minder gebruik van anorganische P-meststoffen ten opzichte van 2020' is nog niet bereikt en evolueert tov 2020 in de verkeerde richting (en fluctueerde in de jaren voordien). Zonder bijkomend beleid zal de doelstelling in 2030 niet bereikt worden.

Doelstelling 6: De verkoop van antibiotica voor landbouwdieren moet tegen 2030 met 50% verminderen ten opzichte van 2020.

Dataverzameling:

- https://belvetsac.ugent.be/belvetsac_sanitelmed_%20rapport_%202022.pdf

verkoop	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ton	260,3	242,5	222,7	215,5	176,8	181,3	171,6	122,2

Methode 1:

$Y = 65\%$

Distance to target = 35%

Methode 2:

$X' = 0,7$

Projectie 2030:

Groeivoet 2015/2022 = -10,2%

Doelstelling zal volgens deze methode ruim gehaald worden tegen 2030, wellicht al tegen 2025 indien de trend zich verder zet.



Conclusie: De doelstelling 'De verkoop van antibiotica voor landbouwdieren moet tegen 2030 met 50% verminderen ten opzichte van 2020' is nog niet bereikt maar evolueert in de goede richting en voldoende snel om te bereiken tegen 2030.

Doelstelling 7: Het aandeel van de oppervlakte biologische landbouw moet stijgen.

Dataverzameling:

- [https://indicators.be/nl/i/G02_ORG/Oppervlakte_biologische_lbouw_\(i09\)](https://indicators.be/nl/i/G02_ORG/Oppervlakte_biologische_lbouw_(i09))

aandeel bio	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
%	5,17	5,8	6,28	6,56	6,85	7,25	7,48

Het aandeel biologische landbouw stijgt. Voldaan = 100%. Echter wel met de opmerking dat de trend zeer traag evolueert. Er is bovendien een groot verschil tussen het Vlaamse en het Waalse gewest. Vooral in het Vlaamse Gewest is een inhaalbeweging noodzakelijk.

Conclusie: De doelstelling "Het aandeel van de oppervlakte biologische landbouw moet stijgen" is bereikt. Wel is de stijging eerder bescheiden en is er blijvende aandacht nodig om de doelstelling tot 2030 te blijven bereiken.



Doelstellingen voor SDG 2 - Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw, target 2.5 - Tegen 2020 de genetische diversiteit in stand houden van zaden, cultuurgewassen en gefokte en gedomesticeerde dieren en hun in het wild levende verwanten, ook aan de hand van zaad- en plantenbanken die op een degelijke manier beheerd en gediversifieerd worden op nationaal, regionaal en internationaal niveau; en de toegang bevorderen tot het eerlijk en billijk delen van voordelen afkomstig van het gebruik van genetische hulpbronnen en daaraan gekoppelde traditionele kennis, zoals internationaal overeengekomen.

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren om deze SDG target op te volgen:

2.5.1 Number of plant and animal genetic resources for food and agriculture secured in either medium or long-term conservation facilities

2.5.2 Proportion of local breeds classified as being at risk, not-at-risk or at unknown level of risk of extinction

Indicator 2.5.2 werd later gewijzigd in:

2.5.2 Proportion of local breeds classified as being at risk of extinction

Doelstelling 1 (gematigd en hoge ambitie): De hoeveelheid genetische hulpbronnen (plantaardig en dierlijk) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015.

Doelstelling 2 (gematigd en hoge ambitie): Tegen 2025 onderzoekt België de status (al dan niet met uitsterven bedreigd) van de 35% lokale rassen waarvan de status nog onbekend was in 2019.

Doelstelling 3:

- Gematigde ambitie: Tegen 2025 is maximum nog 50% van alle lokale rassen bedreigd en tegen 2030 is dat nog maar 20%.
- Hoge ambitie: Tegen 2025 is maximum nog 20% van alle lokale rassen bedreigd, in 2030 is geen enkel lokaal ras nog met uitsterven bedreigd.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot de FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstelling 1 heeft twee onderdelen, nl. plantaardig en dierlijk en zullen we als dusdanig opsplitsen.

Doelstelling 2 wordt beter in algemene termen uitgedrukt: Tegen 2025 is de status (al dan niet met uitsterven bedreigd) bekend van alle lokale rassen.

De doelstellingen voor SDG target 2.5 worden aangepast:

Doelstelling 1 (gematigd en hoge ambitie): De hoeveelheid genetische hulpbronnen (plantaardig) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015.

Doelstelling 2 (gematigd en hoge ambitie): De hoeveelheid genetische hulpbronnen (dierlijk) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015.

Doelstelling 3 (gematigd en hoge ambitie): Tegen 2025 is de status (al dan niet met uitsterven bedreigd) bekend van alle lokale rassen.



Doelstelling 4:

- Gematigde ambitie: Tegen 2025 is maximum nog 50% van alle lokale rassen bedreigd en tegen 2030 is dat nog maar 20%.
- Hoge ambitie: Tegen 2025 is maximum nog 20% van alle lokale rassen bedreigd, in 2030 is geen enkel lokaal ras nog met uitsterven bedreigd.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.5:

Doelstelling 1 (gematigd en hoge ambitie): De hoeveelheid genetische hulpbronnen (plantaardig) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
aantal	9304	-	9304	9304	9304	9309	9309	9311

Tussen 2010 en 2018 bleef dit gelijk, daarna is er een nauwelijks merkbare stijging waar te nemen. Merk op dat het hier slechts om geschatte cijfers gaat en enkel ex-situ.

We zetten het resultaat op 0%.

Conclusie: De doelstelling 'De hoeveelheid genetische hulpbronnen (plantaardig) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015' is nog niet bereikt en evolueert nauwelijks waardoor, zonder gewijzigd beleid, de doelstelling ook in 2030 niet zal bereikt worden.

Conclusie: De doelstelling 'De hoeveelheid genetische hulpbronnen (plantaardig) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015' is nog niet bereikt en evolueert nauwelijks waardoor, zonder gewijzigd beleid, de doelstelling ook in 2030 niet zal bereikt worden.

Doelstelling 2 (gematigd en hoge ambitie): De hoeveelheid genetische hulpbronnen (dierlijk) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

UNSTAT maakt onderscheid tussen lokale rassen en "grensoverschrijdende" (transboundary) rassen. De eerste categorie komt slechts in het betreffende land zelf voor, terwijl de tweede categorie in meerdere landen voorkomt.

Voor België:

- Number of local breeds for which sufficient genetic resources are stored for reconstitution: 3 in 2014 en sindsdien niet meer gewijzigd.
- Number of transboundary breeds for which sufficient genetic resources are stored for reconstitution: geen gegevens.

We zetten het resultaat op = 0%.

Conclusie: De doelstelling 'De hoeveelheid genetische hulpbronnen (dierlijk) voor voedselproductie en landbouw die ex-situ én in-situ worden bewaard, stijgt tegen 2030 tov 2015' is nog niet bereikt en evolueert nauwelijks waardoor, zonder gewijzigd beleid, de doelstelling ook in 2030 niet zal bereikt worden.



Doelstelling 3 (gematigd en hoge ambitie): Tegen 2025 is de status (al dan niet met uitsterven bedreigd) bekend van alle lokale rassen.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

Voor België:

- Aantal lokale rassen: 80
- Aantal lokale rassen waarvan de status onbekend is: tussen 2015 en 2021: 25 op basis van gegevens aangeleverd door België; in 2022: 26 (geschatte gegevens), 2023: 64 (geschat) en 2024 (63, aangeleverde gegevens).

We zetten het resultaat op =0%.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2025 is de status (al dan niet met uitsterven bedreigd) bekend van alle lokale rassen' is nog niet bereikt. Bijkomende inspanningen zijn nodig om de doelstelling tegen 2030 te bereiken.

Doelstelling 4:

- Gematigde ambitie: Tegen 2025 is maximum nog 50% van alle lokale rassen bedreigd en tegen 2030 is dat nog maar 20%.
- Hoge ambitie: Tegen 2025 is maximum nog 20% van alle lokale rassen bedreigd, in 2030 is geen enkel lokaal ras nog met uitsterven bedreigd.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database> (5/6/24)

Voor België:

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% bedreigd	96	94	94	96	96	96	96	96	100	100

Methode 1:

% stijgt ipv dalen, = 0% voor gematigde en hoge ambitie

Methode 2:

X' 2025 (gematigd): 21,6

X' 2030 (gematigd): 34,6

X' 2025 (hoge ambitie): 34,6

X' 2030 (hoge ambitie): 43,3

Conclusie: De doelstellingen 'Tegen 2025 is maximum nog 50% van alle lokale rassen bedreigd en tegen 2030 is dat nog maar 20%' (gematigde ambitie) en 'Tegen 2025 is maximum nog 20% van alle lokale rassen bedreigd, in 2030 is geen enkel lokaal ras nog met uitsterven bedreigd' (hoge ambitie) zijn niet bereikt en evolueren in de verkeerde richting om tegen 2030 te kunnen bereiken



Doelstellingen voor SDG 2 - Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw, target 2.a - Verhogen van de investeringen, door versterkte internationale samenwerking, in landelijke infrastructuur, landbouwkundig onderzoek en uitgebreide diensten, technologische ontwikkeling en genetische databanken voor planten en vee om de landbouwkundige productiecapaciteit in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, te versterken.

Voor deze target verwijzen we naar de resultaten van target 17.2.

UNSTAT formuleerde volgende indicatoren om deze SDG target op te volgen:

2.a.1 The agriculture orientation index for government expenditures

2.a.2 Total official flows (official development assistance plus other official flows) to the agriculture sector

Om consequent te zijn met de andere SDG targets die over ODA gaan en vooral met SDG 17.2 wordt deze target doorverwezen naar SDG 17.2. Daar werden drie doelstellingen geformuleerd:

Doelstelling 1: Ontwikkelde landen dienen ten volle hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp te implementeren, waaronder ook de verbintenis van vele ontwikkelde landen om 0,7% van het bruto nationaal inkomen te besteden aan officiële ontwikkelingshulp voor ontwikkelingslanden (ODA/GNI)

Doelstelling 2: Ontwikkelde landen dienen ten volle hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp te implementeren, waaronder 0,15 tot 0,20% van het bruto nationaal inkomen besteden aan de minst ontwikkelde landen.

Doelstelling 3: België moet zorgen dat het aandeel van Belgische ODA aan MOL t.o.v. het totaal Belgische ODA minstens 50% wordt.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG 2.a worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.a:

Doelstelling 1: Ontwikkelde landen dienen ten volle hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp te implementeren, waaronder ook de verbintenis van vele ontwikkelde landen om 0,7% van het bruto nationaal inkomen te besteden aan officiële ontwikkelingshulp voor ontwikkelingslanden (ODA/GNI)

➔ zie SDG 17.2

Doelstelling 2: Ontwikkelde landen dienen ten volle hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp te implementeren, waaronder 0,15 tot 0,20% van het bruto nationaal inkomen besteden aan de minst ontwikkelde landen.

➔ zie SDG 17.2

Doelstelling 3: België moet zorgen dat het aandeel van Belgische ODA aan MOL t.o.v. het totaal Belgische ODA minstens 50% wordt.

➔ zie SDG 17.2



Doelstellingen voor SDG 2 - Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw, target 2.b - Corrigeren en voorkomen van handelsbeperkingen en scheefgegroeide situaties op de wereldlandbouwmarkten, door onder andere tegelijk alle vormen van landbouwexportsubsidies en alle exportmaatregelen met een gelijkaardig effect af te schaffen, in overeenstemming met het mandaat van de Ontwikkelingsronde in Doha.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

2.b.1 Agricultural export subsidies

Doelstelling: Landbouwexportsubsidies zijn afgeschaft tegen 2030.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 2.b wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.b:

Doelstelling: Landbouwexportsubsidies zijn afgeschaft tegen 2030.

Data verzameling:

- https://agriculture.ec.europa.eu/international/agricultural-trade/wto-and-eu-agriculture_nl

100% voldaan in België want in Europa is er geen rechtstreekse tegemoetkoming in de exportprijs van landbouwproducten meer.

Conclusie: De doelstelling 'Landbouwexportsubsidies zijn afgeschaft tegen 2030' is bereikt en dit zal ook nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 2 - Beëindig honger, bereik voedselzekerheid en verbeterde voeding en promoot duurzame landbouw, target 2.c - Maatregelen aannemen die de correcte werking moeten garanderen van de voedselgrondstoffenmarkten en hun afgeleiden en een snelle toegang tot marktinformatie bevorderen, met inbegrip van informatie over voedselreserves, om de extreme volatiliteit van de voedselprijzen te helpen beperken.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

2.c.1 Indicator of food price anomalies (IFPA)

Doelstelling: De IFPA heeft jaarlijks een waarde tussen -0,5 en 0,5.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 2.c wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 2.c:

Doelstelling: De IFPA heeft jaarlijks een waarde tussen -0,5 en 0,5.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

IFPA	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	0,24	-0,22	-0,72	-0,31	-0,51	1,33	-2,25

In 2020 was de IFPA erg hoog en het jaar erna erg laag.

Niet voldaan: = 0%.

Conclusie: De doelstelling 'De IFPA heeft jaarlijks een waarde tussen -0,5 en 0,5' werd de laatste jaren niet bereikt. De waarde fluctueert sterk waardoor een beoordeling voor 2030 niet mogelijk is.



3.3 SDG 3 – Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
3.1	1	100 %	↑	✓
3.2	1	100 %	↑	✓
3.3	4	15 %	↑	✗
		23 %	↑	✗
		3 %	↑	✗
		6 %	↑	✗
3.4	2	59 %	↑	✓
		96 %	↑	✓
3.5	3	27 %	↑	✗
		21 %	↑	✗
		45 %	↑	✗
3.6	1	61 %	↑	✓
3.7	4	-	→	✗
		76 %		
		-		
		-		
3.8	1	99 %	→	✓
3.9	1	-		
3.a	1	84 %	↑	✓
3.b	-	17.2	→	
	1	0 %		
3.c	1	-		
3.d	1	-		

Aanbeveling voor SDG 3:

- Voor SDG targets 3.1, 3.2 en 3.8 zijn de doelstellingen bereikt (Volksgezondheid).
- Voor SDG target 3.4, 3.6 en 3.a is de doelstelling nog niet bereikt, maar het pad lijkt on track tegen 2030 (Volksgezondheid & Mobiliteit).
- Voor SDG targets 3.3 en 3.5 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde (ambitieuze) doelstellingen voor deze SDG targets (Volksgezondheid).
- Voor SDG 3.7, 3.9, 3.b en 3.c is de aanbeveling werk te maken van betere dataverzameling voor het monitoren van deze doelstellingen (Volksgezondheid & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



Doelstellingen voor SDG 3 – Verzeker een goede gezondheid en promoot welzijn voor alle leeftijden, target 3.1. – Tegen 2030 de globale moedersterfte terugdringen tot minder dan 70 per 100.000 levendgeborenen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

3.1.1 Maternal mortality ratio (Moedersterfte)

3.1.2 Proportion of births attended by skilled health personnel (Aandeel bevallingen dat wordt bijgestaan door opgeleid gezondheidspersoneel)

Doelstelling: Tegen 2030 de globale moedersterfte terugdringen tot minder dan 70 per 100.000 levendgeborenen

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en valt in het bijzonder onder het politieke domein Gezondheid (voor België) en Internationale Ontwikkeling (voor het globale cijfer). Volgende administraties zijn betrokken: FOD Volksgezondheid en FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Voor België zou de meer strikte indicator “Eliminate avoidable maternal and perinatal mortality and morbidity by 2030” uit het WHO Regional Office for Europe Action Plan for Sexual and Reproductive Health Towards achieving the 2030 Agenda for Sustainable Development in Europe – leaving no one behind voorgesteld kunnen worden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.1:

Het meest recente meerjarige moedersterftecijfer in België is voor de periode 2016-2020 en bedraagt 7,1 sterfgevallen per 100.000 levendgeborenen, en is dus ruim onder de 70 sterfgevallen per 100.000 levendgeborenen.

Jaar	Moedersterfte per 100.000 levendgeborenen ¹
2012-2016	3,7
2013-2017	4,1
2014-2018	5,3
2015-2019	6,2
2016-2020	7,1

Aangezien de StatBel Werkgroep Geboorte- en Overlijdensstatistieken aangeeft dat maternale overlijden een sentinelgebeurtenis vormt die steeds moet worden beschouwd als vermijdbaar, behaalt België de doelstelling van het WHO Action Plan bijna, maar niet volledig. De moedersterfte is de voorbije jaren gestegen in België. Echter, dit wordt toegeschreven aan een nieuwe definitie van moedersterfte.

Verder kan België bijdragen aan het behalen van de globale doelstelling via ontwikkelingssamenwerking. Deze werd nog niet bereikt: de mondiale moedersterfte daalde marginaal van 227 sterfgevallen per 100.000 levendgeborenen in 2015 naar 223 in 2020.

Conclusie: De doelstelling ‘Tegen 2030 de globale moedersterfte terugdringen tot minder dan 70 per 100.000 levendgeborenen’ is bereikt en zal dit ook blijven in 2030. België kan nog bijdragen aan het behalen van de globale doelstelling via ontwikkelingssamenwerking.



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.2 - Tegen 2030 een einde maken aan vermijdbare overlijdens van pasgeborenen en kinderen onder de 5 jaar, waarbij alle landen er moeten naar streven om het sterftecijfer van baby's minstens tot 12 per 1000 levendgeborenen te beperken alsook het sterftecijfer van kinderen jonger dan 5 jaar eveneens in te perken tot maximum 25 per 1000 levendgeborenen

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

1. *Under-five mortality rate*
2. *Neonatal mortality rate*

Doelstelling 1: Tegen 2030 het sterftecijfer van baby's te beperken tot 12 per 1000 levendgeborenen te beperken

Doelstelling 2: Tegen 2030 het sterftecijfer van kinderen jonger dan 5 jaar in te perken tot maximum 25 per 1000 levendgeborenen

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt in het bijzonder onder de politieke domeinen Internationale Ontwikkeling, Sociale zaken en gezondheidszorg. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Buitenlandse Zaken en FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 3.2 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.2:

Doelstelling: Tegen 2030 het sterftecijfer van baby's te beperken tot 12 per 1000 levendgeborenen te beperken

Het meest recente neonatale kindersterftecijfer voor België (2021) bedraagt 2,9 per 1000 levendgeborenen. Daarmee is de doelstelling voor België bereikt.

Doelstelling: Tegen 2030 het sterftecijfer van kinderen jonger dan 5 jaar in te perken tot maximum 25 per 1000 levendgeborenen

Het sterftecijfer van kinderen onder de 5 jaar in België (2021) is 4,1 per 1000 levendgeborenen. Daarmee is de doelstelling voor België bereikt.

Verder kan België bijdragen aan het behalen van de globale doelstellingen via ontwikkelingssamenwerking. Deze werd nog niet bereikt: de mondiale neonatale kindersterfte was 17,3 per 1000 levendgeborenen in 2022 (met grote regionale verschillen) en de mondiale sterftecijfer voor kinderen jonger dan 5 jaar was 37,1 per 1000 levendgeborenen in 2022 (met grote regionale verschillen).

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 een einde maken aan vermijdbare overlijdens van pasgeborenen en kinderen onder de 5 jaar, waarbij alle landen er moeten naar streven om het sterftecijfer van baby's minstens tot 12 per 1000 levendgeborenen te beperken alsook het sterftecijfer van kinderen jonger dan 5 jaar eveneens in te perken tot maximum 25 per 1000 levendgeborenen' is bereikt en zal dit ook blijven in 2030. België kan nog bijdragen aan het behalen van de globale doelstelling via ontwikkelingssamenwerking



Doelstelling SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.3. - Tegen 2030 een einde maken aan epidemieën zoals aids, tuberculose, malaria en verwaarloosde tropische ziekten, alsook hepatitis, door water overgebrachte ziekten en andere overdraagbare ziekten bestrijden

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

3.3.1 Number of new HIV infections per 1,000 uninfected population, by sex, age and key populations

3.3.2 Tuberculosis incidence per 1,000 population

3.3.3 Malaria incidence per 1,000 population

3.3.4 Hepatitis B incidence per 100,000 population

3.3.5 Number of people requiring interventions against neglected tropical diseases

Doelstellingen:

- Doelstelling 1: Tegen 2023, verminder het aantal nieuwe hiv-infecties per 1,000 niet-geïnfecteerde mensen met 73% (tov 2018);
- Doelstelling 2: Tegen 2023, verminder het aantal mensen dat sterft aan tuberculose met 50% (tov 2018);
- Doelstelling 3: Tegen 2023, verminder het aantal mensen dat sterft aan HBV met 40% (tov 2018).
- Doelstelling 4: Tegen 2023, verminder het aantal mensen dat sterft aan HCV met 40% (tov 2018).

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt in het bijzonder onder het politieke domein Gezondheidszorg. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 3.3. waren gebaseerd op het WHO 13th General Programme of Work (GPW 13) Impact Framework: Targets and Indicators (2018-2023). Dit Werkprogramma werd verlengd tot 2025, met dezelfde doelstellingen. We stellen voor de doelstellingen als volgt aan te passen:

- Doelstelling 1: Tegen 2025, verminder het aantal nieuwe hiv-infecties met 73% (tov 2018); (aangezien de vorige gapanalyse de berekening maakte met de absolute cijfers, stellen we voor de doelstelling zo aan te passen om de berekeningen consistent te houden)
- Doelstelling 2: Tegen 2025, verminder het aantal mensen dat sterft aan tuberculose met 50% (tov 2018);
- Doelstelling 3: Tegen 2025, verminder het aantal mensen dat sterft aan HBV met 40% (tov 2018).
- Doelstelling 4: Tegen 2025, verminder het aantal mensen dat sterft aan HCV met 40% (tov 2018).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.3.:

Doelstelling 1: Tegen 2025, verminder het aantal nieuwe hiv-infecties met 73% (tov 2018).

Jaar	nieuwe hiv-infecties
2018	671
2019	675
2020	503
2021	523
2022	597

Methode 1:

Referentiejaar = 2018

$Y = (597 - 671) / (181 - 671) = \text{fulfillment of target} = 15,1\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 15,1\% = 84,9\%$



Methode 2:

X' (distance to target) = $(181 - 597) / 80 = -5,2$ keer de standaarddeviatie te overbruggen

Projectie 2030: 595 nieuwe hiv-infecties in 2025. De doelstelling (181) wordt niet gehaald tegen 2030.

Doelstelling 2: Tegen 2025, verminder het aantal mensen dat sterft aan tuberculose met 50% (tov 2018);

Omdat trendcijfers voor tbc-gerelateerde sterfte niet beschikbaar waren, maken we de berekening op basis van tbc besmettingen. We hervormen de doelstelling naar "Tegen 2025, verminder het aantal mensen dat besmet wordt met tuberculose met 50% (tov 2018)".

Jaar	Cases per 100,000 inwoners
2018	8,6
2019	8,5
2020	7,2
2021	7,6

Methode 1:

Referentiejaar = 2018

$Y = (7,6 - 8,6) / (4,3 - 8,6) = \text{fulfillment of target} = 23,3\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 20,8\% = 76,7\%$

Methode 2:

X' (distance to target) = $(4,3 - 7,6) / 0,68 = -4,8$ keer de standaarddeviatie te overbruggen

Projectie 2030: 6,9 cases per 100,000 inwoners. De doelstelling (4,3) wordt niet gehaald.

Doelstelling 3: Tegen 2025, verminder het aantal mensen dat sterft aan HBV met 40% (tov 2018).

Jaar	HBV mortaliteit per 100,000
2015	1,77
2016	1,72
2017	1,7
2018	1,67
2019	1,65

Methode 1:

Referentiejaar = 2018

$Y = \text{fulfillment of target} = (1,65 - 1,67) / (1,002 - 1,67) = 3\%$

$X' = 100\% - 3\% = 97\% = \text{distance to target}$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (1,002 - 1,65) / 0,0465 = -13,9$ keer de standaarddeviatie te overbruggen

Projectie 2030: 1,4 sterfgevallen door HBV op 100,000 inwoners. De doelstelling 1,002 wordt niet gehaald tegen 2030.

Doelstelling 4: Tegen 2025, verminder het aantal mensen dat sterft aan HCV met 40% (tov 2018).

Jaar	HCV mortaliteit per 100,000
2015	7,36
2016	7,25
2017	7,19



2018	7,17
2019	7,18

Methode 1:

Referentiejaar = 2018

$Y = \text{fulfillment of target} = (7,18 - 7,36) / (4,3 - 7,36) = 5,9\%$

$X' = 100\% - 5,9\% = 94,1\% = \text{distance to target}$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (4,3 - 7,18) / 0,079 = -36,4 \text{ keer de standaarddeviatie te overbruggen}$

Projectie 2030: 7 HCV gerelateerde sterfgevallen per 100,000 inwoners in 2030. De doelstelling (4,3) wordt niet gehaald.

Nota: De incidentiecijfers voor deze infectieziektes zijn relatief laag in België, waardoor extra procentuele dalingen moeilijk te behalen zijn.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 een einde maken aan epidemieën zoals aids, tuberculose, malaria en verwaarloosde tropische ziekten, alsook hepatitis, door water overgebrachte ziekten en andere overdraagbare ziekten bestrijden' is niet bereikt, evolueert in de goede richting maar onvoldoende snel om tegen 2030 bereikt te worden.



Doelstellingen voor SDG 3 Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.4. - Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen.

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 3.4.1 Mortality rate attributed to cardiovascular disease, cancer, diabetes or chronic respiratory disease
- 3.4.2 Suicide mortality rate

Doelstellingen:

- In 2030 zou het aantal voortijdige sterfgevallen door chronische aandoeningen niet boven de 68,6 per 100.000 inwoners van minder dan 65 jaar mogen liggen
- Het aantal zelfdodingen moet dalen met 10% tegen 2025 tov 2015

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op het federale niveau in het bijzonder onder de politieke domeinen Sociale zaken en gezondheidszorg, Internationale ontwikkeling, Werk en Justitie. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Buitenlandse Zaken, FOD Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 3.4 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.4:

Doelstelling 1: In 2030 zou het aantal voortijdige sterfgevallen door chronische aandoeningen niet boven de 68,6 per 100.000 inwoners van minder dan 65 jaar mogen liggen

Jaar	Sterfgevallen door chronische aandoeningen per 100.000 inwoners bij min-65-jarigen
2015	105,16
2016	99,28
2017	94,73
2018	91,39
2019	86,16
2020	83,5

Methode 1:

Referentiejaar 2015

$Y = \text{fulfillment of target} = (83,5 - 105,16) / (68,6 - 105,16) = 59\%$

$X' = 100\% - 59\% = 41\% = \text{distance to target}$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (68,6 - 83,5) / 8,11 = -1,8 \text{ keer de standaarddeviatie te overbruggen.}$

Projectie 2030: 67,6 sterfgevallen door chronische aandoeningen per 100.000 inwoners bij min-65-jarigen. De doelstelling (68,6) wordt behaald.

Doelstelling 2: Het aantal zelfdodingen moet dalen met 10% tegen 2025 tov 2015



Jaar	Sterfte door suicide per 100,000 inwoners
2015	16,85
2016	17,09
2017	15,44
2018	15,93
2019	15,22
2020	15,24

Methode 1:

Referentiejaar 2015

$Y = \text{fulfillment of target} = (15,24 - 16,85) / (15,165 - 16,85) = 95,5\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 95,5\% = 4,5\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (15,24 - 15,165) / 0,82 = -0,09$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2025: 13,9 sterfte door suicide per 100,000 inwoners. De doelstelling (15,2) wordt behaald.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 de vroegtijdige sterfte gelinkt aan niet-overdraagbare ziekten met een derde inperken via preventie en behandeling, en mentale gezondheid en welzijn bevorderen' is niet bereikt, maar evolueert in de goede richting om tegen 2030 bereikt te worden.



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.5 - De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol.

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 3.5.1 Coverage of treatment interventions (pharmacological, psychosocial and rehabilitation and aftercare services) for substance use disorders
- 3.5.2 Harmful use of alcohol, defined according to the national context as alcohol per capita consumption (aged 15 years and older) within a calendar year in litres of pure alcohol

Doelstellingen:

- Doelstelling 1: Tegen 2025 bedraagt de alcoholconsumptie per capita per jaar maximum 6 liter.
- Doelstelling 2: Tegen 2025 bedraagt de alcoholconsumptie per capita per jaar bijna nul voor kinderen onder de 15 jaar.
- Doelstelling 3: Tegen 2025 is het gebruik van illegale psychoactieve drug verminderd met minstens 25%.
- Doelstelling 4: Tegen 2025 is het aandeel mensen met problematisch middelengebruik dat toegang vindt tot behandelingsopties toegenomen met 50%

Het behalen van deze doelstelling behoort gedeeltelijke tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op het federale in het bijzonder onder de politieke domeinen Sociale zaken en Gezondheidszorg. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstelling 1 voor SDG target 3.5 wordt behouden.

Omwille van gebrek aan data voor berekening van doelstelling 2 stellen we voor deze om te vormen naar: "Tegen 2030 bedraagt het percentage jongeren van -16 jaar dat het voorbije jaar alcohol gedronken heeft bedraagt bijna nul".

Ook voor doelstellingen 3 en 4 werd in vorige analyse onvoldoende kwalitatief cijfermateriaal gevonden. We stellen voor deze aan te vullen met een extra doelstelling rond rookgedrag: De proportie dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder daalt van 15,4% naar 9,2% in 2030.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.5:

Doelstelling 1: Tegen 2025 bedraagt de alcoholconsumptie per capita per jaar maximum 6 liter

Jaar	Liter alcohol per capita consumptie
2015	10,4
2016	9,4
2017	9,4
2018	9,4
2019	9,2

Methode 1:

Referentiejaar 2015

$Y = \text{fulfillment of target} = (9,2 - 10,4) / (6 - 10,4) = 27,3\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 27,3\% = 72,7\%$

Methode 2:



$X' = \text{distance to target} = (6 - 9,2) / 0,477 = -6,7$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: 7,8 liter alcohol per capita per jaar in 2025 en 6,7 liter alcohol per jaar in 2030. De doelstelling (6 liter) wordt niet behaald.

Doelstelling 2: Tegen 2030 bedraagt het percentage jongeren van -16 jaar dat het voorbije jaar alcohol gedronken heeft bedraagt bijna nul

Jaar	percentage jongeren van -16 jaar dat het voorbije jaar alcohol gedronken heeft
2015	40,9
2016	36,8
2017	34
2018	32,1
2019	33,9
2020*	33,2
2021*	33,2
2022	32,5

*Er zijn geen data voor de schooljaren 2019-2020 en 2020-2021. Hiervoor werd het gemiddelde van de schooljaren 2018-2019 en 2021-2022 genomen.

Methode 1:

Referentiejaar 2015

$Y = \text{fulfillment of target} = (32,5 - 40,9) / (0 - 40,9) = 20,5\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 20,5\% = 79,5\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (0 - 32,5) / 2,93 = -11,1$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: 24,6% van -16 jaar heeft het voorbije jaar alcohol gedronken. De doelstelling (bijna 0%) wordt niet behaald.

Doelstelling 3: De proportie dagelijkse rokers van 15 jaar en ouder daalt van 15,4% naar 9,2% in 2030

Jaar	Proportie dagelijkse rokers
2008	20,7
2013	18,9
2018*	15,4

*Resultaten gezondheidsenquête 2022 nog niet bekend.

Methode 1:

Referentiejaar: 2008

$Y = \text{fulfillment of target} = (15,4 - 20,7) / (9,2 - 20,7) = 46\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 46\% = 54\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (9,2 - 15,4) / 2,69 = -2,3$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: 14,5% dagelijkse rokers in 2027 en 14,1 in 2032. De doelstelling (9,2%) wordt niet behaald.

Conclusie: De doelstelling 'De preventie en behandeling versterken van misbruik van verslavende middelen, met inbegrip van drugsgebruik en het schadelijk gebruik van alcohol' is niet bereikt, evolueert in de goede richting maar onvoldoende snel om tegen 2030 bereikt te worden.



***Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.6
- Tegen 2020 het aantal doden en gewonden in het verkeer wereldwijd halveren:***

UNSTAT formuleerde 1 indicator om deze SDG target op te volgen:

- 3.6.1 Death rate due to road traffic injuries

Doelstellingen vorige gapanalyse:

- Doelstelling 1: Tegen 2020 het aantal doden en gewonden in het verkeer wereldwijd halveren

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot de FOD Mobiliteit.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en valt op het federale in het bijzonder onder de politieke domeinen Mobiliteit, Justitie en Binnenlandse Zaken. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Mobiliteit, FOD Justitie, FOD Binnenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 3.6 is al verstreken (2020), en wordt up to date gebracht op basis van het Federaal Actieplan voor Verkeersveiligheid de SDG Index: "Aantal verkeersdoden tegen 2030 is minder 3 doden per 100,000 inwoners"

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.6:

Doelstelling 1: Aantal verkeersdoden tegen 2030 is minder 3 doden per 100,000 inwoners

Jaar	Aantal verkeersdoden per 100,000 inwoners
2015	6,78
2016	5,92
2017	5,36
2018	5,3
2019	5,62
2020	4,33
2021	4,47

Methode 1:

Referentiejaar: 2015

$Y = \text{fulfillment of target} = (4,47 - 6,78) / (3 - 6,78) = 61\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 61\% = 39\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (3 - 4,47) / 0,84 = -1,7$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: 2,2 verkeersdoden per 100,000 inwoners in 2030. De doelstelling (3) wordt behaald.

Conclusie: De doelstelling 'Het aantal doden en gewonden in het verkeer wereldwijd halveren' is niet bereikt, evolueert in de goede richting en zou tegen 2030 bereikt te worden.



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.7 - Tegen 2030 universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorgdiensten garanderen, met inbegrip van diensten voor gezinsplanning, informatie en opvoeding, en voor de integratie van reproductieve gezondheid in nationale strategieën en programma's:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 3.7.1 Proportion of women of reproductive age (aged 15-49 years) who have their need for family planning satisfied with modern methods
- 3.7.2 Adolescent birth rate (aged 10-14 years; aged 15-19 years) per 1,000 women in that age group

Doelstellingen:

Ambitie type "gematigd":

1. Tegen 2025 hebben alle vrouwen die dit wensen toegang tot de anticonceptie van hun eerste keuze, neemt 85% van de mensen die hiervoor in aanmerking komen deel aan nationale screeningsprogramma's voor reproductieve kankers en weet 85% van alle adolescenten waar ze terecht kunnen voor seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten.
2. Tegen 2025 wordt, door wetten, regelgeving en beleid, gegarandeerd dat alle scholen kwalitatieve seksuele en relationele vorming in overeenstemming met de Europese standaarden voor relationele en seksuele vorming aanbieden.

Ambitie type "hoog":

1. Tegen 2025 hebben alle vrouwen die dit wensen toegang tot de anticonceptie van hun keuze, nemen alle mensen die hiervoor in aanmerking komen deel aan nationale screeningsprogramma's voor reproductieve kankers en weten alle adolescenten waar ze terecht kunnen voor seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten.
2. Tegen 2025 wordt, door wetten, regelgeving en beleid, en in de praktijk, gegarandeerd dat alle scholen kwalitatieve seksuele en relationele vorming in overeenstemming met de Europese standaarden voor relationele en seksuele vorming aanbieden.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale en regionale bevoegdheid en valt in het bijzonder onder het politieke domein Gezondheidszorg. Volgende administratie is betrokken: FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 3.7 zijn ambitieus geformuleerd en op korte termijn. We stellen voor deze aan te passen naar 2030.

Ambitie type "gematigd":

1. Tegen 2030 hebben alle vrouwen die dit wensen toegang tot de anticonceptie van hun eerste keuze, neemt 85% van de mensen die hiervoor in aanmerking komen deel aan nationale screeningsprogramma's voor reproductieve kankers en weet 85% van alle adolescenten waar ze terecht kunnen voor seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten.
2. Tegen 2030 wordt, door wetten, regelgeving en beleid, gegarandeerd dat alle scholen kwalitatieve seksuele en relationele vorming in overeenstemming met de Europese standaarden voor relationele en seksuele vorming aanbieden.

Ambitie type "hoog":



1. Tegen 2030 hebben alle vrouwen die dit wensen toegang tot de anticonceptie van hun keuze, nemen alle mensen die hiervoor in aanmerking komen deel aan nationale screeningsprogramma's voor reproductieve kankers en weten alle adolescenten waar ze terecht kunnen voor seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten.
2. Tegen 2030 wordt, door wetten, regelgeving en beleid, en in de praktijk, gegarandeerd dat alle scholen kwalitatieve seksuele en relationele vorming in overeenstemming met de Europese standaarden voor relationele en seksuele vorming aanbieden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.7:

Doelstelling 1a: Tegen 2030 hebben alle vrouwen die dit wensen toegang tot de anticonceptie van hun eerste keuze

Er werd geen data gevonden over toegang tot voorkeursanticonceptie. Uit de gezondheidsenquête zien we dat het gebruik van voorbehoedsmiddelen is in de loop der tijd – tot 2018 - significant toegenomen is van 74,4% van de seksueel actieve vrouwen in 2004 over 78,4% in 2013 tot 83,8% in 2018. Het is niet duidelijk uit de cijfers of dit de anticonceptie van eerste keuze is. Dit toont de nood aan van goede cijfers over dit thema.

Doelstelling 1b: Tegen 2030 neemt 85% van de mensen die hiervoor in aanmerking komen deel aan nationale screeningsprogramma's voor reproductieve kankers

Borstkankerscreening:

Jaar	Dekkingsgraad
2015	64,8
2016	65,3
2017	65,6
2018	65,2
2019	54,1
2020	63,7
2021	64,3
2022	64,2

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (64,2 - 0) / (85 - 0) = 75,5\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 75,5\% = 24,5\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (64,2 - 85) / 3,81 = -5,4$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: 63% dekkingsgraad in 2030. De doelstelling (85%) wordt niet behaald.

Baarmoederhalskankerscreening

Jaar	Dekking baarmoederhalskankerscreening
2015	65
2016	65,8
2017	65,2
2018	62,5
2019	65,1
2020	62
2021	63,5



2022	64,2
------	------

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (64,2 - 0) / (85 - 0) = 75,5\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 75,5\% = 24,5\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (64,2 - 85) / 1,37 = -15 \text{ keer de standaarddeviatie te overbruggen.}$

Projectie 2030: 63,2% dekkingsgraad in 2030. De doelstelling (85%) wordt niet behaald.

Doelstelling 1c: Tegen 2030 weet 85% van alle adolescenten waar ze terecht kunnen voor seksuele en reproductieve gezondheidsdiensten

Geen data gevonden.

Doelstelling 2: Tegen 2030 wordt, door wetten, regelgeving en beleid, gegarandeerd dat alle scholen kwalitatieve seksuele en relationele vorming in overeenstemming met de Europese standaarden voor relationele en seksuele vorming aanbieden.

De Franstalige gemeenschap legde in 2023 decretaal vast dat 4 uur seksuele voorlichting verplicht wordt in het zesde leerjaar en het vierde middelbaar. Relationele en seksuele vorming is daarmee vastgelegd in wetgeving, maar nog niet volledig in overeenstemming met de Europese standaarden voor relationele en seksuele vorming.

In de Vlaamse gemeenschap wordt de invulling van relationele en seksuele vorming deels bepaald door de eindtermen die overheden aan het onderwijs opleggen. In 2023 werden nieuwe eindtermen goedgekeurd voor het Vlaams onderwijs, waarin relationele seksuele vorming niet meer verplicht is vanaf de tweede graad.

We stellen vast dat de doelstelling nog niet behaald werd.

Opmerking: Mogelijk werden de zelfgeformuleerde indicatoren voor screening te ambitieus gezet.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorgdiensten garanderen, met inbegrip van diensten voor gezinsplanning, informatie en opvoeding, en voor de integratie van reproductieve gezondheid in nationale strategieën en programma's' is niet bereikt, de evolutie stagneert of gaat in de verkeerde richting (of er is onvoldoende data) waardoor het onwaarschijnlijk is dat de doelstelling tegen 2030 bereikt zal worden.



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.8 - Zorgen voor een universele ziekteverzekering, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 3.8.1 Coverage of essential health services (defined as the average coverage of essential services based on tracer interventions that include reproductive, maternal, newborn and child health, infectious diseases, non-communicable diseases and service capacity and access, among the general and the most disadvantaged population)
- 3.8.2 Number of people covered by health insurance or a public health system per 1,000 population

Doelstellingen vorige gapanalyse:

- Doelstelling: Tegen 2030, zorgen voor een universele ziekteverzekering

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en valt in het bijzonder onder de politieke domeinen gezondheidszorg. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 3.8 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.8:

Doelstelling 1: Tegen 2030, zorgen voor een universele ziekteverzekering

Jaar	Percentage bevolking gedekt door ziekteverzekering
2015	99
2016	99
2017	98,7
2018	98,7
2019	98,6
2020	98,6
2021	98,6
2022	98,6

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (98,6 - 0) / (100 - 0) = 98,6\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 98,6\% = 1,4\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (98,2 - 100) / 1,175 = -7,9$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Opmerking: Het percentage van de bevolking dat via een publiek systeem gedekt is voor essentiële gezondheidszorg is al sinds 2010 stabiel rond 99%. De verwachting is dat dit cijfer stabiel zal blijven. Hiermee is de doelstelling zo goed als behaald. De site <https://eu-dashboards.sdgindex.org/profiles/belgium/indicators> rapporteert deze doelstelling als behaald voor België.

Conclusie: De doelstelling 'Zorgen voor een universele ziekteverzekering, met inbegrip van de bescherming tegen financiële risico's, toegang tot kwaliteitsvolle essentiële gezondheidszorgdiensten en toegang tot de



veilige, doeltreffende, kwaliteitsvolle en betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins voor iedereen' is bereikt en zal dit normaal ook blijven in 2030, een kleine restfractie zal wellicht nooit gedicht worden



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.9 - Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aantal sterfgevallen en ziekten verminderen als gevolg van gevaarlijke chemicaliën en de vervuiling en besmetting van lucht, water en bodem:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 3.9.1 Mortality rate attributed to household and ambient air pollution 3.9.3 Mortality rate attributed to unintentional poisoning
- 3.9.2 Mortality rate attributed to unsafe water, unsafe sanitation and lack of hygiene (exposure to unsafe Water, Sanitation and Hygiene for All (WASH) services)

Doelstellingen vorige gapanalyse:

- Doelstelling 1: Tegen 2030 de gezondheidsimpact (vroegtijdige sterfte) van luchtverontreiniging met 52 % doen dalen ten opzichte van 2005.

Het behalen van deze doelstelling behoort gedeeltelijk tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op het federale niveau in het bijzonder onder de politieke domeinen Gezondheidszorg, Leefmilieu, en Mobiliteit. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Volksgezondheid, FOD Binnenlandse Zaken, FOD Mobiliteit.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 3.9 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.9:

Doelstelling 1: Tegen 2030 de gezondheidsimpact (vroegtijdige sterfte) van luchtverontreiniging met 52 % doen dalen ten opzichte van 2005.

Er werden onvoldoende cijfers gevonden om de nodige berekeningen te maken. Statbel.be geeft een overzicht van aantal sterfgevallen per doodsoorzaak, maar luchtverontreiniging is geen vermeldde doodsoorzaak. Er is geen trenddata beschikbaar voor België.

Een studie van de Europese Milieumaatschappij uit 2020 stelt dat luchtverontreiniging de belangrijkste milieufactor is die ziekten veroorzaakt, met jaarlijks ongeveer 400.000 vroegtijdige sterfgevallen als gevolg van luchtverontreiniging in de EU. In België zouden ongeveer 60 sterfgevallen per 100,000 inwoners te wijten zijn aan luchtverontreiniging.

Conclusie: Voor de doelstelling 'Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aantal sterfgevallen en ziekten verminderen als gevolg van gevaarlijke chemicaliën en de vervuiling en besmetting van lucht, water en bodem' is onvoldoende data om een conclusie te trekken.



*Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden, target 3.a.
- Waar nodig de implementatie van de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie over tabakscontrole versterken:*

UNSTAT formuleerde 1 indicator om deze SDG target op te volgen:

- 3.a.1 Age-standardized prevalence of current tobacco use among persons aged 15 years and older

Doelstellingen vorige gapanalyse:

Ambitie type "gematigd":

België scoort 60/100 punten of meer op de Tobacco Control Scale in Europe tegen 2030. Het aandeel dagelijkse rokers zou 13,1% moeten bereiken in 2030, wat overeenkomt met een relatieve reductie met 30% van de prevalentie van de huidige tabaksverslaving bij de personen van 15 jaar of ouder tegen 2025 (in vergelijking met 2013). (doelstelling op indicators.be, die overeenkomt met het behalen van de doelstelling van de WHO framework convention en het WHO 13th General Programme of Work).

Ambitie type "hoog":

België scoort 70/100 punten of meer op de Tobacco Control Scale in Europe. In 2030 rookt minder dan 5% van de inwoners van België van 18 jaar en ouder en 0% van de jongeren en zwangere vrouwen (combinatie van de doelstellingen van Frankrijk en Nederland).

Het behalen van deze doelstelling behoort onder meer tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en voornamelijk de gemeenschappen) en valt federaal in het bijzonder onder de politieke domeinen Sociale zaken en Gezondheidszorg. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Volksgezondheid, FOD Sociale Zekerheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Er werd een doelstelling over roken opgenomen in SDG 3 target 3.5. We stellen voor de indicator te beperken tot:

- Gematigd: België scoort 60/100 punten of meer op de Tobacco Control Scale in Europe tegen 2030.
- Hoog: België scoort 70/100 punten of meer op de Tobacco Control Scale in Europe tegen 2030

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.a:

Doelstelling 1: Score op Tobacco Control Scale in Europe

Jaar	Score op Tobacco Control Scale
2013	47
2014	/
2015	/
2016	49
2017	/
2018	/
2019	58
2020	/
2021	59

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (59 - 0) / (70 - 0) = 84,3\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 84,3\% = 15,7\%$



Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (59 - 70) / 6,13 = -1,79$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: Score van 76 op de Tobacco Control Scale in 2030. De ambitieuze doelstelling (score van minstens 70) wordt behaald.

Conclusie: De doelstelling 'Waar nodig de implementatie van de kaderovereenkomst van de Wereldgezondheidsorganisatie over tabakscontrole versterken' is niet bereikt, maar evolueert in de goede richting om tegen 2030 bereikt te worden.



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden target 3.b. Het onderzoek en de ontwikkeling ondersteunen van vaccins en geneesmiddelen voor overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten voor de overdraagbare en de niet-overdraagbare ziekten die in hoofdzaak ontwikkelingslanden treffen, toegang verschaffen tot betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins, volgens de richtlijnen van de Verklaring van Doha aangaande het TRIPS-akkoord en Volksgezondheid. De Verklaring bevestigt het recht van ontwikkelingslanden om ten volle gebruik te maken van de bepalingen van de Overeenkomst aangaande de Handelsaspecten van de Intellectuele Eigendom (TRAIPR) die ruimte laat voor de bescherming van de volksgezondheid; en, in het bijzonder, het verschaffen van toegang tot geneesmiddelen voor iedereen:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 3.b.1 Proportion of the population with access to affordable medicines and vaccines on a sustainable basis
- 3.b.2 Total net official development assistance to medical research and basic health sectors

Doelstellingen vorige gapanalyse:

- Doelstelling 1: het ondersteunen van onderzoek en ontwikkeling naar vaccins en geneesmiddelen voor overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten die in hoofdzaak ontwikkelingslanden treffen.
- Doelstelling 2: het bereiken van algemene gezondheidsverzekering tegen 2030 en verhoog beschikbaarheid van essentiële medicijnen voor primaire gezondheidszorg free of charge tot 80% tegen 2030.

Het behalen van deze doelstelling behoort gedeeltelijk tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op federaal niveau in het bijzonder onder het politieke domein Internationale Ontwikkeling en Volksgezondheid. Volgende administratie is betrokken: FOD Buitenlandse Zaken en FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 3.b worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.b:

Voor de eerste sub-doelstelling - het ondersteunen van onderzoek en ontwikkeling onderzoek en de ontwikkeling van vaccins en geneesmiddelen voor overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten die in hoofdzaak ontwikkelingslanden treffen - verwijzen we door naar SDG 17.2.

De tweede sub-doelstelling – “To achieve universal health coverage by 2030; Increase availability of essential medicines for primary health care, including the ones free of charge to 80% by 2030 – wordt besproken in de beleidsnota “het recht op gezondheid en gezondheidszorg” van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Beleidsmatig (enkel politiek) is deze doelstelling dus gehaald, maar er is geen duidelijk engagement om dit in een wet de praktijk om te zetten. Om deze reden zetten we deze voorlopig op onvoldaan met de bemerking dat intentie er is, maar op te volgen.

Conclusie: De doelstelling ‘Het onderzoek en de ontwikkeling ondersteunen van vaccins en geneesmiddelen voor overdraagbare en niet-overdraagbare ziekten voor de overdraagbare en de niet-overdraagbare ziekten die in hoofdzaak ontwikkelingslanden treffen, toegang verschaffen tot betaalbare essentiële geneesmiddelen en vaccins, volgens de richtlijnen van de Verklaring van Doha aangaande het TRIPS-akkoord en Volksgezondheid. De Verklaring bevestigt het recht van ontwikkelingslanden om ten volle gebruik te maken van de bepalingen



van de Overeenkomst aangaande de Handelsaspecten van de Intellectuele Eigendom (TRAIPR) die ruimte laat voor de bescherming van de volksgezondheid; en, in het bijzonder, het verschaffen van toegang tot geneesmiddelen voor iedereen' is niet bereikt, en er zijn onvoldoende gegevens om de evolutie in te schatten worden.



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzekeren van een goede gezondheid en bevorderen van welvaart voor alle leeftijden, target 3.c
- De financiering van de gezondheidszorg aanzienlijk opvoeren, net als de aanwerving, de ontwikkeling, de opleiding en het lange tijd in dienst houden van gezondheidswerkers in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten:

UNSTAT formuleerde 1 indicator om deze SDG target op te volgen:

- 3.c.1 Health worker density and distribution

Doelstellingen vorige gapanalyse:

Ambitie type "gematigd":

Tegen 2030 heeft 75% van de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking met een focus op gezondheid een beleid en actieplan mbt "Health worker density and distribution" en de implementatie van "socially accountable health professional education" in hoger onderwijs.

Ambitie type "hoog"

Tegen 2030 hebben alle partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking met een focus op gezondheid een beleid en actieplan mbt "Health worker density and distribution" en de implementatie van "socially accountable health professional education" in hoger onderwijs.

Het behalen van deze doelstelling behoort gedeeltelijk tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op federaal niveau in het bijzonder onder het politieke domein Internationale Ontwikkeling. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 3.c worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.c:

Er werden geen cijfers gevonden om deze indicatoren te evalueren.

Conclusie: Er zijn onvoldoende gegevens om een conclusie te trekken over de doelstelling 'De financiering van de gezondheidszorg aanzienlijk opvoeren, net als de aanwerving, de ontwikkeling, de opleiding en het lange tijd in dienst houden van gezondheidswerkers in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten'.



Doelstellingen voor SDG 3 - Verzeker een goede gezondheid en promoot welvaart voor alle leeftijden,; target 3.d - De capaciteit van alle landen versterken, in het bijzonder die van de ontwikkelingslanden, met betrekking tot systemen voor vroegtijdige waarschuwing, risicovermindering en het beheer van nationale en globale gezondheidsrisico's:

UNSTAT formuleerde 1 indicator om deze SDG target op te volgen:

- 3.d.1 International Health Regulations (IHR) capacity and health emergency preparedness

Doelstellingen vorige gapanalyse:

Ambitie type "gematigd":

Tegen 2030 heeft 75% van de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die gezondheid als prioritair thema heeft de International Health Regulations (IHR) geïmplementeerd.

Ambitie type "hoog"

Tegen 2030 hebben alle partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die gezondheid als prioritair thema hebben de IHR geïmplementeerd.

Het behalen van deze doelstelling behoort gedeeltelijk tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op federaal niveau in het bijzonder onder het politieke domein Internationale Ontwikkeling. Volgende administraties zijn betrokken: FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 3.d worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 3.d:

Er is onvoldoende informatie beschikbaar om het niveau van implementatie van de IHR in de partnerlanden van België te monitoren.

Conclusie: Er zijn onvoldoende gegevens om een conclusie te trekken over de doelstelling 'De capaciteit van alle landen versterken, in het bijzonder die van de ontwikkelingslanden, met betrekking tot systemen voor vroegtijdige waarschuwing, risicovermindering en het beheer van nationale en globale gezondheidsrisico's'.



3.4 SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
4.1	1	94 %	↑	✗
4.2	1	98 %	→	
4.3	1	100 %		✓
4.4	1	100 %		✓
4.5	2	100 %		✓
		100 %		✓
4.6	4	0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		onbepaald		
4.7	1	100 %		✓
4.a	1	100 %		✓
4.b	1	onbepaald		
4.c	1	onbepaald		

Aanbeveling voor SDG 4:

- Voor de SDG targets 4.3, 4.4, 4.5, 4.7 en 4.a zijn de doelstellingen bereikt. Bij SDG target 4.3 en 4.5 betekent dit niet dat er geen maatschappelijke barrières meer zijn die gelijke toegang kunnen verhinderen wat als aandachtspunt wordt weerhouden. Voor SDG target 4.4 zal het belangrijk zijn om op te volgen hoe deze maatregelen zich vertalen in de ondernemingszin van leerlingen, studenten en cursisten en hoe dit invloed heeft op de positieve studiekeuze als voorbereiding op de tewerkstelling en de professionele wereld (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit).
- Voor SDG target 4.7 blijft het belangrijk om op te volgen hoe deze maatregelen zich vertalen in de kennis en vaardigheden van alle leerlingen (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling)).
- Voor SDG target 4.2 is de doelstelling niet bereikt, maar stagneert en wordt als voldaan beschouwd.
- Voor SDG targets 4.1 en 4.6 is een extra inspanning nodig, de aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstelling voor deze SDG targets (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit).
- Voor SDG target 4.b en 4.c is de aanbeveling om werk te maken van betere dataverzameling voor het monitoren van deze doelstellingen (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen
SDG target 4.1 – Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens op een vrije, billijke en kwalitatief hoogstaande manier lager en middelbaar onderwijs kunnen afwerken, wat moet kunnen leiden tot relevante en doeltreffende leerresultaten

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.1.1 Proportion of children and young people: (a) in grades 2/3; (b) at the end of primary; and (c) at the end of lower secondary achieving at least a minimum proficiency level in (i) reading and (ii) mathematics, by sex

4.1.2 Completion rate (primary education, lower secondary education, upper secondary education)

Doelstelling:

- Tegen 2030 moet het aantal vroegtijdige schoolverlaters 0% zijn.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort niet tot de bevoegdheid van de federale overheid, maar tot gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking draagt het federale niveau bij aan deze target.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

Na onderzoek wordt vastgesteld dat enkele cijfers werden geüpdatet:

- Maximale aantal vroegtijdige schoolverlaters werd verlaagd van 10% naar minder dan 9% (Voortgang bij de verwezenlijking van EU-onderwijsruimte, 2022)*
- De Europese Commissie stelt vast dat 90% van de 20-24 jarigen een hoger secundair onderwijs kwalificatie behaalt in 2030. "The share of people aged 20-24 with at least an upper secondary qualification should be 90%." (Onderwijs Vlaanderen, 12/02/2024)*

De doelstelling voor SDG target 4.1 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.1:

Doelstelling 1:

Tegen 2030 moet het aantal vroegtijdige schoolverlaters 0% zijn.

Vroegtijdige schoolverlaters - jaargemiddelden

België	2015	2016	2017 (c)	2018	2019	2020	2021 (d)	2022
Totaal	10,1%	8,8%	8,9%	8,6%	8,4%	8,1%	6,7%	6,4%
Mannen	11,6%	10,2%	10,4%	10,6%	10,5%	10,2%	8,9%	8,0%
Vrouwen	8,6%	7,4%	7,3%	6,5%	6,2%	5,9%	4,5%	4,8%

Bron: Statbel (12/02/2024)

(c) Breuk in de resultaten wegens een grondige hervorming van de enquête naar de arbeidskrachten

(d) Breuk in de resultaten in 2021 omwille van de herziening van de vragenlijst

Definitie "vroegtijdige schoolverlaters": het percentage personen met een leeftijd van 18 tot 24 jaar dat geen diploma hoger secundair onderwijs heeft behaald en geen enkele vorm van onderwijs of vorming meer volgt. Personen in schoolvakantie worden niet als vroegtijdige schoolverlater beschouwd.



Bij de laatste meting in 2022 bedroeg het aantal schoolverlaters 6,4% in België. Bij het vergelijken van de schoolverlaters volgens geslacht is zowel bij de mannen als de vrouwen een dalende trend waar te nemen. Het aantal schoolverlaters in 2022 bij mannen bedroeg 8%, bij vrouwen bedroeg 4,8%. Algemeen is een dalende trend waarneembaar.

Methode 1:

Doel: 0% schoolverlaters tegen 2030

$$Y = (6,4 - 100) / (0 - 100) = 93,6\%$$

$$X' = 6,4\%$$

Methode 2:

Het target is 0% drop-out.

$$X' = (0 - 10,1) / 1,20 = -8,43$$

De doelstelling is niet bereikt.

Projectie 2030:

In %	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Schoolverlaters	6,4%	6,0%	5,6%	5,3%	4,9%	4,6%	4,3%	4,1%	3,8%

Indien de gemiddelde groeivoet wordt aangehouden, kan bovenstaande projectie worden gemaakt. Dit betekent in 2030 een drop-out van 3,8% waardoor de doelstelling niet wordt bereikt.

Conclusie: Voor de doelstelling 'Tegen 2030 moet het aantal vroegtijdige schoolverlaters 0% zijn' is een dalende trend waarneembaar, maar niet voldoende waardoor de doelstelling tegen 2030 niet bereikt wordt.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.2 – Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens in hun vroege kindertijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

4.2.1 Proportion of children aged 24–59 months who are developmentally on track in health, learning and psychosocial well-being, by sex

4.2.2 Participation rate in organized learning (one year before the official primary entry age), by sex

Doelstelling:

- Er tegen 2030 voor zorgen dat alle meisjes en jongens in hun vroege kindertijd toegang hebben tot een kwalitatieve ontwikkeling, zorg en opvoeding voorafgaand aan de lagere school zodat ze klaar zijn voor het basisonderwijs

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort niet tot de bevoegdheid van de federale overheid, maar tot gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking draagt het federale niveau bij aan deze target.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

Na onderzoek of deze doelstellingen nog voldoen, wordt volgende vastgesteld:

- België verlaagde vanaf 2020-2021 de leeftijd waarop kinderen verplicht onderwijs moeten volgen van zes naar vijf jaar, en investeert in onderwijs voor jonge kinderen (OJK) van hoge kwaliteit. (Onderwijs- en opleidingsmonitor 2020, Europese Commissie)
- Het “Education and Training 2020 Framework” van de Europese Commissie beschrijft dat: *“At least 95% of children should participate in early childhood education”*. Het streefcijfer van 95% werd aangepast naar 96%. “Uiterlijk in 2030 moet ten minste 96 % van de kinderen tussen 3 jaar en de beginleeftijd voor verplicht basisonderwijs deelnemen aan voorschoolse en vroegschoolse educatie en opvang.” (Voortgang bij de verwezenlijking van de Europese onderwijsruimte Mededeling; 2022)
- Er wordt voorgesteld om een deel van de indicator 4.2.1 dat de vooruitgang meet voor kinderen van 0-23 maanden, te schrappen.

De doelstelling voor SDG target 4.2 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.2:

Deelname aan voorschoolse educatie

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vanaf 3 jaar (%)	98,2	98,2	98,6	98,4	98,1	98,3	97,6

Bron: Eurostat, 12/02/2024

Methode 1:

Doel: 100% deelname en toegang tot voorschoolse educatie

$Y = (97,6 - 0) / (100 - 0) = 97,6\%$

$X' = 100 - 97,6 = 2,4\%$



Methode 2:
Doel = 100
 $X' = (97, -100) / 0,31 = -7,72$

De doelstelling zal zeer waarschijnlijk niet volledig bereikt worden (zie methode 2), absoluut gezien is de waarde hoog.

Projectie 2030:

in %	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
deelname voorschoolse educatie	97,6	97,5	97,4	97,3	97,2	97,1	97,0	96,9	96,8	96,7

Indien de gemiddelde groeivoet behouden blijft merken we een dalende trend en wordt de doelstelling in 2030 niet gehaald. De projectie dient met enige voorzichtigheid benaderd te worden. In 2021 merken we een daling in de participatie binnen België. Dit stemt overeen met het jaar waar de grens voor verplicht onderwijs van zes naar vijf werd verlaagd. Bovendien is het minimumaantal verwachte halve dagen aanwezigheid toegenomen in Vlaanderen. Tot en met schooljaar 2016-2017 lag het minimum op 220 halve dagen, dat steeg in 2017-2018 tot 250 en in 2020-2021 tot 290 halve dagen. Daarnaast tellen directe gewettigde afwezigheden niet meer mee als aanwezigheden (Statistiek Vlaanderen, 12/02/2024). Dit kan een vertekend beeld geven in de cijfers.

Volgens "Europe sustainable development report 2023/24" is SDG 4.2 bereikt en stagneert de score of stijgt ze met minder dan 50% van het vereiste percentage.

Conclusie: De doelstelling '100% deelname en toegang tot voorschoolse educatie' wordt als bereikt beschouwd en zal dit ook normaal in 2030 blijven, een zeer kleine restfractie zal wellicht nooit gedicht worden.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.3 – Tegen 2030 gelijke toegang garanderen voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

4.3.1 Participation rate of youth and adults in formal and non-formal education and training in the previous 12 months, by sex

Doelstelling:

- Garanderen van gelijke toegang voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort niet tot de bevoegdheid van de federale overheid, maar tot gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking draagt het federale niveau bij aan deze target.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

Onderzoek of de doelstellingen nog steeds worden onderschreven en voldoen, dan kan het volgende worden vastgesteld.

- In België is onderwijs een gemeenschapsbevoegdheid, er bestaan doelstellingen op regionaal niveau. In het Vizier 2030 worden volgende doelstellingen vooropgesteld:
 - In 2030 verzekert Vlaanderen een gelijke toegang tot basisonderwijs, secundair onderwijs en tot hoger onderwijs en volwassenenonderwijs, en bieden we maximale leeransen voor elke lerende.
 - Tegen 2030 zijn opleidingen bij opleidingsverstrekkers (buiten onderwijs) gericht op zowel levenslang als levensbreed leren, door een solide basis van kennis, vaardigheden en attitudes aan te bieden waardoor (naast de competenties) ook de wendbaarheid en de maatschappelijke participatie van lerenden bevorderd worden.
- Het rapport "Onderwijs en opleiding 2020 – Belangrijke resultaten van de ET 2020-werkgroepen 2018-2020 (2021)" van de Europese Commissie beschrijft dat
 - De beleidsagenda voor volwasseneneducatie op Europees niveau voortzetten door te zorgen voor sociale rechtvaardigheid door het eerste beginsel van de Europese pijler van sociale rechten in praktijk te brengen: toegang tot onderwijs, opleiding en een leven lang leren voor iedereen, overal in de EU; (p.21)

De doelstelling voor SDG target 4.3 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.3:

De Belgische grondwet garandeert gelijke behandeling van mannen en vrouwen, dit werd opgenomen in artikel 10 en 11. Daarnaast garandeert de grondwet ook het recht op onderwijs in artikel 24 §3: *"Ieder heeft recht op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht"*. Target 4.3 wordt beoordeeld als een politiek/wettelijk target. De doelstelling werd behaald.

Conclusie: De doelstelling 'Garanderen van gelijke toegang voor alle vrouwen en mannen tot betaalbaar en



kwaliteitsvol technisch, beroeps- en hoger onderwijs, met inbegrip van de universiteit.' is bereikt en zal dit normaal ook blijven in 2030.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.4 – Tegen 2030 het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden, met inbegrip van technische en beroepsvaardigheden, voor tewerkstelling, degelijke jobs en ondernemerschap aanzienlijk opdrijven.

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.4.1 Proportion of youth and adults with information and communications technology (ICT) skills, by type of skill

Gebaseerd op de doelstellingen op Vlaams en internationaal niveau en in de buurlanden, zie volgende doelstellingen:

Ambitie type "gematigd":

Vorbereiding voor tewerkstelling en de professionele wereld maakt deel uit van 75% van alle opleidingstrajecten, 60% van de leerlingen, studenten en cursisten toont ondernemingszin, 80% van alle leerlingen, studenten en cursisten hebben voeling met de wereld van het ondernemen.

Ambitie type "hoog":

Vorbereiding voor tewerkstelling en de professionele wereld maakt deel uit van alle opleidingstrajecten, 80% van de leerlingen, studenten en cursisten toont ondernemingszin, alle leerlingen, studenten en cursisten hebben voeling met de wereld van het ondernemen.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking kan het federale niveau ook bijdragen aan deze target. Op federaal niveau valt de target dan in het bijzonder onder het politieke domein Internationale Ontwikkeling, zeker via een link met SDG-targets 17.6 i.v.m. technologie en 17.9; i.v.m. capaciteitsopbouw. In dit onderzoek wordt voor deze target de focus gelegd op interne situatie in België en voor ontwikkelingssamenwerking wordt naar de SDG-targets 4.a, 4b en 4c verwezen.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen van SDG target 4.4 voldoen nog steeds:

- Onderwijs is een gemeenschapsbevoegdheid, hierdoor bestaan er doelstellingen op regionaal niveau. Op Vlaams niveau werden doelstellingen gebundeld in Vizier 2030.
 - Tegen 2030 bieden opleidingen in alle onderwijsniveaus een solide basis van kennis, vaardigheden en attitudes waardoor lerenden zichzelf kunnen ontplooiën en op een volwaardige manier aan de samenleving kunnen participeren, duurzame ontwikkeling in al haar dimensies kunnen bevorderen en snel nieuwe ontwikkelingen kunnen oppikken. Dat wil zeggen dat het secundaire onderwijs, het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs ook voorbereiden op een duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.
 - Tegen 2030 zijn opleidingen bij opleidingsverstrekkers (buiten onderwijs) gericht op zowel levenslang als levensbreed leren, door een solide basis van kennis, vaardigheden en attitudes aan te bieden waardoor (naast de competenties) ook de wendbaarheid en de maatschappelijke participatie van lerenden bevorderd worden.
 - In 2030 erkent Vlaanderen als lerende samenleving competenties en kwalificaties, waar ze ook verworven zijn.
 - In 2030 voeren alle ondernemingen en organisaties een strategisch competentiebeleid.



De doelstellingen voor SDG target 4.4 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.4:

Doelstelling:

- Gematigd: Voorbereiding voor tewerkstelling en de professionele wereld maakt deel uit van 75% van alle opleidingstrajecten, 60% van de leerlingen, studenten en cursisten toont ondernemingszin, 80% van alle leerlingen, studenten en cursisten hebben voeling met de wereld van het ondernemen.
- Hoog: Voorbereiding voor tewerkstelling en de professionele wereld maakt deel uit van alle opleidingstrajecten, alle leerlingen, studenten en cursisten hebben voeling met de wereld van het ondernemen, 80% van de leerlingen, studenten en cursisten toont ondernemingszin.

De verschillende gemeenschappen nemen maatregelen en stippelen een beleid uit die inzet op SDG 4.4. Door "Le Pacte pour un Enseignement d'excellence" hervormt het kwalificerend onderwijs in Wallonië. Het kwalificerend onderwijs biedt opties die gericht zijn op het leren van een vak in de praktijk. Het doel van het Pacte pour un Enseignement d'excellence is om de carrièrepaden van studenten die een kwalificerende opleiding volgen te verbeteren en het bestuur ervan te versterken, om een reeks opties te bevorderen die beter aansluiten op de wereld van het werk. Sinds het begin van het academiejaar 2023-2024 is het kwalificerende onderwijstraject (PEQ) uitgebreid naar alle leerlingen

In Vlaanderen werd het secundair onderwijs hervormd met de uitrol van de modernisering. Er worden zes redenen opgegeven om te moderniseren, één daarvan haalt aan dat leerlingen niet in gelijke mate worden voorbereid op het hoger onderwijs of de arbeidsmarkt. Onderwijs moet voorbereiden op de arbeidsmarkt, leerlingen moeten een open brede en sterke persoonlijkheid ontwikkelen en daarnaast moeten ze een beter beeld krijgen van wat ze kunnen. Ze moeten ontdekken wat hen interesseert en waar hun mogelijkheden liggen. Zo worden studiekeuzes weloverwogen keuzes. In de doelstellingen van de hervormingen valt te lezen (Nota hervorming SO):

- Alle leerlingen en ouders keuzevaardiger maken door ze meer inzicht te geven in de eigen mogelijkheden van de jongere, in de studiemogelijkheden en de mogelijkheden op de arbeidsmarkt.
- Ouders en leerlingen vanaf 12-jarige leeftijd mogelijkheden tot een gefaseerde, bewuste en positieve studiekeuze bieden met als doel op 12-jarige leeftijd onherroepelijke en op foute gronden gebaseerde keuzes te vermijden.
- Een positieve school- en studiekeuze op basis van inzicht, interesse en capaciteiten van de leerling en dus onafhankelijk van sociaaleconomische en sociaal-culturele status.
- In samenspraak met de arbeidsmarkt een maximale afstemming op de arbeidsmarkt verzekeren qua aanbod, inhoud en uitstroom
- De combinatie van leren en werken als een volwaardige leerlijn in het secundair onderwijs opnemen.
- Opwaarderen en stimuleren van technisch georiënteerd onderwijs.
- Techniek een volwaardige plaats geven in het curriculum.

Het is de bedoeling dat alle leerlingen aan het einde van de rit minstens de 16 decretale verankerde sleutelcompetenties bezitten om goed te functioneren in de samenleving en zich persoonlijk kunnen ontwikkelen. Dat ze goed voorbereid zijn op de arbeidsmarkt of op verdere studies. En vooral, dat ze uitblinken in hun mogelijkheden. Eén van deze sleutelcompetenties zet in op ondernemingszin. Leerlingen ontwikkelen initiatief en leren ideeën omzetten in daden door creativiteit, het nemen van risico's en projectbeheer. Het is een zeer brede competentie die ook buiten de economische context een rol speelt. Aan deze competentie werden ook ambitie- en loopbaancompetenties toegevoegd die de nadruk leggen op het (ver)kennen van de eigen talenten met het oog op goede, positieve keuze maken en bijsturing.



Het begrip ondernemen wordt ruim geïnterpreteerd: cultureel, maatschappelijk of economisch. Dit betekent dat alle leerlingen ondernemingszin moeten tonen en gestimuleerd worden om voeling te krijgen met de wereld van ondernemen in de ruime zin van het woord.

Naast de sleutelcompetenties werd in Vlaanderen een leerlijn opgebouwd om op alle onderwijsniveaus (van kleuter tot hoger onderwijs) de doelstelling rond ondernemen en ondernemingszin na te streven.

Overzicht

Kleuteronderwijs:

- Ondernemingszin
- Realistische beeldvorming

Lager onderwijs:

- Ondernemingszin
- Realistische beeldvorming
- Basis economische bewustwording
- Belang van ondernemen voor samenleving

Secundair onderwijs:

- Ondernemingszin
- Realistische beeldvorming
- Economische bewustwording
- Belang van ondernemen voor samenleving
- Elke leerling kan kiezen voor ondernemerschap.

Hoger onderwijs:

- Ondernemingszin
- Realistische beeldvorming
- Economische bewustwording
- Belang van ondernemen voor samenleving
- Elke student kan kiezen voor ondernemerschap.

Bron: Actieplan Ondernemend Onderwijs 2015-2019

De maatregelen getroffen door de verschillende gemeenschappen zorgen ervoor dat doelstelling 4.4 wordt behaald en ambitieniveau "hoog" haalt. Het zal belangrijk zijn om op te volgen hoe deze maatregelen zich ook vertalen in de ondernemingszin van leerlingen, studenten en cursisten en hoe dit invloed heeft op de positieve studiekeuze als voorbereiding op de tewerkstelling en de professionele wereld.

Conclusie: De doelstelling met ambitieniveau hoog 'Voorbereiding voor tewerkstelling en de professionele wereld maakt deel uit van alle opleidingstrajecten, alle leerlingen, studenten en cursisten hebben voeling met de wereld van het ondernemen, 80% van de leerlingen, studenten en cursisten toont ondernemingszin.' is bereikt en zal dit in 2030 nog zijn.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.5 - Tegen 2030 genderongelijkheden wegwerken in het onderwijs en zorgen voor gelijke toegang tot alle niveaus inzake onderwijs en beroepsopleiding voor de kwetsbaren, met inbegrip van mensen met een handicap, inheemse bevolkingen en kinderen in kwetsbare situaties.

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.5.1 Parity indices (female/male, rural/urban, bottom/top wealth quintile and others such as disability status, indigenous peoples and conflict-affected, as data become available) for all education indicators on this list that can be disaggregated

Doelstellingen:

- Tegen 2030 genderongelijkheden wegwerken in het onderwijs
- Ieder heeft recht op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking kan het federale niveau ook bijdragen aan deze target.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelen voor SDG target 4.5 worden nog steeds onderschreven:

- Het onderwijs in België is een bevoegdheid van de gemeenschappen. Op dat niveau zijn er beleidsplannen rond gelijke toegang. Sinds september 2023 zijn het decreet leersteun en het leersteunmodel in werking. In Vlaanderen wordt ook ingezet op onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers voor jongeren met een niet-Belgische of niet-Nederlandse nationaliteit.

De doelstellingen voor SDG target 4.5 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.5:

Doelstelling 1:

Tegen 2030 genderongelijkheden wegwerken in het onderwijs

Uit het Global gender Gap report van 2023 voldoet België en is er geen genderongelijkheid wat betreft "educational attainment". Doelstelling 1 is bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 genderongelijkheden wegwerken in het onderwijs' is bereikt en blijft normaal bereikt in 2030.

Doelstelling 2:

Ieder heeft recht op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht.

Zie ook target 4.3

Artikel 24 § 3 in de Belgische grondwet voorziet het recht op onderwijs voor iedereen. De UN Convention on The Rights of Persons with Disabilities (CRPD) garandeert het recht op onderwijs waarbij de staten een inclusief onderwijssysteem op alle niveaus waarborgen. Doelstelling 2 wordt behaald.



De doelstelling 4.5 werd bereikt op wetgevend vlak.

Conclusie: De doelstelling 'Ieder heeft recht op onderwijs, met eerbiediging van de fundamentele rechten en vrijheden. De toegang tot het onderwijs is kosteloos tot het einde van de leerplicht.' is behaald en blijft ook in 2030 behaald.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.6: Er tegen 2030 voor zorgen dat alle jongeren en een groot aantal volwassenen, zowel mannen als vrouwen, geletterd en rekenvaardig zijn

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.6.1 Proportion of population in a given age group achieving at least a fixed level of proficiency in functional (a) literacy and (b) numeracy skills, by sex

Ambitie type "gematigd":

Doelstellingen:

- Jongeren:
 - Het aantal laagpresteerders wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid daalt met 50%
 - het gemiddelde niveau stijgt met 20%.
- Volwassenen:
 - de gemiddelde geletterdheid en rekenvaardigheid bij volwassenen blijft op level 3
 - het aandeel volwassenen dat level 1 of minder scoort, reduceert met 50% tegen 2030.

Ambitie type "hoog":

Doelstellingen:

- Jongeren:
 - Er zijn geen laagpresteerders wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid,
 - het aantal toppresterders stijgt met 20% tegen 2030
 - het gemiddelde niveau stijgt met 20%.
- Volwassenen:
 - de gemiddelde geletterdheid en rekenvaardigheid bij volwassenen is level 4
 - het aandeel volwassenen dat level 1 of minder scoort, reduceert met 50% tegen 2030.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking kan het federale niveau ook bijdragen aan deze target. In dit onderzoek wordt voor deze target de focus gelegd op interne situatie België en voor ontwikkelingssamenwerking wordt naar de SDG-targets 4.a, 4b en 4c verwezen.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

Onderzoek of deze doelstelling nog steeds wordt onderschreven, leidt tot het volgende:

- Onderwijs is in België een bevoegdheid van de gemeenschappen. Op dat niveau bestaan er beleidsplannen rond onderwijs.
 - Sinds 2021-2022 wordt een taalscreening afgenomen bij alle kinderen in de derde kleuterklas in Vlaanderen
 - De Vlaamse toetsten gericht op Nederlands en Wiskunde vanaf 2023-2024

De doelstellingen voor SDG target 4.6 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.6:



De stand van zaken voor SDG target 4.6 kan onderverdeeld worden in jongeren en volwassenen.

JONGEREN

Doelstelling 1:

- Gematigd:
Het aantal laagpresteerders wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid daalt met 50%
- Hoog:
Er zijn geen laagpresteerders wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid

	2015	2018	2022
% laagpresteerders	16,97	18,2	22,4

Bron: OECD, 13/02/2024

(Enkel percentages voor Vlaanderen beschikbaar)

Methode 2:

Doel: 8.48

$$X' = (8,48 - 22,4) / 2,85 = -4,89$$

De doelstelling werd niet behaald. Uit de cijfers blijkt dat het aantal laagpresteerders in Vlaanderen stijgt i.p.v. daalt en het ambitieniveau "gematigd" niet wordt behaald.

Conclusie: De doelstelling met ambitieniveau gematigd 'Het aantal laagpresteerders wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid daalt met 50%' is niet bereikt en evolueert in negatieve zin. De doelstelling wordt niet behaald in 2030.

Doelstelling 2:

Gematigd/hoog:

Het gemiddelde niveau wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid stijgt met 20%.

PISA -jaar	bevoegdheid	gemiddelde
2022	België	489
	Vlaanderen	501
2018	België	508
	Vlaanderen	518
2015	België	507
	Vlaanderen	521

Bron: OECD, 13/02/2024

Methode 2:

Doel: stijging met 20% = 608.4

$$X' = (489 - 608,4) / 10,43 = -11,45$$

De doelstelling werd niet behaald.

Het gemiddelde niveau van de Belgische jongeren wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid daalt.



Conclusie: De doelstelling met ambitieniveau gematigd 'Het gemiddelde niveau wat betreft leesvaardigheid, wiskundige en wetenschappelijke geletterdheid stijgt met 20%' vertoont een negatieve evolutie en zal in 2030 niet bereikt worden.

Doelstelling 3:

- Hoog
Het aantal toppresterders stijgt met 20% tegen 2030

	2015	2018	2022
% toppresterders	14,93	13,63	10,47

Bron: OECD, 13/02/2024

(Enkel percentages voor Vlaanderen beschikbaar)

Methode 2:

Doel = 17.92

$X' = (10,47 - 17,92) / 2.29 = -3,24$

De doelstelling werd niet behaald.

Het ambitieniveau "hoog" voor toppresterders in Vlaanderen wordt niet behaald. Er is een daling waarneembaar voor het aantal toppresterders.

De doelstelling 4.6 voor de jongeren behaalt het ambitieniveau "gematigd" niet.

De data voor de laag- en toppresterders doet enkel een uitspraak over de jongeren in Vlaanderen. De data van PISA 2022 maakt wel de vergelijking tussen de verschillende gemeenschappen. Daar ligt het aantal gemiddelde toppresterders in Vlaamse gemeenschap (10.4%) hoger dan de andere gemeenschappen (Franstalige gemeenschap 6.3% en Duitstalige-gemeenschap 3.8 %). Bij de laagpresterders is een hoger aantal bij de Franstalige gemeenschap (26.6%) waar te nemen in vergelijking met de Vlaamse (22.4%) en Duitstalige gemeenschap (22%).

Conclusie: De doelstelling met ambitieniveau hoog 'Het aantal toppresterders stijgt met 20% tegen 2030', zal in 2030 niet behaald worden en toont eerder een negatieve trend.

Volwassenen

Doelstellingen:

Gematigd:

- De gemiddelde geletterdheid en rekenvaardigheid bij volwassenen blijft op level 3
- Het aandeel volwassenen dat level 1 of minder scoort, reduceert met 50% tegen 2030.

Hoog:

- De gemiddelde geletterdheid en rekenvaardigheid bij volwassenen is level 4
- Het aandeel volwassenen dat level 1 of minder scoort, reduceert met 50% tegen 2030.

Aan de hand van een grootschalig onderzoek, Programme for the international Assessment of Adult Competencies (PIAAC), worden gegevens verzameld over de vaardigheden van volwassenen tussen 16 en 65 jaar. De focus van deze vaardigheden zijn geletterdheid, gecijferdheid en problemen oplossen in technologierijke omgevingen.

PIAAC is een cyclisch onderzoek dat om de tien jaar herhaald wordt. Een eerste cyclus was tussen 2008 en 2013, de tweede cyclus vond plaats tussen 2018-2024. In 2022-2023 vond de dataverzameling plaats, de rapporten van PIAAC-resultaten zullen publiek toegankelijk zijn eind 2024/begin 2025. Dit betekent dat er geen uitspraak kan



gedaan worden over het behalen van de SDG target 4.6 wat betreft de volwassenen, daarom wordt dit op onbepaald geplaatst.

Conclusie: Voor de doelstellingen met ambitieniveau gematigd 'De gemiddelde geletterdheid en rekenvaardigheid bij volwassenen blijft op level 3' en 'Het aandeel volwassenen dat level 1 of minder scoort, reduceert met 50% tegen 2030.' kan nog geen uitspraak gedaan worden, doordat de data nog niet vrijgegeven is. Een beoordeling tegen 2030 is hierdoor niet mogelijk.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.7 - Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen, onder andere via vorming omtrent duurzame ontwikkeling en duurzame levenswijzen, mensenrechten, gendergelijkheid, de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid, wereldburgerschap en de waardering van culturele diversiteit en van de bijdrage van de cultuur tot de duurzame ontwikkeling.

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.7.1 Extent to which (i) global citizenship education and (ii) education for sustainable development, including gender equality and human rights, are mainstreamed at all levels in: (a) national education policies, (b) curricula, (c) teacher education and (d) student assessment

Doelstelling:

- Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking kan het federale niveau ook bijdragen aan deze target.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelen voor SDG target 4.7 worden nog steeds onderschreven:

- Het onderwijs in België is een bevoegdheid van de gemeenschappen. Op dat niveau zijn er maatregelen genomen om duurzame ontwikkeling te bevorderen. In de doelstellingen Vizier 2030 staat te lezen:
 - Tegen 2030 bieden opleidingen in alle onderwijsniveaus een solide basis van kennis, vaardigheden en attitudes waardoor lerenden zichzelf kunnen ontplooiën en op een volwaardige manier aan de samenleving kunnen participeren, duurzame ontwikkeling in al haar dimensies kunnen bevorderen en snel nieuwe ontwikkelingen kunnen oppikken. Dat wil zeggen dat het secundaire onderwijs, het hoger onderwijs en het volwassenenonderwijs ook voorbereiden op een duurzame inzetbaarheid op de arbeidsmarkt.
 - Tegen 2030 zijn opleidingen bij opleidingsverstrekkers (buiten onderwijs) gericht op zowel levenslang als levensbreed leren, door een solide basis van kennis, vaardigheden en attitudes aan te bieden waardoor (naast de competenties) ook de wendbaarheid en de maatschappelijke participatie van lerenden bevorderd worden.

De doelstelling voor SDG target 4.7 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.7:

Doelstelling:

- Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen.

De verschillende gemeenschappen in België zetten in op een duurzame ontwikkeling. In Vlaanderen werd in 2019 het vernieuwde curriculum met 16 decretale verankerde sleutelcompetenties ingevoerd. Deze sleutelcompetenties moeten ervoor zorgen dat leerlingen zich persoonlijk kunnen ontplooiën en kunnen functioneren in de maatschappij. De sleutelcompetenties omvatten o.m. burgerschap en duurzaamheid. In Wallonië werd in 2015



een brede onderwijshervorming uitgerold, namelijk "Le Pacte pour un Enseignement d'excellence". De ambitie is om de kwaliteit van het onderwijs voor alle leerlingen te verbeteren. Leerlingen moeten kennis en vaardigheden verwerven die nuttig zijn voor de samenleving van de 21^{ste} eeuw. Elke leerling, ongeacht zijn of haar profiel, moet alle kennis en vaardigheden kunnen verwerven die essentieel zijn voor zijn of haar persoonlijke ontwikkeling en voor de ontwikkeling van een burger die openstaat voor de wereld.

Op beleidsvlak is doelstelling 4.7 behaald.

Conclusie 4.7: De doelstelling 'Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen.' is bereikt en zal normaal zo blijven in 2030.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.a – Bouwen en verbeteren van onderwijsfaciliteiten die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid en die een veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving bieden voor iedereen.

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.a.1 Proportion of schools offering basic services, by type of service

Ambitie type "gematigd":

Tegen 2030, 75% van de scholen in partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die onderwijs als prioriteit hebben heeft een globaal schoolbeleid voor het welbevinden van alle leerlingen en minimum 80% van de leerlingen in het algemeen en in specifieke kwetsbare sub-groepen (LGBTQI, kinderen met een beperking, meisjes) voelt zich veilig en erkend op school.

Ambitie type "hoog":

Tegen 2030, alle scholen in partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die onderwijs als prioriteit hebben heeft een beleid rond veilige, geweldloze, inclusieve en doeltreffende leeromgeving en 100% van alle leerlingen in het algemeen en in specifieke kwetsbare sub-groepen (LGBTQI, kinderen met een beperking, meisjes) voelt zich veilig en erkend op school.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Het behalen van deze doelstelling in België behoort tot de bevoegdheid van de gemeenschappen. In het buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking kan het federale niveau ook bijdragen aan deze target.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

Unstat omschrijft target 4.a als de mate waarin scholen toegang hebben tot de belangrijkste basisdiensten en voorzieningen zoals drinkbaar water en elektriciteit voor alle leerlingen. Daarnaast zouden alle scholen toegang moeten hebben tot relevante diensten en faciliteiten. (Unstat, 23/02/2023)

De doelstellingen voor SDG target 4.a worden up-to-date gebracht:

- D1: Alle scholen hebben toegang tot elektriciteit, drinkbaar water, voorziening voor handenwassen en tot sanitaire basisvoorzieningen voor één sekse
- D2: Alle scholen hebben toegang tot internet, computer
- D3: Alle scholen hebben aangepaste infrastructuur en materialen voor leerlingen met een handicap

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.a:

Doelstelling 1:

Alle scholen hebben toegang tot elektriciteit, drinkbaar water, voorziening voor handenwassen en tot sanitaire basisvoorzieningen voor één sekse

Artikel 24 van het kinderrechtenverdrag garandeert het recht op veilig drinkbaar water voor kinderen in functie van de best mogelijke gezondheidszorg. Bovendien krijgen scholen via het agentschap voor infrastructuur in het onderwijs algemene richtlijnen voor sanitaire lokalen. Deze richtlijnen zijn geldig voor elke school waarbij sanitaire lokalen voor jongens en meisjes moeten gescheiden zijn. Doelstelling 1 wordt behaald.

Doelstelling 2:

Alle scholen hebben toegang tot internet, computer



De grondwet bepaalt (art. 22 bis) dat elk kind recht heeft op maatregelen en diensten die zijn ontwikkeling bevorderen. Daarnaast zetten de gemeenschappen in op de digitalisering van de maatschappij. Naar aanleiding van de coronacrisis zette Vlaanderen sterk in op een kwaliteitsvolle digitalisering van het onderwijs. Een voorwaarde tot digitalisering van het onderwijs is de beschikbaarheid van ICT-infrastructuur en ICT-materiaal. Uit het voorgaande kan besloten worden dat doelstelling 2 behaald is.

Doelstelling 3:

Alle scholen hebben aangepaste infrastructuur en materialen voor leerlingen met een handicap

Artikel 22ter van de Belgische grondwet waarborgt het recht op volledige inclusie in de samenleving, met inbegrip van het recht op redelijke aanpassingen, voor iedere persoon met een handicap. Artikel 24 waarborgt het recht op onderwijs. In Vlaanderen werd sinds september 2023 het leersteunmodel ingevoerd die ondersteuning waarborgt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften in het gewoon onderwijs. Daarnaast werken scholen een zorgbeleid uit die waarborgt dat alle leerlingen onderwijs kunnen volgen, voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften doet een school redelijke aanpassingen. Binnen de Franse gemeenschap kunnen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, net als in de Vlaamse gemeenschap, terecht in het gewoon onderwijs met ondersteuning of in het buitengewoon onderwijs.

Doelstelling 3 wordt beoordeeld als een wettelijk bepaald target.

Uit voorgaande kan afgeleid worden dat doelstelling 4.a deels door de Belgische grondwet, deels door de gemeenschappen als wettelijk wordt bepaald en als voldaan kan worden beschouwd.

Conclusie 4.a: De doelstellingen 'Alle scholen hebben toegang tot elektriciteit, drinkbaar water, voorziening voor handenwassen en tot sanitaire basisvoorzieningen voor één sekse.', 'Alle scholen hebben toegang tot internet, computer.' en 'Alle scholen hebben aangepaste infrastructuur en materialen voor leerlingen met een handicap' zijn bereikt en blijven normaal ook behaald in 2030.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.b – Tegen 2020 het aantal studiebeurzen wereldwijd en substantieel verhogen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en de Afrikaanse landen, voor toegang tot het hoger onderwijs, met inbegrip van beroepsopleiding en programma's omtrent informatie en communicatietechnologie, techniek, ingenieurswezen en wetenschappen, in ontwikkelde landen en andere ontwikkelingslanden.

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.a.1 Volume of official development assistance flows for scholarships by sector and type of study.

Ambitie type "gematigd":

- Tegen 2025 het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden verhogen met 15%.

Ambitie type "hoog":

- Tegen 2025 het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden verhogen met 20%.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Deze doelstellingen voor SDG target 4.b. zijn ook doelstellingen voor SDG target 7.a.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstelling voor SDG target 4.b wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.b:

Doelstelling:

- Gematigd:
Het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden verhogen met 15%.
- Hoog:
Het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden verhogen met 20%.

Studiebeurzen worden gefinancierd door de Belgische Ontwikkelingssamenwerking en toegewezen door ARES en VLIR-UOS, daarnaast bieden ook andere actoren studiebeurzen aan zoals MRAC, ITM, IRSNB, ENABEL, VVOB en APEFE. Ook de partnerlanden variëren, afhankelijk van de organisatie en strategische plannen. Data over het aantal studiebeurzen die worden toegekend zijn niet beschikbaar. Er kan geen uitspraak worden gedaan over doelstelling van SDG target 4.b.

Conclusie 4.b: Door het ontbreken van data voor de doelstelling met ambitieniveau gematigd 'Tegen 2025 het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden verhogen met 15%' is er geen trend waarneembaar en kan er geen beoordeling gedaan worden tegen 2030.



Doelstellingen voor SDG 4 – Verzeker gelijke toegang tot kwaliteitsvol onderwijs en bevorder levenslang leren voor iedereen SDG target 4.c – Tegen 2030 op aanzienlijke wijze de toevloed verhogen van gekwalificeerde leraren, ook via internationale samenwerking voor lerarenopleidingen in ontwikkelingslanden, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten.

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

4.c.1 Proportion of teachers with the minimum required qualifications, by education level

Ambitie type "gematigd":

- Tegen 2030 biedt België technische en financiële ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van onderwijsbeleidsplannen inzake in- en pre-service opleiding van leerkrachten in 75% van de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die onderwijs als prioriteit hebben.

Ambitie type "hoog":

- Tegen 2030 biedt België technische en financiële ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van onderwijsbeleidsplannen inzake in- en pre-service opleiding van leerkrachten in alle partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die onderwijs als prioriteit hebben.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstelling voor SDG target 4.c wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 4.c:

Doelstelling:

- Gematigd:
Tegen 2030 biedt België technische en financiële ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van onderwijsbeleidsplannen inzake in- en pre-service opleiding van leerkrachten in 75% van de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die onderwijs als prioriteit hebben.
- Hoog:
Tegen 2030 biedt België technische en financiële ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van onderwijsbeleidsplannen inzake in- en pre-service opleiding van leerkrachten in alle partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die onderwijs als prioriteit hebben.

De Belgische overheid financiert acties die tot doel hebben het onderwijs en de beroepsopleiding structureel te verbeteren. Dat gebeurt in samenspraak met de lokale belanghebbenden. Bovendien wordt geïnvesteerd in de opleiding van leraren, hervormingen van het curriculum en onderwijsinnovaties in te voeren om op die manier leerlinggerichte les- en leermethoden te bevorderen. Data over het aantal partnerlanden die hierbij betrokken zijn, zijn niet voorhanden. Hierdoor kan geen uitspraak gedaan worden over SDG target 4.c.

Conclusie 4.c: Er kan geen uitspraak gedaan worden voor de doelstelling met ambitieniveau gematigd 'Tegen 2030 biedt België technische en financiële ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van onderwijsbeleidsplannen inzake in- en pre-service opleiding van leerkrachten in 75% van de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking die onderwijs als prioriteit hebben.' door het ontbreken van data, er kan dan ook geen beoordeling gedaan worden tegen 2030.



3.5 SDG 5 – Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
5.1	1	100 %		
5.2	1	100 %		
5.3	1	100 %		
5.4	1	95 %	↑	
5.5	4	80 %	↑	✗
		73 %	→	✗
		100 %		✓
		49 %	↑	✗
5.6	1	100 %		✓
5.a	-	5.1		
5.b	2	74 %	↑	✗
		37 %	↑	✗
5.c	-	5.1		

Aanbeveling voor SDG 5:

- Heel wat targets van SDG 5 werden bereikt (5.1, 5.2, 5.3, 5.6, 5.a en 5.c). Hierbij dient vermeld te worden dat het hier vaak gaat om “juridisch bereikt” en dat de maatschappelijke vertaling van deze wetgeving nog aandacht vraagt (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit & Volksgezondheid & Economie).
- Voor SDG targets 5.4, 5.5 en 5.b is nog extra aandacht nodig, zeker voor een aantal subtargets die in de negatieve richting evolueren (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit & Sociale zaken).



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.1 - Een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes:

UNSTAT formuleerde volgende indicator om deze SDG target op te volgen:

5.1.1 Whether or not legal frameworks are in place to promote, enforce and monitor equality and non-discrimination on the basis of sex

Doelstelling 1: - Een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt in het bijzonder onder de politieke domeinen Gelijke kansen (alle andere domeinen zijn ook betrokken partij). Alle administraties zijn betrokken, in het bijzonder het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 5.1 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.1:

Het gelijkheidsbeginsel is opgenomen in de artikels 9, 10 en 11 van de Belgische Grondwet. Op 12 januari 2007 heeft België een wet aangenomen om de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te bevorderen door de genderdimensie te integreren in de Belgische federale beleidsstructuren. Gender mainstreaming is dus niet langer een vrijblijvend engagement, het is voortaan een wettelijke verplichting.

Deze doelstelling werd behaald op juridisch vlak. De maatschappelijke vertaling hiervan blijft wel een aandachtspunt. Zie ook target 16.7 voor vertegenwoordiging van vrouwen in politieke mandaten, bij topambtenaren en in Raden van Bestuur.

Conclusie: De doelstelling 'Een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes' is juridisch bereikt en zal dit normaal nog zijn in 2030. Aandacht voor de maatschappelijke vertaling hiervan blijft essentieel.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.2. - Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes in de openbare en de privésfeer uitroeien, ook inzake vrouwenhandel en seksuele en andere soorten uitbuiting:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren:

- 5.2.1 Proportion of ever-partnered women and girls aged 15 years and older subjected to physical, sexual or psychological violence by a current or former intimate partner in the previous 12 months, by form of violence and by age
- 5.2.2 Proportion of women and girls aged 15 years and older subjected to sexual violence by persons other than an intimate partner in the previous 12 months, by age and place of occurrence

Doelstelling 1: Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes in de openbare en de privésfeer uitroeien, ook inzake vrouwenhandel en seksuele en andere soorten uitbuiting

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt in het bijzonder onder de politieke domeinen Gelijke kansen (alle andere domeinen zijn ook betrokken partij). Alle administraties zijn betrokken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 5.2 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.2:

België tekende het Verdrag van Istanbul op 11 september 2012 en ratificeerde het op 14 maart 2016, waarna het op 1 juli 2016 in werking trad. Met dit juridisch bindend verdrag heeft België zich ertoe verbonden om maatregelen en wetgeving in te voeren om de beloftes van het verdrag waar te maken, en kan het vervolgd kunnen worden indien het Verdrag niet gerespecteerd wordt. Het Verdrag is gericht op vier pijlers: preventie van geweld, bescherming van slachtoffers, vervolging van daders en de ontwikkeling van een geïntegreerd, globaal beleid om geweld tegen vrouwen structureel te bestrijden.

Sinds 2001 concretiseert België zijn beleid wat betreft gendergerelateerd geweld door middel van een nationaal actieplan (NAP). Via het nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld 2015-2019 wil België zijn inspanningen om alle vormen van gendergerelateerd geweld tegen vrouwen en mannen te voorkomen en te bestrijden opdrijven. Het besteedt hierbij in het bijzonder aandacht aan seksueel geweld. Dit actieplan ligt in de lijn van het Verdrag van Istanbul. Wetgevend is de doelstelling gehaald. 100%.

Als we kijken naar de praktijk, bestaan er geen trenddata over geweld tegen vrouwen. Er zijn wel onderzoeksrapporten die gedeeltelijk een zicht geven op de huidige toestand. Daar zien we nog hoge cijfers wat betreft geweld tegen vrouwen. De representatieve Un-Menamais studie toont aan dat 64% van de inwoners in België tussen 16 en 69 jaar oud een vorm van seksueel slachtofferschap heeft meegemaakt in hun leven (81% van de vrouwen en 48% van de mannen). Bovendien maakte 44% seksueel geweld mee in de 12 maanden die aan hun deelname voorafgingen.

Conclusie: De doelstelling 'Alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes in de openbare en de privésfeer uitroeien, ook inzake vrouwenhandel en seksuele en andere soorten uitbuiting' is juridisch bereikt en zal dit normaal nog zijn in 2030, maar empirisch nog niet. Aandacht voor de maatschappelijke vertaling van de wetgeving blijft essentieel.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.3. - Uit de wereld helpen van alle schadelijke praktijken, zoals kind-, vroege en gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren:

5.3.1 Proportion of women aged 20-24 years who were married or in a union before age 15 and before age 18

5.3.2 Proportion of girls and women aged 15-49 years who have undergone female genital mutilation/cutting, by age

Doelstelling:

Het onmiddellijk bannen van alle schadelijke praktijken, zoals kind-, vroege en gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt in het bijzonder onder de politieke domeinen Gelijke kansen en Justitie. In het bijzonder zijn de volgende administraties betrokken: het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen en de FOD Justitie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 5.3 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.3:

In België werden gedwongen huwelijken in het strafwetboek strafbaar gesteld nadat de wet van 25 april 2007 artikel 146 ter in het burgerlijk wetboek had ingevoegd. Dit artikel stelt: "Er is evenmin een huwelijk wanneer het wordt aangegaan zonder vrije toestemming van beide echtgenoten en de toestemming van minstens één van de echtgenoten werd gegeven onder geweld of bedreiging". De wet van 2 juni 2013 zorgde voor een zwaardere bestraffing van gedwongen huwelijken en schijnhuwelijken. Daarnaast werden door deze wet ook gedwongen wettelijke samenwoning en schijnwettelijke samenwoning strafbaar. (https://igvm-iefh.belgium.be/nl/activiteiten/geweld/gedwongen_huwelijk). De cijfers van geregistreerde criminaliteit tonen een klein aantal geregistreerde gevallen van gedwongen huwelijk in België: 22 (2019), 23 (2020), 15 (2021), 10 (2022) en 5 (2023). Er zijn geen trenddata beschikbaar om te kijken of gedwongen huwelijken nog plaatsvinden, al blijkt uit kwalitatief onderzoek blijkt dat de praktijk meer voorkomst nog wel gebeurt in België.

Sinds 2001 bestaat een specifieke wet die vrouwelijke genitale verminking (VGV) strafbaar stelt. Artikel 409 van het Strafwetboek (in werking sinds 27 maart 2001) voorziet een gevangenisstraf van 3 tot 5 jaar voor "elke persoon die eender welke vorm van verminking van de genitaliën van een persoon van het vrouwelijk geslacht uitvoert, vergemakkelijkt of bevordert, met of zonder haar toestemming. De poging wordt gestraft met een gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar. (...)". Sinds juli 2014 is ook het aanzetten tot het uitvoeren van VGV strafbaar met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 1 jaar.

De cijfers van geregistreerde criminaliteit tonen een klein aantal geregistreerde gevallen van VGV in België: 5 (2019), 0 (2020), 3 (2021), 0 (2022) en 1 (2023). Echter, dit is een sterke onderschatting van de realiteit. Ook voor VGV zijn er geen trenddata beschikbaar. Ook hier werden wel studies ondernomen om schattingen te maken. Volgens de meest recente studie (data van 2016) leefden er 22544 meisjes (0-18 jaar) uit VGV-praktiserende landen in België. Daarvan liepen er naar schatting 16% tot 27% risico op VGV.



Wettelijk werd de target behaald. Uit sporadische cijfers blijkt dat gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking nog steeds voorkomen in België.

We plaatsen de doelstelling als binair behaald, dus 100%, met blijvende aandacht voor toepassing in de praktijk.

Conclusie: De doelstelling 'Uit de wereld helpen van alle schadelijke praktijken, zoals kind-, vroege en gedwongen huwelijken en vrouwelijke genitale verminking' is juridisch bereikt en zal dit normaal nog zijn in 2030. Aandacht voor de maatschappelijke vertaling van de wetgeving blijft essentieel.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, - target 5.4. Erkennen en naar waarde schatten van onbetaalde zorg en thuiswerk door het voorzien van openbare diensten, infrastructuur en een sociaal beschermingsbeleid en door de bevordering van gedeelde verantwoordelijkheden binnen het gezin en de familie, zoals dat nationaal van toepassing is:

UNSTAT formuleerde 1 indicator:

5.4.1 Proportion of time spent on unpaid domestic and care work, by sex, age and location

Ambitie type "gematigd":

- Tegen 2030 verschilt de tijd die besteed wordt aan onbetaalde gezins- en familieverantwoordelijkheden gemiddeld niet meer dan 10% tussen mannen en vrouwen
- Tegen 2030 daalt de kloof tussen het aandeel van het werk dat vrouwen en mannen onbetaald doen met 50%
- Tegen 2030 daalt de kloof tussen het aandeel mannen en vrouwen dat geen beroepsactiviteit heeft door gezinsverantwoordelijkheden met 50%

Ambitie type "hoog":

- Tegen 2030 verschilt de tijd die besteed wordt aan onbetaalde gezins- en familieverantwoordelijkheden gemiddeld niet tussen mannen en vrouwen
- Tegen 2030 verdwijnt de kloof tussen het aandeel van het werk dat vrouwen en mannen onbetaald doen
- Tegen 2030 verdwijnt de kloof tussen het aandeel mannen en vrouwen dat geen beroepsactiviteit heeft door gezinsverantwoordelijkheden

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen), in het bijzonder de politieke domeinen Werk en Gelijke Kansen. Betrokken administraties zijn het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, alsook de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 5.4 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.4:

Doelstelling 1 (gematigd): Tegen 2030 verschilt de tijd die besteed wordt aan onbetaalde gezins- en familieverantwoordelijkheden gemiddeld niet (high), of niet meer dan 10% (gematigd) tussen mannen en vrouwen

We konden geen trenddata vinden. Echter, UN Women maakte recent een globale projectie van het tijdsaandeel dat vrouwen en mannen dagelijks besteden aan zorg en huishoudelijk werk.

Tijdsaandeel dat vrouwen en mannen dagelijks besteden aan zorg en huishoudelijk werk (%)	2023	2030	2050
Vrouwen	15,4	15,0	14,5
Mannen	10,1	10,0	9,7
Kloof	5,3	5	4,8

Op basis van deze cijfers behaalt België de gematigde doelstelling in 2030, maar niet de hoge ambitie doelstelling.

Methode 1 (hoog):

$Y = \text{fulfillment of target} = (94,7 - 0) / (100 - 0) = 94,7\%$



$Y' = \text{distance to target} = 100\% - 94,7\% = 5,3\%$

Doelstelling 2: Tegen 2030 verdwijnt de kloof tussen het aandeel van het werk dat vrouwen en mannen onbetaald doen

De laatste betrouwbare cijfers hierover dateren van 2013.

Doelstelling 3: Tegen 2030 verdwijnt de kloof tussen het aandeel mannen en vrouwen dat geen beroepsactiviteit heeft door gezinsverantwoordelijkheden

Jaar	Kloof tussen niet-beroepsactieve 15-64 jarigen vrouwen en mannen zonder beroepsactiviteit door familieverantwoordelijkheden die wensen te werken (%)
2015	10,9
2016	9,4
2017	10,3
2018	7,7
2019	12,5
2020	8,9
2021	11,4
2022	3,4

Methode 1:

Referentiejaar = 2015

$Y = \text{fulfillment of target} = (3,4 - 100) / (0 - 100) = 96,6\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 96,6\% = 3,4\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (0 - 3,4) / 2,82 = -1,2$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: De kloof tussen tussen niet-beroepsactieve 15-64 jarigen vrouwen en mannen zonder beroepsactiviteit door familieverantwoordelijkheden die wensen te werken bedraagt in 2030 0,4%. Daarmee zal België de gematigde doelstelling behalen en de "hoge-ambitie"-doelstelling benaderen.

Conclusie: De doelstelling 'Erkennen en naar waarde schatten van onbetaalde zorg en thuiswerk door het voorzien van openbare diensten, infrastructuur en een sociaal beschermingsbeleid en door de bevordering van gedeelde verantwoordelijkheden binnen het gezin en de familie, zoals dat nationaal van toepassing is' werd nog niet bereikt, maar evolueert positief waardoor de gematigde doelstelling bereikt wordt en de hoge ambitie doelstelling benaderd wordt.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.5. - Verzekeren van de volledige en doeltreffende deelname van vrouwen en voor gelijke kansen inzake leiderschap op alle niveaus van de besluitvorming in het politieke, economische en openbare leven:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren:

5.5.1 Proportion of seats held by women in national parliaments and local governments

5.5.2 Proportion of women in managerial positions

Doelstelling 1 tot 4:

Vrouwen en mannen zullen hun rechten gelijk uitoefenen. Zij zullen gelijk bijdragen tot alle aspecten van de ontwikkeling van de samenleving en de verbetering van de levensomstandigheden zonder onderscheid, uitsluiting of beperking op grond van hun geslacht:

- Algemene score
- Economische participatie
- Educational attainment
- Political empowerment

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en valt op federaal niveau in het bijzonder het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen, alsook FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 5.5 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.5:

Doelstelling 1: Algemene participatie

Jaar	Gender gap (1=afwezigheid van gap)
2015	0,753
2016	0,731
2017	0,75
2018	0,738
2020	0,75
2021	0,789
2022	0,793
2023	0,796

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (0,796 - 0) / (1 - 0) = 79,6\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 79,6\% = 20,4\%$

Indien we als slechtste waarde 0 nemen (theoretisch slechtste waarde), is de fulfillment of target 79,6% en distance to target 20,4%.

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (0,796-1) / 0,026 = -7,8$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: De gender gap bedraagt tegen 2030 83,5%. Daarmee wordt de doelstelling (1) niet behaald.



Doelstelling 2: Economische participatie

Jaar	Economische gelijkheid (the participation gap, the remuneration gap and the advancement gap)
2015	0,762
2016	0,731
2017	0,741
2018	0,714
2020	0,714
2021	0,709
2022	0,723
2023	0,728

Methode 1:

$Y = \text{fulfilment of target} = (0,728 - 0) / (1 - 0) = 72,8\%$, waarbij 0% de theoretisch slechtste score is.

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 72,8\% = 27,2\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (0,728 - 1) / 0,017 = -15,66$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: De score voor economische participatie was het hoogst in 2015 en het laagst in 2021, waarna het een kleine stijging kende. De compound growth rate voor de periode van 2015 tot 2023 is negatief, waardoor de projectie voor 2030 (0,69) lager is dan de score voor 2023 (0,728).

Doelstelling 3: Educational attainment

Op de subindex over onderwijs scoort België sinds 2015 consequent 1, wat wil zeggen dat er geen ongelijkheid in scholing (lager, middelbaar en hoger onderwijs) tussen vrouwen en mannen. Dus doelstelling voldaan, 100%.

Doelstelling 4: Political empowerment

Jaar	gap between men and women at the highest level of political decision-making
2015	0,275
2016	0,275
2017	0,313
2018	0,264
2020	0,313
2021	0,48
2022	0,48
2023	0,486

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (0,486 - 0) / (1 - 0) = 48,6\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 48,6\% = 51,4\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (0,486 - 1) / 0,079 = -6,4$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: De gender gap voor politieke participatie zal tegen 2030 0,8 bedragen. Daarmee wordt de doelstelling (1) niet behaald.



Conclusie: De doelstelling 'Verzekeren van de volledige en doeltreffende deelname van vrouwen en voor gelijke kansen inzake leiderschap op alle niveaus van de besluitvorming in het politieke, economische en openbare leven' werd nog niet bereikt, en evolueert onvoldoende snel om de doelstelling tegen 2030 te bereiken.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.6 - Verzekeren van universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en reproductieve rechten zoals overeengekomen in het kader van het Actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en het Peking-Actieplatform en de slotdocumenten van hun desbetreffende conferenties:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren:

- 5.6.1 Proportion of women aged 15-49 years who make their own informed decisions regarding sexual relations, contraceptive use and reproductive health care
- 5.6.2 Number of countries with laws and regulations that guarantee women aged 15-49 years access to sexual and reproductive health care, information and education

Doelstelling 1: Verzekeren van universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en reproductieve rechten zoals overeengekomen in het kader van het Actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en het Peking-Actieplatform en de slotdocumenten van hun desbetreffende conferenties

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op federaal niveau in het bijzonder onder de politieke domeinen Volksgezondheid en Gelijke Kansen. Betrokken administraties zijn FOD Volksgezondheid en het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen. Overlap met target 3.7. *“universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorgdiensten garanderen, met inbegrip van diensten voor gezinsplanning, informatie en opvoeding, en voor de integratie van reproductieve gezondheid in nationale strategieën en programma's”* waarvan de doelstellingen focussen op toegang tot anticonceptie en screeningsprogramma's voor reproductieve kankers, evenals op toegang tot relationele en seksuele vorming.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 5.6 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.6:

Federale wet van 12 januari 2007 'streckende tot controle op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie die in september 1995 in Peking heeft plaatsgehad en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de federale beleidslijnen' beschrijft de toepassing van de principes geformuleerd in de Beijing Declaration.

Art. 23 van de Belgische Grondwet bepaalt dat iedereen het recht heeft een menswaardig leven te leiden, waaronder ook het recht op bescherming van de gezondheid en het recht op geneeskundige bijstand opgelijst worden. Daarmee is toegang tot gezondheidszorg een grondwettelijk beschermd recht. Bovendien is er wetgeving over specifieke aspecten van seksuele en reproductieve gezondheidszorg, zoals wetgeving rond abortus en toegang tot anticonceptie.

Deze doelstelling werd op juridisch vlak behaald, al dient hier ook als aandachtspunt meegegeven te worden dat een aantal maatschappelijke barrières de universele toegang kunnen belemmeren, dat er onvoldoende data zijn om na te gaan hoeveel vrouwen effectief zelf en geïnformeerd kunnen beslissen over hun reproductieve gezondheid, en dat toegang tot relationele en seksuele vorming onvoldoende gegarandeerd is (zie ook target 3.7.).

Doelstelling op 100%.



Conclusie: De doelstelling 'Verzekeren van universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheidszorg en reproductieve rechten zoals overeengekomen in het kader van het Actieprogramma van de Internationale Conferentie over Bevolking en Ontwikkeling en het Peking-Actieplatform en de slotdocumenten van hun desbetreffende conferenties' werd juridisch bereikt. Aandacht voor de maatschappelijke vertaling van de wetgeving blijft essentieel.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.a - Hervormingen doorvoeren waarbij vrouwen gelijke rechten krijgen op economische middelen, naast toegang tot eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, financiële diensten, erfenissen en natuurlijke hulpbronnen, in overeenstemming met nationaal recht:

UNSTAT formuleerde 2 indicatoren:

5.a.1 (a) Proportion of total agricultural population with ownership or secure rights over agricultural land, by sex; and (b) share of women among owners or rights-bearers of agricultural land, by type of tenure

5.a.2 Proportion of countries where the legal framework (including customary law) guarantees women's equal rights to land ownership and/or control

Doelstelling 1: Vrouwen hebben gelijke rechten op economische middelen, naast toegang tot eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, financiële diensten, erfenissen en natuurlijke hulpbronnen, in overeenstemming met nationaal recht

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op federaal niveau in het bijzonder onder de politieke domeinen Gelijke Kansen en Economie. Betrokken administraties zijn de FOD Economie, FOD Justitie en het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 5.a worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.a:

Target 5.a zit volledig vervat in target 5.1. (Een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes).

Het gelijkheidsbeginsel is opgenomen in de artikel 9, 10 en 11 van de Belgische Grondwet.

Conclusie: De doelstelling 'Hervormingen doorvoeren waarbij vrouwen gelijke rechten krijgen op economische middelen, naast toegang tot eigenaarschap en controle over land en andere vormen van eigendom, financiële diensten, erfenissen en natuurlijke hulpbronnen, in overeenstemming met nationaal recht' werd bereikt.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.b. - Het gebruik doen toenemen van innovatieve technologie, in het bijzonder de informatie- en communicatietechnologie, om te komen tot een grotere zelfredzaamheid van vrouwen:

UNSTAT formuleerde 1 indicator:

5.b.1 Proportion of individuals who own a mobile telephone, by seks

Doelstelling 1:

Ambitie type "gematigd":

- Tegen 2025 stijgt het aantal mensen dat digitale basisvaardigheden heeft per geslacht met 25% en stijgt het aantal mensen per geslacht dat over gevorderde digitale vaardigheden beschikt met 25%.

Ambitie type "hoog":

- Tegen 2025 heeft iedereen digitale basisvaardigheden en stijgt het aantal mensen per geslacht dat over gevorderde digitale vaardigheden beschikt tot 80%.

Er is een link met target 4.4.

Het behalen van deze doelstelling behoort gedeeltelijk tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op het federale niveau in het bijzonder onder de politieke domeinen Economie en Werk. Betrokken administraties zijn de FOD Economie en Werk en het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

In 2022 nam de Raad van Europa het programma "Traject naar het digitale decennium: EU-plan voor een digitaal Europa tegen 2030" aan. Hierin staan doelstellingen gelinkt aan SDG 5.b:

- Tegen 2030 beschikt 80% van de mensen tussen de 16 en 74 jaar over digitale basisvaardigheden.
- Er is een genderevenwicht in werkende ICT-specialisten

We stellen voor de initiële doelstellingen te wijzigen

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.b:

Doelstelling 1: Tegen 2030 beschikt 80% van de mensen tussen de 16 en 74 jaar over digitale basisvaardigheden.

Jaar	het aandeel van 16-74-jarigen met minstens digitale basisvaardigheden
2021	54
2022	
2023	59

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (59 - 0) / (80 - 0) = 73,8\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 73,75\% = 26,2\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (59 - 80) / 3,54 = -5,9$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: De huidige tijdreeks bestaat uit slechts twee punten en is daarom minder betrouwbaar. Volgens de projectie zal in 2030 69% van de 16-74-jarigen minstens digitale basisvaardigheden hebben. Daarmee wordt de doelstelling (80%) niet behaald.

Doelstelling 2: Er is een genderevenwicht in werkende ICT-specialisten



Jaar	Proportie ICT-specialisten dat vrouw is
2015	15,1
2016	14,1
2017	15,6
2018	16,8
2019	17,2
2020	17,4
2021	19,6
2022	18,7

Methode 1:

$Y = \text{fulfillment of target} = (18,7 - 0) / (50 - 0) = 37,4\%$

$X' = \text{distance to target} = 100\% - 37,4\% = 62,6\%$

Methode 2:

$X' = \text{distance to target} = (18,7 - 50) / 2,7 = -17,1$ keer de standaarddeviatie te overbruggen.

Projectie 2030: 22,5% van de tewerkgestelden in ICT is een vrouw in 2030. Daarmee wordt de doelstelling (50%) niet bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Het gebruik doen toenemen van innovatieve technologie, in het bijzonder de informatie- en communicatietechnologie, om te komen tot een grotere zelfredzaamheid van vrouwen' werd niet bereikt, evolueert positief, maar onvoldoende snel om tegen 2030 bereikt te zijn.



Doelstellingen voor SDG 5 - Bereik gendergelijkheid en empowerment voor alle vrouwen en meisjes, target 5.c - Een gezond beleid en afdwingbare wetgeving goedkeuren en versterken voor de bevordering van gendergelijkheid en de zelfredzaamheid van alle vrouwen en meisjes op alle niveaus:

UNSTAT formuleerde 1 indicator:

5.c.1 Proportion of countries with systems to track and make public allocations for gender equality and women's empowerment

Indicator gapanalyse 2019:

Federale wet van 12 januari 2007 'streckende tot controle op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie die in september 1995 in Peking heeft plaatsgehad en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de federale beleidslijnen' en het daaraan gekoppelde Federaal plan gender mainstreaming volgen op of het beleid gevoerd wordt in overeenstemming met de doelstellingen van de Beijing Declaration and Platform for Action.

Het behalen van deze doelstelling behoort gedeeltelijk tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen) en valt op het federale niveau in het bijzonder onder de politieke domeinen Gelijke Kansen en Justitie, met als betrokken administratie het Instituut voor gelijkheid van vrouwen en mannen en de FOD Justitie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 5.c worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 5.c:

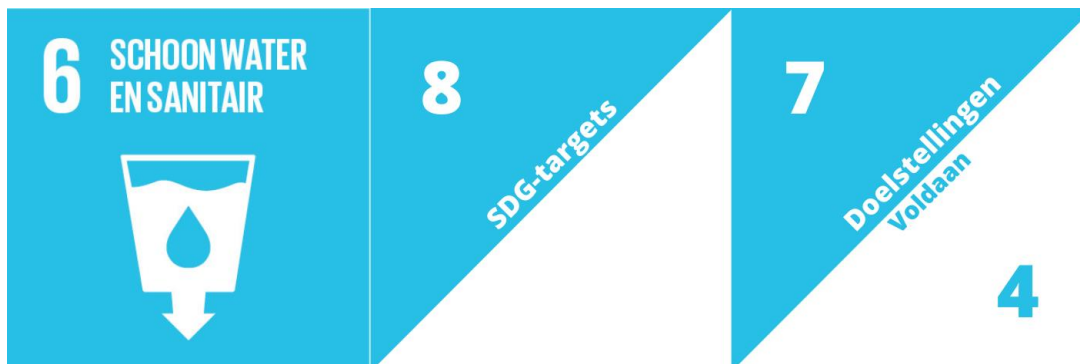
Target 5.c zit volledig vervat in target 5.1. (Een einde maken aan alle vormen van discriminatie jegens vrouwen en meisjes).

Het gelijkheidsbeginsel is opgenomen in de artikels 9, 10 en 11 van de Belgische Grondwet en de Actieplatform van de Beijing conferentie werd eveneens in federale wetgeving omgezet. Daardoor bestaat er afdwingbare wetgeving rond gendergelijkheid. De doelstelling is behaald.

Conclusie: De doelstelling 'Een gezond beleid en afdwingbare wetgeving goedkeuren en versterken voor de bevordering van gendergelijkheid en de zelfredzaamheid van alle vrouwen en meisjes op alle niveaus' is bereikt.



3.6 SDG 6 – Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
6.1	1	100 %		✓
6.2	1	100 %		✓
6.3	2	55 %	↑	✗
		7 %	↑	✗
6.4	2	100 %		✓
		0 %	→	
6.5	1	100 %		✓
6.6	-	6.3		
6.a	-	17.2, 17.9		
6.b	-	17.2, 17.9		

Aanbeveling voor SDG 6:

- Voor de SDG targets 6.1, 6.2 en 6.5 zijn de doelstellingen bereikt. 6.1 en 6.2 worden als voldaan beschouwd, er is een zeer kleine resterende fractie die de doelstelling nooit zal bereiken (Volksgezondheid & Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor 6.3 (en dus ook 6.6) zijn nog zeer grote inspanningen nodig om het doel te bereiken, tegen 2030 zullen de doelstellingen niet worden bereikt (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor 6.4 is jaarlijkse opvolging noodzakelijk (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling)



SDG target 6.1

Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.1 - Tegen 2030 komen tot een universele en gelijke toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- 6.1.1 Proportion of population using safely managed drinking water services

Doelstelling:

Tegen 2030 toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.1 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.1:

Doelstelling

Tegen 2030 toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen.

Door het bestaan van het [Sociaal Tarief](#) en beschermde klanten voor drinkwater, wordt er voor gezorgd dat ieder toegang heeft tot betaalbaar drinkwater.

In de UNSTAT database (geraadpleegd op 23/03/2024) wordt voor de periode 2000 tot 2017 een constante waarde van 99,52 % aangehouden voor de indicator 'aandeel van de bevolking dat gebruik maakt van veilig beheerde drinkwaterdiensten'.

Op Eurostat kan de indicator 'aandeel van de bevolking aangesloten op openbare watervoorziening' worden geraadpleegd.

% bevolking	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aangesloten op openbare watervoorziening (Eurostat)	99,14	99,17	99,18	99,21	99,21	99,24		
Dat gebruik maakt van veilig beheerde drinkwaterdiensten (UNSTAT)	99,68	99,69	99,70	99,71	99,71	99,72	99,73	99,74

BRON: Eurostat (23/03/2024) & UNSTAT (23/03/2024)

De doelstelling is 100 %, deze waarde zal in de praktijk echter nooit gehaald worden.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 toegang tot veilig en betaalbaar drinkwater voor iedereen' is bereikt en zal dit blijven in 2030, een zeer kleine restfractie zal wellicht nooit gedicht worden.



Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.2. Tegen 2030 komen tot toegang tot gepaste en degelijke sanitaire voorzieningen en hygiëne voor iedereen en een einde maken aan openbare ontlasting, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de behoeften van vrouwen en meisjes en mensen in kwetsbare situaties.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- 6.2.1 Proportion of population using (a) safely managed sanitation services and (b) a hand-washing facility with soap and water

Doelstelling:

Sanitaire voorzieningen en hygiëne voor iedereen tegen 2030.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.2 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.2:

Doelstelling:

Sanitaire voorzieningen en hygiëne voor iedereen tegen 2030.

% bevolking	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geen toegang heeft tot een bad, douche of doorspoeltoilet	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

BRON: Eurostat (23/03/2024)

De doelstelling is 100 %, deze waarde zal in de praktijk echter nooit gehaald worden. Deze doelstelling wordt als voldaan beschouwd.

Conclusie: De doelstelling 'Sanitaire voorzieningen en hygiëne voor iedereen tegen 2030' is bereikt en zal dit blijven in 2030, een zeer kleine restfractie zal wellicht nooit gedicht worden.



Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.3. Tegen 2030 de waterkwaliteit verbeteren door verontreiniging te beperken, de lozing van gevaarlijke chemicaliën en materialen een halt toe te roepen en de uitstoot ervan tot een minimum te beperken waarbij ook het aandeel van onbehandeld afvalwater wordt gehalveerd en recyclage en veilige hergebruik wereldwijd aanzienlijk worden verhoogd.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 6.3.1 Proportion of domestic and industrial wastewater flows safely treated
- 6.3.2 Proportion of bodies of water with good ambient water quality

Doelstelling

Een goede waterkwaliteit voor verschillende types van water tegen 2027.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.3 worden behouden. De beoordeling wordt enkel uitgevoerd op grondwater en oppervlaktewater.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.3:

Doelstelling

Een goede waterkwaliteit voor verschillende types van water tegen 2027.

Het aandeel van oppervlakte water en grondwater die in een goede toestand verkeren. De doelstelling is 100 % voor de 1ste en 2de stroomgebiedsbeheersplannen (WISE WFD database).

Goede toestand	1ste SGBP	2de SGBP
Ecologische toestand oppervlaktewater	22%	26,6%
Chemische toestand oppervlaktewater	/	2,2%
Kwantitatieve toestand grondwater	81%	90%
Chemische toestand grondwater	45%	41%

BRON: Europees Milieuagentschap (02/05/2024)

Goede waterkwaliteit (%)	2014-2016	2017-2019	2020-2021
Grondwater	39,39	48,48	54,55
Rivieren	2,94	2,17	6,52

BRON: UNSTAT (02/05/2024)

De doelstellingen voor een goede waterkwaliteit zijn nog niet bereikt.

Grondwater

Methode 1

Doel: 100

$$Y = (54,55 - 0) / (100 - 0) = 54,55$$

$$X = 100 - 54,55 = 45,45$$

Methode 2



Doel = 100

$$X = (100 - 54,55) / 6,22 = 7,29$$

Rivieren

Methode 1

Doel: 100

$$Y = (6,52 - 0) / (100 - 0) = 6,52$$

$$X = 100 - 6,52 = 93,48$$

Methode 2

Doel = 100

$$X = (100 - 6,52) / 1,90 = 49,32$$

Projectie

Er is onvoldoende data om een projectie te maken, maar een goede waterkwaliteit zal niet gehaald worden tegen 2030.

Conclusie: De doelstelling 'Een goede waterkwaliteit voor verschillende types van water tegen 2027' is nog niet bereikt, evolueert in de goede richting maar onvoldoende snel om tegen 2030 bereikt te worden.



Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.4. Tegen 2030 in aanzienlijke mate de efficiëntie van het watergebruik verhogen in alle sectoren en het duurzaam winnen en verschaffen van zoetwater garanderen om een antwoord te bieden op de waterschaarste en om het aantal mensen dat af te rekenen heeft met waterschaarste, aanzienlijk te verminderen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 6.4.1 Change in water-use efficiency over time
- 6.4.2 Level of water stress: freshwater withdrawal as a proportion of available freshwater resources

Doelstellingen:

- De water-exploitatie-index heeft een waarde lager dan 20 %
- Waterefficiëntie moet stijgen (of waterproductiviteit moet stijgen)

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.4 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.4:

Doelstellingen

De water-exploitatie-index heeft een waarde lager dan 20 %.

In %	2015	2016	2017	2018	2019
Waterexploitatie-index	4,54	3,77	5,77	3,89	5,77

BRON: Eurostat (5/05/2024)

Conclusie : De waarde moet onder de 20 % liggen, voor 2019 en alle voorgaande jaren ligt de waarde lager dan 20. De doelstelling is bereikt.

Doelstellingen

Waterefficiëntie moet stijgen (of waterproductiviteit moet stijgen).

USD/m ³	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Waterproductiviteit	102,88	100,62	95,89	102,56	107,02	94,3	99,42

BRON: UNSTAT (05/05/2024)

Conclusie : De waterefficiëntie moet stijgen, t.o.v. 2015 is dit gedaald. Er is geen duidelijke trend waarneembaar. Deze doelstelling is niet bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Waterefficiëntie moet stijgen (of waterproductiviteit moet stijgen)' heeft geen duidelijke trend, beoordeling tegen 2030 is hierdoor niet mogelijk.



Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.5. Tegen 2030 het geïntegreerde beheer van de waterhulpbronnen implementeren op alle niveaus, ook via gerichte grensoverschrijdende samenwerking.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 6.5.1 Degree of integrated water resources management
- 6.5.2 Proportion of transboundary basin area with an operational arrangement for water cooperation

Doelstelling

Er worden stroomgebiedbeheerplannen opgemaakt.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.5 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.5:

Doelstelling

- Er worden stroomgebiedbeheerplannen opgemaakt.

Door de 'kaderrichtlijn Water' zijn de lidstaten van EU verplicht om stroomgebiedbeheerplannen op te maken, deze omvatten zowel oppervlakte als grondwater. Samenwerking met andere lidstaten voor internationale stroomgebieden wordt in de kaderrichtlijn verduidelijkt.

Ondertussen zijn de 'Stroomgebiedbeheerplannen 2022-2027' van toepassing. De vorige 'stroomgebiedbeheerplannen' liepen over de periodes 2009-2015 en 2016-2021.

In de UNSTAT database (geraadpleegd op 02/05/2024) staat het aandeel van grensoverschrijdende samenwerking op 100 % voor 2023.

Het opstellen en het implementeren van de Stroomgebiedbeheersplannen omvat deze SDG target en bevat duidelijke doelstellingen. Deze doelstelling is gehaald.

Conclusie: De doelstelling 'Er worden stroomgebiedbeheerplannen opgemaakt' is bereikt en zal dit normaal nog zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.6. Tegen 2020 de op water gebaseerde ecosystemen beschermen en herstellen, met inbegrip van bergen, bossen, moerassen, rivieren, grondwaterlagen en meren.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- *6.6.1 Change in the extent of water-related ecosystems over time*

Doelstelling

Tegen 2020 de op water gebaseerde ecosystemen beschermen en herstellen, met inbegrip van bergen, bossen, moerassen, rivieren, grondwaterlagen en meren.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.6 worden behouden. Met verandering tegen 2030 i.p.v. 2020.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.6:

Doelstelling:

Tegen 2020 de op water gebaseerde ecosystemen beschermen en herstellen, met inbegrip van bergen, bossen, moerassen, rivieren, grondwaterlagen en meren.

In de 'kaderrichtlijn Water' wordt 'aquatische ecosystemen en, wat de waterbehoeften ervan betreft, terrestrische ecosystemen en waterrijke gebieden die rechtstreeks afhankelijk zijn van aquatische ecosystemen, voor verdere achteruitgang worden behoed en worden beschermd en verbeterd' opgenomen in 'artikel 1, Doel'

In 'Artikel 4, Milieudoelstellingen' wordt specifiek verwezen naar het beschermen, verbeteren en herstellen van alle oppervlaktewater, grondwaterlichamen en beschermde gebieden. Er zijn duidelijke criteria voor een 'goede waterkwaliteit' (zie 6.3)

Conclusie: Gezien bovenstaande een onderdeel vormen van de 'kaderrichtlijn water' en de 'stroomgebiedbeheerplannen' is dit een onderdeel van SDG target 6.3. SDG target 6.3 is eveneens gelinkt met SDG target 15.1.



Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.a. Tegen 2030 de internationale samenwerking en de capaciteitsopbouwende ondersteuning uitbreiden voor de ontwikkelingslanden voor activiteiten die betrekking hebben op water en sanitaire voorzieningen en programma's, met inbegrip van technologieën voor waterwinning, ontziltng, waterefficiëntie, afvalwaterzuivering, recyclage en hergebruik.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- *6.a.1 Amount of water- and sanitation-related official development assistance that is part of a government-coordinated spending plan*

Doelstelling:

Tegen 2030 de internationale samenwerking en de capaciteitsopbouwende ondersteuning uitbreiden voor de ontwikkelingslanden voor activiteiten die betrekking hebben op water en sanitaire voorzieningen en programma's, met inbegrip van technologieën voor waterwinning, ontziltng, waterefficiëntie, afvalwaterzuivering, recyclage en hergebruik

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.a worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.a:

Doelstelling 1:

Tegen 2030 de internationale samenwerking en de capaciteitsopbouwende ondersteuning uitbreiden voor de ontwikkelingslanden voor activiteiten die betrekking hebben op water en sanitaire voorzieningen en programma's, met inbegrip van technologieën voor waterwinning, ontziltng, waterefficiëntie, afvalwaterzuivering, recyclage en hergebruik.

Op de site van 'Enabel' wordt 'Water & Sanitatie' opgenomen bij de rubriek 'expertise aanbieden', dit werkdomein omvat: toegang tot drinkwater en sanitatie, water en landbouw, capaciteitsversterking en geïntegreerd beheer.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschikt over een Internationaal Solidariteitsfonds. Voor elke door de wateroperator gefactureerde kubieke meter water, gaat 0,005 euro naar projecten rond de toegang tot drinkwater en adequate sanitaire voorzieningen in ontwikkelingslanden. Dit fonds bestaat sinds 2015 en steunde al 35 projecten voor een totaalbedrag van bijna 2,5 miljoen euro (Het tweede vrijwillig Nationaal rapport van België in een notendop, 2023).

Conclusie: Voor een effectieve beoordeling van de 6.a verwijzen we door naar 17.2 en 17.9.



Doelstellingen voor SDG 6 - Verzeker toegang tot duurzaam beheer van water en sanitatie voor iedereen target 6.b. De deelname versterken en ondersteunen van plaatselijke gemeenschappen bij de verbetering van het waterbeheer en van de sanitaire voorzieningen.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- *6.b.1 Proportion of local administrative units with established and operational policies and procedures for participation of local communities in water and sanitation management*

Doelstelling

De deelname versterken en ondersteunen van plaatselijke gemeenschappen bij de verbetering van het waterbeheer en van de sanitaire voorzieningen.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale (en gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 6.b worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 6.b:

Conclusie: Voor SDG 6.b wordt verwezen naar 17.2 en 17.9



3.7 SDG 7 – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
7.1	4	100 %		✓
		0 %	↓	✗
		95 %	→	✗
		0 %	→	✗
	-	7.2		
7.2	1	79 %	↑	✓
7.3	3	15 %	→	✗
		66 %	→	✗
		100 %		✓
7.a	4	100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
	-	4.b		
7.b	1	100 %		✓
	-	7.a		

Aanbeveling voor SDG 7:

- Voor de SDG targets 7.1 en 7.3 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets. Daar de kernuitstap wellicht zal zorgen dat deze energie-afhankelijkheid stijgt, is het van belang om meer in te zetten op alternatieve bevoorrading, al dan niet in België zelf (SDG 7.2) (Energie & Noordzee).
- Voor SDG target 7.2 is de doelstelling nog niet bereikt, maar het pad lijkt on track tegen 2030 (Energie & Noordzee).
- Voor SDG targets 7.a en 7.b zijn de doelstellingen bereikt (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



Doelstellingen voor SDG 7 – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen target 7.1 – Tegen 2030 universele toegang tot betaalbare, betrouwbare en moderne energiediensten garanderen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren:

7.1.1 Proportion of population with access to electricity

7.1.2 Proportion of population with primary reliance on clean fuels and technology

Doelstelling 1: Tegen 2050 zal de energiebevoorrading verzekerd zijn, bestaande uit:

- a. Toegang tot elektriciteit voor iedereen.
- b. Het aandeel hernieuwbaar moet 17,5% bereiken in 2030 voor België. Deze doelstelling wordt behandeld in fiche SDG target 7.2, identieke doelstelling.
- c. Energieafhankelijkheid moet dalen.

Doelstelling 2: Tegen 2050 zal de energiebevoorrading betaalbaar zijn, bestaande uit:

- a. Binnen elke entiteit zal een energie-armoedeplan opgesteld worden.
- b. Het aandeel van de bevolking dat verklaart zijn woning niet voldoende te kunnen verwarmen moet dalen naar nul procent in 2030.

De doelstellingen hierboven voor SDG target 7.1 zijn ook doelstellingen voor SDG target 1.4.

Het behalen van deze doelstellingen behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie; alsook FIDO; FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FOD binnenlandse zaken. Deze target is vooral binnen België van belang, op internationaal vlak kan verwezen worden naar capaciteitsopbouw en technologieoverdracht (7.a; 7.b; 17.7; 17.8; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen 1 (a, b, c) en 2 (a, b) voor SDG target 7.1 worden behouden.

Opmerkingen hierbij:

Nationaal Energie- en KlimaatPlan (NEKP)

- De Europese Unie vaardigde in 2018 een verordening uit (de Verordening (EU) 2018/1999 'inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie'), die alle lidstaten verplichtte om een geïntegreerd Nationaal Energie- en KlimaatPlan voor de periode 2021-2030 (NEKP) te hebben tegen 31 december 2019. In het Belgisch plan staat o.a.: *Energiearmoede is een onderdeel van armoede. Binnen elke entiteit zal een energie-armoedeplan opgesteld worden.*

De gemeten en verborgen energie armoede wordt opgevolgd door het al dan niet bestaan van een energie-armoede plan

- gemeten energie-armoede (14,5 % van de gezinnen te hoge factuur)
- verborgen energie-armoede (4,3% verbruiken zo weinig mogelijk energie om rond te komen)

Op www.indicators.be wordt volgende doelstelling gerapporteerd:

- *Het aandeel van de bevolking dat verklaart zijn woning niet voldoende te kunnen verwarmen moet dalen naar nul procent in 2030.* Dit is een indicatie voor subjectieve energie-armoede.
- *"De energie-afhankelijkheid van België moet dalen"*



- De federale beleidsvisie op lange termijn (2050) inzake duurzame ontwikkeling (Belgisch Staatsblad 8/10/2013):
 - (20) De energiebevoorrading zal verzekerd zijn. (zie ook *energy security* in NEKP)
 - (21) Energiediensten zullen voor iedereen toegankelijk zijn.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 7.1:

1. Tegen 2050 zal de energiebevoorrading verzekerd zijn.
 - a. Toegang tot elektriciteit voor iedereen:
Indicator 7.1.1 staat voor België op 100% in 2021 (toegang tot elektriciteit)
<https://data.worldbank.org/indicator/EG.ELC.ACCS.ZS?locations=BE>

Conclusie: de doelstelling "toegang tot elektriciteit voor iedereen" is bereikt.

- b. Het aandeel hernieuwbaar moet 17,5% bereiken in 2030 voor België. Wordt behandeld in fiche 7.2.

Conclusie: de doelstelling "energie-afhankelijkheid moet dalen" is niet bereikt, de trend is zelfs omgekeerd.

- c. Energie-afhankelijkheid moet dalen - trend zal omgekeerd zijn (NEKP) tegen 2030
 - niet voldaan - hangt echter samen met diversificatie in energiemix (transitie bv. ook uitfaseren kernenergie)
 - zie op www.indicators.be
"België heeft historisch een grote energieafhankelijkheid: gemiddeld ongeveer 78% over de periode 1990-2020. In 2021 daalde het tot 71%. De indicator bleef relatief stabiel over deze periode. In 2015 bereikt hij zijn historisch maximum (84,1%) waarna hij daalt tot 78,1% in 2020. De aanzienlijke vermindering in 2021 is het gevolg van een ongewoon hoog niveau van nucleaire elektriciteitsproductie, alsook van een vermindering van de invoer van elektriciteit wegens niet-beschikbare capaciteit in naburige landen. De grote energieafhankelijkheid kan hoofdzakelijk verklaard worden doordat België geen fossiele brandstoffen onttrekt aan zijn bodem. Ze moeten dus geïmporteerd worden terwijl het niet-ingevoerde saldo van het energieverbruik (21,9% in 2019) bestaat uit hernieuwbare energie en kernenergie. Bij kernenergie worden ingevoerde splijtstoffen meegerekend bij de invoer van mineralen en niet bij de energie-invoer, terwijl de aan de hand van kernreacties opgewekte warmte, die gebruikt wordt voor de elektriciteitsproductie, meegerekend wordt als primaire energieproductie in België."
 - Via NEKP: zal evolueren van 71% (2021) naar 86% (2030)
 Deze target is dus niet voldaan:
 Energie-onafhankelijkheid staat op 22% én dalende projectie ipv nodige stijging.
 (methode 1 + 2: niet bruikbaar daar steeds gebleven op zelfde niveau ⇒ verandert bijna niet dus normaliter bijna oneindige duur om enig andere waarde als doelstelling te bereiken)

Conclusie: de doelstelling "energie-afhankelijkheid moet dalen" is niet bereikt, de trend is zelfs omgekeerd.

2. Tegen 2050 zal de energiebevoorrading betaalbaar zijn:
 - a. Het bestaan van een energie-armoedepan 2021-2030: 0%

Conclusie: de doelstelling "bestaan van een energie-armoede plan" is niet bereikt.

- b. Het aandeel van de bevolking dat verklaart zijn woning niet voldoende te kunnen verwarmen moet dalen naar nul procent in 2030. (www.indicators.be)



Woningen zonder voldoende verwarming - België - trendevaluatie

procent van bevolking

	2000	2008	2010	2015	2018	2019	2020	2022	2025	2030
waarnemingen	--	6.4	5.6	5.2	5.2	3.9	--	5.1	--	--
trend en extrapolatie (november 2023)	--	6.3	6.1	5.3	4.7	4.5	4.3	4.0	3.7	3.4
doelstelling 2030	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

breuk in tijdreeks: 2019; covid-19-pandemie had impact op gegevensverzameling 2020

Projectie is moeilijk daar waarde 2022 ongeveer gelijk is aan 2015, hoewel er wel wat fluctuaties zijn voorbij jaren.

Methode 1: $y(2022) = 94,8\% = (5,2 - 100)/(0 - 100)$.

Methode 2 zegt wel dat 0% **zeer onwaarschijnlijk** zal bereikt worden tegen 2030. Dit klopt met de stagnerende cijfers voorbij jaren. Owv Covid jaar 2019 en 2020 niet meegerekend.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
5,2	4,8	5,7	5,2	-	-	4,5	5,1

$x'(2022) = 12,5$ standaarddeviaties verwijderd van het einddoel.

Conclusie: de doelstelling "Het aandeel van de bevolking dat verklaart zijn woning niet voldoende te kunnen verwarmen moet dalen naar nul procent in 2030" is hoog 94,8%, maar niet bereikt, het is ook zeer onwaarschijnlijk dat deze zal bereikt worden in 2030, de cijfers zijn stagnerend.



SDG target 7.2

Doelstellingen voor SDG 7 – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen target 7.2 – Tegen 2030 in aanzienlijke mate het aandeel hernieuwbare energie in de globale energiemix.

UNSTAT formuleerde één indicator:

7.2.1 Renewable energy share in the total final energy consumption

Doelstelling 1: Het aandeel hernieuwbare energie moet 17,5% bereiken in 2030 voor België.

Deze doelstelling is ook een doelstelling bij SDG target 7.1.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie; alsook FIDO; FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FOD buitenlandse zaken. Deze target is vooral binnen België van belang, op internationaal vlak kan verwezen worden naar capaciteitsopbouw en technologieoverdracht (SDG's 7.a; 7.b; 17.7; 17.8; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling 1 voor SDG target 7.2 wordt behouden.

Opmerkingen hierbij:

Op www.indicators.be wordt volgende doelstelling gerapporteerd:

- *Het aandeel hernieuwbare energie moet 17,5% bereiken in 2030 voor België*
- komt via volgende bronnen:
 - In beleidskader voor klimaat en energie in januari 2014 aangenomen (COM(2014)15; Publicatieblad van de Europese Unie), stelt de Europese Unie (EU) een doelstelling vast tegen 2030, namelijk een aandeel van 27% hernieuwbare energie.
 - In juni 2018 werd een politiek akkoord bereikt tussen de Raad, het Parlement en de Commissie om deze doelstelling te verhogen tot 32%.
 - De Europese Unie vaardigde daarom in 2018 een verordening uit (de Verordening (EU) 2018/1999 'inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie'), die alle lidstaten verplichtte om een geïntegreerd Nationaal Energie- en KlimaatPlan voor de periode 2021-2030 (NEKP) te hebben tegen 31 december 2019. In het Belgisch plan staat: tegen 2030 wordt een doelstelling vastgesteld van 17,5% hernieuwbare energie in het bruto finaal energieverbruik.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 7.2:

Year	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgium	8,06	8,744	9,136	9,472	9,929	13	13,007	13,759

Euro stat data maart 2024.

Continu stijgende trend

Methode 1:

$y = \text{MIN van } (x - 0)/(17,5-0) \text{ OF } 100\%$

Voor 2022:

$y = 78,6 \%$

distance to target = $x' = 21,4 \%$



Methode 2:

$$x' = (x-17,5)/\sigma = (x-17,5)/ 2,25$$

Jaar 2022 distance to target = $x' = -1,67$ keer de standaarddeviatie te overbruggen

Projectie voor België toekomst:

Groeivoet 2022/2015 is 7,94 % en op die manier zou in 2026 de doelstelling reeds bereikt zijn (> 17,5%). Let wel, de groeivoet geeft slechts een indicatie via het verleden, wat niet noodzakelijkerwijs een realistische projectie voor de toekomst is.

Target on track.

Conclusie: de doelstelling "Het aandeel hernieuwbare energie moet 17,5% bereiken in 2030 voor België." Staat nu op 78,6% en is on track om ruim tijdig bereikt te worden.



Doelstellingen voor SDG 7 – Verzeker toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen target 7.3 – Tegen 2030 de globale snelheid van verbetering in energie-efficiëntie verdubbelen.

UNSTAT formuleerde één indicator:

7.3.1 Energy intensity measured in terms of primary energy and GDP

Doelstelling 1: De energieproductiviteit moet in België 11,1 euro per kilogram olie-equivalent bereiken in 2030.

Doelstelling 2: Primaire energieverbruik naar 42,7 Mtoe in 2030.

Doelstelling 3: Finaal energieverbruik naar 35,2 Mtoe in 2030

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gemeenschappen), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie; alsook FIDO; FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FOD Mobiliteit; FOB Financiën. Deze target is vooral binnen België van belang, op internationaal vlak kan verwezen worden naar capaciteitsopbouw en technologieoverdracht (SDG's 7.a; 7.b; 17.7; 17.8; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling 1, 2 en 3 voor SDG target 7.3 worden behouden.

Opmerkingen hierbij:

- Eurostat gebruikt de energieproductiviteit om de energie-efficiëntie vanuit macro-economisch oogpunt te meten, en neemt als doelstelling dat de groeivoet ervan moet verdubbelen ten opzichte van die tussen 2000 en 2015. Zo berekend, moet de energieproductiviteit in België 11,1 euro per kilogram olie-equivalent bereiken in 2030.
- Op www.indicators.be wordt volgende doelstelling gerapporteerd:
 - in 2030 een energieproductiviteit bereiken van 11,1 euro per kilogram olie-equivalent
- In NEKP:

Energie efficiëntie		
Primaire energieverbruik	42,7 Mtoe	i.e. -15% vergeleken met BAU met als referentie Primes
Finaal energieverbruik	35.2 Mtoe	i.e. -12% vergeleken met BAU met als referentie Primes

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 7.3:

1. De energieproductiviteit moet in België 11,1 euro per kilogram olie-equivalent bereiken in 2030. Data via Eurostat (januari 2021).

Year	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgium	6,51	6,21	6,24	6,34	6,45	6,80	6,53	7,22

Euro stat data maart 2024.

Methode 1: $y = \text{MIN van } (x - 6,51)/(11,1 - 6,51) \text{ of } 100\%$

y (2022 tov referentiewaarde 2015) = 15 %

Echter, de schijnbare trend zou ook fluctuatie kunnen zijn waardoor enige voorzichtigheid geboden is met methode 1. Mochten we methode 1 toepassen tov 2016 of tov een average van voorbije jaren, dan landen we op een y waarde tussen de 20-23%. Feit is dat evolutie te traag gaat om de waarde te bereiken in 2030. Groeivoet 2022/2015 is 1,49%. Zie ook methode 2 wat een convergerende fluctuatie lijkt te bevestigen.

Methode 2: $x' = \text{MIN van } (x-11,1)/\text{sigma} \text{ of } 0$



(zo omdat meer dan target beter is $\Rightarrow$ nul)
 $x' (2022) = -11,6$ sigma

Conclusie: de doelstelling "De energieproductiviteit moet in België 11,1 euro per kilogram olie-equivalent bereiken in 2030." is niet bereikt en het is ook onwaarschijnlijk dat deze bereikt wordt in 2030, fluctuatie in data.

2. Primair energie verbruik naar 42,7 Mtoe in 2030 (-15% tov BAU van 50,24 Mtoe)

Miljoen ton olie-equivalent

Year	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgium	45,7	48,5	48,5	46,5	48,4	43,9	48,7	45,2

Euro stat data maart 2024.

Methode 1 tov BAU, $y = (45,2 - 50,24)/(42,7 - 50,24) = 66\%$

Methode 2: $x = -1,76$ standaarddeviaties verwijderd van doelstelling, wat wel stelt dat absoluut gezien de waarden reeds in buurt van target waarden zijn.

Groeivoet is -0,16%, aan deze groeivoet wordt target niet bereikt. Dit is wellicht geen correcte trend/projectie: waarden fluctueren en werden tot 2021 eerder hoger (slechter) dan beter.

Conclusie: de doelstelling "Primair energie verbruik naar 42,7 Mtoe in 2030" is niet bereikt.

3. Finaal energieverbruik naar 35,2 Mtoe in 2030 (- 12% tov BAU van 40 Mtoe)

Miljoen ton olie-equivalent

Year	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgium	33,156	33,437524	32,979543	33,204836	32,590234	30,938838	33,173523	30,383

Euro stat data maart 2024.

Methode 1 tov BAU, $y = \text{MIN} (30,3 - 40)/(35,2 - 40)$ of 100%
= MIN van 2 of 100%
= 100% bereikt

Methode 2 irrelevant, want target bereikt.

Conclusie: de doelstelling "Finaal energieverbruik naar 35,2 Mtoe in 2030" is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 7 – Verzekeren toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen target 7.a – Tegen 2030 de internationale samenwerking verhogen om toegang te vergemakkelijken tot onderzoek en technologie inzake schone energie, met inbegrip van de hernieuwbare energie, de energiedoeltreffendheid en de geavanceerde en schonere fossiele brandstoffentechnologie, en de investering promoten in energie-infrastructuur en schone energietechnologie.

UNSTAT formuleerde één indicator:

7.a.1 Mobilized amount of United States dollars per year starting in 2020 accountable towards the \$100 billion commitment

Doelstelling 1 (ambitietype “gematigd”) :

- a. Tot 2020 draagt België 50 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering en vanaf dan zal de Belgische financiële bijdrage elk jaar stijgen met minstens 1% en dat minstens tot 2030.*
- b. België zal deelnemen aan COP's over klimaat en zal internationale verdragen voor bestrijding van klimaatverandering implementeren.*
- c. België zal het technologiemechanisme (2010) ondersteunen, (twee onderdelen: een “Technology Executive Committee” (TEC), dat de behoeften evalueert en aanbevelingen formuleert, en een “Climate Technology Centre and Network” (CTCN), belast met het verstrekken van adviezen en technische bijstand aan ontwikkelingslanden, om die landen te helpen hun technologische behoeften te bepalen en hun eigen aanpassings- of mitigatieprogramma's op te zetten.).*
- d. Actief lidmaatschap in internationale energie-organisaties (eg. IEA; IRENA).*
- e. België zal inzetten op uitwisselingsprogramma's in het onderwijs en o&o projecten om kennis te delen.*

Doelstelling 2 (ambitietype “hoog”) :

- a. Tot 2020 draagt België 50 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering en vanaf dan zal de Belgische financiële bijdrage elk jaar stijgen met minstens 5%.*
- b. Tot en met e, idem als “gematigd”.*

Het behalen van deze doelstellingen behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. Deze target is binnen België van belang én op internationaal vlak voor capaciteitsopbouw en technologieoverdracht (zie ook SDG's 7.b; 17.6; 17.7; 17.8; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Er is een formulering wijziging nodig voor volgende doelstellingen omdat ze niet duidelijk meetbaar gedefinieerd waren:

Doelstelling 1a: *Tegen 2030 draagt België 55 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.*

Doelstelling 2a: *Tegen 2030 draagt België 85 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.*

Doelstelling 1b: *België zal deelnemen aan COP's over klimaat.*

Doelstelling 1e) wordt gewijzigd naar de doelstellingen van SDG targets 4.b. “Tegen 2025 het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden verhogen met 15% of 20%”, naargelang het ambitieniveau. Deze worden daar behandeld.

De andere doelstellingen worden behouden.

Opmerkingen hierbij:



Op www.indicators.be:

- Enkel de gevonden doelstelling voor SDG target 13.a (zie fiche):
- "de Belgische bijdrage tot de internationale klimaatfinanciering moet jaar na jaar stijgen tot 2020 en mag vervolgens niet dalen"
- Tijdens de 15e conferentie van de partijen van 2009 in Kopenhagen hebben de geïndustrialiseerde landen zich ertoe verbonden om vanaf 2020 samen 100 miljard dollar per jaar uit te trekken om de ontwikkelingslanden te helpen in hun strijd tegen de klimaatverandering en de gevolgen ervan. De geïndustrialiseerde landen hebben zich er ook toe verbonden geleidelijk hun bijdrage te verhogen tussen 2010 en 2020. De verdeling van die doelstellingen tussen landen kwam niet aan bod tijdens de onderhandelingen. Er is dus geen erkend criterium om een doelstelling toe te wijzen aan België. In het Beleidsakkoord over de intrabelgische *Burden Sharing* van 4 december 2015 verbindt België zich er toe jaarlijks 50 miljoen euro te financieren tot 2020 (Nationale Klimaatcommissie, 2015). Die financiering is verdeeld tussen de federale overheid (25 miljoen euro) en de gewesten (respectievelijk 14,5, 8,25 en 2,25 miljoen euro voor het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 7.a:

Doelstelling 1:

a. *Tegen 2030 draagt België 55 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.*

Dit is nu reeds bereikt, moet natuurlijk elk jaar herbeoordeeld worden en is aangewezen te blijven stijgen.

Bijdrage aan internationale klimaatfinanciering - België

miljoen euro

	2013	2015	2017	2020	2022
België	63.2	46.8	104.9	108.3	154.0

indicators.be

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 draagt België 55 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering." is bereikt.

b. *België zal deelnemen aan COP's over klimaat.*

Binair. Voldaan.

Conclusie: de doelstelling "België zal deelnemen aan COP's over klimaat." is bereikt

c. *België zal het technologiemechanisme (2010) ondersteunen.*

Voldaan.

Zie klimaat.be.

Tijdens de Conferentie van Bali in 2007 werden de versterkte maatregelen op het gebied van de ontwikkeling en overdracht van technologieën omschreven als een van de "bouwstenen" van een samenwerking op lange termijn. Dat proces leidde tijdens de Conferentie van Cancún (2010) tot de oprichting van een "technologiemechanisme", bestaande uit twee onderdelen: een "*Technology Executive Committee*" (TEC), dat de behoeften evalueert en aanbevelingen formuleert, en een "Climate Technology Centre and Network" (CTCN), belast met het verstrekken van adviezen en technische bijstand aan ontwikkelingslanden, om die



landen te helpen hun technologische behoeften te bepalen en hun eigen aanpassings- of mitigatieprogramma's op te zetten. Met hun activiteiten dragen beide nieuwe organen van het VN-Klimaatverdrag (TEC en CTCN) bij tot de realisatie van de doelstellingen en verbintenissen op het vlak van de ontwikkeling en overdracht van technologieën. Hun activiteitenverslagen worden regelmatig bestudeerd door de Conferentie van de Partijen die aanbevelingen doet en begeleiding verstrekt met het oog op de voortzetting van hun werkzaamheden.

Conclusie: de doelstelling "België zal het technologiemechanisme (2010) ondersteunen" is bereikt.

d. Actief lidmaatschap in internationale energie-organisaties (eg. IEA; IRENA).

België is lid. Binair. Voldaan.

Conclusie: de doelstelling "Actief lidmaatschap in internationale energie-organisaties" is bereikt.

e. Tegen 2025 het aantal studiebeurzen dat beschikbaar is voor ontwikkelingslanden verhogen met 15% of 20%, naargelang het ambitieniveau.

Zie SDG target 4.b.

Doelstelling 2:

a. Tegen 2030 draagt België 85 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.

Zie hoger bij doelstelling 1, bron toont aan nu reeds voldaan. Moet natuurlijk elk jaar herbeoordeeld worden en is aangewezen te blijven stijgen.

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 draagt België 85 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering." is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 7 – Verzekeren toegang tot betaalbare, betrouwbare, duurzame en moderne energie voor iedereen target 7.b – Tegen 2030 de infrastructuur uitbreiden en de technologie upgraden om moderne en duurzame energiediensten te kunnen aanbieden aan alle ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, de kleine eilandstaten en door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun respectieve steunprogramma's.

UNSTAT formuleerde één indicator:

7.b.1 Investments in energy efficiency as a percentage of GDP and the amount of foreign direct investment in financial transfer for infrastructure and technology to sustainable development services

Onderstaande de formulering is sinds augustus 2020 een vervanging van de eerder vermelde UNSTAT indicator 7.b.1, zie <https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/2020-comprev/UNSC-proposal/> voor specifiek de UNSTAT indicator 7.b.1 (én 12.a.1). "Installed renewable energy-generating capacity in developing countries (in watts per capita).

Doelstelling 1 ("gematigd")

- a. *Tegen 2030 moet de geïnstalleerde capaciteit hernieuwbare energie-capaciteit in ontwikkelingslanden stijgen (in watt per capita) en moet het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix van ontwikkelingslanden stijgen met minstens 1%.*
- b. *Tot 2020 draagt België 50 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering en vanaf dan zal de Belgische financiële bijdrage elk jaar ten minste met 1% toenemen"*

Doelstelling 2 ("hoog")

- a. *Idem als gematigd, maar 5%.*
- b. *Idem als gematigd, maar 5%.*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. Deze target is op internationaal vlak van belang voor ontwikkelingssamenwerking (zie ook SDG's 7.a; 17.6; 17.7; 17.8; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Er is een formuleringswijziging nodig omdat ze niet duidelijk meetbaar gedefinieerd waren:

Doelstelling 1a: *Tegen 2030 moet het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix van de geïnstalleerde energie-capaciteit in ontwikkelingslanden stijgen, met 1%.*

Doelstelling 1b: *Tegen 2030 draagt België 55 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.* Deze is identiek als een doelstelling in SDG target 7.a, wordt daar behandeld.

Doelstelling 2a: *Tegen 2030 moet het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix van de geïnstalleerde energie-capaciteit in ontwikkelingslanden stijgen, met 5%.*

Doelstelling 2b: *Tegen 2030 draagt België 85 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.* Deze is identiek als een doelstelling in SDG target 7.a, wordt daar behandeld.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 7.b:

Doelstelling 1a: *Tegen 2030 moet het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix van de geïnstalleerde energie-capaciteit in ontwikkelingslanden stijgen, met 1%.*



Share of renewable energy installed capacity in %
Irena 2022

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Africa	20,1	20,1	21,2	21,7	21,8	22,6	23,1
C-America+ Car.	29,5	32,1	33,7	34,2	36,1	37,1	37,7
Asia	27,3	28,7	30,5	31,8	33,1	35,8	37,7
Eurasia	26	25,5	26,2	27	27,5	28,5	29,5
S-America	64,5	65,4	66,1	67	67,4	67,7	68,5
Ontwikkelingslanden:	33,48	34,36	35,54	36,34	37,18	38,34	39,3

Methode 1 tov 2015: $y = \text{MIN van } (39,3 - 33,48)/(33,81 - 33,48) \text{ of } 100\% = 100\% \text{ voldaan.}$

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 moet het aandeel hernieuwbare energie in de energiemix van de geïnstalleerde energie-capaciteit in ontwikkelingslanden stijgen, met 1%" is bereikt.

Doelstelling 1b: *Tegen 2030 draagt België 55 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.*
Deze is identiek als een doelstelling in SDG target 7.a, wordt daar behandeld.

Doelstelling 2a: *Tegen 2030 moet de geïnstalleerde capaciteit hernieuwbare energie-capaciteit in ontwikkelingslanden stijgen (in watt) met 5%.*

Zelfde brondata als bij 1a hierboven, Irena RENEWABLE CAPACITY STATISTICS 2022

Methode 1 tov 2015: $y = \text{MIN van } (39,3 - 33,48)/(35,15 - 33,48) \text{ of } 100\% = 100\% \text{ voldaan.}$

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 moet de geïnstalleerde capaciteit hernieuwbare energie-capaciteit in ontwikkelingslanden stijgen (in watt) met 5%." is bereikt.

Doelstelling 2b: *Tegen 2030 draagt België 85 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.*
Deze is identiek als een doelstelling in SDG target 7.a, wordt daar behandeld.



3.8 SDG 8 – Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
8.1	1	100 %		
8.2	1	100 %		
8.3	-	8.2, 8.5, 9.5, 8.10		
8.4	-	12.1, 12.2		
8.5	1	90 %	↑	✗
8.6	1	90 %	↑	✓
8.7	3	100 %		✓
		100 %		✓
		17 %	↑	✗
8.8	2	95 %	↑	✗
		100 %		✓
8.9	1	0 %		
8.10	1	100 %		✓
8.a	1	100 %		✓
8.b	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 8:

- De SDG targets 8.1, 8.2, 8.10, 8.a en 8.b zijn bereikt. 8.1, 8.2 zijn jaarlijks op te volgen (Economie & Werk & Financiën, Fiscaliteit en Fraudebestrijding & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit)).
- De SDG target 8.5 en 8.6 gaan de goede richting uit, voor 8.5 zijn extra inspanningen nodig om het doel te bereiken tegen 2030. Voor 8.6 lijkt de doelstelling op korte termijn haalbaar (werk).
- Voor 8.7 wordt juridisch voldaan aan de doelstellingen maar is blijvende aandacht nodig op de naleving ervan (Justitie).
- Voor 8.8 is jaarlijkse opvolging vereist (Werk).



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.1 De economische groei per capita in stand houden in overeenstemming met de nationale omstandigheden en, in het bijzonder, minstens 7% aangroei van het bruto binnenlands product per jaar in de minst ontwikkelde landen.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.1.1 Annual growth rate of real GDP per capita

Doelstelling:

De economische groei per capita in stand houden overeenkomstig de nationale omstandigheden. Hieronder wordt begrepen dat de economische groei in lijn ligt met de groei van de afgelopen vier jaren.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.1 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.1:

Doelstelling 1:

De economische groei per capita in stand houden overeenkomstig de nationale omstandigheden. Hieronder wordt begrepen dat de economische groei in lijn ligt met de groei van de afgelopen vier jaren.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Groei GDP per capita (%)	1,5	0,8	1,2	1,3	1,7	-5,7	6,4	2,2

Bron: Eurostat (24/02/2024)

Methode 1

Doel: 1,15 (gemiddelde groei over laatste vier jaar)

$Y = \text{Min van } (2,2 - 0) / (1,15 - 0) \text{ of } 100\% = 100\%$

Methode 2

Doel = 1,15

$X = (1,15 - 2,2) / 3,30 = -0,32$

De doelstelling naar economische groei is behaald, evenals in lijn met de nationale omstandigheden.

Conclusie: De doelstelling 'De economische groei per capita in stand houden overeenkomstig de nationale omstandigheden' is behaald, jaarlijkse evaluatie is nodig.



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.2 Tot meer economische productiviteit komen door diversificatie, technologische modernisatie en innovatie, ook door de klemtoon te leggen op sectoren met hoge toegevoegde waarde en arbeidsintensieve sectoren.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.2.1 Annual growth rate of real GDP per employed person

Doelstelling:

Tot meer productiviteit komen (m.a.w. de arbeidsproductiviteit moet stijgen).

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.2 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.2:

Doelstelling:

Tot meer productiviteit komen (m.a.w. de arbeidsproductiviteit moet stijgen).

In %	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jaarlijkse productiviteitsgroei	1,2	0	0,1	0,3	0,6	-5,3	4,8	0,9

Bron: Eurostat (25/02/2024)

Er is een stijgende productiviteit in de afgelopen jaren, op het coronajaar 2020 na. De doelstelling is bereikt, maar moet natuurlijk opgevolgd worden tot 2030.

Conclusie: De doelstelling 'Tot meer productiviteit komen' is bereikt, jaarlijkse evaluatie is nodig.



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.3 Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen die productieve activiteiten ondersteunen, alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap, creativiteit en innovatie, en de formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen, ook via toegang tot financiële diensten.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.3.1 *Proportion of informal employment in total employment, by sector and sex*

Doelstelling 1:

De doelstelling kan worden uitgesplitst in verschillende onderdelen:

Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen:

- Die productieve activiteiten ondersteunen → SDG-target 8.2
- Alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap → SDG-target 8.5
- Creativiteit en innovatie → SDG-target 9.5
- De formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen → NVT
- Ook via toegang tot financiële dienst → SDG-target 8.10

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.3 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.3:

Doelstelling 1:

Bevorderen van op ontwikkeling toegespitste beleidslijnen:

- De productieve activiteiten ondersteunen → SDG-target 8.2 → Voldaan
- Alsook de creatie van waardige jobs, ondernemerschap → SDG-target 8.5
- Creativiteit en innovatie → SDG-target 9.5
- De formalisering en de groei aanmoedigen van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen → NVT
- Ook via toegang tot financiële dienst → SDG-target 8.10

Conclusie: Zie 8.2, 8.5, 9.5 en 8.10



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.4 – Tegen 2030 geleidelijk aan de wereldwijde efficiëntie, productie en consumptie van hulpbronnen verbeteren en streven naar de ontkoppeling van economische groei en achteruitgang van het milieu, volgens het 10-jarig Programmakader voor Duurzame Consumptie en Productie, waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.4.1 Material footprint, material footprint per capita, and material footprint per GDP
- 8.4.2 Domestic material consumption, domestic material consumption per capita, and domestic material consumption per GDP

Doelstelling:

- Het 10-jarig Programmakader inzake Duurzame Consumptie- en Productiepatronen implementeren, waarbij alle landen actie ondernemen, en waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen, rekening houdend met de ontwikkeling en de mogelijkheden van de ontwikkelingslanden □ België heeft SCP nationale actieplannen □ SDG 12.1
- Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren □ SDG 12.2

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.4 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.4:

Doelstelling 1:

- België heeft SCP nationale actieplannen → SDG 12.1
- Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren → SDG 12.2

Conclusie: zie 12.1 en 12.2



SDG-target 8.5

Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.5 Tegen 2030 komen tot een volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor alle vrouwen en mannen, ook voor jonge mensen en personen met een handicap, alsook een gelijk loon voor werk van gelijke waarde.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.5.1 Average hourly earnings of employees, by sex, age, occupation and persons with disabilities
- 8.5.2 Unemployment rate, by sex, age and persons with disabilities

Doelstelling

De werkzaamheidsgraad optrekken tot 80 %

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.5 worden behouden

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.5:

Doelstelling 1:

De werkzaamheidsgraad optrekken tot 80 %.

In %	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Werkgelegenheidsgraad	67,2	67,7	68,5	69,7	70,5	69,7	70,6	71,9

Bron: Indicators.be (25/02/2024)

Methode 1

Doel: 80%

$$Y = (71,9 - 0) / (80 - 0) = 90 \%$$

$$X = 10 \%$$

Methode 2

Doel = 80

$$X = (71,9 - 80) / 1,58 = - 5,11$$

De doelstelling is nog niet bereikt.

Projectie

In %	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Werkgelegenheidsgraad	69,7	70,6	71,9	72,6	73,3	74,0	74,7	75,5	76,2	76,9	77,7

Op basis van de huidige trend wordt de gap met de doelstellingen kleiner, maar de doelstelling wordt niet bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'De werkzaamheidsgraad optrekken tot 80 %' is nog niet behaald, evolueert de goede richting, maar onvoldoende snel om de doelstelling te bereiken.



SDG-target 8.6

Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.6 Tegen 2020 het aandeel aanzienlijk terugschreeven van jongeren die niet aan het werk zijn, geen onderwijs volgen en niet met een opleiding bezig zijn

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.6.1 Proportion of youth (aged 15-24 years) not in education, employment or training

Doelstelling:

Het aantal jongeren dat niet aan het werk is, geen onderwijs of opleiding volgt, daalt naar 8,6 %.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.6 worden up-to-date gebracht tot 8,6 %. In de vorige versie was dit 8,2 %.

Het Nationaal Plan voor Herstel en Veerkracht neemt het Europese cijferdoel van de Europese pijler van sociale rechten over: het aandeel jongeren dat niet werkt en noch onderwijs noch opleiding volgt, mag in 2030 niet meer dan 9% van de 15- tot 29-jarigen bedragen. Deze doelstelling werd daarna voor België verfijnd tot 8,6% tegen 2030 (European Commission, 2022; Federal Public Service Social Security, 2023).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.6:

Doelstelling:

Het aantal jongeren dat niet aan het werk is, geen onderwijs of opleiding volgt, daalt naar 8,6 % (NEET).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
NEET (%)	14,4	13,0	12,6	12,0	11,8	12,0	10,1	9,2

Bron: Indicators.be (25/02/2024)

Methode 1

Doel: 8,6 %

$$Y = (9,2 - 14,4) / (8,6 - 14,4) = 90 \%$$

$$X = 10 \%$$

Methode 2

Doel = 8,6

$$X = (8,6 - 9,2) / 1,63 = - 0,39$$

De doelstelling is nog niet bereikt.

Projectie

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
NEET (%)	12,0	10,1	9,2	8,6	8,1	7,6	7,1	6,7	6,3	5,9	5,5

Op basis van de huidige trend wordt de doelstelling bereikt.



Conclusie: De doelstelling 'Het aantal jongeren dat niet aan het werk is, geen onderwijs of opleiding volgt, daalt naar 8,6 % (NEET)' is nog niet bereikt, evolueert in de goede richting en zal waarschijnlijk de doelstelling halen in 2030.



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.7 Onmiddellijke en effectieve maatregelen nemen om gedwongen arbeid uit de wereld te helpen, een einde te maken aan moderne slavernij en mensensmokkel en het verbod en de afschaffing van de ergste vormen van kinderarbeid veiligstellen, met inbegrip van het rekruteren en inzetten van kindsoldaten, en tegen 2025 een einde stellen aan kinderarbeid in al haar vormen.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- *8.7.1 Proportion and number of children aged 5-17 years engaged in child labour, by sex and age.*

Doelstelling:

- Geen kinderarbeid
- Geen gedwongen arbeid
- Geen mensensmokkel en mensenhandel

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, FOD Justitie en FOD Buitenlandse zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.7 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.7:

Doelstelling:

Juridisch aan de doelstelling geen kinderarbeid en geen gedwongen arbeid voldaan. Juridisch is aan deze doelstellingen voldaan gezien het bij wet verboden is.

In aantal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Mensenhandel	358	423	375	394	378	312	351	366
Mensensmokkel	319	412	478	583	492	308	295	197
Totaal	677	835	853	977	870	620	646	563

Bron: Criminaliteitsstatistieken, Federale politie, 2023

Methode 1

Doel: 0

$$Y = (563 - 677) / (0 - 677) = 17 \%$$

$$X = 83 \%$$

Methode 2

Doel = 0

$$X = (0 - 563) / 147,14 = -3,83$$

Aan deze doelstelling is niet voldaan. Enige voorzichtigheid met deze cijfers is aangewezen, gezien alleen vastgestelde feiten zijn opgenomen in deze statistieken.

Conclusie: De doelstelling 'geen kinderarbeid en geen gedwongen arbeid voldaan' is juridisch voldaan en zal dit ook zijn in 2030.





Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.8 De arbeidsrechten beschermen en veilige en gezonde werkomgevingen bevorderen voor alle werknemers, met inbegrip van migrantenarbeiders, in het bijzonder vrouwelijke migranten, en zij die zich in precare werkomstandigheden bevinden.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.8.1 Fatal and non-fatal occupational injuries per 100,000 workers, by sex and migrant status
- 8.8.2 Level of national compliance with labour rights (freedom of association and collective bargaining) based on International Labour Organization (ILO) textual sources and national legislation, by sex and migrant status

Doelstelling:

- De bescherming van de arbeidsrechten.
- Het aantal dodelijke ongevallen op het werk moet dalen naar nul.

In het 'Europe Sustainable Development report' wordt een indicator gebruikt die de effectieve handhaving van fundamentele arbeidsrechten, waaronder de vrijheid van vereniging en het recht op collectieve onderhandelingen, de afwezigheid van discriminatie op het gebied van werkgelegenheid en de vrijwaring van dwangarbeid en kinderarbeid opvolgt, de doelstelling is het behalen van een minimale waarde van 0,85 met nul als slechtste waarde en 1 beste waarde.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, FOD Sociale Zekerheid en POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.8 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.8:

Doelstelling 1:

Bescherming van de fundamentele arbeidsrechten.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Bescherming arbeidsrechten	0,79	na	0,78	0,8	0,81	0,82	0,82	0,81

Bron: Europe Sustainable Development Report 2023/24 (26/02/2024)

Methode 1

Doel: 0,85

$$Y = (0,81 - 0) / (0,85 - 0) = 95 \%$$

$$X = 5 \%$$

Methode 2

Doel = 0,85

$$X = (0,81 - 0,85) / 0,015 = - 2,64$$

De doelstelling is nog niet gehaald.



Projectie

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bescherming arbeidsrechten	0,82	0,82	0,81	0,81	0,82	0,82	0,82	0,82	0,83	0,83	0,83

Op basis van de huidige trend wordt de gap met de doelstellingen kleiner, maar wordt de doelstelling niet gehaald.

Conclusie: De doelstelling 'Bescherming van de fundamentele arbeidsrechten' is nog niet gehaald, evolueert in de goede richting, maar onvoldoende snel om de doelstelling in 2030 te halen.

Doelstelling 2:

Het aantal dodelijke ongevallen op het werk moet dalen naar nul.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal doden/100 000 werknemers	1,41	1,8	1,68	1,91	1,27	1,33	1,13

Bron: Indicators.be (25/02/2024)

Deze doelstelling wordt als voldaan beschouwd wegens het zeer lage aantal.

Conclusie: De doelstelling 'Het aantal dodelijke ongevallen op het werk moet dalen naar nul' wordt als bereikt beschouwd en dit waarschijnlijk ook nog zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.9. Tegen 2030 beleidslijnen uitwerken en implementeren ter ondersteuning van het duurzaam toerisme dat jobs creëert en plaatselijke cultuur en producten bevordert als niet-SMART aangegeven. Het behalen van deze doelstelling behoort tot de gewesten.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 8.9.1 Tourism direct GDP as a proportion of total GDP and in growth rate
- 8.9.2 Number of jobs in tourism industries as a proportion of total jobs and growth rate of jobs, by seks

Doelstelling

Het hebben en implementeren van beleidslijnen voor duurzaam toerisme'.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de gewesten.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.9 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.9:

Doelstelling:

Het hebben en implementeren van beleidslijnen voor duurzaam toerisme'.

Vlaanderen: *Vanuit onze 'Reizen naar Morgen'-visie schreven we een 'Duurzaamheidsplan' uit dat rekening houdt met de impact van toerisme op elk aspect van onze bestemming. Dit plan geldt als basis voor een verdere structurele uitwerking rond duurzaamheid, zowel voor Vlaanderen als bestemming, als voor onze interne organisatie. Het plan bevat specifieke doelen en concrete acties (Toerisme Vlaanderen, Duurzaamheidsplan, 2024).*

Brussel: Voor de stad Brussel heeft visit.brussel.be een duurzaamheidscharter opgesteld. *Via haar acties wil visit.brussels meewerken aan de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (DOD) die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest tegen 2040 vooropstelt in het kader van het Gewestelijk voor Duurzame Ontwikkeling (GPDO). We ondersteunen ook de initiatieven rond de Shifting Economy: de strategie voor economische transitie van het Gewest. Zoals ingeschreven in het beheersplan 2023-2027, wil visit.brussels een visitor economy met positieve impact uitbouwen die Brussel nieuwe ademruimte geeft op economisch, cultureel, sociaal en ecologisch vlak. (Visit.brussel, Duurzaamheidscharter, 2024)*

Wallonië: Op visitwallonia.be werd geen verwijzing gevonden naar een duurzaamheidsplan, op developpementdurable.wallonie.be wordt het beleid rond 12 thema's verduidelijkt, toerisme wordt hier niet in opgenomen.

Deze doelstelling is niet voldaan: niet alle drie de gewesten hebben een plan voor duurzaam toerisme.

Conclusie: De doelstelling 'Het hebben en implementeren van beleidslijnen voor duurzaam toerisme' is nog niet bereikt, er kan geen uitspraak gedaan worden voor 2030.



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.10. Versterken van de mogelijkheden van de plaatselijke financiële instellingen om toegang tot het bankwezen, de verzekeringen en financiële diensten voor allen aan te moedigen

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 8.10.1 (a) Number of commercial bank branches per 100,000 adults and (b) number of automated teller machines (ATMs) per 100,000 adults
- 8.10.2 Proportion of adults (15 years and older) with an account at a bank or other financial institution or with a mobile-money-service provider

Doelstelling:

Iedereen heeft toegang tot het bankwezen. Dit wordt bekeken aan de hand van het percentage van de bevolking ouder dan 15 die een bankrekening heeft.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.10 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.10:

Doelstelling:

Iedereen heeft toegang tot het bankwezen. Dit wordt bekeken aan de hand van het percentage van de bevolking ouder dan 15 die een bankrekening heeft.

	2011	2014	2017	20212
% > 15 met bankrekening	96,31	98,13	98,64	99,01

Bron: Europe Sustainable Development Report 2023/24 (16/03/2024)

Gezien het hoge % wordt deze doelstelling als voldaan beschouwd: 99%.

Conclusie: De doelstelling 'Iedereen heeft toegang tot het bankwezen' is bereikt en zal dit ook zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.a. Verhogen van de Aid for Trade voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, ook via het verbeterde geïntegreerde kader voor handelsgerelateerde bijstand aan de minst ontwikkelde

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- *8.a.1 Aid for Trade commitments and disbursements*

Doelstelling 1:

Verhogen van de Aid for Trade voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, ook via het verbeterde geïntegreerde kader voor handelsgerelateerde bijstand aan de minst ontwikkelde

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De strategie is bepaald op het niveau van de Europese Unie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.a worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.a:

Doelstelling:

De EU ondersteunt het initiatief 'Aid for Trade' (Aft) van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en de belangrijkste bijdrager aan 'Aid for Trade' (38% van de wereldwijde Aft).

De Aft-strategie van de EU van 2017 houdt rekening met de onderlinge verbanden tussen investeringen en handel, die ten volle benut moeten worden om de Duurzame Ontwikkelingsdoelen (SDG's) te bereiken, in overeenstemming met Agenda 2030 van de VN. De doelstellingen van de EU-strategie voor 'Aid for trade' zijn:

- Beter afstemmen van de EU-acties voor Aft op marktgedreven kansen en beperkingen
- Zich meer richten op de minst ontwikkelde landen (MOL's), aangezien zij de meeste steun nodig hebben
- De aanpak variëren naargelang het ontwikkelingsniveau van het land
- Een verscheidenheid aan Aft-instrumenten gebruiken (subsidiën, begrotingssteun, verbetering van het investeringsklimaat...)
- De bijdrage van Aft aan de SDG's vergroten en tegelijkertijd een sterkere deelname van vrouwen aan de economie ondersteunen.

Op basis van deze strategie kan de doelstelling als voldaan worden beschouwd.

Conclusie: De doelstelling 'De EU ondersteunt het initiatief 'Aid for Trade' (Aft) van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en de belangrijkste bijdrager aan 'Aid for Trade' is bereikt en zal dit waarschijnlijk blijven in 2030.



Doelstellingen voor SDG 8 - Bevorder aanhoudende, inclusieve en duurzame economische groei, volledige en productieve tewerkstelling en waardig werk voor iedereen target 8.b. Tegen 2020 een globale strategie voor jongerentewerkstelling ontwikkelen en die operationeel maken en het Globale Jobspace van de Internationale Arbeidsorganisatie implementeren

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- *8.b.1 Existence of a developed and operationalized national strategy for youth employment, as a distinct strategy or as part of a national employment strategy*

Doelstelling:

Het hebben van een strategie voor jongerentewerkstelling.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 8.b worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 8.b:

Doelstelling 1:

Op basis van de UNSTAT database (geraadpleegd op 16/03/2024) wordt aan België een code 3 toegekend voor de indicator 8.b.1 'Existence of a developed and operationalized national strategy for youth employment, as a distinct strategy or as part of a national employment strategy'. Er is enkel data beschikbaar voor 2019, 2020, 2021 en 2022, met telkens 'Code 3' als resultaat.

Code 3 betekent 'The country has operationalized a national strategy for youth employment.' Dit is de hoogste code die kan worden behaald.

Hiermee wordt subtarget 8.b als voldaan beschouwd.

Conclusie: De doelstelling 'Het hebben van een strategie voor jongerentewerkstelling' is bereikt zal dit waarschijnlijk blijven in de toekomst.



3.9 SDG 9 – Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
9.1	3	100 %		✓
		67 %	↓	✗
		60 %	↓	✗
9.2	-	9.4-9.a-b		
9.3	-	9.a-b		
9.4	-	6.4		
	-	12.2		
	1	59 %	↑	✗
9.5	1	100 %		✓
9.a	-	17.2-5, 17.6-9		
9.b	-	17.6-8		
9.c	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 9:

- Bij SDG 9 zijn heel wat doelstellingen meer van toepassing op landen in ontwikkeling.
- De SDG targets 9.5 en 9.c zijn bereikt, jaarlijkse opvolging blijft noodzakelijk (Wetenschapsbeleid & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit)
- Voor 9.1 en 9.4 zijn nog heel wat extra inspanningen nodig om de doelstellingen te bereiken (Mobiliteit & Economie).



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.1. Ontwikkelen van kwalitatieve, betrouwbare, duurzame en veerkrachtige infrastructuur, met inbegrip van regionale en grensoverschrijdende infrastructuur, ter ondersteuning van de economische ontwikkeling en het menselijk welzijn, met klemtoon op een betaalbare en billijke toegang voor iedereen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 9.1.1 Proportion of the rural population who live within 2 km of an all-season road.
- 9.1.2 Passenger and freight volumes, by mode of transport

Doelstelling:

- De kapitaalgoederenvoorraad mag niet dalen.
- Het modale aandeel van vervoer van personen met de wagen moet dalen naar 67,6% tegen 2030 (en tegen 2050 daalt het modale aandeel van de individuele vervoersmiddelen tot minder dan 50%).
- Het modale aandeel van transport over de weg van het goederenvervoer moet dalen naar 63,7% tegen 2030 (en tegen 2050 een daling van het modale aandeel van het wegvervoer onder de 50%).

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, FOD Mobiliteit en Vervoer, FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 9.1 worden up-to-date gebracht met de toevoeging van de doelstelling 'de kapitaalgoederenvoorraad mag niet dalen'. Deze doelstelling werd overgenomen van indicators.be.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.1:

Doelstelling 1:

De kapitaalgoederenvoorraad mag niet dalen.

Kapitaalgoederen in % van BBP	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Fysiek	275,3	272,1	273,7	276,3	276,8	294,4	286,7
Intellectueel	15,4	15,5	15,9	16,1	16,5	18,3	18,0
Totaal	290,8	287,6	289,6	292,4	293,3	312,7	304,7

Bron: Indicators.be (16/03/2024)

Ten opzichte van 2015 is de doelstelling gehaald, maar in 2021 is de kapitaalgoederenvoorraad gedaald. We beschouwen de doelstelling als behaald.

Conclusie: De doelstelling 'De kapitaalgoederenvoorraad mag niet dalen' is bereikt en kent eerder een positieve evolutie, en zal waarschijnlijk ook in 2030 behaald blijven.

Doelstelling 2:

Het modale aandeel van vervoer van personen met de wagen moet dalen naar 67,6% tegen 2030 (en tegen 2050 daalt het modale aandeel van de individuele vervoersmiddelen tot minder dan 50%).

In %	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personentransport met de wagen	80,7	81,1	81,1	80,8	80,5	84,2	84,9



Bron: Indicators.be (16/03/2024)

Het personentransport met de wagen stijgt i.p.v. te dalen. De doelstelling is niet bereikt.

Methode 1

Doel: 67,6 %

$$Y = (84,9 - 100) / (67,6 - 100) = 67,4\%$$

Methode 2

Doel = 67,6 %

$$X = (67,7 - 84,9) / 1,82 = - 9,52.$$

Conclusie: De doelstelling 'Het modale aandeel van vervoer van personen met de wagen moet dalen naar 67,6% tegen 2030' is niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting, de doelstelling zal dus ook niet bereikt worden in 2030.

Doelstelling 3:

Het modale aandeel van transport over de weg van het goederenvervoer moet dalen naar 63,7% tegen 2030 (en tegen 2050 een daling van het modale aandeel van het wegvervoer onder de 50%).

In %	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Goederentransport over de weg	74,0	74,8	73,5	76,7	77,6	78,7	78,6

Bron: Indicators.be (16/03/2024)

Het goederentransport over de weg stijgt i.p.v. te dalen. De doelstelling is niet bereikt.

Methode 1

Doel: 63,7 %

$$Y = (78,6 - 100) / (63,7 - 100) = 60\%$$

Methode 2

Doel = 63,7 %

$$X = (63,7 - 78,6) / 2,14 = - 6,92$$

Conclusie: De doelstelling 'Het modale aandeel van transport over de weg van het goederenvervoer moet dalen naar 63,7% tegen 2030' is niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting, de doelstelling zal dus ook niet bereikt worden in 2030.



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.2. Bevorderen van inclusieve en duurzame industrialisering en, tegen 2030, het aandeel in de werkgelegenheid en het bruto binnenlands product van de industrie aanzienlijk doen toenemen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, en dat aandeel verdubbelen in de minst ontwikkelde landen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- *9.2.1 Manufacturing value added as a proportion of GDP and per capita.*
- *9.2.2 Manufacturing employment as a proportion of total employment*

Doelstelling:

- Bevorderen van een inclusieve en duurzame industrialisering.
- De verdubbeling van het aandeel van de werkgelegenheid van de industrie.
- De verdubbeling van het aandeel van het BBP van de industrie.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 9.2 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.2:

Doelstelling:

- Bevorderen van een inclusieve en duurzame industrialisering.
- De verdubbeling van het aandeel van de werkgelegenheid van de industrie.
- De verdubbeling van het aandeel van het BBP van de industrie.

Deze doelstellingen zijn niet van toepassing voor België en spitst zich meer toe op de minst ontwikkelde landen die nog grotendeels een agrarische economie hebben. In België evolueren we naar een diensteneconomie. Voor de verduurzaming van de industrie verwijzen we door naar SDG 9.4

Voor de doelstellingen rond BBP en werkgelegenheid worden doorverwezen naar 9.a en 9.b die meer toegespitst zijn op buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking, op deze manier kan België een meerwaarde bieden om deze SDG 9.2 te bereiken in andere landen.

Conclusie: De doelstellingen zijn niet van toepassing voor België maar eerder voor landen in ontwikkeling.



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.3 De toegang vergroten van kleinschalige industriële en andere ondernemingen, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden, tot financiële diensten, inclusief betaalbare kredietverlening, alsook hun integratie in waardeketens en markten.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 9.3.1 Proportion of small-scale industries in total industry value added.
- 9.3.2 Proportion of small-scale industries with a loan or line of credit

Doelstelling:

De toegang vergroten van kleinschalige industriële en andere ondernemingen, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden, tot financiële diensten, inclusief betaalbare kredietverlening, alsook hun integratie in waardeketens en markten

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking en FOD Financiën.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 9.3 worden behouden

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.3:

Doelstelling:

De doelstellingen zijn niet van toepassing voor België en zijn hoofdzakelijk gericht op ontwikkelingslanden.

Deze doelstellingen worden doorverwezen naar 9.a en 9.b die meer toegespitst zijn op buitenlands beleid en ontwikkelingssamenwerking, op deze manier kan België een meerwaarde bieden om deze SDG 9.3 te bereiken in andere landen.

Conclusie: De doelstellingen zijn niet van toepassing voor België maar eerder voor landen in ontwikkeling.



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.4 Tegen 2030 de infrastructuur moderniseren en industrieën aanpassen om hen duurzaam te maken, waarbij de focus ligt op een grotere doeltreffendheid bij het gebruik van hulpbronnen en van schonere en milieuvriendelijke technologieën en industriële processen, waarbij alle landen de nodige actie ondernemen volgens hun eigen respectieve mogelijkheden

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG-target op te volgen:

- 9.4.1 CO₂ emission per unit of value added.

Doelstelling:

- Het verhogen van de efficiëntie van de hulpbron water
- Het verhogen van de efficiëntie van materialen
- De uitstoot van broeikasgassen EU-ETS:
 - 3 handelsperiode (2013-2020), daling van 1.74 % jaarlijks en 21% tegen 2020 t.o.v. 2005
 - 4de handelsperiode ETS (2021-2030), daling 2,2% jaarlijks en 43% tegen 2030 t.o.v. 2005

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 9.4 up-to-date gebracht door de aanscherping van de doelstellingen voor ETS. De nieuwe doelstelling is de uitstoot van broeikasgassen EU-ETS moet met 62 % dalen tussen 2005 en 2030 (Fit for 55-pakket).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.4:

Doelstelling 1:

Het verhogen van de efficiëntie van de hulpbron water → SDG 6.4

Doelstelling 2

Het verhogen van de efficiëntie van materialen → SDG 12.2

Doelstelling 3

De uitstoot van broeikasgassen EU-ETS moet met 62 % dalen tussen 2005 en 2030.

	2005	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
EU-ETS	100%	84%	70%	66%	70%	66%	68%	65%	63%

Bron: Indicators.be (23/03/2024)

De uitstoot van de EU-ETS daalt, maar de doelstelling is nog niet bereikt.

Methode 1

Doel: 38 %

$$Y = (63 - 100) / (38 - 100) = 59 \%$$

$$X = 41 \%$$

Methode 2



Doel = 38 %

$$X = (38 - 63) / 7,90 = - 3,22$$

Projectie

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
EU-ETS	65,3	63,5	61,7	60,0	58,3	56,7	55,1	53,5	52,0	50,6	49,2

Op basis van de huidige trend wordt de gap met de doelstellingen kleiner, maar de doelstelling wordt niet bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'De uitstoot van broeikasgassen EU-ETS moet met 62 % dalen tussen 2005 en 2030' is nog niet bereikt, evolueert in de goede richting, maar onvoldoende snel om de doelstelling in 2030 te halen.



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.5 Verbeteren van het wetenschappelijk onderzoek, moderniseren van de technologische capaciteiten van industrie sectoren in alle landen, in het bijzonder in ontwikkelingslanden, waarbij ook tegen 2030 innovatie wordt aangemoedigd en op aanzienlijke wijze het aantal onderzoeks- en ontwikkelingswerkers per miljoen inwoners wordt verhoogd en waarbij ook meer wordt uitgegeven aan publiek en privaat onderzoek en ontwikkeling

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG-target op te volgen:

- 9.5.1 Research and development expenditure as a proportion of GDP
- 9.5.2 Researchers (in full-time equivalent) per million inhabitants

Doelstelling:

De budgetten voor onderzoek & ontwikkeling zullen minstens 3% van het bbp bedragen en nemen jaar na jaar toe.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en POD Wetenschapsbeleid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstelling voor SDG-target 9.5 worden behouden,

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.5:

Doelstelling 1:

De budgetten voor onderzoek & ontwikkeling zullen minstens 3% van het bbp bedragen en nemen jaar na jaar toe.

% van BBP	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
O&O	2,43	2,52	2,67	2,86	3,16	3,40	3,43	3,43

Bron: Eurostat (22/01/2021)

Conclusie: De doelstelling 'De budgetten voor onderzoek & ontwikkeling zullen minstens 3% van het bbp bedragen en nemen jaar na jaar toe' is bereikt en kent een positieve trend waardoor het waarschijnlijk is dat de doelstelling ook in 2030 zal behaald worden.



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.a De duurzame en veerkrachtige ontwikkeling van infrastructuur mogelijk maken in ontwikkelingslanden aan de hand van extra financiële, technologische en technische steun aan Afrikaanse landen, de minst ontwikkelde landen, de door land ingesloten ontwikkelingslanden en de kleine eilandstaten

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG-target op te volgen:

- *9.a.1 Total official international support (official development assistance plus other official flows) to infrastructure*

Doelstelling:

De duurzame en veerkrachtige ontwikkeling van infrastructuur mogelijk maken in ontwikkelingslanden aan de hand van extra financiële, technologische en technische steun aan Afrikaanse landen, de minst ontwikkelde landen, de door land ingesloten ontwikkelingslanden en de kleine eilandstaten

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 9.a worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.a:

Doelstelling:

De duurzame en veerkrachtige ontwikkeling van infrastructuur mogelijk maken in ontwikkelingslanden aan de hand van extra financiële, technologische en technische steun aan Afrikaanse landen, de minst ontwikkelde landen, de door land ingesloten ontwikkelingslanden en de kleine eilandstaten.

Conclusie: Voor deze 9.a wordt doorverwezen naar SDG17:

- Voor extra financiële steun → SDG 17.2, 17.3 & 17.5
- Voor technologische steun → SDG 17.6, 17.7 & 17.8
- Voor technische steun → SDG 17.9



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.3 Ondersteunen van de binnenlandse technologische ontwikkeling, onderzoek en innovatie in ontwikkelingslanden, ook door een gunstig beleidsklimaat te garanderen voor, onder andere, industriële diversificatie en waardetoevoeging aan handelsproducten.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG-target op te volgen:

- *9.b.1 Proportion of medium and high-tech industry value added in total value added*

Doelstelling:

Ondersteunen van de binnenlandse technologische ontwikkeling, onderzoek en innovatie in ontwikkelingslanden, ook door een gunstig beleidsklimaat te garanderen voor, onder andere, industriële diversificatie en waardetoevoeging aan handelsproducten.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 9.b worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.b:

Doelstelling 1:

Ondersteunen van de binnenlandse technologische ontwikkeling, onderzoek en innovatie in ontwikkelingslanden, ook door een gunstig beleidsklimaat te garanderen voor, onder andere, industriële diversificatie en waardetoevoeging aan handelsproducten.

Conclusie: Voor deze 9.b wordt doorverwezen naar SDG 17.6, 17.7 & 17.8.



Doelstellingen voor SDG 9. Bouw veerkrachtige infrastructuur, bevorder inclusieve en duurzame industrialisering en stimuleer innovatie target 9.c In aanzienlijke mate de toegang verhogen tot informatie- en communicatietechnologie en streven naar het verschaffen van universele en betaalbare toegang tot internet in de minst ontwikkelde landen tegen 2020.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG-target op te volgen:

- *9.c.1 Proportion of population covered by a mobile network, by technology*

Doelstelling 1: In aanzienlijke mate de toegang verhogen tot informatie- en communicatietechnologie en streven naar het verschaffen van universele en betaalbare toegang tot internet in de minst ontwikkelde landen tegen 2020.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG-target 9.c worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 9.c:

Doelstelling:

In aanzienlijke mate de toegang verhogen tot informatie- en communicatietechnologie en streven naar het verschaffen van universele en betaalbare toegang tot internet in de minst ontwikkelde landen tegen 2020.

Via 'Enabel' het ontwikkelingsagentschap van de Belgische federale regering wordt een bijdrage geleverd aan de SDG 9.c. Bij het aanbieden van expertise wordt er ingezet op digitaliseren met als taken het versterken van digitale vaardigheden, digitale rechten, digitaal bestuur, digitale dienstverlening & digitale economie en ondernemerschap.

Conclusie: Deze doelstelling 'In aanzienlijke mate de toegang verhogen tot informatie- en communicatietechnologie en streven naar het verschaffen van universele en betaalbare toegang tot internet in de minst ontwikkelde landen tegen 2020.' wordt als bereikt beschouwd, waarschijnlijk dat het in 2030 nog steeds zo zal zijn.



3.10 SDG 10 – Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
10.1	1	100 %		✓
10.2	2	100 %		✓
	-	1.2		
10.3	1	100 %		✓
	-	1.3		
	1	0 %		
10.4	3	100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
10.5	1	100 %		✓
10.6	-	16.8		
10.7	3	100 %		✓
		0 %		✓
		75 %		
10.a	1	100 %		✓
10.b	-	17.2-3		
10.c	1	onbepaald		

Aanbeveling voor SDG 10:

- Voor SDG targets 10.1, 10.4, 10.5 en 10.a zijn de doelstellingen bereikt. Voor target 10.4 is blijvende waakzaamheid noodzakelijk (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding & Financiën, Fiscaliteit en Fraudebestrijding).
- SDG target 10.2 is gedeeltelijk bereikt. We verwijzen bovendien naar SDG target 1.2 (Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- SDG target 10.3 is gedeeltelijk bereikt. We verwijzen bovendien naar SDG target 1.3 dat zo goed als gerealiseerd is. Er is echter geen duurzame daling van de diepte van het armoederisico (Gendergelijkheid, Gelijke Kansen, Diversiteit & Maatschappelijke integratie en armoedebestrijding).
- SDG 10.7 is gedeeltelijk bereikt. Eens het Europese migratiepact geïmplementeerd is zal de score hier verhogen. Het hebben van regelgeving volstaat echter niet, ook op het terrein moet nog vooruitgang geboekt worden (Asiel & Migratie).
- Voor SDG targets 10.6 en 10.b verwijzen we naar andere targets.
- Het resultaat voor SDG target 10.c is onbepaald. We bevelen aan om meer data te verzamelen (Financiën, Fiscaliteit en Fraudebestrijding).



SDG target 10.1

Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.1 - Tegen 2030 geleidelijk tot een inkomenstoename van de onderste 40% van de bevolking komen tegen een ritme dat hoger ligt dan het nationale gemiddelde, en die toename ook in stand houden.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

10.1.1 Growth rates of household expenditure or income per capita among the bottom 40 per cent of the population and the total population

Doelstelling: Tegen 2030 geleidelijk tot een inkomenstoename van de onderste 40% van de bevolking komen tegen een ritme dat hoger ligt dan het nationale gemiddelde, en die toename ook in stand houden.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder onder FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; alsook FOD Sociale Zekerheid; POD Maatschappelijke Integratie; FOD Financiën.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 10.1 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.1:

Doelstelling: Tegen 2030 geleidelijk tot een inkomenstoename van de onderste 40% van de bevolking komen tegen een ritme dat hoger ligt dan het nationale gemiddelde, en die toename ook in stand houden.

Data verzameling:

- <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/78089e0524d153993d6f1dfa63f2eea5-0350012023/original/GDSP-and-Median-Income-2015-2020-AM23.pdf> (13/2/24)

Het ritme van de inkomenstoename van de onderste 40% van de bevolking = 2,20% terwijl dat van de gemiddelde bevolking = 1,09%. De doelstelling is voldaan.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 geleidelijk tot een inkomenstoename van de onderste 40% van de bevolking komen tegen een ritme dat hoger ligt dan het nationale gemiddelde, en die toename ook in stand houden' is bereikt en dat zal vermoedelijk ook nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.2 - Tegen 2030 de sociale, economische en politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen, ongeacht leeftijd, geslacht, handicap, ras, etniciteit, herkomst, godsdienst of economische of andere status.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

10.2.1 Proportion of people living below 50 per cent of median income, by age, sex and persons with disabilities

Doelstelling 1: Tegen 2030 de politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen.

Doelstelling 2: Tegen 2030 de sociale inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen.

Doelstelling 3: Tegen 2030 de economische inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen: het armoedecijfer moet dalen.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot de FOD Sociale Zekerheid; POD Maatschappelijke Integratie; alsook Kanselarij van de Eerste Minister; FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; FOD Beleid en Ondersteuning.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstellingen 2 en 3 worden gevat door de doelstelling onder SDG 1.2, namelijk: "Het aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting moet gehalveerd zijn, namelijk van 21,1% in 2015 naar 10,6% in 2030."

De doelstellingen voor SDG target 10.2 worden up to date gebracht tot

Doelstelling 1: Tegen 2030 de politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen.

Doelstelling 2: Tegen 2030 moet het aandeel personen met een risico op armoede of sociale uitsluiting gehalveerd zijn, namelijk van 21,6% in 2015 naar 10,8% in 2030.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.2:

Doelstelling 1: Tegen 2030 de politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen.

Voldaan: wettelijk stemrecht voor alle volwassen Belgische burgers. (100%)

Doelstelling 2: zie SDG 1.2.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 de politieke inclusie van iedereen mogelijk maken en bevorderen' is bereikt en dat zal in 2030 ook nog zo zijn.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.3 - Gelijke kansen verzekeren en ongelijkheden wegwerken, ook door het afvoeren van discriminerende wetten, beleidslijnen en praktijken en door het bevorderen van de geschikte wetgeving, beleidslijnen en acties:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

10.3.1 Proportion of the population reporting having personally felt discriminated against or harassed within the previous 12 months on the basis of a ground of discrimination prohibited under international human rights law

Doelstelling 1: Gelijke kansen verzekeren en ongelijkheden wegwerken, ook door het afvoeren van discriminerende wetten, beleidslijnen en praktijken en door het bevorderen van de geschikte wetgeving, beleidslijnen en acties.

Doelstelling 2: Iedereen zal beschikken over een inkomen uit arbeid, uit vermogen of afkomstig van sociale beschermingsstelsels en heeft toegang tot diensten van algemeen belang. Iedereen zal aldus gedurende alle fasen van zijn leven kunnen voorzien in alle behoeften om menswaardig te leven.

Doelstelling 3: Het cijfer van de diepte van het armoederisico moet dalen.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Sociale Zekerheid; POD Maatschappelijke Integratie; alsook FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg; FOD Beleid en Ondersteuning.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 10.3 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.3:

Doelstelling 1: Gelijke kansen verzekeren en ongelijkheden wegwerken, ook door het afvoeren van discriminerende wetten, beleidslijnen en praktijken en door het bevorderen van de geschikte wetgeving, beleidslijnen en acties.

Data verzameling:

- https://www.belgium.be/nl/justitie/slachtoffer/klachten_en_aangiften/discriminatie (13/2/24)

In België is discriminatie wettelijk verboden en strafbaar. Er zijn verschillende wetten tegen discriminatie: de antiracismewet van 30 juli 1981, de wet van 12 januari 2007 op de gelijkheid van vrouwen en mannen, de antidiscriminatiewet van 10 mei 2007 en de cultuurpactwet van 16 juli 1973.

Aangezien er een duidelijke wettelijke basis is, beschouwen we de doelstelling als voldaan (= 100%). Echter, er is wel blijvende aandacht nodig. Het is niet omdat er wetgeving is, dat er geen discriminatie meer zou zijn in de samenleving. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de cijfers van Unia. Dit is een blijvend aandachtspunt.

Aantal	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Meldingen	6601	7489	8478	9466	10610	7310
Geopende dossiers	2017	2192	2342	2189	2379	1887

Conclusie: De doelstelling 'Gelijke kansen verzekeren en ongelijkheden wegwerken, ook door het afvoeren van discriminerende wetten, beleidslijnen en praktijken en door het bevorderen van de geschikte wetgeving,



beleidslijnen en acties' is bereikt (er is wetgeving) en dat zal normaal in 2030 ook zo zijn. In de praktijk is er wel blijvende aandacht nodig voor mogelijke discriminatie.

Doelstelling 2: Iedereen zal beschikken over een inkomen uit arbeid, uit vermogen of afkomstig van sociale beschermingsstelsels en heeft toegang tot diensten van algemeen belang. Iedereen zal aldus gedurende alle fasen van zijn leven kunnen voorzien in alle behoeften om menswaardig te leven.

Zie SDG 1.3.

Doelstelling 3: Het cijfer van de diepte van het armoederisico moet dalen.

Dataverzameling:

- https://indicators.be/nl/i/G10_DRP/Diepte_van_het_armoederisico_%28i51%29

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
17,4%	19,3%	17,8%	19,4%	16,3%	16,2%	15,2%	18,2%

Sterk fluctuerende trend. Bovendien zijn de gegevens tot en met 2018 niet goed vergelijkbaar met de gegevens vanaf 2019 omdat de enquêtemethode grondig werd herzien. Indicators.be noemt de trend "onbepaald". Er is in elk geval geen duurzame daling, bijgevolg "niet voldaan".

Conclusie: De doelstelling 'Het cijfer van de diepte van het armoederisico moet dalen' is niet bereikt. Gezien de cijfers sterk fluctueren is het niet mogelijk een uitspraak te doen over 2030.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.4 - Beleid voeren dat geleidelijk tot een grotere gelijkheid leidt, in het bijzonder inzake fiscaliteit, lonen en sociale bescherming.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

10.4.1 Labour share of GDP, comprising wages and social protection transfers

In 2020 werd deze aangevuld met:

10.4.2 Redistributive impact of fiscal policy

Bovendien zou vanaf dan ook de Gini Coëfficiënt mee opgenomen worden, als component van deze indicator.

Doelstelling 1: De Gini-index mag niet stijgen tegen 2030.

Doelstelling 2: De inkomenskwintielverhouding mag niet stijgen tegen 2030.

Doelstelling 3: Beleid voeren dat zorgt voor fiscale redistributie. (binair)

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Sociale Zekerheid; POD Maatschappelijke Integratie; alsook FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 10.4 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.4:

Doelstelling 1: De Gini-index mag niet stijgen tegen 2030.

Data verzameling:

- <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting#panel-12>
- https://indicators.be/nl/i/G10_GIN/Inkomensongelijkheid%3A_Gini-index_%28i52%29

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
26,2	26,3	26,1	25,7	25,1	25,4	24,1	24,9	24,2

(Opgelet: enquêtemethode wijzigde vanaf 2019 waardoor de cijfers tot en met 2018 niet goed vergelijkbaar zijn met die vanaf 2019)

De trend is algemeen dalend (m.u.v 2022). We zetten de doelstelling op 100% maar waakzaamheid blijft nodig.

Conclusie: De doelstelling 'De Gini-index mag niet stijgen tegen 2030' is bereikt maar waakzaamheid blijft nodig om dit te behouden tegen 2030.

Doelstelling 2: De inkomenskwintielverhouding mag niet stijgen tegen 2030.

Indicators.be definieert de inkomenskwintielverhouding als volgt: "Het is de verhouding van het totale netto equivalent beschikbaar inkomen van de 20% personen met het hoogste inkomen (S80) ten opzichte van het totale netto equivalent beschikbaar inkomen van de 20% personen met het laagste inkomen (S20). Het netto beschikbaar inkomen is gelijk aan de som van de bruto-inkomens van alle gezinsleden verminderd met



belastingen, sociale bijdragen en transferten tussen huishoudens). Om het netto equivalent beschikbaar inkomen te bekomen wordt het netto beschikbaar inkomen gedeeld door een equivalentiefactor (de zogenaamde gewijzigde equivalentieschaal van de OESO). Een volwassene heeft een factor van 1, elke extra persoon vanaf 14 jaar een factor van 0,5 en elke extra persoon jonger dan 14 jaar een factor van 0,3. Het netto equivalent beschikbaar inkomen laat toe om de levensstandaard van personen te vergelijken rekening houdend met de schaalvoordelen die het gevolg zijn van een gezamenlijke huishouding en met de samenstelling van het gezin."

Dataverzameling:

- <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/armoede-en-levensomstandigheden/risico-op-armoede-sociale-uitsluiting#panel-12>
- https://indicators.be/nl/i/G10_IIN/Inkomensongelijkheid%3A_S80_S20_%28i53%29

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
3,83	3,85	3,84	3,79	3,61	3,65	3,42	3,60	3,40

(Opgelet: enquête methode wijzigde vanaf 2019 waardoor de cijfers tot en met 2018 niet goed vergelijkbaar zijn met die vanaf 2019)

De trend is licht dalend (m.u.v 2020 en 2022). We zetten de doelstelling op 100% maar verder goed op te volgen.

Conclusie: De doelstelling 'De inkomenskwintielverhouding mag niet stijgen tegen 2030.' is bereikt maar waakzaamheid blijft nodig om dit te behouden tegen 2030.

Doelstelling 3: Beleid voeren dat zorgt voor fiscale redistributie. (binair)

In België bestaat er een beleid voor fiscale redistributie via een progressief belastingstelsel. We zetten de doelstelling op 100%.

Conclusie: De doelstelling 'Beleid voeren dat zorgt voor fiscale redistributie' is bereikt en dit zal normaal nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.5 - De regulering en monitoring verbeteren van de globale financiële markten en instellingen en de implementatie versterken van dergelijke reguleringen.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

10.5.1 Financial Soundness Indicators

Doelstelling: De regulering en monitoring verbeteren van de globale financiële markten en instellingen en de implementatie versterken van dergelijke reguleringen.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder onder FOD Financiën; alsook FOD Justitie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 10.5 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.5:

Doelstelling: De regulering en monitoring verbeteren van de globale financiële markten en instellingen en de implementatie versterken van dergelijke reguleringen.

Data verzameling:

- <https://www.nbb.be/nl/over-de-nationale-bank/missies-en-strategie/de-vier-missies-van-de-nbb/de-financiele-stabiliteit>
- Wet van 25 april 2014 tot invoering van mechanismen voor een macroprudentieel beleid en tot vaststelling van de specifieke taken van de Nationale Bank van België.

Deze doelstelling is de taak van de Nationale Bank en de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten voor België (FSMA). De doelstelling is bereikt = 100%.

Conclusie: De doelstelling 'De regulering en monitoring verbeteren van de globale financiële markten en instellingen en de implementatie versterken van dergelijke reguleringen' is bereikt en dit zal normaal nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.6 - Een verbeterde vertegenwoordiging verzekeren en een beter gehoor geven aan de ontwikkelingslanden bij de besluitvorming in mondiale, internationale economische en financiële instellingen om te komen tot meer doeltreffende, geloofwaardige, verantwoordelijke en legitieme instellingen.

Voor deze target verwijzen we naar de resultaten voor volgende target: 16.8.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.7 - Een ordelijke, veilige, regelmatige en verantwoordelijke migratie en mobiliteit van mensen mogelijk maken, ook via de implementatie van geplande en degelijk beheerde migratiebeleidslijnen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

10.7.1 Recruitment cost borne by employee as a proportion of yearly income earned in country of destination

10.7.2 Number of countries that have implemented well-managed migration policies

In 2020 werden 2 extra indicatoren toegevoegd:

10.7.3 Number of people who died or disappeared in the process of migration towards an international destination.

10.7.4 Proportion of the population who are refugees, by country of origin

Doelstelling 1: VN Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration en de VN Agenda 2030 (Pact van Marrakesh) uitvoeren en politieke instrumenten vertalen naar concrete acties op het terrein.

Doelstelling 2: Deelname aan een Europees asiel- en migratiepact zodra het er is.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Binnenlandse Zaken; alsook FOD Buitenlandse Zaken; FOD Justitie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Het hebben van wetgeving is niet noodzakelijk een garantie dat de target voldaan is. Voor indicator 10.7.2 hanteren de VN nu een puntensysteem (score van 1 tot 4 met 4 = voldoet volledig). Er worden telkens zes verschillende domeinen onderzocht:

- Domain 1: Migrant rights (Degree to which migrants have equity in access to services, including health care, education, decent work, social security and welfare benefits)
- Domain 2: Whole of government / Evidence-based policies (Dedicated institutions, legal frameworks and policies or strategies to govern migration)
- Domain 3: Cooperation and partnerships (Government measures to foster cooperation and encourage stakeholder inclusion and participation in migration policy)
- Domain 4: Socioeconomic well-being (Government measures to maximize the positive development impact of migration and the socioeconomic well-being of migrants)
- Domain 5: Mobility dimensions of crises (Government measures to deliver comprehensive responses to refugees and other forcibly displaced persons)
- Domain 6: Safe, orderly and regular migration (Government measures to address regular or irregular immigration)

Elk van de domeinen wordt onderzocht op basis van een aantal subcategorieën en vervolgens wordt een score gegeven. Tot slot wordt ook een eindscore gegeven. De gegevens worden opgevraagd aan de hand van een vragenlijst die door de resp. overheden moet worden ingevuld.

(Bron: https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/SDMXMetadataPage?10.7.2-SG_CPA_MIGRS).

De doelstellingen voor SDG target 10.7 worden behouden maar aangevuld met een bijkomende doelstelling:



Doelstelling 3: Eindscore VN inzake migratiebeleid = 4.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.7:

Doelstelling 1: VN Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (Pact van Marrakesh) uitvoeren en politieke instrumenten vertalen naar concrete acties op het terrein.

Pact is ondertekend door België, dus voldaan. (Pact is echter niet bindend)

Conclusie: De doelstelling 'VN Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration (Pact van Marrakesh) uitvoeren en politieke instrumenten vertalen naar concrete acties op het terrein' is bereikt (want ondertekend) maar zal verder moeten opgevolgd worden.

Doelstelling 2: Deelname aan een Europees asiel- en migratiepact zodra het er is.

Dataverzameling:

- <https://www.consilium.europa.eu/nl/policies/eu-migration-policy/eu-migration-asylum-reform-pact/>
- <https://www.consilium.europa.eu/nl/press/press-releases/2024/05/14/the-council-adopts-the-eu-s-pact-on-migration-and-asylum/>

Op 10/4/24 heeft het Europees Parlement het migratiepact goedgekeurd, de Raad deed dat op 14/5/24. De lidstaten hebben nu twee jaar tijd om dit in te voeren.

Aangezien de invoering nog moet gebeuren, zetten we dit voorlopig op 0%.

Conclusie: De doelstelling 'Deelname aan een Europees asiel- en migratiepact zodra het er is' is nog niet bereikt, bij implementatie, waarvoor er twee jaar tijd is, zal dit wel het geval zijn waardoor de doelstelling waarschijnlijk zal gerealiseerd zijn tegen 2030.

Doelstelling 3: Eindscore VN inzake migratiebeleid = 4

(scores variëren van 1 tot 4)

Dataverzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database> (12/3/24)
- https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/unpd_2019_sdg_1072_countryprofiles.pdf (12/3/24)

Eindscore = 3 (2021). We zetten dit op 75% bereikt. Distance to target = 25%.

Ter info:

- Domein 1: 4
- Domein 2: 3
- Domein 3: 2
- Domein 4: 3
- Domein 5: 4
- Domein 6: 3

Conclusie: De doelstelling 'Eindscore VN inzake migratiebeleid = 4' is nog niet bereikt. We hebben onvoldoende gegevens om uitspraken te kunnen doen over 2030.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.a - Het beginsel implementeren van speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de overeenkomsten van de Wereldhandelsorganisatie.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

10.a.1 Proportion of tariff lines applied to imports from least developed countries and developing countries with zero-tariff

Doelstelling: Tegen 2030 het beginsel implementeren van speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de overeenkomsten van de Wereldhandelsorganisatie.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 10.a worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.a:

Doelstelling: Tegen 2030 het beginsel implementeren van speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de overeenkomsten van de Wereldhandelsorganisatie.

Data verzameling:

- REGULATION (EU) No 978/2012 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 25 October 2012 applying a scheme of generalised tariff preferences (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32012R0978&from=EN>)

De "Everything but Arms" (EBA)-overeenkomst schaft tarieven en quota af voor alle invoer van goederen (met uitzondering van wapens en munitie) die de EU binnenkomen uit de minst ontwikkelde landen (MOL's).

Doelstelling = 100%.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 het beginsel implementeren van speciale en gedifferentieerde behandeling voor ontwikkelingslanden, in het bijzonder de minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de overeenkomsten van de Wereldhandelsorganisatie' en dat zal normaal ook zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.b - Officiële ontwikkelingsbijstand en financiële stromen aanmoedigen, met inbegrip van directe buitenlandse investeringen, voor staten waar de behoefte het grootst is, in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen, de Afrikaanse landen, de kleine eilandstaten en de door land ingesloten ontwikkelingslanden, in overeenstemming met hun nationale plannen en programma's:

Voor deze target verwijzen we naar de resultaten voor volgende targets: SDG 17.2 en SDG 17.3.



Doelstellingen voor SDG 10 - Dring ongelijkheid in en tussen landen terug target 10.c - Tegen 2030 de transactiekosten van overschrijvingen van migranten reduceren tot minder dan 3% en transfer vanuit landen met kosten hoger dan 5% elimineren.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

10.c.1 Remittance costs as a proportion of the amount remitted

Doelstelling: Tegen 2030 de transactiekosten van overschrijvingen van migranten reduceren tot minder dan 3% en transfer vanuit landen met kosten hoger dan 5% elimineren.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, alsook FOD Financiën.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 10.c wordt behouden maar verfijnd. De data van UNSTAT gaan immers uit van kosten die gepaard gaan met het versturen van \$200 (er worden tenslotte ook forfaitaire kosten aangerekend).

De doelstelling bestaat uit twee onderdelen: een deel dat onmiddellijk moet gerealiseerd worden (max. 5%) en een deel dat tegen 2030 moet gerealiseerd worden (max. 3%). Het tweede gedeelte (elimineren indien kosten >5%) is al een oude doelstelling uit 2009. De G8 (later overgenomen door de G20) stelde toen als doel om de kost te reduceren van 10% naar 5%, en dat binnen de vijf jaar (dus tegen 2014)

Doelstelling : Tegen 2030 de transactiekosten van overschrijvingen van \$200 van migranten reduceren tot minder dan 3% en transfer vanuit landen met kosten hoger dan 5% elimineren.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 10.c:

Doelstelling : Tegen 2030 de transactiekosten van overschrijvingen van \$200 van migranten reduceren tot minder dan 3% en transfers vanuit landen met kosten hoger dan 5% elimineren.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database> (SmaRT average remittance costs of sending \$200 in a corridor as a proportion of the amount remitted (%))
- <https://remittanceprices.worldbank.org/countrycorridors>

Er zijn enkel gegevens beschikbaar voor Congo, Algerije, Marokko en Turkije

Counterpart	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Congo (%)	9.59	8.66	6.05	NaN	7.86	7.87
Algerije (%)	9.55	-	9.05	11.15	10.55	7.93
Marokko (%)	6.04	5.48	3.73	3.43	3.05	2.99
Turkije (%)	8.80	4.82	5.29	3.77	3.071	2.38

De gemiddelde kostenpercentages fluctueren. Bovendien zijn er grote verschillen tussen de landen waar het geld naar wordt opgestuurd. Enkel voor Marokko en Turkije lijkt een duurzame daling te zijn ingezet en lijkt op het eerste zicht, op basis van de cijfers van de VN (tot 2021) zelfs de doelstelling voor 2030 al bereikt. Voor Congo en Algerije is zelfs de doelstelling van 5% nog niet gehaald en bovendien fluctueert dit sterk, voor Algerije zelfs tot boven de 10% in 2019 en 2020.



Wanneer we echter ook kijken naar de recentere gegevens van de Wereldbank (2^o en 3^o kwartaal van 2023), dan blijkt dat ook voor Marokko en Turkije de kosten wel degelijk fluctueren en in 2023 zelfs boven de onmiddellijke doelstelling van 5% uitkomen.

Het is ook heel opmerkelijk dat de verschillen in kosten die de geldtransferagentschappen aanrekenen zeer groot is. Bv. voor Marokko, 3^o kwartaal 2023: goedkoopste = 0,99% vs. duurste = 9,96%. Voor Algerije zijn slechts gegevens voor één agentschap opgenomen wat het hoge percentage kan verklaren.

We zetten de doelstelling = onbepaald (wegens onvoldoende data). Betere dataverzameling is hierbij noodzakelijk.

Counterpart	2023 (K2) (%)	2023 (K3) (%)
Congo	7,15	8,87
Algerije	10,41	10,23
Marokko	4,75	4,38
Turkije	6,96	6,44

Betere dataverzameling is hierbij noodzakelijk om een betere beoordeling te maken.



3.11 SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
11.1	3	86 %	↑	×
		0 %	→	×
		100 %		✓
11.2	-	9.1		
	-	9.1		
	3	0 %	↑	×
		100 %		✓
		100 %		✓
11.3	-	17.9-18		
11.4	1	100 %		✓
11.5	-	1.5		
11.6	5	62 %	↑	×
		96 %	↑	✓
		86 %	↑	×
		100 %		✓
		0 %	→	×
11.7	3	0 %	→	×
		99 %	→	×
		onbepaald		
11.a	1	100 %		✓
11.b	-	1.5, 10.2, 12.2, 13.1-2		
11.c	-	17.2, 17.9		

Aanbeveling voor SDG 11:

- Voor de SDG targets 11.1, 11.2, 11.5, 11.6 en 11.7 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets (Mobiliteit & Sociale zaken & Grootstedenbeleid).
- Voor de SDG target 11.4 is deelname aan UNESCO als voldaan beschouwd, maar aanbeveling zou zijn om zoals in het verleden ook een financiële bijdrage te leveren (Mobiliteit & Sociale zaken & Grootstedenbeleid).
- SDG target 11.a is volledig behaald.



SDG target 11.1

Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.1 - Tegen 2030 voor iedereen toegang voorzien tot adequate, veilige en betaalbare huisvesting en basisdiensten, en sloppenwijken verbeteren:

UNSTAT formuleerde één indicator:

11.1.1 Proportion of urban population living in slums, informal settlements or inadequate housing

Doelstelling 1: Het aandeel van de bevolking dat in een gebrekkige woning leeft (lekkend dak, vochtige muren, vloeren of funderingen, of met rot in de raamkozijnen of de vloer) moet nul zijn tegen 2030.

Doelstelling 2: Dakloosheid moet onmiddellijk vermeden worden.

Doelstelling 3: Een beleid voor sociale woningen moet bestaan.

Het behalen van deze doelstellingen behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder POD Maatschappelijke integratie; alsook FOD Buitenlandse Zaken; FOD Mobiliteit;. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 11.1 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 11.1:

1) Het aandeel van de bevolking dat in een gebrekkige woning leeft (lekkend dak, vochtige muren, vloeren of funderingen, of met rot in de raamkozijnen of de vloer) moet nul zijn tegen 2030.

Data van indicators.be, in %:

2015	2018	2019	2020	2021	2022
18,2	17,9	16,7	15,7	15,5	14,3

Methode 1 stand van zaken in 2022: Distance is dus 14,3%. Voldaan voor 85,7 %.

Methode 2:

“Om te voldoen aan Europese vereisten werd de methodologie van de SILC-enquête in 2019 grondig hervormd. Die hervorming laat toe om de resultaten nauwkeuriger te berekenen. Ook de vragenlijst kon ingekort worden, zodat de last voor de deelnemende huishoudens substantieel vermindert. Door die wijzigingen zijn de resultaten vanaf 2019 e.v. niet vergelijkbaar met die van eerdere jaren.”

Bijgevolg slechts standaarddeviaties te nemen vanaf waarden in 2019.

Dan geeft methode 2 (voor 2019 tot 2022): 14,52 standaarddeviaties verwijderd van target.

Projectie via groeivoet, o.w.v. tijdsreeksbreuk t.o.v. 2019: -5%. Als deze trend wordt aangehouden, wordt de target 0% niet bereikt in 2030.

Conclusie: de doelstelling “Het aandeel van de bevolking dat in een gebrekkige woning leeft (lekkend dak, vochtige muren, vloeren of funderingen, of met rot in de raamkozijnen of de vloer) moet nul zijn tegen 2030” is voldaan voor 85,7%, als de trend wordt aangehouden wordt de target 0% niet bereikt in 2030.



2) Dakloosheid moet onmiddellijk vermeden worden,

Er zijn nog steeds mensen dakloos dus niet voldaan. Indicatie cijfer van 17000 personen. Regio's optellend ook tot 16000-17000. Geen duidelijke meting. Niet nul en schattingen quasi niet veranderd qua aantal. Plannen bestaan om bij te dragen/opvang bijv. winteropvang. Er lijkt geen update te zijn van onderstaand document:

https://www.armoedebestrijding.be/wp-content/uploads/2020/02/cijfers_daklozen.pdf

Alternatieve bron (wereld) stelt 13524 personen average voor de periode 2010-2024:
<https://worldpopulationreview.com/country-rankings/homelessness-by-country>

Aanbeveling? Beter meten en streven naar nul, doelstelling 1 hierboven (gebrekkige woning) geeft reeds aan dat België op dat vlak het goed doet (85%) maar dat er toch nog een aandachtspunt is. Ook deze info van 17000 daklozen is op te volgen, want voor een land als België niet aanvaardbaar.

Conclusie: de doelstelling "Dakloosheid moet onmiddellijk vermeden worden" is niet voldaan, en zal ook niet bereikt worden in 2030.

3) Een beleid voor sociale woningen moet bestaan

100%. Binair. Beleid bestaat; voldaan via de gewesten:

https://www.belgium.be/nl/huisvesting/sociale_huisvesting/inschrijving_en_toewijzing

Conclusie: de doelstelling "Een beleid voor sociale woningen moet bestaan" is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.2 - Tegen 2030 toegang voorzien tot veilige, betaalbare, toegankelijke en duurzame vervoerssystemen voor iedereen, waarbij de verkeersveiligheid verbeterd wordt, met name door het openbaar vervoer uit te breiden, met aandacht voor de behoeften van mensen in kwetsbare situaties, vrouwen, kinderen, personen met een handicap en ouderen:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

11.2.1 Proportion of population that has convenient access to public transport, by sex, age and persons with disabilities.

Doelstelling 1: Het modale aandeel van de individuele vervoersmiddelen moet in 2030 maximaal 67,4% (of min 32,6 % met bus of trein).

Doelstelling 2: Het modale aandeel van het wegvervoer moet in 2050 maximaal 50 % bedragen, in 2030 maximaal 62,7 % (min 37,3 % spoor of binnenvaart).

Doelstelling 3: Mobiliteit en vervoer zullen onder maximale veiligheidsomstandigheden gebeuren met « nul doden » als doel.

Doelstelling 4: Gelijke service voor passagiers met verminderde mobiliteit alsook informatie over toegankelijkheid.

Het behalen van deze doelstellingen behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en de gemeenschappen), en valt in het bijzonder onder FOD Mobiliteit alsook FOD Sociale Zekerheid (DG Personen met een handicap); FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 11.2 worden behouden. Opmerkingen hierbij:

- In de federale beleidsvisie op lange termijn (2050) i.v.m. duurzame ontwikkeling zijn doelstellingen 23 en 24:
 - *(23) Collectieve vervoerswijzen zullen primeren boven individuele vervoerswijzen. Voor het goederenvervoer zullen spoor en binnenvaart het meest gebruikt worden.*
 - *Ook link met SDG 9.1 en opgenomen op indicators.be:*
 - Bij het personenvervoer kan dit opgevat worden als een daling van het modale aandeel van de individuele vervoersmiddelen voor 2030 tot een doelstelling van < 67,6%.
 - Bij het vervoer van goederen over de weg kan dit worden geïnterpreteerd als een daling van het modale aandeel van het wegvervoer voor 2030 tot een doelstelling van < 63,7%.
 - *(24) Mobiliteit en vervoer zullen onder maximale veiligheidsomstandigheden gebeuren met « nul doden » als doel.*
- Om de kwaliteit van het personenvervoer per spoor te waarborgen, beschermt Europa de passagiers met een aantal fundamentele rechten die van toepassing zijn op alle vervoersdiensten per spoor binnen de Europese Unie. Deze bepalingen die ook voor gehandicapte personen en personen met beperkte mobiliteit gelden, zijn vervat in de Verordening (EG) nr. 1371/2007 van het Europees Parlement en de Raad, meer bepaald in het hoofdstuk V en in de wet van 15 mei 2014 betreffende de rechten en verplichtingen van reizigers in het treinverkeer, **dit is onder meer gelijke service voor passagiers met**



verminderde mobiliteit alsook informatie over toegankelijkheid. KB van 30 augustus 2013 belast met handhaving van verordening 1371/2007.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 11.2:

1. Het modale aandeel van de individuele vervoersmiddelen moet in 2030 maximaal 67,4% bedragen (of minstens 32,6 % met bus of trein).
 - a. Zie target 9.1, wordt daar behandeld, identieke doelstelling.
2. Het modale aandeel van het wegvervoer moet in maximaal 2030 62,7 % bedragen (minstens 37,3 % spoor of binnenvaart).
 - a. Zie target 9.1, wordt daar behandeld, identieke doelstelling.
3. Mobiliteit en vervoer zullen onder maximale veiligheidsomstandigheden gebeuren met « nul doden » als doel.

a. Doden wegverkeer:

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
762	670	609	604	646	499	516

https://transport.ec.europa.eu/facts-funding/studies-data/eu-transport-figures-statistical-pocketbook/statistical-pocketbook-2023_en

Dit is niet 0. Target niet bereikt. Trend gaat wel goede richting uit sinds 2015. Echter, met groeivoet van -6,3% zou de waarde in 2030 nog steeds 287 doden zijn dus ook dan niet vervuld, als huidige trend zich verder zet.

Conclusie: de doelstelling “Mobiliteit en vervoer zullen onder maximale veiligheidsomstandigheden gebeuren met « nul doden » als doel voor wegverkeer” is niet bereikt, als de huidige trend zich verder zet zal dit nog steeds niet bereikt zijn in 2030.

b. Doden trein:

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
0	2	1	0	0	0	0

https://transport.ec.europa.eu/facts-funding/studies-data/eu-transport-figures-statistical-pocketbook/statistical-pocketbook-2023_en

Dit is 0 sinds 2018. Target bereikt. Natuurlijk is dit niet volledige onvermijdbaar. Op te volgen.

Conclusie: de doelstelling “Mobiliteit en vervoer zullen onder maximale veiligheidsomstandigheden gebeuren met « nul doden » als doel, treinverkeer” is bereikt sinds 2018. Natuurlijk is dit niet volledig onvermijdbaar, bijv. 1 voorval, op te volgen.

4. Gelijke service voor passagiers met verminderde mobiliteit alsook informatie over toegankelijkheid. Er bestaat een ‘service’ bij trein dus we plaatsen op 100%. Geen data over resultaten, aandachtspunt wellicht over toegankelijkheid.

<https://www.belgiantrain.be/nl/travel-info/prepare-for-your-journey/assistance-reduced-mobility>

Conclusie: de doelstelling “Gelijke service voor passagiers met verminderde mobiliteit alsook informatie over toegankelijkheid.” Is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.3 - Tegen 2030 inclusieve en duurzame stadsontwikkeling en capaciteit opbouwen voor participatieve, geïntegreerde en duurzame planning en beheer van menselijke nederzettingen in alle landen:

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

11.3.1 Ratio of land consumption rate to population growth rate

11.3.2 Proportion of cities with a direct participation structure of civil society in urban planning and management that operate regularly and democratically.

Doelstellingen zijn identiek aan deze van 17.9 en 17.18, deze worden daar behandeld.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder POD Maatschappelijke integratie; alsook FOD Buitenlandse Zaken; FOD Mobiliteit;. De target is enkel federaal voor internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 17.9; 17.18).



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.4 - De inspanningen verhogen om het culturele en natuurlijke erfgoed van de wereld te beschermen en veilig te stellen:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

11.4.1 Total expenditure (public and private) per capita spent on the preservation, protection and conservation of all cultural and natural heritage, by type of heritage (cultural, natural, mixed and World Heritage Centre designation), level of government (national, regional and local/municipal), type of expenditure (operating expenditure/investment) and type of private funding (donations in kind, private non-profit sector and sponsorship)

Doelstelling 1: Deelname van België aan UNESCO.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en de gemeenschappen), en valt in het bijzonder onder POD Wetenschapsbeleid (FOD Economie); alsook FOD Buitenlandse Zaken; FOD Kanselarij van de Eerste Minister. De target is van belang voor België én internationaal.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 11.4 worden behouden. Opmerkingen hierbij:

- UNEP: <https://www.unenvironment.org/news-and-stories/press-release/new-unep-report-unveils-world-track-meet-2020-target-protected-areas>
- UNESCO: *De Organisatie van de Verenigde Naties voor Onderwijs, Wetenschap en Cultuur (UNESCO) stimuleert wereldwijd de identificatie, de bescherming en de instandhouding van het cultureel en natuurlijk erfgoed dat wordt beschouwd als van uitzonderlijke waarde voor de mensheid.*
<http://erfgoed.brussels/links/internationaal/unesco/werelderfgoedconventie-belgische-inspanningen>

We beoordelen de deelname van België aan UNESCO als binair en als zijnde voldaan, 100%, maar is continue SDG target.

Conclusie: de doelstelling "Deelname van België aan UNESCO" is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.5 - Tegen 2030 het aantal doden en getroffen personen aanzienlijk verminderen en in aanzienlijke mate de rechtstreekse economische impact op het bruto binnenlands product terugschroeven dat veroorzaakt wordt door rampen, met inbegrip van rampen die met water verband houden, waarbij de klemtoon ligt op het beschermen van de armen en van mensen in kwetsbare situaties:

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

11.5.1 Number of deaths, missing persons and persons affected by disaster per 100,000 people.

11.5.2 Direct disaster economic loss in relation to global GDP, including disaster damage to critical infrastructure and disruption of basic services.

Doelstelling 1: In overeenstemming met het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015 – 2030: een holistisch rampriscobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus.

Doelstelling 2: Het jaarlijks gemiddeld aantal slachtoffers van rampen moet tijdens het decennium 2020-2030 lager liggen dan 1,97 per 100.000 inwoners.

Doelstelling 3: De rechtstreekse economische impact van rampen op het BBP moet dalen tegen 2030.

Bovenstaande doelstellingen zijn identiek aan deze in SDG target 1.5, deze worden daar behandeld.

Bovenstaande doelstelling 2 is ook een identieke doelstelling van SDG target 13.1.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Binnenlandse Zaken alsook FOD Mobiliteit; FOD Volksgezondheid; FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. De target is van belang voor België en internationaal.



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.6 - Tegen 2030 de nadelige milieu-impact van steden per capita reduceren, ook door bijzondere aandacht te besteden aan de luchtkwaliteit en aan het gemeentelijk en ander afvalbeheer:

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

11.6.1 Proportion of urban solid waste regularly collected and with adequate final discharge out of total urban solid waste generated, by cities

11.6.2 Annual mean levels of fine particulate matter (e.g. PM_{2.5} and PM₁₀) in cities (population weighted)

Doelstelling 1: de blootstelling aan fijn stof moet dalen naar 10µg/m³ (jaarlijkse gemiddelde concentratie) tegen 2030.

Doelstelling 2: de uitstoot van stikstofoxiden moet tussen 2005 en 2030 met 59% dalen.

Doelstelling 3: het aandeel van de bevolking dat hinder ondervindt van lawaai moet dalen, dit naar nul procent in 2030.

Doelstelling 4: het % gerecycleerd afval moet stijgen tegen 2030.

Doelstelling 5: het gemeentelijk afval moet dalen tegen 2030.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); alsook FOD Buitenlandse Zaken. De target is relevant internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling 1 voor SDG target 11.6 wijzigt naar: de blootstelling aan fijn stof moet dalen naar 5µg/m³ (jaarlijkse gemiddelde concentratie) tegen 2030.

Opmerking hierbij: de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) in haar mondiale aanbevelingen (*WHO global air quality guideline*) van 2021 een maximumniveau van 5 µg/m³ voor als jaargemiddelde voor de PM_{2.5}-concentraties (<https://www.who.int/publications/i/item/9789240034228>). Zie ook aanpassing advieswaarden: <https://www.irceline.be/nl/nieuws/jaargemiddelde-concentratieschalen-aangepast-aan-de-strengere-wgo-advieswaarden>

De andere doelstellingen voor SDG target 11.6 blijven behouden. Opmerkingen:

- Doelstellingen komen van www.indicators.be
- Richtlijn EU 2016/2284 doelstellingen ter vermindering van de uitstoot van bepaalde luchtverontreinigende stoffen (Publicatieblad van de Europese Unie, 17/12/2016). Vanaf 2020 moet de NOx-uitstoot in België 41% lager liggen dan in 2005. Vanaf 2030 moet hij 59% lager liggen.
- Doelstellingen 4 en 5 zie ook Europees: gemeenschappelijk EU-doel voor recycling van min. 55% v/h stedelijk afval tegen 2025 (deze doelstelling zal stijgen tot 60% tegen 2030 en tot 65% tegen 2035); bindend streefcijfer voor stortplaatsen om de hoeveelheid gestort afval te verminderen tot max. 10% v/h stedelijk afval tegen 2035; een gemeenschappelijke EU-doelstelling voor recycling van 65% v/h verpakkingsafval in 2025 (en 70% tegen 2030) met afzonderlijke doelen voor specifieke materialen (<https://www.europarl.europa.eu/news/nl/headlines/society/20180410STO01426/het-pakket-circulaire-economie-nieuwe-eu-doelen-voor-recycling>).

Materiaal	Tegen 2025	Tegen 2030
Alle verpakkingen	65%	70%
Plastic	50%	55%



Hout	25%	30%
Ijzerhoudende (ferro) metalen	70%	80%
Aluminium	50%	60%
Glas	70%	75%
Papier en karton	75%	85%

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 11.6:

1. De blootstelling aan fijn stof moet dalen naar $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jaarlijkse gemiddelde concentratie) tegen 2030 (data via indicators).

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
12,4	12,2	11,9	12,3	10,8	9,0	10,2	9,6

De eerder doelstelling van $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ is zoals geprojecteerd in 2020 (gap 2) bereikt in 2022. Echter, intussen zijn de advieswaarden WHO gewijzigd. Bijgevolg wordt deze doelstelling t.o.v. 2015 met de nieuwe target:

Methode 1: 62,1%

Methode 2: 3,4 standaarddeviaties verwijderd van target.

Trend gunstig, maar via groeivoet zou nieuwe target niet bereikt worden in 2030.

Conclusie: De doelstelling "De blootstelling aan fijn stof moet dalen naar $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$ (jaarlijkse gemiddelde concentratie) tegen 2030" is 62,1% bereikt, trend gunstig, maar target zou niet bereikt worden in 2030.

2. De uitstoot van stikstofoxiden moet tussen 2005 en 2030 met 59% dalen.

2005	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
328,8	200,7	188,8	177,5	170,2	158,5	139,2	142,1

<http://www.indicators.be> en [Air pollutant emissions data viewer \(Gothenburg Protocol, Air Convention\) 1990-2021 — European Environment Agency \(europa.eu\)](https://airpollutantemissionsdataviewer.ec.europa.eu/)

Methode 1 geeft aan 96,2% vervuld en methode 2 geeft aan 0,12 standaarddeviaties verwijderd.

De trend is gunstig. Via groeivoet (2021//2005) van -5% zou target reeds bereikt worden in 2024.

Conclusie: de doelstelling "De uitstoot van stikstofoxiden moet tussen 2005 en 2030 met 59% dalen" is nu reeds 96,2% vervuld en zou reeds volledig bereikt worden nog dit jaar met huidige trend (2024).

3. het aandeel van de bevolking dat hinder ondervindt van lawaai moet dalen, dit naar nul procent in 2030

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
18,0	15,8	15,6	17,7	16,0	14,5	14,3	13,7

Methode 1: $y = (13,7 - 100)/(0 - 100) = 86,3\%$

Methode 2: 32,3 standaarddeviaties verwijderd van target (slechts gebaseerd op data vanaf 2020, 3 datapunten).



Conclusie: de doelstelling "het aandeel van de bevolking dat hinder ondervindt van lawaai moet dalen, dit naar nul procent in 2030" is 86,3% bereikt, geen informatie of target volledig zou bereikt worden, te weinig datapunten.

4. het % gerecycleerd afval moet stijgen tegen 2030

2015	2019	2020	groei 2020//2015 (%)
53,4	54,8	54,3	0,3

Slechts lichtjes stijgend (0,3% jaarlijkse groei), toch nemen we de doelstelling (voorlopig) als voldaan.

Er is ook weinig te stellen over projectie, daar slechts 3 data-punten, dit is (ook bij methode 2) o.w.v. wijziging in de methode 2019 en covid-19. De gegevens over deze indicator zijn gebaseerd op de enquête *Statistics on Income and Living Conditions* (EU-SILC) van de Europese Unie. Vanaf 2019 werd de enquêtemethode grondig herzien met het oog op een grotere nauwkeurigheid. In 2020 had de covid-19-pandemie een impact op de gegevensverzameling. Hierdoor zijn de resultaten van SILC 2020 moeilijk te vergelijken met die van de voorgaande jaren (Statbel, 2021).

Conclusie: de doelstelling "het % gerecycleerd afval moet stijgen tegen 2030" is bereikt.

5. het gemeentelijk afval moet dalen tegen 2030

2015	2016	2017	2018	2019	2022
412,0	419,0	411,0	409,0	416,0	416,0

Sinds 2000 is er wel een significante daling gebeurd, maar vanaf 2015 blijft deze stabiel, lichte stijgende fluctuaties zelfs. De doelstelling staat hierom op 0%.

Conclusie: de doelstelling "het gemeentelijk afval moet dalen tegen 2030" is niet bereikt, ongunstige trend.



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.7 - Tegen 2030 universele toegang voorzien tot veilige, inclusieve en toegankelijke, groene en openbare ruimtes, in het bijzonder voor vrouwen en kinderen, ouderen en personen met een handicap:

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

11.7.1 Average share of the built-up area of cities that is open space for public use for all, by sex, age and persons with disabilities.

11.7.2 Proportion of persons victim of physical or sexual harassment, by sex, age, disability status and place of occurrence, in the previous 12 months.

Doelstelling 1 (gematigd en hoog): Tegen 2030 moet het gemiddeld deel van de bebouwde oppervlakte van steden dat open ruimte is voor publiek gebruik voor allen stijgen

Doelstelling 2 (gematigd en hoog): Gematigd: Het aantal slachtoffers van fysieke of seksuele aanranding in de publieke ruimte moet dalen tegen 2030. Hoge ambitie: naar 0% tegen 2030

Doelstelling 3 (gematigd en hoog): Alle inwoners moeten tegen 2030 toegang hebben tot openbare groene ruimte op 200 meter afstand van hun woonplaats en tot een openbare groene ruimte van minstens 1 hectare binnen de 400 meter.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Binnenlandse Zaken. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling 1 en 3 voor SDG target 11.7 worden behouden.

Doelstelling 2 wordt deze weerhouden (o.w.v. weergeven absolute status voor fysiek geweld in België): Het aantal slachtoffers van fysieke of seksuele aanranding in de publieke ruimte moet tegen 2030 0% zijn.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 11.7:

Doelstelling 1: Tegen 2030 moet het gemiddeld deel van de built up oppervlakte van steden dat open ruimte is voor publiek gebruik voor allen stijgen.

Voor grote steden in België geen verschil of geen betrouwbare data via UN habitat, green space m² per capita (unhabitat-quo/7babf915-12a0-4ceb-ad9c-7ee24b776614 | [Workspace](#) | [data.world](#)). Target staat voorlopig op 0.

Year	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Brussels	738,42	738,42	738,44	738,43	738,42	738,44	738,43	738,44	738,43	738,44
Antwerp	331,44	331,43	331,43	331,43	331,44	331,43	331,43	331,43	331,44	331,43
Ghent	429,10	429,10	429,10	429,10	429,11	429,10	429,10	429,10	429,10	429,10
Liege	357,41	357,41	357,40	357,41	357,41	357,40	357,40	357,41	357,41	357,40



Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 moet het gemiddeld deel van de built up oppervlakte van steden dat open ruimte is voor publiek gebruik voor allen stijgen." is niet bereikt, 0%.

Doelstelling 2: het aantal slachtoffers van fysieke of seksuele aanranding in de publieke ruimte moet 0% zijn tegen 2030

<https://dataunodc.un.org/dp-crime-violent-offences>

Country	Category	Source	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Belgium	Acts intended to induce fear or emotional distress	CTS		23,492	22,086	21,363	21,200	23,163	24,191	23,683	25,034
	Acts intended to induce fear or emotional distress: Cyber-related	CTS		8,392	8,204	7,890	7,638				
	Kidnapping	CTS	1,163	1,151	1,171	1,201	1,170				
	Serious assault	CTS	69,746	70,411	62,381	62,944	62,763	64,507	64,022	55,494	58,112
	Sexual Exploitation	CTS		1,451	2,511	2,483	2,851	2,961	3,713	3,313	2,814
	Sexual violence	CTS	7,158	6,897	6,888	7,758	8,634	8,737	9,348	9,046	9,749
	Sexual violence: Rape	CTS	3,345	3,188	3,231	3,403	3,727	3,867	4,079	3,738	4,052
	Sexual violence: Sexual assault	CTS	3,813	3,709	3,657	4,355	4,907	4,870	5,269	5,308	5,697

Dit geeft een totaal van 105000 gevallen. Op een totaal aantal van 12 miljoen Belgen is dit minder dan 1%.

Target staat dus op 99% en wordt als voldaan beschouwd.

Echter met die nuance dat volledig nul wellicht nooit zal lukken, dus continu opvolging.

Conclusie: de doelstelling "het aantal slachtoffers van fysieke of seksuele aanranding in de publieke ruimte moet 0% zijn tegen 2030" is 99%, met nuance dat volledig nul nooit zal lukken, dus continu opvolging.

Doelstelling 3: Alle inwoners moeten tegen 2030 toegang hebben tot openbare groene ruimte op 200 meter afstand van hun woonplaats en tot een openbare groene ruimte van minstens 1 hectare binnen de 400 meter.

- federale wet (1975) over toegankelijkheid tot publieke gebouwen, niets over groene of andere openbare ruimte; op vlaams niveau toegang tot gebouwen:
<https://codex.vlaanderen.be/Portals/Codex/documenten/1018282.html> (artikel 54),
- Brussel: "Al in 2013 heeft het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vastgelegd dat alle inwoners toegang zouden moeten hebben tot openbare groene ruimte op 200 meter afstand van hun woonplaats en een openbare groene ruimte van minstens 1 hectare binnen de 400 meter." <https://www.bruzz.be/samenleving/vub-onderzoek-toont-aan-brussel-groen-maar-niet-voor-iedereen-2019-09-26>
- Vlaanderen: "Wijkgroen zijn stukken groen van minimum 10 hectare die deel uitmaken van de openbare ruimte. 67% van de Vlamingen heeft hier toegang toe binnen een afstand van 800 meter. MAAR. sterke verschillen per gemeente" [Nabijheid van groen | Vlaanderen.be](https://www.vlaanderen.be/nabijheid-van-groen)
- Wallonië: geen overzicht gevonden.

Conclusie: de doelstelling "Alle inwoners moeten tegen 2030 toegang hebben tot openbare groene ruimte op 200 meter afstand van hun woonplaats en tot een openbare groene ruimte van minstens 1 hectare binnen de 400 meter." is onmogelijk te beoordelen, niet voldoende info



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.a - Positieve economische, sociale en ecologische verbanden ondersteunen tussen stedelijke, voorstedelijke en landelijke gebieden door de nationale en regionale ontwikkelingsplanning te versterken:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

11.a.1 Proportion of population living in cities that implement urban and regional development plans integrating population projections and resource needs, by size of city

In 2020 werd een nieuwe UNSTAT indicator voorgesteld voor 11.a.1 ter vervanging:

“Number of countries that have national urban policies or regional development plans that (a) respond to population dynamics, (b) ensure balanced territorial development, (c) increase local fiscal space”

<https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/2020-comprev/UNSC-proposal/>.

Doelstelling 1: Belgium heeft nationale stedelijke beleidsplannen (national urban policies) of regionale ontwikkelingsplannen

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is relevant internationaal voor capaciteitsopbouw (zie SDG 17.9; 17.18).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 11.a wordt behouden.

In de new urban agenda (NUA; 2016) staat doelstelling: “**89. We will take measures to establish legal and policy frameworks, based on the principles of equality and non-discrimination, to enhance the ability of Governments to effectively implement national urban policies (NUP), as appropriate, and to empower them as policymakers and decision makers, ensuring appropriate fiscal, political and administrative decentralization based on the principle of subsidiarity.**”

België heeft New Urban Agenda onderschreven (NUA Habitat III) en België heeft zelf National Urban Policies.

Doelstelling is 100% voldaan (binair).

Conclusie: de doelstelling “Belgium heeft nationale stedelijke beleidsplannen (national urban policies) of regionale ontwikkelingsplannen” is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.b - Tegen 2020 het aantal steden en menselijke nederzettingen aanzienlijk verhogen die geïntegreerde beleidslijnen en plannen goedkeuren en implementeren inzake inclusie, doeltreffendheid van hulpbronnengebruik, mitigatie en adaptatie aan klimaatverandering, weerbaarheid tegen rampen, en in overeenstemming met het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015-2030 een holistisch rampricobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus:

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

11.b.1 Proportion of local governments that adopt and implement local disaster risk reduction strategies in line with the Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030

11.b.2 Number of countries with national and local disaster risk reduction strategies

Deze SDG target wordt opgevolgd via doelstellingen van SDG targets 1.5, 10.2, 12.2; 13.1 en 13.2

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw.



Doelstellingen voor SDG 11 – Maak steden en menselijke nederzettingen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam target 11.c - De minst ontwikkelde landen steunen, ook via financiële en technische bijstand, in het opbouwen van duurzame en veerkrachtige gebouwen waarbij gebruik wordt gemaakt van lokale materialen:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

11.c.1 Proportion of financial support to the least developed countries that is allocated to the construction and retrofitting of sustainable, resilient and resource-efficient buildings utilizing local materials

In 2020 was er het voorstel om deze UNSTAT 11.c.1 te schrappen. Voorlopig is er nog geen nieuwe gedefinieerd

<https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/2020-comprev/UNSC-proposal/>

De doelstellingen zijn identiek aan deze van 17.2 (financiële) en 17.9 (capaciteit) en worden daar behandeld.

Idealiter wordt data gevonden over de proportie van de steun toegewezen aan “*in het opbouwen van duurzame en veerkrachtige gebouwen waarbij gebruik wordt gemaakt van lokale materialen*”

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken.



3.12 SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
12.1	1	100 %		✓
		0 %	➔	✗
12.2	4	100 %		✓
		100 %		✓
		100 %		✓
12.3	3	100 %		✓
		100 %		✓
		14 %	⬆	✗
12.4	2	0 %	⬆	✗
		100 %		✓
12.5	-	11.6		
12.6	1	100 %		✓
12.7	2	100 %		✓
		0 %	➔	✗
12.8	-	4.7		
12.a	-	7.b, 17.6-8		
12.b	-	8.9		
12.c	2	100 %		✓
		0 %	➔	✗

Aanbeveling voor SDG 12:

- Voor de SDG targets 12.4, 12.7 en 12.c is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling & Economie & (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).
- Voor SDG target 12.3 werd voor 1 doelstelling geen data gevonden dus aanbeveling is voor deze doelstellingen data te verzamelen (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling & Economie).



SDG target 12.1

Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.1 - Het 10-jarig Programmakader inzake Duurzame Consumptie- en Productiepatronen implementeren, waarbij alle landen actie ondernemen, en waarbij de ontwikkelde landen de leiding nemen, rekening houdend met de ontwikkeling en de mogelijkheden van de ontwikkelingslanden:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.1.1 Number of countries with sustainable consumption and production (SCP) national action plans or SCP mainstreamed as a priority or a target into national policies

Doelstelling 1: België heeft SCP nationale actie plannen.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en de gemeenschappen), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook FOD Buitenlandse Zaken; FOD Economie. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw, waarvoor verwezen wordt naar SDG 17.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 12.1 wordt behouden. Er wordt wel de bemerking gemaakt dat deze doelstelling voorbijgaat aan het beoordelen an sich van de (al dan niet duurzame) productie en consumptiepatronen.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.1:

België heeft SCP policies dus beschouwen we binair voldaan 100%. Jaarlijks op te volgen (2030), [See progress on SDG 12 by country | SDG 12 Hub](#).

Conclusie: de doelstelling “België heeft SCP nationale actie plannen” is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.2 - Tegen 2030 het duurzame beheer en het efficiënte gebruik van natuurlijke hulpbronnen realiseren:

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

12.2.1 Material footprint, material footprint per capita, and material footprint per GDP

12.2.2 Domestic material consumption, domestic material consumption per capita, and domestic material consumption per GDP

Doelstelling 1:

- Tegen 2030 moet het totale binnenlands materiaalverbruik dalen met 5% (gematigd) of 10% (hoog).
- Tegen 2030 moet de materialenvoetafdruk van de Belgische consumptie dalen met 30% (gematigd) of 40% (hoog).

Doelstelling 2: Tegen 2030 moet België

- verbintenissen aangaan om ontginningen in het buitenland duurzamer te maken (sociale én ecologische kost meerekenen)
- nationale organisatie oprichten om te monitoren
- verbintenis tot circulaire economie te implementeren

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook FOD Buitenlandse Zaken; FOD Economie. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 12.a; 17).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen 1a & 1b voor SDG target 12.2 worden enkel behandeld via doelstelling 1a omdat deze redundant zijn, en wordt vanaf nu doelstelling 1 genoemd: Tegen 2030 moet het totale binnenlands materiaalverbruik in ton/inwoner dalen met 5% (gematigd) of 10% (hoog).

Doelstelling 2 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.2:

Doelstelling 1: Tegen 2030 moet het totale binnenlands materiaalverbruik dalen met 5% (gematigd) of 10% (hoog).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ton/inwoner:	14,53	14,01	13,43	14,92	12,82	12,99	12,8	15,88

De doelstelling is niet bereikt daar de waarden fluctueren, en tov 2015 zelfs licht gestegen zijn.

Projectie: op deze manier zal de doelstelling niet gehaald worden.

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 moet het totale binnenlands materiaalverbruik dalen met 5% (gematigd) of 10% (hoog)" is niet bereikt, zal ook niet gehaald worden tegen 2030 daar de waarden fluctueren.

Doelstelling 2:

2a) In Belgisch Staatsblad (8/10/2013) staan ivm lange termijn doelstellingen (tegen 2050):



- Doelstelling 14. Er zal rekening gehouden worden met de milieu- en sociale prestaties van alle op de markt gebrachte goederen en diensten, en dit gedurende hun hele levenscyclus.

Binair voldaan.

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 moet België verbintenissen aangaan om ontginningen in het buitenland duurzamer te maken (sociale én ecologische kost meerekenen)" is bereikt.

2b) Voldaan critical raw material CRM observatorium wordt opgericht (FIDO)

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 moet België nationale organisatie oprichten om materialen te monitoren" is bereikt.

2c) Voldaan, binair:

In Belgisch Staatsblad (8/10/2013) staan ivm langetermijndoelstellingen (tegen 2050):

- Doelstelling 15. Consumenten en producenten zullen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen, door duurzame productie- en consumptiepatronen aan te nemen.
- Doelstelling 33: De verbruikte hoeveelheid niet-hernieuwbare grondstoffen zal aanzienlijk verminderd zijn en die grondstoffen zullen enkel verder ontgonnen worden indien er geen alternatief uit recyclage bestaat
- Doelstelling 34: Hernieuwbare grondstoffen, en met name zoet water, zullen ontgonnen worden zonder het vermogen van toekomstige generaties om die hulpbronnen te ontginnen, in het gedrang te brengen

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 moet België verbintenis tot circulaire economie te implementeren" is bereikt



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.3 - Tegen 2030 de voedselverspilling in winkels en bij consumenten per capita halveren en voedselverlies reduceren in de productie- en bevoorradingsketens, met inbegrip van verliezen na de oogst:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.3.1 a) Global food loss index and b) Global food waste index

Doelstellingen:

1. Tegen 2030 het voedselverlies reduceren in productie-en bevoorradingsketens.
2. Tegen 2030 de voedselverspilling bij consumenten per capita halveren

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Gezondheid. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor voedselverspilling.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.3:

Doelstelling 1:

- a) In Belgisch Staatsblad (8/10/2013) staan ivm lange termijn doelstellingen (tegen 2050):
 - Doelstelling 29. De voedselverspilling over de volledige voedingsketen zal aanzienlijk verminderd zijn.

In "waste prevention in country profile, belgium, april 2023", european environment agency, is duidelijk dat er preventieplannen zijn in alle regio's van België, dus, binair voldaan 100%:

- Brussel: "Plan de Gestion des Ressources et des Dé chets (PGRD)"
- Vlaanderen: "Lokaal Materialenplan 2023-2030"
- Wallonië: Plan Wallon des Dé chets-Ressources

Conclusie : de doelstelling « Tegen 2030 het voedselverlies reduceren in productie-en bevoorradingsketens.» Is bereikt planmatig, en géén data te vinden voor België over global food loss index.

- b) Ontdubbeling doelstelling mbt data: géén data te vinden voor België over Global food loss index

Doelstelling 2:

Afval in kg per capita (eurostat):

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
412	419	411	409	416	729	755	677

De stijging in 2020 is veroorzaakt door een andere rekenmethode, dit is geen echte stijging. In bron van "waste prevention in country profile, belgium, april 2023", european environment agency, wordt voor 2020, 746 kg per capita gerapporteerd (licht verschil met bovenstaande tabel) en toegelicht dat deze waarde vanaf 2020 naast opgehaald huishoudens origine, hetzelfde type afval bevat van andere origines. Mocht deze berekend zijn zoals tot 2019, zou de waarde van 746 kg per capita slechts 417 kg per capita zijn. Dit is gelijkaardig als de waarde in 2015, maar hoger.



Omwille van de nieuwe methode, nemen we 2020 als nieuw referentiejaar (729 kg/capita) en de doelstelling van halvering (364,5 kg per capita) tegen 2030.

Methode 1: 14,3%

Methode 2: -7,9 standaarddeviaties verwijderd

Groeivoet: -3,6%, op deze manier wordt de targetwaarde niet bereikt in 2030 (503 kg per capita).

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2030 de voedselverspilling bij consumenten per capita halveren" is 14,3% bereikt en zal ook niet bereikt worden in 2030.



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.4 - Tegen 2020 komen tot een milieuvriendelijk beheer van chemicaliën en van alle afval gedurende hun hele levenscyclus, in overeenstemming met afgesproken nationale kaderovereenkomsten, en de uitstoot aanzienlijk beperken in lucht, water en bodem om hun negatieve invloeden op de menselijke gezondheid en het milieu zoveel mogelijk te beperken.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

12.4.1 Number of parties to international multilateral environmental agreements on hazardous waste, and other chemicals that meet their commitments and obligations in transmitting information as required by each relevant agreement

12.4.2 Hazardous waste generated per capita and proportion of hazardous waste treated, by type of treatment

Doelstellingen:

1. De hoeveelheid gevaarlijk afval moet dalen
2. Afvalmanagement en afvalpreventie implementeren in het beleid;

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook onder FOD Buitenlandse Zaken; FOD Economie. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw, hiervoor verwijzen we naar SDG 17.9.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.4:

Doelstelling 1. De hoeveelheid gevaarlijk afval moet dalen

Metingen beschikbaar vanaf 2004, gedaald sinds dan, maar niet tov 2014. Overgenomen van www.indicators.be

Kg/inwoner:

2014	2016	2018	2020
264	336	343	342

De waarde stijgt tov 2014 dus is niet voldaan: 0%.

Conclusie: de doelstelling "De hoeveelheid gevaarlijk afval moet dalen" is niet bereikt en zal ook niet bereikt worden want trend ongunstig.

Doelstelling 2. Afvalmanagement en afvalpreventie implementeren in het beleid;

3 regio's staan in voor afvalbeleid: https://www.belgium.be/nl/leefmilieu/duurzaam_consumeren/afval

- Bestaan van OVAM.
- <https://leefmilieu.brussels/#>
- <http://environnement.wallonie.be/> decreet déchets wallonië

Binair. Voldaan 100%.



Conclusie: de doelstelling "Afvalmanagement en afvalpreventie implementeren in het beleid" is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.5 - Tegen 2030 de afvalproductie aanzienlijk beperken via preventie, vermindering, recyclage en hergebruik:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.5.1 National recycling rate, tons of material recycled

Doelstelling

1. Het % gerecycleerd afval moet stijgen tegen 2030
2. Gemeentelijk afval moet dalen tegen 2030

Deze doelstellingen komen ook voor bij SDG target 11.6

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook onder FOD Buitenlandse Zaken; FOD Economie. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 12.a; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.5:

Resultaten voor beide doelstellingen worden overgenomen van SDG 11.6



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.6 - Bedrijven aanmoedigen, in het bijzonder grote en transnationale bedrijven, om duurzame praktijken aan te nemen en duurzaamheidsinformatie te integreren in hun rapporteringscyclus:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.6.1 Number of companies publishing sustainability reports

Doelstelling 1:

Wettelijk implementeren van het publiceren van niet-financiële informatie in (grote en transnationale) bedrijven.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Economie, alsook Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO. De target is van belang voor België.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling wordt behouden. Doelstelling 1 wordt duidelijker geformuleerd als:

Wettelijk implementeren van het publiceren van informatie over duurzame ontwikkeling in (grote en transnationale) bedrijven.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.6:

Voldaan (100%).

- Reeds sinds vorige gap analyse: Richtlijn 2014/95 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2014 is omgezet in Belgische wet (2017):
<https://www.eubelius.com/nl/nieuws/bekendmaking-van-niet-financiele-informatie-en-informatie-inzake-diversiteit-door-bepaalde>
- Echter extra bevestiging wetgevend: "On 5 January 2023, the <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32022L2464> entered into force. It modernises and strengthens the rules concerning the social and environmental information that companies have to report. A broader set of large companies, as well as listed SMEs, will now be required to report on sustainability. Some non-EU companies will also have to report if they generate over EUR 150 million on the EU market." Het bestaan van deze Directive zorgt dat uitgebreide duurzaamheidsrapportering voor een groot aantal bedrijven verplicht wordt in nabije toekomst.

Conclusie: de doelstelling "Wettelijk implementeren van het publiceren van niet-financiële informatie in (grote en transnationale) bedrijven" is bereikt.



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.7 - Duurzame praktijken bij overheidsopdrachten bevorderen in overeenstemming met nationale beleidslijnen en prioriteiten:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.7.1 Number of countries implementing sustainable public procurement policies and action plans

Doelstelling 1. Elke Federale Overheidsdienst moet een jaaractieplan voor duurzame ontwikkeling opstellen. De Cel Duurzame Ontwikkeling heeft onder meer als taak dit plan voor haar organisatie op te maken en er de opvolging van te verzekeren via het jaarverslag van de ICDO. + inhoud moet incl duurzame overheidsopdrachten zijn.

Doelstelling 2. De Belgische federale overheid heeft zich aangesloten bij de doelstelling van de Europese Raad en de Europese Commissie om 50 % van de federale overheidsopdrachten volgens een duurzame aankoopprocedure te realiseren, jaarlijks.

Het behalen van deze doelstellingen behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen), en valt in het bijzonder onder FIDO; alsook FOD Kanselarij van de Eerste Minister A. Decroo; POD Maatschappelijke Integratie; FOD BOSA. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijk ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 12.a; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.7:

- *D1. Elke Federale Overheidsdienst moet een jaaractieplan voor duurzame ontwikkeling opstellen. De Cel Duurzame Ontwikkeling heeft onder meer als taak dit plan voor haar organisatie op te maken en er de opvolging van te verzekeren via het jaarverslag van de ICDO. De inhoud van dit plan staat vermeld in het koninklijk besluit van 22 september 2004, gewijzigd door het KB van 25 april 2014 houdende oprichting van cellen duurzame ontwikkeling.*
 - *“De cel duurzame ontwikkeling heeft de volgende opdrachten (n°4):
4° de opvolging van de uitvoering van het beleid aangaande de voorbeeldfunctie van de dienst inzake duurzame ontwikkeling, waaronder:
a) interne milieuzorg,
b) duurzame overheidsopdrachten,
c) sensibilisering van het personeel rond duurzame ontwikkeling,
d) duurzaamheidsverslaggeving.”*

Binair voldaan: 100%.

Conclusie: de doelstelling “Elke Federale Overheidsdienst moet een jaaractieplan voor duurzame ontwikkeling opstellen. De Cel Duurzame Ontwikkeling heeft onder meer als taak dit plan voor haar organisatie op te maken en er de opvolging van te verzekeren via het jaarverslag van de ICDO. + inhoud moet incl duurzame overheidsopdrachten zijn” is bereikt.

- *De Belgische federale overheid heeft zich aangesloten bij de doelstelling van de Europese Raad en de Europese Commissie om 50 % van de federale overheidsopdrachten volgens een duurzame aankoopprocedure te realiseren, jaarlijks.*



https://www.publicprocurement.be/sites/default/files/documents/omzendbrief_duurzame_aankopen_van_16_mei_2014.pdf

- o Deze omzendbrief kadert in "het Federaal Actieplan Duurzame Overheidsopdrachten 2009-2011, waarbij de Belgische federale overheid zich heeft aangesloten bij de doelstelling van de Europese Raad en de Europese Commissie om 50 % van de federale overheidsopdrachten volgens een duurzame aankoopprocedure te realiseren." Er bestaat ook een gids voor duurzame overheidsopdrachten:

<https://www.publicprocurement.be/nl/duurzame-overheidsopdrachten>

E-mail uitwisseling op 08/02/2021 met FIDO, Jo Versteven. Nieuwe e-mail bevestiging ontvangen op 02/04/2024 dat de status nog hetzelfde is. Omwille van deze mail, plaatsen we deze doelstelling voorlopig op 0%, status is namelijk moeilijk te bepalen.

"een duidelijk antwoord op de bovenstaande stelling kan (nog) niet gegeven worden.

Het probleem is dat het monitor systeem via e-procurement op dit moment nog te weinig kwalitatieve informatie biedt om een goed antwoord op deze vraag te bieden. Daarnaast lijkt het mij dat er een duidelijke aanwijzing zou moeten komen over welke overheidsopdracht duurzaam is en welke niet. Hiervoor hebben we op dit moment geen regelgevend initiatief. Volgens mijn persoonlijke mening zou de herziening van de omzendbrief van 16 mei 2014 een geschikt middel zijn, maar is er hierrond (voorlopig) nog geen beweging (van de beleidscellen)."

https://www.gidsvoorduurzameaankopen.be/sites/default/files/content/download/files/20180105_omzendbrief_evaluatie_nl_clean.pdf

Conclusie: de doelstelling "De Belgische federale overheid heeft zich aangesloten bij de doelstelling van de Europese Raad en de Europese Commissie om 50 % van de federale overheidsopdrachten volgens een duurzame aankoopprocedure te realiseren, jaarlijks" is niet bereikt en onzeker of het zal bereikt worden in 2030.



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.8 - Tegen 2030 garanderen dat mensen overal beschikken over relevante informatie over en zich bewust zijn van duurzame ontwikkeling en levensstijlen die in harmonie zijn met de natuur:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.8.1 Extent to which (i) global citizenship education and (ii) education for sustainable development (including climate change education) are mainstreamed in (a) national education policies; (b) curricula; (c) teacher education; and (d) student assessment

Doelstelling 1: Tegen 2024 een Belgisch beleidsplan implementeren om Education on Sustainable Development (in lijn met aanbeveling van Europese Raad 2010) te voorzien in alle niveaus van het onderwijs alsook het levenslang leren over Duurzame Ontwikkeling verzekeren van alle burgers. Het plan moet een geschikte steekproef 'kennis duurzame ontwikkeling' bevatten voor de monitoring van de kennis (bijvoorbeeld Sulitest). Vanaf 2024 moet elk jaar de aanbevolen steekproef genomen worden voor alle studenten (in elk niveau van onderwijs).

Gemiddeld: De participatiegraad aan de steekproef van andere burgers (geen studenten) moet elk jaar stijgen.

Hoog: De resultaten op de steekproef moeten elk jaar beter worden.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten en gemeenschappen), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook FOD Buitenlandse Zaken. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 12.a; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

1. De Europese Raad formuleerde "conclusions on education for sustainable development" (ESD) (2010), waarin een reeks doelstellingen geformuleerd worden, o.m.: "ESD becomes a feature of national lifelong learning strategies aimed at citizens' personal, social and professional development; ESD is, where appropriate, mainstreamed into curricula"
2. <https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-12-08-01.pdf>:
"In order to achieve SDG targets 4.7, 12.8 and 13.3, it is necessary for governments to ensure that Education on Sustainable Development (ESD) and Global Citizenship Education (GCED) and their sub-themes are fully integrated in all aspects of their education systems. Students will not achieve the desired learning outcomes if ESD and GCED have not been identified as priorities in education policies or laws, if curricula do not specifically include the themes and sub-themes of ESD and GCED, and if teachers are not trained to teach these topics across the curriculum."

Er is een directe link met SDG target 4.7. De doelstelling van die target wordt overgenomen:

"Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen"

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.8:

Zie target 4.7. Op beleidsvlak werd deze doelstelling reeds behaald.



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzekeren duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.a - Ondersteunen van ontwikkelingslanden ter versterking van hun wetenschappelijke en technologische mogelijkheden om de richting uit te gaan van meer duurzame consumptie- en productiepatronen:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.a.1 Amount of support to developing countries on research and development for sustainable consumption and production and environmentally sound technologies

In augustus 2020 is er een voorstel om UNSTAT indicator 12.a.1 (zoals 7.b.1) te vervangen door: "Installed renewable energy-generating capacity in developing countries (in watts per capita)". (Idem als 7.b.1)

De doelstellingen en resultaten voor deze target worden overgenomen van 7.b, 17.6, 17.7 en 17.8.

Het behalen van deze doelstellingen behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang internationaal.



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.b - Ontwikkelen en implementeren van instrumenten om de impact te monitoren van duurzame ontwikkeling op duurzaam toerisme dat werkgelegenheid creëert en de plaatselijke cultuur en producten promoot:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.b.1 Number of sustainable tourism strategies or policies and implemented action plans with agreed monitoring and evaluation tools

D1: target zelf, “ontwikkelen en implementeren van instrumenten om de impact te monitoren van duurzame ontwikkeling op duurzaam toerisme dat ...”

We nemen de doelstelling van target 8.9 over, ook voor stavaza verwijzing naar 8.9

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de gewesten. Indien onder een FOD is het FOD Buitenlandse Zaken (Ontwikkelingssamenwerking), is van belang internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 12.a; 17.9).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.8:

Vraag is of duurzaam toerisme al dan niet bestaat eg. “Minderen”.

- https://diplomatie.belgium.be/nl/newsroom/nieuws/2017/duurzaam_toerisme_contradictio_in_terminis
- https://diplomatie.belgium.be/nl/newsroom/nieuws/2017/17_tips_voor_duurzaam_reizen
- <https://www.unwto.org> - World tourism organization:
 - “Link with SDG 8, en vrijwel alle SDG’s hebben baat bij toerisme, maar hoe duurzaam te doen?”
 - De Belgische Ontwikkelingssamenwerking steunt via haar initiatief Trade for Development Centre (<http://www.tdc-enabel.be>) een aantal projecten, UNWTO wil verder gaan: alle vormen van toerisme, ook massatoerisme, moeten duurzaamheid nastreven. Bijv. zijn koolstofuitstoot te beperken, onder meer door hotels en transport energie-efficiënter te maken en meer hernieuwbare energie te gebruiken. Er komt ook meer aandacht voor afval en waterverbruik en voor de bescherming van biodiversiteit en cultureel erfgoed.

Zie SDG target 8.9



Doelstellingen voor SDG 12 – Verzeker duurzame consumptie- en productiepatronen SDG target 12.c - Inefficiënte subsidies voor fossiele brandstoffen die afvalproducerende consumptie aanmoedigen, rationaliseren, door storende marktinvoeden, uit de wereld te helpen, in overeenstemming met de nationale omstandigheden, ook door het belastingsysteem te herstructureren en deze schadelijke subsidies te laten uitdoven, waar deze bestaan, waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke noden en omstandigheden in de ontwikkelingslanden en waarbij de mogelijke negatieve invloeden worden geminimaliseerd op hun ontwikkeling, op een manier die de armen en de getroffen gemeenschappen beschermt:

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

12.c.1 Amount of fossil-fuel subsidies per unit of GDP (production and consumption) and as a proportion of total national expenditure on fossil fuels

Doelstelling 1: *"België zal in samenwerking met andere lidstaten van de Europese Unie geleidelijk een einde maken aan de financiële investeringen in en de steun aan fossiele brandstoffen en maakt een inventaris op van alle fossiele brandstofsubsidies om te communiceren aan de Europese Commissie tegen eind 2020."*

Doelstelling 2: *"België maakt een actieplan op tegen 2021 om de subsidies voor fossiele brandstoffen stap voor stap te laten uitdoven rekening houdend met onder meer het garanderen van de bevoorradingszekerheid van het land. Dit plan moet concrete stappen én sociale corrigerende maatregelen omvatten om de transitie naar een klimaatneutrale maatschappij te begeleiden."*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Financiën. De target is vooral van belang voor België, maar mogelijks ook internationaal vooral voor capaciteitsopbouw (zie SDG 12.a; 17.9).

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen worden behouden, met die bemerking dat voor doelstelling 1 de inventaris er "moet zijn", niet noodzakelijk gerealiseerd tegen eind 2020, én voor doelstelling 2 het actieplan er "moet zijn", niet noodzakelijk tegen 2021, maar tegen 2030.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 12.c:

1. *"België zal in samenwerking met andere lidstaten van de Europese Unie geleidelijk een einde maken aan de financiële investeringen in en de steun aan fossiele brandstoffen en maakt hiervoor een inventaris op van alle fossiele brandstofsubsidies om te communiceren aan de Europese Commissie."*

Status van België: https://financien.belgium.be/nl/Statistieken_en_analysen/analysen/inventaris-van-subsidies-voor-fossiele-brandstoffen

Voldaan. 100%,

Conclusie: de doelstelling "België zal in samenwerking met andere lidstaten van de Europese Unie geleidelijk een einde maken aan de financiële investeringen in en de steun aan fossiele brandstoffen en maakt hiervoor een inventaris op van alle fossiele brandstofsubsidies om te communiceren aan de Europese Commissie." Is bereikt.

2. *"België maakt een actieplan op om de subsidies voor fossiele brandstoffen stap voor stap te laten uitdoven rekening houdend met onder meer het garanderen van de bevoorradingszekerheid van het land. Dit plan moet concrete stappen én sociale corrigerende maatregelen omvatten om de transitie naar een klimaatneutrale maatschappij te begeleiden."*



Status van België: Staat ook deels in bovenstaande inventaris, eerste acties. Het is van belang dit jaarlijks op te volgen (via inventaris) en ook in het (nieuwe) NEKP: <https://klimaat.be/doc/24.04.2023-draft-fekp-nl.pdf> waarin staat het nog steeds een doel is een roadmap op te stellen. Dit lijkt voorlopig echter niet voldaan, binair op 0%, hoewel de intentie er is.

Conclusie: de doelstelling "België maakt een actieplan op om de subsidies voor fossiele brandstoffen stap voor stap te laten uitdoven rekening houdend met onder meer het garanderen van de bevoorradingszekerheid van het land. Dit plan moet concrete stappen én sociale corrigerende maatregelen omvatten om de transitie naar een klimaatneutrale maatschappij te begeleiden." is niet bereikt, 0%.



3.13 SDG 13 – Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
13.1	-	1.5		
	1	100 %		✓
13.2	2	100 %		✓
		24 %	↑	✗
13.3	-	4.7		
	1	onbepaald		
13.a	-	7.a		
13.b	-	7.a		
	-	7.a		
	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 13:

- Voor de SDG targets 13.1 en 13.2 is er nog een extra inspanning nodig, dus aanbeveling is om in te zetten op de reeds gedefinieerde doelstellingen voor deze SDG targets ((Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG target 13.a en b is deze voorlopig voldaan, de aanbeveling is om verder jaarlijks op te volgen én om een nieuwe doelstelling te onderschrijven voor de internationale financiële klimaatbijdrage tot 2030 (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



Doelstellingen voor SDG 13 – Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden target 13.1 - De veerkracht en het aanpassingsvermogen versterken van met klimaat in verband te brengen gevaren en natuurrampen in alle landen

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

13.1.1 Number of countries with national and local disaster risk reduction strategies

13.1.2 Number of deaths, missing persons and persons affected by disaster per 100,000 people

Doelstelling 1: het jaarlijks gemiddeld aantal slachtoffers van rampen moet tijdens het decennium 2020-2030 lager liggen dan 1,97 per 100.000 inwoners.

Deze doelstelling is een identieke aan SDG target 1.5 en wordt daar behandeld. Deze is ook identiek aan een doelstelling in SDG target 11.5.

Doelstelling 2: België heeft een nationaal adaptatieplan.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie; FOD binnenlandse zaken; FOD Buitenlandse Zaken, FOD Mobiliteit. Deze target is binnen België van belang én op internationaal vlak.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen worden behouden.

Voor een goede stroomlijning met SDG 1.5 wordt ook de doelstelling 1 daarvan overgenomen (Doelstelling 3: In overeenstemming met het kader van Sendai voor rampenrisicovermindering 2015 – 2030 een holistisch rampriscobeheer ontwikkelen en implementeren op alle niveaus.)

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 13.1

Doelstelling 1 is een identieke aan SDG target 1.5 en wordt daar behandeld. Deze is ook identiek aan een doelstelling in SDG target 11.5.

Doelstelling 2: België heeft een nationaal adaptatieplan.

België heeft ook een nationaal adaptatieplan (2017), https://www.cnc-nkc.be/sites/default/files/report/file/nap_nl_0.pdf, waar verschillende acties instaan (inclusief indicatoren) om aan deze SDG 13.1 tegemoet te komen.

Volgens <https://klimaat.be/klimaatbeleid/belgisch/nationaal/adaptatie> :

De eindevaluatie van dit plan gebeurde eind 2020. De evaluatie was redelijk positief: alhoewel twee maatregelen geschrapt waren, werden de resterende maatregelen uitgevoerd of liepen wat achter op de voorziene planning. Eén van de maatregelen die bij de tussentijdse evaluatie al een goede vooruitgang had geboekt, werd niet verdergezet omwille van o.m. de Covid-crisis. De federale bijdrage aan het Nationaal Klimaatadaptatieplan werd goedgekeurd door de Ministerraad op 28 oktober 2016. Ook deze bijdrage onderging een eindevaluatie eind 2020. De 3 gewesten beschikken eveneens over actieplannen:

- het Vlaams Adaptatieplan
- het Gewestelijk Lucht-Klimaat-Energieplan van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest



- het Plan Air Climat Energie van het Waalse Gewest

Voorlopig nemen we voldaan, 100%, bestaan adaptatieplan. Op te volgen.

Conclusie: de doelstelling "België heeft een nationaal adaptatieplan" is bereikt.

Doelstelling 3: Zie SDG target 1.5



Doelstellingen voor SDG 13 - Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden target 13.2 - Maatregelen inzake klimaatverandering integreren in nationale beleidslijnen, strategieën en planning

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

13.2.1 Number of countries that have communicated the establishment or operationalization of an integrated policy/strategy/plan which increases their ability to adapt to the adverse impacts of climate change, and foster climate resilience and low greenhouse gas emissions development in a manner that does not threaten food production (including a national adaptation plan, nationally determined contribution, national communication, biennial update report or other) people.

Doelstelling 1: Het bestaan van een adaptatieplan én NEKP plan (inclusief implementatie)

Doelstelling 2: Op Europees niveau is de doelstelling uit het Klimaat- en energiekader 2030, de niet-ETS-uitstoot met 40% verminderen tegen 2030. De Verordening (EU) 2018/842 *betreffende bindende jaarlijkse broeikasgasemissiereducties* verdeelt deze doelstelling over de lidstaten (Publicatieblad van de Europese Unie, 19/06/2018). Voor België bedraagt de reductiedoelstelling 35% tussen 2005 en 2030.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; (+ alle). Deze target is vooral binnen België van belang, maar mogelijks ook op internationaal vlak via capaciteitsopbouw (SDG SDG 13.b; 17.9)

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling 1 wordt behouden, maar, voor doelstelling 2 is er een update:

De opsplitsing per Lidstaat stelt voor België als nieuw doel een vermindering van 47% voorop tussen 2005 en 2030. Deze doelstelling is niet door België bevestigd in NEKP (Vlaanderen, zie hieronder. Maar, het geeft in ieder geval een goede grootteorde voor het nieuwe doel). Het wordt dan ook gebruikt als doelstelling voor de niet-ETS-broeikasgasemissie-indicator.

Doelstelling 2: De niet-ETS uitstoot met 47% verminderen tegen 2030.

Op dit ogenblik zijn de doelstellingen van de regio's als volgt. We houden in deze fiche de -47% aan.

Federale Staat	Bijdrage aan het behalen van de 47% reductiedoelstelling tegen 2030, tegenover 2005
Vlaams Gewest	40% reductie tegen 2030, tegenover 2005
Waals Gewest	47% reductie tegen 2030, tegenover 2005
Brussels Hoofdstedelijk Gewest	47% reductie tegen 2030, tegenover 2005

Tabel 19: politieke engagementen van de verschillende entiteiten tot de Belgische emissiereductiedoelstelling 2030

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 13.2



Doelstelling 1:

NEKP bestaat , en zie 13.1 Binair voldaan: 100 %

Aanbeveling om sterker in te zetten dan bestaan van plan zelf.

SDG target an sich mogelijks te weinig ambitieus.

Conclusie: de doelstelling "Het bestaan van een adaptatieplan én NEKP plan is bereikt.

Doelstelling 2: Emissies: -47% tussen 2005 en 2030

www.indicators.be:

	2005	2019	2020	2021
miljoen CO2eq (tonnes):	78,9	72	64,9	69,5

2030: 78,9 miljoen CO2 equivalent ton -47% = 39 miljoen CO2 equivalent ton

Methode 1: $y = (x - 78,9) / (39 - 78,9) \Rightarrow y(2021) = 23,5\%$ en

Methode 2: $x' = (x - 39) / \sigma \Rightarrow x'(2021) = 8$

Projectie toekomst via groeivoet zou niet bereikt worden: -0,8 % elk jaar resulteert in 64,7 miljoen CO2 equivalent ton in 2030.

Conclusie: de doelstelling "Emissies: -47% tussen 2005 en 2030" is nu op 23,5% en zal niet bereikt worden tegen 2030 met huidige trend.



Doelstellingen voor SDG 13 - Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden target 13.3 - De opvoeding, bewustwording en de menselijke en institutionele capaciteit verbeteren met betrekking tot mitigatie, adaptatie, impact vermindering en vroegtijdige waarschuwing inzake klimaatverandering

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

13.3.1 Number of countries that have integrated mitigation, adaptation, impact reduction and early warning into primary, secondary and tertiary curricula

13.3.2 Number of countries that have communicated the strengthening of institutional, systemic and individual capacity-building to implement adaptation, mitigation and technology transfer, and development actions

Augustus 2020 <https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/2020-comprev/UNSC-proposal>

vervanging van indicator 13.3.1: *Extent to which (i) global citizenship education and (ii) education for sustainable development (including climate change education), are mainstreamed at all levels in (a) national education policies; (b) curricula; (c) teacher education; and (d) student assessment (repeat of 4.7.1/12.8.1)*

Doelstelling 1: Tegen 2024 een Belgisch beleidsplan dat voorziet om Education on Sustainable Development (in lijn met aanbeveling van Europese Raad 2010) te voorzien in alle niveaus van het onderwijs alsook het levenslang leren over Duurzame Ontwikkeling verzekeren van alle burgers.

Doelstelling 2: Het plan moet een geschikte steekproef 'kennis duurzame ontwikkeling' bevatten voor de monitoring van de kennis (bijvoorbeeld Sulitest).

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gemeenschappen en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook FOD Buitenlandse Zaken. Deze target is binnen België van belang én ook op internationaal vlak.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstellingen worden anders ingedeeld: studenten versus alle burgers:

Doelstelling 1 (studenten): Zie SDG target 4.7. Deze wordt daar behandeld. "Er tegen 2030 voor zorgen dat alle leerlingen kennis en vaardigheden verwerven die nodig zijn om duurzame ontwikkeling te bevorderen"

Doelstelling 2 (alle burgers): *Tegen 2024 een Belgisch beleidsplan dat voorziet om Education on Sustainable Development (in lijn met aanbeveling van Europese Raad 2010) te voorzien in alle niveaus van het onderwijs alsook het levenslang leren over Duurzame Ontwikkeling verzekeren van alle burgers. Het plan moet een geschikte steekproef 'kennis duurzame ontwikkeling' bevatten voor de monitoring van de kennis (bijvoorbeeld Sulitest). Vanaf 2024 moet elk jaar de aanbevolen steekproef genomen worden voor alle burgers. De resultaten op de steekproef moeten elk jaar beter worden.*

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 13.3

Doelstelling 1: Zie SDG target 4.7, identieke doelstelling (alsook met SDG target 12.8)

Doelstelling 2: Steekproef organisatie burgers (naast studenten). Geen data gevonden, onbepaald.

Conclusie: de doelstelling "Tegen 2024 een Belgisch beleidsplan dat voorziet om Education on Sustainable Development (in lijn met aanbeveling van Europese Raad 2010) te voorzien in alle niveaus van het onderwijs alsook het levenslang leren over Duurzame Ontwikkeling verzekeren van alle burgers. Het plan moet een



geschikte steekproef 'kennis duurzame ontwikkeling' bevatten voor de monitoring van de kennis (bijvoorbeeld Sulitest). Vanaf 2024 moet elk jaar de aanbevolen steekproef genomen worden voor alle burgers. De resultaten op de steekproef moeten elk jaar beter worden." Is onbepaald



Doelstellingen voor SDG 13 - Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden target 13.a - De verbintenis uitvoeren die door de ontwikkelde landen in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake Klimaatverandering genomen werd omtrent de doelstelling om tegen 2020 gezamenlijk jaarlijks \$ 100 miljard bijeen te brengen uit allerlei bronnen, om tegemoet te komen aan de behoeften van de ontwikkelingslanden in de context van aanzienlijke mitigatieacties en van transparantie inzake implementatie, en om door deze kapitalisatie het Groene Klimaatfonds zo snel mogelijk volledig operationeel te maken

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- *13.a.1 Amounts provided and mobilized in United States dollars per year in relation to the continued existing collective mobilization goal of the \$100 billion commitment through to 2025*

Doelstelling 1: België verbindt zich er toe jaarlijks 50 miljoen euro te financieren tot 2020 (Nationale Klimaatcommissie, 2015 én de Belgische bijdrage tot de internationale klimaatfinanciering mag na 2020 niet dalen.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook FOD Buitenlandse Zaken. Deze target is vooral op internationaal vlak van belang.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling wordt aangepast naar ambitieuzer niveau zoals één doelstelling in SDG target 7.a:

Tegen 2030 draagt België 85 miljoen euro jaarlijks bij tot de internationale klimaatfinanciering.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 13.a

Identieke doelstelling als SDG target 7.a. Deze wordt daar behandeld.



Doelstellingen voor SDG 13 - Neem dringend actie om de klimaatverandering en haar impact te bestrijden target 13.b - Mechanismen promoten om de capaciteit te vergroten in het kader van doeltreffende aan klimaatverandering gekoppelde planning en beheer in de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten, waarbij ook wordt gefocust op vrouwen, jongeren en lokale en gemarginaliseerde gemeenschappen

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

13.b.1 Number of least developed countries and small island developing States that are receiving specialized support, and amount of support, including finance, technology and capacity-building, for mechanisms for raising capacities for effective climate change-related planning and management, including focusing on women, youth and local and marginalized communities

Doelstelling 1 : *Actieve Belgische deelname (onmiddellijk) aan Paris Agreement én toekomstige overeenkomsten of initiatieven.*

Doelstelling 2: België zal het technologiemechanisme (2010) ondersteunen, (twee onderdelen: een "Technology Executive Committee" (TEC), dat de behoeften evalueert en aanbevelingen formuleert, en een "Climate Technology Centre and Network" (CTCN), belast met het verstrekken van adviezen en technische bijstand aan ontwikkelingslanden, om die landen te helpen hun technologische behoeften te bepalen en hun eigen aanpassings- of mitigatieprogramma's op te zetten.

Doelstelling 3:

Ambitie type "gematigd": *Investeer in Green Climate Fund Readiness en Preparatory Support Programme, met jaarlijkse verhoging, bedoeld om het opmaken van NAPs te ondersteunen.*

Ambitie type "hoog": *Investeer in Green Climate Fund Readiness en Preparatory Support Programme, (met jaarlijkse verhoging zodanig dat de steun tegen 2030 een verdubbeling is in vergelijking met 2021), bedoeld om het opmaken van NAPs te ondersteunen.*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); FIDO; alsook FOD Buitenlandse Zaken;. Deze target is vooral op internationaal vlak van belang.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstellingen 1 en 2 blijven behouden.

Doelstelling 1 en doelstelling 2, komen beiden voor bij SDG target 7.a: deze worden daar behandeld.

Doelstelling 3: Daar er geen jaarlijkse herzieningsmechanisme bestaat (niet alleen voor België) voor Green Climate Readiness and Preparatory Support Program, wordt dit aangepast naar nieuwe overeenkomst met minstens hetzelfde bedrag tot 2030.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 13.b

Green climate fund readiness and preparatory support program

- Akkoord mei 2024:



- (a) by December 31, 2024 and upon submission of a payment request by the Trustee, EUR 37,500,000;
- (b) by December 31, 2025 and upon submission of a payment request by the Trustee, EUR 37,500,000;
- (c) by December 31, 2026 and upon submission of a payment request by the Trustee, EUR 37,500,000; and
- (d) by December 31, 2027 and upon submission of a payment request by the Trustee, EUR 37,500,000.

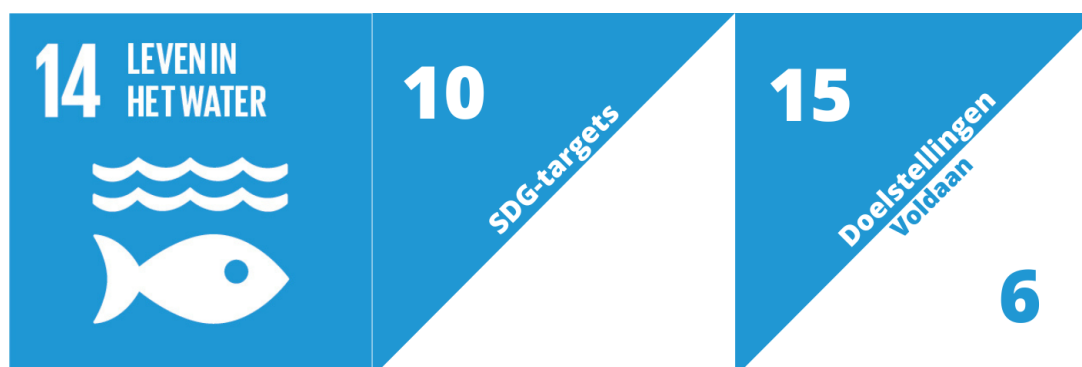
Ervoor werd een eenmalig bedrag toegekend van 40, 000, 000 euro in 2014 alsook een eenmalige extra toelage in 2021 van 20,000,000 euro.

Op dit ogenblik is doelstelling voldaan, 100%, maar op te volgen of er een nieuwe overeenkomst afgesloten wordt in 2028 tot en met 2030.

Conclusie: de doelstelling "investeer in Green Climate Readiness and Preparatory Support Program, dus nieuwe overeenkomst met minstens hetzelfde bedrag tot 2030" is op dit ogenblik bereikt, maar afwachten of nieuwe overeenkomst er ook komt in 2028 tot 2030.



3.14 SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
14.1	6	100 %		✓
		onbepaald		
		onbepaald		
		onbepaald		
		onbepaald		
		onbepaald		
14.2	1	100 %		✓
14.3	1	onbepaald		
14.4	1	44 %		✗
14.5	1	100 %		✓
14.6	1	100 %		✓
14.7	1	45 %	↑	✓
14.a	1	onbepaald		
14.b	1	100 %		✓
14.c	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 14:

- Voor de SDG targets 14.2, 14.5, 14.6, 14.b en 14.c zijn de doelstellingen bereikt. Voor de SDG target 14.7 zal de doelstelling m.b.t aquacultuur waarschijnlijk wel gerealiseerd zijn tegen 2030 (Noordzee & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit & Landbouw/veiligheid voedselketen).
- Voor de SDG target 14.1 kon over de meerderheid van de doelstellingen geen uitspraak gedaan worden. Aanbeveling om de evolutie systematisch online ter beschikking te tellen (Noordzee).
- Voor de SDG target 14.4 stellen we sterke schommelingen vast. Er is bijkomend beleid nodig om de doelstelling in 2030 te kunnen behalen. De indicator kan zelf ook verbeterd worden door een groter aantal vissoorten op te nemen bij de evaluaties (Noordzee).
- Voor de SDG targets 14.3 en 14.a zijn de doelstellingen niet bereikt. Er moet dringend werk gemaakt worden van beleid omtrent deze targets (Noordzee & Wetenschapsbeleid).



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.1 - Tegen 2025 de vervuiling van de zee voorkomen en in aanzienlijke mate verminderen, in het bijzonder als gevolg van activiteiten op het land, met inbegrip van vervuiling door rondrijvend afval en voedingsstoffen.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en de gewesten, en

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

14.1.1 (a) Index of coastal eutrophication; and (b) plastic debris density

Doelstelling 1: Het aantal operationele olieverontreinigingen moet dalen naar nul tegen 2030.

Doelstelling 2: De winterconcentratie van opgelost anorganisch stikstof (DIN)_n is lager dan 22,5 µmol/l tegen 2024.

Doelstelling 3: De winterconcentratie van opgelost anorganisch fosfor (DIP) is lager dan 0,8 µmol/l tegen 2024.

Doelstelling 4: Tegen 2024 ligt het 90-percentiel van de chlorofyl a-concentratie (berekend van maart tot oktober, gemiddeld genomen over 6 jaar) lager dan 15 µg/l.

Doelstelling 5: Tegen 2024 een negatieve trend in de jaarlijkse evolutie van de hoeveelheden aangespoeld afval dat schade kan berokkenen aan het mariene leven en de habitats, conform de richtsnoeren met betrekking tot het monitoren van zeezwerfvuil op de stranden (OSPAR Beach Litter Monitoring in mariene milieus – 2010).

Doelstelling 6: Een algemene reductie van het totale aantal zichtbare zwerfvuil op kusten tegen 2020 (bv. op basis van een vijf jaar lopend gemiddelde).

Doelstelling 7: Tegen 2024, een negatieve trend in de jaarlijkse evolutie van de hoeveelheden op zee opgevist afval.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid en FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstelling 6 wordt geschrapt: is achterhaald en inhoudelijk wordt deze opgevangen door doelstelling 5.

De overige doelstellingen voor SDG target 14.1 worden behouden. Doelstelling 7 wordt 6.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.1:

Doelstelling 1: Het aantal operationele olieverontreinigingen moet dalen naar nul tegen 2030.

Dataverzameling:

- https://indicators.be/nl/i/G14_OPO/Olieverontreiniging_%28i63%29

jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
# waarnemingen/100 vlieguren	0	1,25	1,07	3,1	0,58	1,56	0	1

De meeste vooruitgang werd hier vóór 2015 geboekt. Zo waren er in de jaren '90 nog piekjaren van 29 waarnemingen/100 vlieguren. De doelstelling "nul" wordt zo goed als gerealiseerd. Doelstelling is quasi voldaan. Aanbeveling: Dit moet jaarlijks opgevolgd worden.

Conclusie: De doelstelling 'Het aantal operationele olieverontreinigingen moet dalen naar nul tegen 2030' is zo goed als bereikt. Dit zal vermoedelijk ook zo zijn in 2030, een kleine restfractie zal wellicht nooit gedicht worden.



Doelstelling 2 tot 6:

Dataverzameling:

- Mailverkeer met Saskia Van Gaever (FOD Volksgezondheid).

Deze doelstellingen waren afgeleid van de “Actualisatie van de omschrijving van goede milieutoestand en vaststelling van milieudoelen voor de Beligische mariene wateren, België 2018-2024” in uitvoering van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, art. 9 en 10. Online konden geen gegevens teruggevonden worden om de evolutie in beeld te brengen. Bij navraag bij de FOD Volksgezondheid werd verwezen naar een nog te verschijnen nieuw rapport in het kader van de Mariene Strategie. Een publieksraadpleging daaromtrent is gepland in de loop van de maanden juni-september.

Aanbeveling: evolutie online beschikbaar stellen.

Conclusie: Over de doelstellingen 2 tot 6 kunnen geen conclusies getrokken worden omdat er online geen gegevens teruggevonden zijn om de evolutie in beeld te brengen.



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.2 - Tegen 2020 op een duurzame manier zee- en kustecosystemen beheren en beschermen om aanzienlijke negatieve gevolgen te vermijden, ook door het versterken van hun veerkracht, en actie ondernemen om deze te herstellen en om te komen tot gezonde en productieve oceanen.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

14.2.1 Number of countries using ecosystem-based approaches to managing marine areas

Doelstelling : België hanteert ecosysteemgebaseerde benaderingen om mariene gebieden te beheren.

Het behalen van deze doelstelling behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid, FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 14.2 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.2:

Doelstelling : België hanteert ecosysteemgebaseerde benaderingen om mariene gebieden te beheren.

Data verzameling:

- Europese Kaderrichtlijn 2008/56/EG Mariene strategie (samenvatting: <https://eur-lex.europa.eu/NL/legal-content/summary/strategy-for-the-marine-environment.html>)
- KB van 23 juni 2010 betreffende de mariene strategie voor de Belgische zeegebieden (en latere wijzigingen) (https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=2010062305&table_name=wet)

De SDG target is gerealiseerd via de Europese Kaderrichtlijn Mariene strategie die in Belgische regelgeving is omgezet via het KB van 23/06/2010.

= 100%

Conclusie: De doelstelling 'België hanteert ecosysteemgebaseerde benaderingen om mariene gebieden te beheren' is bereikt en dit zal nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 14 Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.3 - De impact van de verzuring van de oceanen minimaliseren en aanpakken, ook via verhoogde wetenschappelijke samenwerking op alle niveaus.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

14.3.1 Average marine acidity (pH) measured at agreed suite of representative sampling stations

Doelstelling 1 (gematigd en hoog): België doet pH-metingen in de Noordzee tegen 2022.

Doelstelling 2 (gematigd): België sluit aan bij OAalliance tegen 2023.

Doelstelling 3 (hoog): België sluit aan bij OAalliance tegen 2022 en stelt een actieprogramma op tegen 2024 met als doel deze acties te realiseren tegen 2030.

Ter info: De International alliance to combat ocean acidification (OAalliance, <https://www.oaalliance.org>) is een initiatief van overheden (waaronder Frankrijk, Nederland, Noorwegen en Zweden) en organisaties wereldwijd, dat als doelstelling heeft om actie te ondernemen tegen de gevolgen van de verzuring van de oceanen. Van de Europese landen hebben Frankrijk, Nederland en Zweden zich hierbij aangesloten. Leden van deze Alliance werken samen of individueel om volgende doelstellingen te realiseren (meer details op: https://static1.squarespace.com/static/6006d84247a6a51d636dd219/t/64d2bc821c15727478d960d9/1691532419019/OA_CALL+TO+ACTION_2016.pdf):

1. Advance scientific understanding of ocean acidification
2. Take meaningful actions to reduce causes of acidification
3. Protect the environment and coastal communities from impacts of acidification and a changing ocean
4. Expand public awareness and understanding of acidification
5. Build sustained international support for tackling this global problem

Een Action Plan Toolkit (<https://www.oaalliance.org/toolkit>) werd ontwikkeld als gids om deze doelstellingen aan de hand van concrete actieplannen te financieren en te implementeren.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid, POD Wetenschapsbeleid, FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstelling 1 laten we vallen omdat dit al langer gebeurt (eerder BAU) en als doelstelling weinig meerwaarde heeft. De overige twee doelstellingen worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.3:

Dataverzameling:

- <https://www.oaalliance.org/current-members>

België is nog niet aangesloten bij OAalliance. Doelstellingen 2 en 3 zijn niet bereikt (= 0%).

Conclusie: De doelstelling 'België sluit aan bij OAalliance en stelt een actieprogramma op tegen 2024 met als doel deze acties te realiseren tegen 2030' is niet bereikt. Er zijn geen aanwijzingen dat daar verandering in zou komen op korte termijn waardoor de doelstelling in 2030, zonder gewijzigd beleid, niet zal bereikt worden.



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.4 - Tegen 2020 op een doeltreffende manier de visvangst reguleren en een einde maken aan overbevissing, aan illegale, niet-aangegeven en ongereguleerde visserij en aan destructieve visserijpraktijken, en op wetenschap gebaseerde beheerplannen implementeren, om de visvoorraden zo snel mogelijk te herstellen, op zijn minst op niveaus die een maximale duurzame opbrengst kunnen garanderen zoals bepaald door hun biologische kenmerken.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

14.4.1 Proportion of fish stocks within biologically sustainable levels

Doelstelling: Tegen 2030, 100% duurzaam geëxploiteerde visbestanden hebben.

Ter info: de indicator over vissoorten is gebaseerd op het concept van 'maximale duurzame opbrengstwaarden' (*maximum sustainable yield*) die zo worden gedefinieerd dat de naleving ervan duurzame exploitatie van de visbestanden garandeert. De indicator geeft het aandeel commerciële vissoorten in de Noordzee en aangrenzende wateren waarvan het bestand zich binnen die waarden bevindt in de 18 vissoorten waarvoor die waarden worden berekend. Bij de interpretatie van de resultaten moet er rekening gehouden worden met dit kleine aantal vissoorten. (https://indicators.be/nl/i/G14_FIS/Duurzame_visvangst_%28i64%29)

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot de FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Target 5 van het Kunming-Montreal Global biodiversity framework (CBD COP15, Montreal, December 2022) stelt: "Ensure that the use, harvesting and trade of wild species is sustainable, safe and legal, preventing overexploitation...". Hieruit besluit indicators.be dat de doelstelling 100% aan duurzaam geëxploiteerde visbestanden is.

De doelstelling voor SDG target 14.4 worden up to date gebracht tot

Doelstelling: onmiddellijk 100% duurzaam geëxploiteerde visbestanden hebben.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.4:

Doelstelling: 100% duurzaam geëxploiteerde visbestanden hebben.

Data verzameling:

- https://indicators.be/nl/i/G14_FIS/Duurzame_visvangst_%28i64%29

jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
%	38,89	38,89	33,33	33,33	38,89	38,89	44,44

Methode 1:

Y = 44,4%

Distance to target = 55,6%

Methode 2:

X' = 13,28

Projectie 2030:

Cijfers schommelen sterk. Zonder bijkomend beleid zal de doelstelling niet gehaald worden in 2030. Op indicators.be wordt bovendien opgemerkt dat bij de interpretatie van deze indicator rekening moet worden gehouden met het kleine aantal vissoorten dat er deel van uitmaakt (18 vissoorten).

Conclusie: De doelstelling '100% duurzaam geëxploiteerde visbestanden hebben' is niet bereikt. De cijfers fluctueren waardoor een beoordeling voor 2030 niet mogelijk is.



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.5 - Tegen 2020 minstens 10% van de kust- en zeegebieden behouden, in overeenstemming met het nationale en internationale recht en gebaseerd op de beste beschikbare wetenschappelijke informatie

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

14.5.1 Coverage of protected areas in relation to marine areas

Doelstelling: Tegen 2020 minstens 10% van de kust- en zeegebieden behouden, in overeenstemming met het nationale en internationale recht en gebaseerd op de beste beschikbare wetenschappelijke informatie.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid, POD Wetenschapsbeleid en FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Target 3 van het Kunming-Montreal Global biodiversity framework (CBD COP15, Montreal, December 2022) stelt: "Ensure and enable that by 2030 at least 30 per cent of ... coastal and marine areas, especially areas of particular importance for biodiversity and ecosystem functions and services, are effectively conserved and managed through ecologically representative, well-connected and equitably governed systems of protected areas..."

Ook de doelstelling op indicators.be is op die basis aangepast: "een aandeel van 30% beschermde zee- en kustoppervlakte.

De doelstellingen voor SDG target 14.5 worden up to date gebracht tot:

Doelstelling: een aandeel van 30% beschermde zee- en kustoppervlakte

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.5:

Doelstelling: een aandeel van 30% beschermde zee- en kustoppervlakte

Data verzameling:

- https://indicators.be/nl/i/G14_N2M/Zee-oppervlakte_in_Natura_2000-gebied_%28i65%29
- <https://www.health.belgium.be/nl/openbare-raadpleging-over-de-instandhoudingsdoelstellingen-en-de-beheerplannen-voor-natura-2000-het>

In 2010 lag het percentage Natura 2000 gebied in het Belgische gedeelte van de Noordzee al op 36,65% en in 2020 steeg het verder tot 38,13%

De doelstelling is bereikt.

Opmerking: op 11 januari 2022 zijn de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000 in het Belgische deel van de Noordzee via MB herzien (MB betreffende de herziening van de instandhoudingsdoelstellingen voor de mariene beschermde gebieden).

Conclusie: De doelstelling 'een aandeel van 30% beschermde zee- en kustoppervlakte' is bereikt en dat zal in 2030 normaal ook zo zijn.



Doelstellingen voor SDG 14 - Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.6 - Tegen 2020 bepaalde vormen van visserijsubsidies afschaffen die bijdragen tot overcapaciteit en overbevissing, komaf maken met subsidies die bijdragen tot illegale, niet-aangegeven en ongereguleerde visserij en geen nieuwe vergelijkbare subsidies invoeren, erkennen dat een passende en doeltreffende speciale en gedifferentieerde behandeling van de ontwikkelingslanden en van de minst ontwikkelde landen integraal deel zou moeten uitmaken van de onderhandelingen inzake visserijsubsidies van de Wereldhandelsorganisatie.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

14.6.1 Progress by countries in the degree of implementation of international instruments aiming to combat illegal, unreported and unregulated fishing

Doelstelling: Score 5 (volgens de methodiek beschreven door de FAO) voor de graad van implementatie van internationale instrumenten om illegale visvangst te bestrijden.

Opmerking: De graad van implementatie van deze doelstelling werd gedefinieerd door de FAO. De methodiek geeft een score van 1 tot 5, waarbij 5 betekent dat de implementatie volledig is.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en de gewesten, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 14.6 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.6:

Doelstelling: Score 5 (volgens de methodiek beschreven door de FAO) voor de graad van implementatie van internationale instrumenten om illegale visvangst te bestrijden.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

In 2018 haalde België een score van 5. Hetzelfde geldt voor 2020 en 2022. De doelstelling werd bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Score 5 (volgens de methodiek beschreven door de FAO) voor de graad van implementatie van internationale instrumenten om illegale visvangst te bestrijden' is bereikt en dat zal in 2030 normaal ook zo zijn.



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.7 - Tegen 2030 de economische voordelen vergroten voor kleine eilandstaten en voor de minst ontwikkelde landen van het duurzaam gebruik van mariene rijkdommen, ook via het duurzaam beheer van visserij, aquacultuur en toerisme.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

14.7.1 Sustainable fisheries as a percentage of GDP in small island developing States, least developed countries and all countries

Doelstelling: België wil toename van duurzame aquacultuurproductie van 1.032 ton per jaar in 2023.

Opmerking: In de vorige GAP-analyse werden verschillende opmerkingen gemaakt over de target vs. de indicator. De indicator is beperkter (fisheries) dan de target (visserij, aquacultuur en toerisme), maar omgekeerd houdt de indicator een meting in voor ondermeer alle landen terwijl de target zich beperkt tot de kleine eilandstaten en de minst ontwikkelde landen. Er is toen geconcludeerd om voor het onderdeel “visserij” een link te leggen met target 14.4; voor het onderdeel “toerisme” met targets 8.9 en 12.b. De hierboven vermelde doelstelling voor duurzame aquacultuur is afkomstig van het eerste Belgisch strategisch plan aquacultuur.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken en FOD Economie.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Er is een [geactualiseerde versie van het Belgisch strategisch plan aquacultuur, nl voor de periode 2021-2030](#), verschenen op 29/07/22). Daaruit blijkt dat de sector klein blijft (en zelfs verkleind is). Er is er een nieuwe doelstelling opgenomen, nl. 535 ton/jaar tegen 2030.

De doelstelling voor SDG target 14.7 wordt up to date gebracht tot

Doelstelling: Een toename van de aquacultuurproductie tot 535 ton/jaar tegen 2030.

Qua duurzaamheid wordt in dit document geargumenteed dat “duurzaamheid als basisprincipe beschouwd kan worden bij de verdere ontwikkeling van de Belgische aquacultuur”.

Voor het onderdeel “visserij” leggen we ook hier een link met target 14.4; voor het onderdeel “toerisme” met targets 8.9 (en 12.b).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.7:

Doelstelling: Een toename van de aquacultuurproductie tot 535 ton/jaar tegen 2030.

Data verzameling:

- <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tag00075/default/table?lang=en>

jaar	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ton	75	111	86	209	223	243

Methode 1:

Y = 45,4%

Distance to target = 54,6%.



Methode 2:

$X' = 3,9$

Projectie 2030:

$CGR(Y) 2017/2022 = 26,5\%$.

De doelstelling zal hoogstwaarschijnlijk gerealiseerd worden.

(Opmerking: Eind vorig jaar kreeg het Noorse bedrijf Columbi Salmon een omgevingsvergunning voor het kweken van 12.000 ton zalm per jaar in aquacultuur. Hiermee zou de doelstelling meteen vele malen overschreden worden).

Conclusie: De doelstelling 'Een toename van de aquacultuurproductie tot 535 ton/jaar tegen 2030' is bereikt en dat zal in 2030 normaal ook zo zijn.



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.a - De wetenschappelijke kennis vergroten, onderzoekscapaciteit ontwikkelen en mariene technologie overdragen, waarbij rekening wordt gehouden met de criteria en richtlijnen van de Intergouvernementele Oceanografische Commissie inzake de overdracht van mariene technologie, om de gezondheid van de oceaan te verbeteren en de bijdrage te verruimen van de mariene biodiversiteit tot de ontwikkeling van ontwikkelingslanden, in het bijzonder kleine eilandstaten en de minst ontwikkelde landen.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

14.a.1 Proportion of total research budget allocated to research in the field of marine technology

Doelstelling: Het percentage R&D middelen die besteed worden aan oceaanonderzoek verdubbelt tegen 2025 (ambitie hoog) / tegen 2030 (ambitie gematigd) tov 2015.

Het behalen van deze doelstelling behoort in het bijzonder tot POD Wetenschapsbeleid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 14.a wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.a:

Doelstelling: Het percentage R&D middelen die besteed worden aan oceaanonderzoek verdubbelt tegen 2025 (ambitie hoog) / tegen 2030 (ambitie gematigd) tov 2015.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
%	0,2986	0,2803	0,2659	0,039	0,122	0,136	0,121

R&D middelen stijgen i.p.v. te stijgen.

Methode 2:

X' = 4,4

Projectie 2030:

Het percentage R&D middelen die besteed worden aan oceaanonderzoek fluctueert maar kent vooral een dalende in plaats van een stijgende trend.

Conclusie: De doelstelling 'Het percentage R&D middelen die besteed worden aan oceaanonderzoek verdubbelt tegen 2025 (ambitie hoog) / tegen 2030 (ambitie gematigd) tov 2015' is nog niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting om tegen 2030 te bereiken.



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.b - Toegang verschaffen aan kleinschalige ambachtelijke vissers tot mariene hulpbronnen en markten.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

14.b.1 Progress by countries in the degree of application of a legal/regulatory/policy/institutional framework which recognizes and protects access rights for small-scale fisheries

Doelstelling: Zeer hoge implementatie (score 5) van regelgeving betreffende de erkenning van de toegangsrechten van kleinschalige (artisanale) vissers tot mariene hulpbronnen en de markt.

Beknpte toelichting (uit de vorige GAP-analyse): De FAO heeft indicator 14;B.1 verder verfijnd en gespecificeerd door verwijzing naar de Code of Conduct for Responsible Fisheries (CCRF) vragenlijst. Drie vragen hebben betrekking op deze kleinschalige ambachtelijke vissers, nml.

- Are there any laws, regulations, policies, plans or strategies that specifically target or address the small-scale fisheries sector?
- Are there any ongoing specific initiatives to implement the SSF Guidelines?
- Does your country have an advisory/consultative body to the Ministry/Department of Fisheries in which fishers/fish workers can participate and contribute to decision-making processes?

Op basis van de antwoorden wordt een score gegeven tussen 1 (zeer lage implementatie van regelgeving) tot 5 (zeer hoge implementatie van regelgeving).

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de bevoegdheid van de gewesten. Dit is een van de vijf targets die in de eerste gap-analyse studie (cf. Orsini/Mazijn) aangegeven werd als niet-relevant voor de federale overheid zowel intra- als internationaal.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 14.b wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.b:

Doelstelling: Zeer hoge implementatie van regelgeving betreffende de erkenning van de toegangsrechten van kleinschalige (artisanale) vissers tot mariene hulpbronnen en de markt.

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

In 2018 en 2020 haalde België een score 4; in 2022 een score 5. De doelstelling is gerealiseerd.

Conclusie: De doelstelling 'Zeer hoge implementatie van regelgeving betreffende de erkenning van de toegangsrechten van kleinschalige (artisanale) vissers tot mariene hulpbronnen en de markt' is bereikt en dat zal normaal ook zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 14 – Behoud en maak duurzaam gebruik van de oceanen, de zeeën en de maritieme hulpbronnen - target 14.c - Het behoud en het duurzaam gebruik van oceanen en hulpbronnen versterken door het implementeren van internationaal recht zoals dat wordt weerspiegeld in het VN-Zeerechtverdrag, dat een wettelijk kader voorziet voor het behoud en het duurzaam gebruik van oceanen en hun hulpbronnen, zoals ook wordt vermeld in paragraaf 158 van "De toekomst die wij willen".

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

14.c.1 Number of countries making progress in ratifying, accepting and implementing through legal, policy and institutional frameworks, ocean-related instruments that implement international law, as reflected in the United Nations Convention on the Law of the Sea, for the conservation and sustainable use of the oceans and their resources.

Doelstelling: Het ratificeren en implementeren van de bepalingen van de United Nations Convention on the Law of the Sea.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid, FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstelling zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 14.c wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 14.c:

Doelstelling: Het ratificeren en implementeren van de bepalingen van de United Nations Convention on the Law of the Sea.

Data verzameling:

- https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=IND&mtdsg_no=XXI-6&chapter=21&Temp=mtdsg3&clang=en

België heeft deze conventie ondertekend in 1984 en geratificeerd in 1998. De Europese mariene strategie en de Belgische implementatie daarvan geven invulling aan deze conventie.

De doelstelling is gerealiseerd (= 100%).

Conclusie: De doelstelling 'Het ratificeren en implementeren van de bepalingen van de United Nations Convention on the Law of the Sea' is bereikt en dat zal normaal ook zo zijn in 2030.



3.15 SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
15.1	1	42 %	→	✗
15.2	4	0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		0 %	↓	✗
		onbepaald		
15.3	3	0 %		✗
		onbepaald		
		onbepaald		
15.4	-	17.9		
15.5	2	0 %	↓	✗
		onbepaald		
15.6	1	100 %		✓
15.7	1	100 %		✓
15.8	1	100 %		✓
15.9	2	100 %		✓
		100 %		✓
15.a	1	onbepaald		
15.b	1	0 %		✗
15.c	-	15.7, 17.9		

Aanbeveling voor SDG 15:

- Voor SDG targets 15.6, 15.7, 15.8 en 15.9 zijn de doelstellingen bereikt. Merk op dat de doelstellingen telkens het bestaan van beleidskaders of wetgeving betreft en niet zozeer concrete resultaten op vlak van biodiversiteit (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).
- Voor SDG targets 15.2, 15.3, 15.5, 15.a en 15.b staat de realisatie van de doelstelling op 0% of “onbepaald” (geen gegevens beschikbaar) (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).
- SDG target 15.1 is gedeeltelijk gerealiseerd maar evolueert nauwelijks. Dit wijst er op dat bijkomend beleid om biodiversiteit te beschermen noodzakelijk is. Afhankelijk van de concrete invulling kan de implementatie van de recent goedgekeurde natuurherstelwet daar de nodige tools voor geven (Klimaat, Leefmilieu, Green Deal en Duurzame Ontwikkeling).



- SDG target 15.4 is niet relevant voor België. Voor wat betreft internationale engagementen verwijzen we hier door naar SDG target 17.9. Ook voor SDG target 15.c verwijzen we door naar andere SDG targets, nl. 15.7 en 17.9 (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



SDG target 15.1

Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.2 - Tegen 2020 het behoud, herstel en het duurzaam gebruik van terrestrische en inlandse zoetwaterecosystemen en hun diensten waarborgen, in het bijzonder bossen, moeraslanden, bergen en droge gebieden, in lijn met de verplichtingen van de internationale overeenkomsten.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

15.1.1 Forest area as a proportion of total land area

15.1.2 Proportion of important sites for terrestrial and freshwater biodiversity that are covered by protected areas, by ecosystem type

Doelstelling 1: De landoppervlakte Natura 2000 moet stijgen tegen 2030.

Het behalen van deze doelstelling valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De Europese biodiversiteitsstrategie 2030 beoogt een bescherming van tenminste 30% van het land tegen 2030. Tenminste een derde daarvan moet strikt worden beschermd. De doelstelling op indicators.be is ook in die zin aangescherpt (nl. een aandeel van 30% beschermde landoppervlakte). De 30% komt ook overeen met target 3 van het Kunming-Montreal Global biodiversity framework dat in december 2022 werd goedgekeurd tijdens COP15 van de Convention on Biological Diversity (CBD).

Het aspect “herstel” komt aan bod bij target 15.5.

De doelstellingen voor SDG target 15.1 wordt, conform indicators.be up to date gebracht tot:

Doelstelling: Minstens 30% van het landoppervlak moet beschermd zijn.

Voor zoutwaterecosystemen verwijzen we ook naar SDG 6.6.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.1:

Doelstelling: Minstens 30% van het landoppervlak moet beschermd zijn.

Data verzameling: https://indicators.be/nl/i/G15_N2L/Loppervlakte_in_Natura_2000-gebied_%28i66%29

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
%	12,67	12,67	12,69	12,69	12,69	12,70	12,70	12,70

Methode 1:

Y = 42,3%

Distance to target = 57,6%

Methode 2:

X' = 1387,97 (= zeer hoog aangezien het aandeel nauwelijks wijzigt)

Projectie 2030:

Het aandeel Natura 2000-gebied evolueert nauwelijks. Target 15.1 zal niet bereikt worden tegen 2030.

Kanttekening:



Natura 2000-gebied is maar een deel van het beschermd gebied in België. Een indicator over het aandeel van het beschermd gebied "*aan de hand van representatieve en onderling goed gelinkte ecologische netwerken van zones die efficiënt en rechtvaardig evenals met andere efficiënte maatregelen per zone beschermd worden*" (CBD, 2010) werd voor een eerste keer in België berekend, maar de opvolging is nog niet georganiseerd (https://indicators.be/nl/i/G15_N2L/Loppervlakte_in_Natura_2000-gebied_%28i66%29).

Conclusie: De doelstelling 'Minstens 30% van het landoppervlak moet beschermd zijn' is nog niet bereikt voor wat betreft Natura 2000, en dit evolueert onvoldoende snel om in 2030 te kunnen bereiken.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.2 - Tegen 2020 de implementatie bevorderen van het duurzaam beheer van alle soorten bossen, de ontbossing een halt toeroepen, verloederde bossen herstellen en op duurzame manier bebossing en herbebossing mondiaal opvoeren.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

15.2.1 Progress towards sustainable forest management

Doelstelling 1 (ambitie “gematigd” en “hoog”): Forest area net change rate = 0,75%/jaar vanaf 2020 en dus een toename van het bosoppervlak van 7,5% tegen 2030.

Doelstelling 2 (ambitie “gematigd” en “hoog”):

- Alle openbare bossen zijn gecertificeerd volgens FSC of PEFC
- 50% van de private bossen zijn gecertificeerd volgens FSC of PEFC

Doelstelling 3 (ambitie “gematigd” en “hoog”): Bossen die beantwoorden aan één of meerdere typische Europese habitat-codes worden niet ontbost.

Doelstelling 4: (ambitie “hoog”): Het aandeel bossen die beantwoorden aan één of meerdere typische Europese habitatcodes maakt 25% van het totale bosoppervlakte uit tegen 2030.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en de gewesten, en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Het ontwerp van natuurherstelwet bevat enkele bepalingen inzake bossen en bosesystemen (art. 12 en 13). Indien de natuurherstelwet zou worden goedgekeurd, dienen de doelstellingen mogelijk (deels) te worden aangepast.

Wat de tweede doelstelling betreft: er zijn wel gegevens beschikbaar over het aandeel bossen met FSC- of PEFC-label maar er wordt geen onderscheid gemaakt tussen openbare en private bossen. We nemen de doelstelling over van indicators.be:

- De bosoppervlakte met een FSC- of PEFC-label moet stijgen.

De overige doelstellingen voor SDG target 15.2 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.2:

Doelstelling 1 (ambitie “gematigd” en “hoog”): Forest area net change rate = 0,75%/jaar vanaf 2020 en dus een toename van het bosoppervlak van 7,5% tegen 2030.

Data verzameling:

- <https://Statbel.fgov.be/nl/themas/leefmilieu/grond/bodemgebruik#figures>
- <https://Unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>



	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal bos (ha)	605.115	605.099	604.758	604.639	604.513	604.172	603.940	603.697
Landoppervlakte	3.052.793	3.052.793	3.052.793	3.068.805	3.068.937	3.068.912	3.068.917	3.068.917
% landoppervlak	19,82	19,82	19,81	19,70	19,70	19,69	19,68	19,67
Netto verandering tov voorgaande jaar		-0,001	-0,011	-0,107	-0,005	-0,011	-0,008	-0,008

Opmerking: De resultaten vanaf 2018 zijn gebaseerd op de meest recente meettechnieken. De aangepaste berekening is nu ook in lijn met internationale conventies en de richtlijnen van Eurostat, het Europese statistiekbureau. Om die reden werd de oppervlakte van de kuststrook tot aan de laagwaterlijn meegerekend bij de tien kustgemeenten. (zie:

<https://statbel.fgov.be/sites/default/files/files/metadata/Milieu/6.3%20Grond/6.3.1%20Bodemgebruik%2C%20bebouwde%20gronden%20en%20aanverwante%20terreinen/NL%20addendum%20bodemgebruik.pdf>)

Methode 2:

X' = 88

Projectie 2030:

Het bosoppervlak daalt ipv te stijgen. Doelstelling zal niet gehaald worden zonder gewijzigd beleid.

Conclusie: De doelstelling 'Forest area net change rate = 0,75%/jaar vanaf 2020 en dus een toename van het bosoppervlak van 7,5% tegen 2030' is nog niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting om in 2030 te kunnen bereiken

Doelstelling 2: De bosoppervlakte met een FSC- of PEFC-label moet stijgen.

Dataverzameling:

- https://indicators.be/nl/i/G15_FSC/Bossen_met_FSC-_of_PEFC-label_%28i67%29

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
% gecertificeerd	52,9	53,2	53,46	54,08	54,79	56,8	53,66	52,44

Na een stijgende trend tot en met 2020, daalde het aandeel gecertificeerd bos in 2021 en 2022.

De doelstelling wordt de laatste twee jaar niet meer gerealiseerd.

Conclusie: De doelstelling 'De bosoppervlakte met een FSC- of PEFC-label moet stijgen' wordt de laatste twee jaar niet meer gerealiseerd. Bijkomend beleid is nodig om de trend in de juiste richting te laten evolueren tegen 2030.

Doelstelling 3 (ambitie "gematigd" en "hoog"): Bossen die beantwoorden aan één of meerdere typische Europese habitat-codes worden niet ontbost.

Dataverzameling:

- <https://natuurenbos.vlaanderen.be/bomen-en-bossen/bomen-kappen-bos/boscompensatie>
- Mailverkeer Michel Baillij, SPW Agriculture, Ressources naturelles et Environnement

Ontbossing van dergelijke bossen is nog mogelijk. In Vlaanderen kan dat onder voorwaarde van een hogere boscompensatie.



= niet voldaan (0%)

Conclusie: De doelstelling 'Bossen die beantwoorden aan één of meerdere typische Europese habitat-codes worden niet ontbost' wordt niet bereikt en er zijn geen aanwijzingen dat dit de komende periode zal veranderen. Bijkomend beleid is nodig om de doelstelling tegen 2030 te bereiken.

Doelstelling 4: (ambitie "hoog"): Het aandeel bossen die beantwoorden aan één of meerdere typische Europese habitatcodes maakt 25% van de totale bosoppervlakte uit tegen 2030.

Hiervoor konden geen Belgische gegevens teruggevonden worden.

Conclusie: Wegens gebrek aan gegevens kon de doelstelling 'Het aandeel bossen die beantwoorden aan één of meerdere typische Europese habitatcodes maakt 25% van de totale bosoppervlakte uit tegen 2030' niet beoordeeld worden.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.3 - Tegen 2030 de woestijnvorming tegengaan, aangetast land en gedegradeerde bodem herstellen, ook land dat wordt aangetast door woestijnvorming, droogte en overstromingen, en streven naar een wereld die qua landdegradatie neutraal is.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

15.3.1 Proportion of land that is degraded over total land area

Doelstelling 1 (ambitie “gematigd”): deelname aan het LDN Target Setting Programme van de UNCCD actieprogramma tegen 2022, waarbij LDN (land degradation neutrality) bereikt wordt tegen 2030. (maw aandeel land dat gedegradéerd is, blijft minstens stabiel tegen 2030)

Doelstelling 2 (ambitie “hoog”): idem maar LDN wordt bereikt tegen 2025.

Doelstelling 3 (ambitie “hoog”): 15% van de gedegradéerde grond wordt hersteld tegen 2030. (maw, aandeel land dat gedegradéerd is daalt met 15%).

Toelichting: UNCCD (United Nations to Combat Desertification) definieert LDN als *“A state whereby the amount and quality of land resources, necessary to support ecosystem functions and services and enhance food security, remains stable or increases within specified temporal and spatial scales and ecosystems.”*

UNCCD heeft in 2013 drie subindicatoren voorgesteld en gedefinieerd. Hierbij wordt het one out, all out principe gebruikt: indien de evolutie voor één van de subindicatoren ongunstig is, dan is het resultaat voor de gehele indicator ongunstig. De handleiding bevat bovendien een gedetailleerde methodiek om de subindicatoren te bepalen.

De subindicatoren zijn:

- *Trends in Land Cover and land cover change*
- *Trends in Land Productivity*
- *Trends in Carbon Stocks, above and below ground*

Het behalen van deze doelstelling valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, FOD Economie, FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 15.3 worden behouden.

Opmerkingen:

- Op 17/11/21 bracht de Europese Commissie de Europese bodemstrategie voor 2030 uit. Eén van de middellange termijn doelstellingen (2030) verwijst expliciet naar SDG 15.3: *“Combat desertification, restore degraded land and soil, including land affected by desertification, drought and floods, and strive to achieve a land degradation-neutral world (Sustainable Development Goal 15.3).”* Het was de bedoeling dat er een Europese bodemwet zou komen, maar intussen is de ambitie afgezwakt tot een bodemmonitoringwet, waarvoor de codecisieprocedure (11/5/24) nog lopende is.
- Het ontwerp van natuurherstelwet verwijst naar de LDN Target Setting Programme van de UNCCD met het oog op het bereiken van LDN tegen 2030 (art. 1.1.b). Het is niet duidelijk of deze wet definitief zal worden goedgekeurd (zou normaal in juni 2024 gebeuren).



- De Europese Rekenkamer heeft kritiek geuit op het feit dat er in de EU geen gedeelde visie bestaat over de manier waarop de LDN doelstelling tegen 2030 zal worden bereikt en dat de maatregelen van de Commissie en de lidstaten onvoldoende coherent zijn. "Er bestaat geen volledige beoordeling van bodemdegradatie op EU-niveau en hiervoor is geen methodologie overeengekomen." Er vond geen coördinatie tussen de lidstaten plaats en de Commissie heeft geen praktische richtsnoeren over dit onderwerp verstrekt. In de EU is er nog geen duidelijke, gedeelde visie op hoe neutraliteit inzake bodemdegradatie uiterlijk in 2030 bereikt zal worden." (zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0699> en <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/desertification-33-2018/nl/>).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.3:

Doelstelling 1 (ambitie "gematigd"): deelname aan het LDN Target Setting Programme van de UNCCD actieprogramma tegen 2022, waarbij LDN (land degradation neutrality) bereikt wordt tegen 2030.

Data verzameling:

- <https://reporting.unccd.int/api/country/BEL/report/official/pdf/>
- <https://www.unccd.int/land-and-life/land-degradation-neutrality/projects-programmes/ldn-target-setting>

Tot nog toe hebben 131 landen zich geëngageerd om LDN doelstellingen te formuleren. België behoort hier niet toe.

Binair = 0%

Doelstelling 2 (ambitie "hoog"): idem maar LDN zoals gedefinieerd door UNCCD wordt bereikt tegen 2025.

Geen gegevens.

Doelstelling 3 (ambitie "hoog"): 15% van de gedegradeerde grond (zoals gedefinieerd door UNCCD) wordt hersteld tegen 2030.

Geen gegevens.

Conclusie: De geformuleerde doelstellingen voor SDG 15.3 zijn niet bereikt en er zijn geen aanwijzingen dat dit op korte termijn zal veranderen. Bijkomend beleid is noodzakelijk om de doelstellingen tegen 2030 te realiseren.



Doelstelling voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.4 - Tegen 2030 het behoud garanderen van de ecosystemen in de bergen, met inbegrip van hun biodiversiteit, om hun vermogen te versterken voordelen te genereren die essentieel zijn voor duurzame ontwikkeling.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

15.4.1 Coverage by protected areas of important sites for mountain biodiversity

15.4.2 Mountain Green Cover Index

Deze target is niet relevant voor de Belgische situatie aangezien België geen noemenswaardige bergen* heeft en er bijgevolg geen aparte benadering voor deze typische bergecosystemen nodig is. We verwijzen naar target 15.1 die de bescherming van ecosystemen in z'n algemeenheid beoogt.

Deze target is mogelijks relevant voor algemenere engagementen, bijvoorbeeld voor UNEP via onze partnerlanden (Marokko, Oeganda, Tanzanië, DRC). Voor verdere behandeling verwijzen we naar SDG 17.9.

* behoudens enkele hogere punten in Wallonië (Hoge Venen, Ardennen).



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.5 - Dringende en doortastende actie ondernemen om de aftakeling in te perken van natuurlijke leefgebieden, het verlies van biodiversiteit een halt toe te roepen en, tegen 2020, de met uitsterven bedreigde soorten te beschermen en hun uitsterven te voorkomen.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

15.5.1 Red List Index

Doelstelling 1: De instandhoudingstrends en -toestand van alle beschermde habitats en soorten (zoals vermeld in vogel- en habitatrichtlijn) mogen tegen 2030 niet verslechterd zijn (ten opzichte van de periode 2012-2018).

Doelstelling 2: Tenminste 30% van de soorten en habitats die voor de periode 2012-2018 niet in een gunstige toestand waren, moeten tegen 2030 wel in die categorie terecht komen.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Doelstelling 1 (niet verslechteringsprincipe) vergt veel verschillende parameters. We vervangen deze door de – weliswaar veel beperktere maar jaarlijks geregistreerde – doelstelling uit indicators.be:

Doelstelling 1: De index van de populatie akkervogels moet stijgen.

Doelstelling 2 wordt behouden.

Opmerking:

In het ontwerp van natuurherstelwet die mogelijk in juni op de Ministerraad ter goedkeuring geagendeerd wordt, staan concrete doelstellingen vermeld voor het herstel van ecosystemen opdat ze in een goede conditie zouden zijn. Er zijn immers wel Natura 2000 gebieden afgebakend, maar veelal zijn die in slechte staat. De doelstellingen uit de natuurherstelwet luiden als volgt:

- Herstelmaatregelen nemen zodat tenminste 30% van de totale oppervlakte van de habitat types uit annex 1 (van de natuurherstelwet) die momenteel niet in een goede conditie zijn, tegen 2030 in een goede conditie zijn;
- Herstelmaatregelen nemen zodat tenminste 60% van de oppervlakte van elke groep van habitat types uit annex 1 (van de natuurherstelwet) die momenteel niet in een goede conditie zijn, tegen 2040 in een goede conditie is;
- Herstelmaatregelen nemen zodat tenminste 90% van de oppervlakte van elke groep van habitat types uit annex 1 (van de natuurherstelwet) die momenteel niet in een goede conditie zijn, tegen 2050 in een goede conditie is.

Natura 2000 gebieden krijgen daarbij voorrang tot 2030.

Lidstaten zouden hier onder voorwaarden wel van kunnen afwijken. De lidstaten zouden volgens het ontwerp van natuurherstelwet nationale herstelplannen moeten opmaken waarin deze doelstellingen verder verfijnd worden op basis van monitoring en wetenschappelijk onderzoek voor de situatie op hun grondgebied: over welke opp het gaat per habitatype, waar die zich bevindt, welke maatregelen nodig zijn, enz. De herstelplannen moeten ten laatste twee jaar na het in voege treden van de natuurherstelwet bij de Europese Commissie ingediend zijn.



Indien de natuurherstelwet wordt goedgekeurd en het herstelplan voor België (al dan niet per gewest) wordt opgesteld, zullen de doelstellingen voor target 15.5 bij een toekomstige GAP-analyse wellicht verfijnd worden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.5:

Doelstelling 1: De index van de populatie akkervogels moet stijgen. (index: 1990=100%)

Dataverzameling: https://indicators.be/nl/i/G15_BIR/Populatie_akkervogels

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Index	43,16	41,99	40,93	40	39,16	38,39	37,69

De trend is dalend ipv stijgend. De doelstelling wordt niet behaald. (= 0%).

Conclusie: De doelstelling 'De index van de populatie akkervogels moet stijgen (index: 1990=100%)' is niet bereikt. Zonder bijkomend beleid zal de doelstelling ook in 2030 niet bereikt worden.

Doelstelling 2: Tenminste 30% van de soorten en habitats die voor de periode 2013-2018 niet in een gunstige toestand waren, moeten tegen 2030 wel in die categorie terechtkomen.

Dataverzameling: <https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/article-17-database-habitats-directive-92-43-eeec-2> en https://www.eea.europa.eu/data-and-maps/daviz/conservation-status-of-species-at-1#tab-chart_1 (dataset periode 2013 – 2018) (26/05/24)

De Europese Lidstaten moeten, conform art. 17 van de habitatrichtlijn, om de zes jaar een rapport afleveren met de stand van zaken over de trends en de status van soorten en habitats. De recentste periode betreft 2013 – 2018.

Aantal te beschermen habitats (habitatrichtlijn): 93	Gunstige staat	Ongunstige (onvoldoende)	Ongunstige staat (slechte staat)	Onbekend
%	4,30	15,05	79,57	1,08

Aantal te beschermen soorten(habitatrichtlijn): 138	Goed	zwak	Slecht	Onbekend
%	25,36	31,16	35,51	7,97

Aantal habitats (beschermd via de habitatrichtlijn) dat niet in een gunstige staat is voor 2013-2018, 94,62%, wat betekent dat het totale aantal dat in 2030 wél in een gunstige staat is, 32,69% zou moeten zijn. Aantal soorten(beschermd via de habitatrichtlijn) dat niet in een gunstige staat is voor die periode 66,67%, wat betekent dat het totale aantal dat in 2030 wél in een gunstige staat, 45,36% zou moeten zijn. (In beide gevallen geen rekening houdend met de categorie "onbekend").

Gezien we enkel over de dataset 2013-2018 beschikken, kunnen we geen uitspraken doen over de doelstelling. (onbepaald)

Conclusie: De doelstelling 'Tenminste 30% van de soorten en habitats die voor de periode 2013-2018 niet in een gunstige toestand waren, moeten tegen 2030 wel in die categorie terechtkomen' kan niet beoordeeld worden omdat de nodige data (dataset 2019-2024) nog niet beschikbaar waren op het moment van dit onderzoek.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.6 - Bevorderen van het eerlijk en billijk verdelen van de voordelen die voortvloeien uit het gebruik van genetische hulpbronnen en bevorderen van gepaste toegang tot dergelijke hulpbronnen, zoals internationaal overeengekomen.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

15.6.1 Number of countries that have adopted legislative, administrative and policy frameworks to ensure fair and equitable sharing of benefits

Doelstelling: Er is een wettelijk en administratief kader in België om ervoor te zorgen dat de voordelen van biodiversiteit eerlijk en billijk verdeeld worden.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot *FOD Volksgezondheid*.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 15.6 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstelling voor SDG 15.6:

Doelstelling: Er is een wettelijk en administratief kader om ervoor te zorgen dat de voordelen van biodiversiteit eerlijk en billijk verdeeld worden.

Data verzameling:

- Verordening (EU) nr. 511/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende voor gebruikers bestemde nalevingsmaatregelen uit het Protocol van Nagoya inzake toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit hun gebruik in de Unie
- Vlaams Decreet betreffende de toegang tot genetische rijkdommen en de eerlijke en billijke verdeling van voordelen die voortvloeien uit hun gebruik van 22 maart 2019
- Décret relatif à l'accès aux ressources génétiques et au partage juste et équitable des avantages découlant de leur utilisation van 20 mei 2020.

De inhoud van het Nagoya Protocol is opgenomen in Europese en gewestelijke regelgeving.

= voldaan

Conclusie: De doelstelling 'Er is een wettelijk en administratief kader om ervoor te zorgen dat de voordelen van biodiversiteit eerlijk en billijk verdeeld worden' is bereikt en dit zal normaal nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.7 - Dringend actie ondernemen om een einde te maken aan stroperij en de handel in beschermde planten- en diersoorten en zowel de vraag naar als het aanbod van illegale producten afkomstig van deze planten- en diersoorten aan te pakken.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

15.7.1 Proportion of traded wildlife that was poached or illicitly trafficked

Doelstelling: Onmiddellijke implementatie van de internationale CITES-bepalingen om een einde te maken aan stroperij en de handel in beschermde planten- en diersoorten en zowel de vraag naar als het aanbod van illegale producten afkomstig van deze planten- en diersoorten aan te pakken.

Het behalen van deze doelstelling behoort in het bijzonder tot *FOD Volksgezondheid, FOD Financiën en FOD Buitenlandse Zaken*.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

De doelstelling voor SDG target 15.7 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.7:

Doelstelling: Onmiddellijke implementatie van de internationale CITES-bepalingen om een einde te maken aan stroperij en de handel in beschermde planten- en diersoorten en zowel de vraag naar als het aanbod van illegale producten afkomstig van deze planten- en diersoorten aan te pakken.

Data verzameling:

- Europese Verordeningen (EG) nr. 338/97 (De Basisverordening) en 865/2006

De Europese verordeningen zijn rechtstreeks van toepassing. De doelstelling is voldaan.

Conclusie: De doelstelling 'Onmiddellijke implementatie van de internationale CITES-bepalingen om een einde te maken aan stroperij en de handel in beschermde planten- en diersoorten en zowel de vraag naar als het aanbod van illegale producten afkomstig van deze planten- en diersoorten aan te pakken' is bereikt en dit zal normaal nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.8 - Tegen 2020 maatregelen invoeren om de invoering van invasieve uitheemse soorten in land- en waterecosystemen te beperken en hun impact op aanzienlijke wijze te beperken.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

15.8.1 Proportion of countries adopting relevant national legislation and adequately resourcing the prevention or control of invasive alien species

Doelstelling: Onmiddellijke implementatie van regelgeving om de introductie van invasieve uitheemse soorten in land- en waterecosystemen te beperken en hun impact op aanzienlijke wijze te beperken, en de prioritaire soorten te controleren of uitroeien.

Het behalen van deze doelstelling behoort in het bijzonder tot FOD Volksgezondheid, FOD Financiën en FOD Buitenlandse zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

In het Kunming-Montreal Global biodiversity framework, goedgekeurd tijdens de CBD COP15 in 2022, is een nieuwe doelstelling m.b.t invasieven opgenomen, nl. target 6: *Eliminate, minimize, reduce and or mitigate the impacts of invasive alien species on biodiversity and ecosystem services by identifying and managing pathways of the introduction of alien species, preventing the introduction and establishment of priority invasive alien species, reducing the rates of introduction and establishment of other known or potential invasive alien species by at least 50 per cent, by 2030, eradicating or controlling invasive alien species especially in priority sites, such as islands.*

Het Belspo-project, TriAS (2017-2021) had onder andere als doel om een gegevensnetwerk op te bouwen rond invasieve soorten. Tim Adriaens (expert invasieve soorten bij Inbo) laat via e-mail weten dat er nog verder rond gewerkt wordt in het kader van een Horizon 2020 project, B-cubed, dat onder andere kernindicatoren over invasies in Europa en België wil leveren. Volgens Adriaens zijn er nog grote hiaten in de beschikbare gegevens. Bovendien is hij van mening dat dergelijke gegevens beter op continentale schaal worden geëvalueerd dan op het niveau van België.

De doelstelling voor SDG target 15.8 wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.8:

Doelstelling : Onmiddellijke implementatie van regelgeving om de introductie van invasieve uitheemse soorten in land- en waterecosystemen te beperken en hun impact op aanzienlijke wijze te beperken, en de prioritaire soorten te controleren of uitroeien.

Dataverzameling:

- Europese Verordening 1143/2014 betreffende invasieve, uitheemse soorten

De Europese Verordening 1143/2014 betreffende invasieve, uitheemse soorten is van kracht sinds 01/01/2015 voor alle lidstaten en dus ook België. De doelstelling is voldaan.

Conclusie: De doelstelling 'Onmiddellijke implementatie van regelgeving om de introductie van invasieve uitheemse soorten in land- en waterecosystemen te beperken en hun impact op aanzienlijke wijze te beperken, en de prioritaire soorten te controleren of uitroeien' is bereikt en dit zal normaal nog zo zijn in 2030.



Doelstelling voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.9 - Tegen 2020 ecosysteem- en biodiversiteitswaarden integreren in nationale en plaatselijke planning, ontwikkelingsprocessen, strategieën en plannen inzake armoedebestrijding.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

15.9.1 Progress towards national targets established in accordance with Aichi Biodiversity Target 2 of the Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020

In 2020 is deze indicator geherformuleerd (UNSC 51) als volgt:

15.9.1 (a) Number of countries that have established national targets in accordance with or similar to Aichi Biodiversity Target 2 of the Strategic Plan for Biodiversity 2011-2020 in their national biodiversity strategy and action plans and the progress reported towards these targets; and (b) integration of biodiversity into national accounting and reporting systems, defined as implementation of the System of Environmental-Economic Accounting

Opmerking: Aichi Biodiversity Target 2: *By 2020, at the latest, biodiversity values have been integrated into national and local development and poverty reduction strategies and planning processes and are being incorporated into national accounting, as appropriate, and reporting systems.*

Doelstelling 1: Tegen 2030 (ambitie gematigd) resp. 2025 (ambitie hoog) ten laatste houden alle strategieën en planningsprocessen inzake ontwikkeling en armoedebestrijding rekening met biodiversiteitswaarden.

Doelstelling 2: Toepassing aangepaste SEEA (System of Environmental-Economic Accounting)-methodiek tegen 2022 (ambitie gematigd) resp. 2025 (ambitie hoog).

Het behalen van deze doelstelling valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid, federaal planbureau en FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

In het Kunming-Montreal Global biodiversity framework, goedgekeurd tijdens de CBD COP15 in 2022, is Aichi Biodiversity Target 2 nog verder verbreed onder target 14: *Ensure the full integration of biodiversity and its multiple values into policies, regulations, planning and development processes, poverty eradication strategies, strategic environmental assessments, environmental impact assessments and, as appropriate, national accounting, within and across all levels of government and across all sectors, in particular those with significant impacts on biodiversity, progressively aligning all relevant public and private activities, fiscal and financial flows with the goals and targets of this framework.* Timeframe is 2030. Maw elk beleid, alle wetgeving en alle planningsprocessen zou moeten rekening houden met biodiversiteitswaarden tegen 2030.

We herformuleren daarom doelstelling 1 als volgt, gebaseerd op het Kunming-Montreal Global biodiversity framework:

Doelstelling 1: Tegen 2030 ten laatste houden alle strategieën en planningsprocessen rekening met biodiversiteitswaarden.

Wat doelstelling 2 betreft: dit werd al voorzien in de Europese Verordeningen 2011/691/EU en 2014/538.



Doelstelling 2: Toepassing SEEA (System of Environmental-Economic Accounting)-methodiek.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.9:

Doelstelling 1: Tegen 2030 ten laatste houden alle strategieën en planningsprocessen rekening met biodiversiteitswaarden.

Dataverzameling:

- https://environment.ec.europa.eu/law-and-governance/environmental-assessments/environmental-impact-assessment_en
- Europese richtlijnen [2011/92/EU](#) en [2014/52/EU](#).

De milieueffectrapportage (MER) beoogt de mogelijke gevolgen van plannen, programma's of projecten voor het leefmilieu en voor de gezondheid van de mens in beeld te brengen zodat deze op een gelijkwaardige wijze (als andere aspecten en belangen) zouden worden meegenomen bij de opmaak van én de besluitvorming over deze plannen, programma's of projecten. De impact op biodiversiteit wordt daarbij ook meegenomen.

Doelstelling 1 = voldaan (= 100%).

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 ten laatste houden alle strategieën en planningsprocessen rekening met biodiversiteitswaarden' is bereikt en dit zal normaal nog zo zijn in 2030.

Doelstelling 2: Toepassing aangepaste SEEA (System of Environmental-Economic Accounting)-methodiek tegen 2022 (ambitie gematigd) resp. 2025 (ambitie hoog).

Dataverzameling:

- <https://seea.un.org/ru/content/2023-global-assessment-results>
- Europese Verordeningen [2011/691/EU](#) en [2014/538/EU](#)

Voor België: = voldaan (100%).

Conclusie: De doelstelling 'Toepassing aangepaste SEEA (System of Environmental-Economic Accounting)-methodiek' is bereikt en dit zal normaal nog zo zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.a Financiële hulpbronnen mobiliseren en aanzienlijk verhogen vanuit allerlei bronnen om de biodiversiteit en de ecosystemen te vrijwaren en op duurzame wijze te gebruiken.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

15.a.1 Official development assistance on conservation and sustainable use of biodiversity and (b) revenue generated and finance mobilized from biodiversity-relevant economic instruments.

Echter, de gegevensverzameling door UNStat beperkt zich vooralsnog tot “official development assistance for biodiversity”.

Doelstelling: Het verdubbelen van de jaarlijkse besteding van financiële middelen voor biodiversiteit ten opzichte van het jaarlijkse gemiddelde tussen 2018 en 2020, en dit

- tegen 2030 (gematigde ambitie)
- tegen 2025 en tenminste tot 2030 handhaven (hoge ambitie).

Het behalen van deze doelstelling valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Target 15.a en 15.b zijn gelijklopend. Dat blijkt ook uit het feit dat de UNSTAT-indicator ook dezelfde is. Echter, terwijl target 15.b expliciet verwijst naar ontwikkelingslanden doet target 15.a dit niet. Bijgevolg onderzoeken we onder target 15.a de besteding van financiële middelen voor biodiversiteit binnen België. De ODA voor biodiversiteit onderzoeken we onder target 15.b.

De doelstelling voor SDG target 15.a wordt behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.a:

Doelstelling: Het verdubbelen van de jaarlijkse besteding van financiële middelen voor biodiversiteit ten opzichte van het jaarlijkse gemiddelde tussen 2018 en 2020, en dit tegen 2030 (gematigde ambitie)/tegen 2025 en tenminste tot 2030 handhaven (hoge ambitie).

Hier zijn geen officiële gegevens voor gevonden.

Conclusie: Voor de doelstelling ‘Het verdubbelen van de jaarlijkse besteding van financiële middelen voor biodiversiteit ten opzichte van het jaarlijkse gemiddelde tussen 2018 en 2020, en dit tegen 2030 (gematigde ambitie)/tegen 2025 en tenminste tot 2030 handhaven (hoge ambitie)’ zijn geen officiële gegevens gevonden.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.b - Aanzienlijke middelen mobiliseren vanuit allerlei bronnen en op alle niveaus om duurzaam bosbeheer te financieren en gepaste stimuli te verschaffen aan ontwikkelingslanden om een dergelijk beheer te organiseren, ook voor behoud en herbebossing.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

15.a.1 Official development assistance on conservation and sustainable use of biodiversity and (b) revenue generated and finance mobilized from biodiversity-relevant economic instruments.

Bij de vorige GAP-analyse werd doorverwezen naar SDG targets 17.1, 17.2, 17.3 en 17.4 die betrekking hebben op ODA.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid en de FOD Buitenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up to date zijn:

Aangezien aparte gegevens worden verzameld over de biodiversiteitsuitgaven binnen ODA, is het opportuun om hiervoor een aparte analyse te doen. Bij gebrek aan SMART doelstellingen op Belgisch of Europees niveau hanteren we dezelfde doelstelling als bij target 15.a, weliswaar toegespitst op ODA:

Doelstelling: Het verdubbelen van de jaarlijkse besteding van financiële middelen voor ODA voor biodiversiteit ten opzichte van het jaarlijkse gemiddelde tussen 2018 en 2020, en dit tegen 2030 (gematigde ambitie)/tegen 2025 en tenminste tot 2030 handhaven (hoge ambitie).

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 15.b:

Doelstelling: Het verdubbelen van de jaarlijkse besteding van financiële middelen voor ODA voor biodiversiteit ten opzichte van het jaarlijkse gemiddelde tussen 2018 en 2020, en dit tegen 2030 (gematigde ambitie)/tegen 2025 en tenminste tot 2030 handhaven (hoge ambitie).

Data verzameling:

- <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
miljoen dollar	231,38	153,79	212,89	140,17	106,17	142,45	128,12
3-jaars gemiddelde					129,60		

Methode 2:

$X' = -2,8$

Projectie 2030:

Sterk fluctuerende cijfers, doelstellingen (hoog en gematigd) kunnen niet bereikt worden.

Conclusie: De doelstelling 'Het verdubbelen van de jaarlijkse besteding van financiële middelen voor ODA voor biodiversiteit ten opzichte van het jaarlijkse gemiddelde tussen 2018 en 2020, en dit tegen 2030 (gematigde



ambitie)/tegen 2025 en tenminste tot 2030 handhaven (hoge ambitie)' heeft geen duidelijke trend, beoordeling tegen 2030 is hierdoor niet mogelijk.



Doelstellingen voor SDG 15 – Bescherm, herstel en bevorder het duurzaam gebruik van landecosystemen, beheer wouden, bestrijd woestijnvorming, stop en maak landdegradatie ongedaan en roep het verlies aan biodiversiteit een halt toe - target 15.a De wereldwijde inspanningen ter bestrijding van stroperij en illegale handel in beschermde diersoorten opvoeren, ook door verhoging van de capaciteit van plaatselijke gemeenschappen in hun streven naar kansen inzake een duurzaam bestaan.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

15.c.1 Proportion of traded wildlife that was poached or illicitly trafficked

(Dit is dezelfde indicator als die bij target 15.7).

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Volksgezondheid en de FOD Buitenlandse Zaken.

Zie SDG 15.7 (vooral), en bij uitbreiding 17.9.



3.16 SDG 16 – Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen



	Doelstellingen	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
16.1	3	45 %	↕	
		63 %	↓	✗
		100 %		
16.2	1	100 %		✓
16.3	1	91 %	↓	✗
16.4	2	100 %		
		0 %		
16.5	1	82 %	↓	✗
16.6	2	0 %		
		onbepaald	→	
16.7	2	100 %		✓
		36 %	↓	✗
16.8	2	onbepaald	→	
		onbepaald	→	
16.9	1	100 %		✓
16.10	3	100 %		✓
		100 %		✓
		85 %	↓	✗
16.a	1	100 %		✓
16.b	1	100 %		✓

Aanbeveling voor SDG 16:

- De SDG targets 16.2, 16.9, 16.a en 16.b. 16.2 is juridisch bereikt en vereist blijvende aandacht (Justitie & Binnenlandse zaken & Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit)).
- Bij 16.1, 16.4, 16.7 en 16.10 worden enkele doelstellingen gehaald maar gaan de niet behaalde doelstellingen de verkeerde richting uit (Binnenlandse zaken & Justitie & Personen met een handicap).
- Voor SDG target 16.3 en 16.5 gaan de waarden in de verkeerde richting van de doelstellingen, extra inspanningen zullen noodzakelijk zijn (Justitie).
- SDG target 16.6 is jaarlijks te bekijken maar zal hoog op de politieke agenda moeten staan om de schuldenlast beheersbaar te houden (Institutionele Hervormingen).



- Voor 16.8 is het beeld niet eenduidig waardoor het onmogelijk is om op heden een uitspraak te doen (Buitenlandse Zaken, Europese steden en buitenlandse handel & Internationale solidariteit).



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.1. Alle vormen van geweld en de daaraan gekoppelde sterftcijfers wereldwijd aanzienlijk terugschroeven.

UNSTAT formuleerde vier indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 16.1.1 Number of victims of intentional homicide per 100,000 population, by sex and age
- 16.1.2 Conflict-related deaths per 100,000 population, by sex, age and cause
- 16.1.3 Proportion of population subjected to (a) physical violence, (b) psychological violence and/or (c) sexual violence in the previous 12 months
- 16.1.4 Proportion of population that feel safe walking alone around the area they live

Doelstellingen:

- Het aantal moorden per 100 000 moet dalen naar 0.
- Het veiligheidsgevoel moet stijgen.
- Het aandeel respondenten dat zelf of van wie een gezinslid slachtoffer is geweest van een inbraak of lichamelijk geweld, moet dalen

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Justitie, Ministerie van Defensie en FOD Binnenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De derde doelstelling 'Aandeel van de bevolking die aangifte doet van misdaad, geweld en vandalisme moet dalen', wordt aangepast naar 'het aandeel respondenten dat zelf of van wie een gezinslid slachtoffer is geweest van een inbraak of lichamelijk geweld, moet dalen', in lijn met de doelstellingen op indicators.be. Deze doelstellingen is concreter en weerspiegelt beter hetgeen wordt gemeten.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.1:

Doelstelling 1:

Het aantal moorden per 100 000 moet in principe dalen naar 0, we toetsen af tegen de doelstelling van 0,3 per 100 000 personen (Doelstelling uit 'Europe Sustainable Development Report 2023/24).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aantal moorden/100 000 inwoners	1,06	1,10	1,06	1,00	0,81	0,72

Bron: Eurostat (15/02/2024)

Methode 1

Met 0,72 doden per 100 000 inwoners ligt België boven het EU-gemiddelde van 0,66.

Doel = 0,3

$Y = (0,72 - 1,06) / (0,3 - 1,06) = 45 \%$

$X = 55 \%$

Methode 2

Doel = 0,3

$X = (0,3 - 0,72) / 0,155 = -2,69$



Het aantal moorden is gedaald, de doelstelling is bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Het aantal moorden per 100 000 moet in principe dalen naar 0', is nog niet behaald, evolueert in de goede richting.

Doelstelling 2:

Het veiligheidsgevoel moet stijgen.

	altijd	vaak	soms	zelden	nooit
2018	1,48	4,27	20,01	42,64	31,61
2021	1,85	7,29	29,05	44,53	17,29

Bron: Federale analyse van de Veiligheidsmonitor, 2021.

Uit de 'Veiligheidsmonitor 2021' blijkt dat wie zich zelden of nooit onveilig voelt tussen 2018 en 2021 daalde van 74,25 % naar 61,82 %, wie zich altijd of vaak onveilig voelt, is gestegen van 5,75 % naar 9,14 %.

Methode 1

Doel = 100 %

$Y = (61,82 - 0)(100 - 0) = 62,82\%$

$X = 37,18 \%$

De doelstelling is nog niet bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Het veiligheidsgevoel moet stijgen' is nog niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting, de doelstelling zal niet bereikt worden in 2030.

Doelstelling 3:

Het aandeel respondenten dat zelf of van wie een gezinslid slachtoffer is geweest van een inbraak of lichamelijk geweld, moet dalen.

	2014	2016	2018	2021
Slachtoffer inbraak of lichamelijk geweld	23,08	20,32	22,89	19,58

Bron: indicators.be (29/02/2024)

Het aandeel van de bevolking die slachtoffer is geworden is gedaald, de doelstelling is bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Het aandeel respondenten dat zelf of van wie een gezinslid slachtoffer is geweest van een inbraak of lichamelijk geweld, moet dalen' is bereikt, jaarlijks te evalueren.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.2. Een einde maken aan het misbruik, de exploitatie, de handel en van alle vormen van geweld tegen en het martelen van kinderen.

UNSTAT formuleerde drie indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 16.2.1 Proportion of children aged 1-17 years who experienced any physical punishment and/or psychological aggression by caregivers in the past month
- 16.2.2 Number of victims of human trafficking per 100,000 population, by sex, age and form of exploitation
- 16.2.3 Proportion of young women and men aged 18-29 years who experienced sexual violence by age 18

Doelstelling:

Een einde maken aan het misbruik, de exploitatie, de handel en van alle vormen van geweld tegen en het martelen van kinderen.

Het behalen van deze doelstellingen behoort in het bijzonder tot FOD Justitie, Ministerie van Defensie en FOD Binnenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.2 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.2

Doelstelling:

Juridisch zou kunnen worden gesteld dat aan deze doelstelling voldaan is, gezien bovenstaande doelstellingen worden afgedekt door de wetgeving. Juridisch gezien wordt aan deze doelstelling voldaan. In de praktijk zal een volledig einde maken aan alle vormen van geweld tegen kinderen waarschijnlijk nooit behaald worden.

Deze indicator kan juridisch als vervuld worden beschouwd, maar zal in de praktijk nooit worden gehaald. Hier beschouwen we de indicator als voldaan, maar onderstaande cijfers geven aan dat blijvende aandacht en continue actie noodzakelijk blijven.

Aantal gevallen	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kindermoord en -doodslag	8	9	13	7	9	8	12	7
Kinderpornografie	1217	1323	1728	1875	2679	2414	2688	576
Opzettelijke slagen en verwondingen bij minderjarigen	4722	5067	5236	5463	5792	4839	5755	6190

Bron: Criminaliteitsstatistieken, Federale politie, 2023

Conclusie: De doelstelling 'Een einde maken aan het misbruik, de exploitatie, de handel en van alle vormen van geweld tegen en het martelen van kinderen' is juridisch bereikt en dit ook zijn in 2030, opvolging blijft noodzakelijk.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.3. De rechtsregels bevorderen op nationaal en internationaal niveau en gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 16.3.1 Proportion of victims of (a) physical, (b) psychological and/or (c) sexual violence in the previous 12 months who reported their victimization to competent authorities or other officially recognized conflict resolution mechanisms
- 16.3.2 Unsented detainees as a proportion of overall prison population.
- 16.3.3 Proportion of the population who have experienced a dispute in the past two years and who accessed a formal or informal dispute resolution mechanism, by type of mechanism

Doelstelling:

Gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Justitie, FOD Binnenlandse Zaken en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.3 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.3:

Doelstelling:

Gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen a.d.h.v. de samengestelde indicator 'betaalbaarheid en toegang' tot het rechtssysteem.

In het 'Europe Sustainable Development report' wordt een samengestelde indicator gebruikt die de toegang en betaalbaarheid meet van justitie, de doelstelling is het behalen van een minimale waarde van 0,8 met nul als slechtste waarde en 1 als beste waarde.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Toegang en betaalbaarheid	0,76		0,71	0,75	0,72	0,72	0,72	0,73

Bron: Europe Sustainable Development Report 2023/24

Methode 1

Doel: 0,8

$$Y = (0,73 - 0) / (0,8 - 0) = 91 \%$$

$$X = 9 \%$$

Methode 2

Doel = 0,8

$$X = (0,73 - 0,8) / 0,0186 = - 3,83$$

De doelstelling is nog niet gehaald.



Projectie

Op basis van de huidige trend wordt de gap met de doelstellingen groter.

Conclusie: De doelstelling 'Gelijke toegang tot het rechtssysteem voor iedereen garanderen' is nog niet bereikt, stagneert eerder en zal dus niet bereikt worden in 2030.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.4. Tegen 2030 ongewettigde financiële en wapenstromen aanzienlijk indijken, het herstel en de teruggave van gestolen goederen versterken en alle vormen van georganiseerde misdaad bestrijden.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 16.4.1 Total value of inward and outward illicit financial flows (in current United States dollars)
- 16.4.2 Proportion of seized, found or surrendered arms whose illicit origin or context has been traced or established by a competent authority in line with international instruments

Doelstelling

- Onwettige financiële stromen, wapenstromen en alle vormen van geweld moeten dalen naar 0.
- Het herstel en de teruggave van gestolen goederen versterken

Hierover zijn beperkte data voorhanden. Over Illegale handel in wapens (vuurwapens, niet-vuurwapens, munitie, onderdelen, toebehoren...) zijn data beschikbaar in de criminaliteitsstatistieken van de Federale politie.

Voor de doelstelling teruggave van gestolen goederen is er een pagina bij de federale politie die kan geraadpleegd worden.

<https://www.politie.be/opsporingen/nl/opsporingen/gezochte-eigenaars>

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid en valt in het bijzonder onder FOD Justitie, FOD Financiën en FOD Binnenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.4 werd aangevuld met de doelstelling 'herstel en teruggave van gestolen goederen versterken'. De doelstelling Onwettige financiële stromen, wapenstromen en alle vormen van geweld moeten dalen naar nul, werd aangepast naar 'moet dalen'.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.4:

Doelstelling 1:

Illegale handel in wapens (vuurwapens, niet-vuurwapens, munitie, onderdelen, toebehoren...) moet dalen, in principe naar 0).

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Illegale handel	517	614	371	287	215	180	174	164

Bron: Criminaliteitsstatistieken, Federale politie, 2023

De handel in illegale wapens is gedaald, de doelstelling is bereikt. Het volledig uitroeien van illegale handel in wapens zal in de praktijk onmogelijk zijn. Absoluut gezien is de doelstelling sowieso zeer hoog en bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Onwettige financiële stromen, wapenstromen en alle vormen van geweld moeten dalen naar 0' is bereikt, jaarlijkse opvolging blijft noodzakelijk.

Doelstelling 2:

Het herstel en de teruggave van gestolen goederen versterken.



Er worden initiatieven genomen om de teruggave gestolen goederen te versterken zoals onderstaande pagina van de Federale politie.

<https://www.politie.be/opsporingen/nl/opsporingen/gezochte-eigenaars>

Maar door het geringe aantal voorwerpen die worden aangeboden en de weinig recente tijdsaanduidingen kan deze doelstelling niet als voldaan worden beschouwd.

Conclusie: De doelstelling 'Het herstel en de teruggave van gestolen goederen versterken' is nog niet bereikt, er kan geen uitspraak worde gedaan voor 2030.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.5. Op duurzame wijze komaf maken met corruptie en omkoperij in al hun vormen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 16.5.1 Proportion of persons who had at least one contact with a public official and who paid a bribe to a public official, or were asked for a bribe by those public officials, during the previous 12 months
- 16.5.2 Proportion of businesses that had at least one contact with a public official and that paid a bribe to a public official, or were asked for a bribe by those public officials during the previous 12 months

Doelstelling 1

Een einde maken aan corruptie en omkoperij.

In het 'Europe Sustainable Development report' wordt een langetermijndoelstelling gegeven van 88,6 voor 'Corruption Perception index', waarbij nul de laagste score is en 100 de hoogste.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Justitie, FOD Financiën en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.5 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.5:

Doelstelling 1:

Een einde maken aan corruptie en omkoperij, gemeten aan de hand van 'Corruption Perception index (CPI)' met nul de laagste score en 100 de hoogste en als doelstelling 88,6.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Corruption Perceptions Index	77	77	75	75	75	76	73	73

Bron: Europe Sustainable Development Report 2023/24

Methode 1

Doel = 88,6

$$Y = (73 - 0) / (88,6 - 0) = 82 \%$$

$$X = 18 \%$$

Methode 2

Doel = 88,6

$$X = (73 - 88,6) / 1,55 = -10,05$$

De doelstelling is niet gehaald en evolueert in de verkeerde richting.

Projectie



Op basis van de huidige trend wordt de gap met de doelstellingen groter.

Aanvullende data uit de criminaliteitsstatistieken:

In aantal	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Private omkoping	26	19	26	24	35	21	25	16
Publieke omkoping	64	77	74	73	65	53	76	66
Totaal	90	96	100	97	100	74	101	82

Bron: Criminaliteitsstatistieken, Federale politie, 2023

De data uit de criminaliteitsstatistieken geven een vrij stabiel beeld van omkoperij.

Conclusie: De doelstelling 'Een einde maken aan corruptie en omkoperij' is nog niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.6. Doeltreffende, verantwoordelijke en transparante instellingen ontwikkelen op alle niveaus.

Doelstelling 1

UNSTAT formuleerde twee indicator om deze SDG target op te volgen:

- 16.6.1 Primary government expenditures as a proportion of original approved budget, by sector (or by budget codes or similar)
- 16.6.2 Proportion of the population satisfied with their last experience of public services

Doelstelling

- Een overheidstekort van maximaal 3 % van het BNP
- Het vertrouwen in de instellingen moet stijgen (nationaal als Europees)

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en is relevant voor alle overheidsdiensten.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.6 worden up-to-date gebracht door het toevoegen van de indicator 'vertrouwen in de Europese Instellingen'.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.6:

Doelstelling 1:

Een overheidstekort van maximaal 3 % van het BNP.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Begrotingstekort	-2,4	-2,4	-0,7	-0,9	-2,0	-8,9	-5,4	-3,5

Bron: Eurostat (15/02/2024)

Het begrotingstekort van de laatste jaren is boven de 3 % dus niet voldaan, jaarlijkse opvolging is noodzakelijk.

Conclusie: De doelstelling 'Een overheidstekort van maximaal 3 % van het BNP' is niet bereikt, dit moet jaarlijks worden bekeken.

Doelstelling 2:

Het vertrouwen in de Belgische instellingen moet stijgen.

	2016	2018	2021
Vertrouwen in instellingen	36,3	37,0	36,5

Bron: Indicators.be (24/02/2024)

De tijdreeks toont een schommelend verloop, onvoldoende duidelijk om een uitspraak te kunnen doen dat de doelstelling behaald is.



Het vertrouwen in de Europese Instellingen moet stijgen.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Europees Parlement	52	59	60	64	66	55	61	51	53
Europese centrale bank	46	49	52	53	57	54	69	54	52
Europese Commissie	49	53	58	58	61	50	61	50	52

Bron: Eurostat (15/02/2024)

Het vertrouwen in de instellingen is sinds 2015 heel licht gestegen, maar de laatste jaren kent het vertrouwen een dalende tendens. Op basis van deze cijfers kan geen eenduidige conclusie worden getrokken.

Op basis van bovenstaande is er onvoldoende duidelijkheid om te kunnen zeggen dat het vertrouwen in de instellingen gestegen is. Deze doelstelling is nog niet bereikt.

Conclusie: De doelstelling 'Het vertrouwen in de instellingen moet stijgen', is moeilijk te beoordelen, er kan geen eenduidige conclusie worden getrokken.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.7. Ontvankelijke, inclusieve, participatieve en representatieve besluitvorming op alle niveaus garanderen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 16.7.1 Proportions of positions in national and local institutions, including (a) the legislatures; (b) the public service; and (c) the judiciary, compared to national distributions, by sex, age, persons with disabilities and population groups
- 16.7.2 Proportion of population who believe decision-making is inclusive and responsive, by sex, age, disability and population group

Doelstelling

- Het voldoen aan de seksquota in politieke mandaten (50-50 op lijsten + eerste twee posities beide geslachten).
- Het voldoen aan de vrouwenquota's bij topambtenaren (1 op 3).
- Raden van bestuur hebben 1 op 3 vrouwen.
- 3 % van de tewerkgestelde personen in een federaal ambt heeft een handicap.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Financiën en FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.7 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.7:

Doelstelling 1-3:

- Het voldoen aan de seksquota in politieke mandaten (50-50 op lijsten + eerste twee posities beide geslachten).
- Het voldoen aan de vrouwenquota's bij topambtenaren (1 op 3).
- Raden van bestuur hebben 1 op 3 vrouwen.

Op basis wetgeving kan worden aangenomen dat aan deze doelstelling is voldaan.

Conclusie: De doelstellingen worden gehaald en zullen dit zal in 2030 waarschijnlijk ook zo zijn.

Doelstelling 4:

- 3 % van de tewerkgestelde personen in een federaal ambt heeft een handicap.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tewerkstelling (%)	1,32	1,5	1,43	1,31	1,24	1,22	1,06	1,09

Bron: BCAPH, Evaluatieverslag 2022.

Methode 1:

$$Y = (1,09 - 0) / (3 - 0) = 36 \%$$



Methode 2

Doel = 3

$$X = (1,09 - 3) / 0,15 = -12,5$$

Aan deze doelstelling is niet voldaan, er wordt eerder een dalende trend waargenomen.

Projectie

Op basis van de huidige trend wordt de gap met de doelstellingen groter.

Conclusie: De doelstelling '3 % van de tewerkgestelde personen in een federaal ambt heeft een handicap' is niet bereikt, evolueert in de verkeerde richting en wordt niet bereikt in 2030.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.8. Verruimen en versterken van de participatie van de ontwikkelingslanden in de instellingen van mondiaal bestuur.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- 16.8.1 Proportion of members and voting rights of developing countries in international organizations

Doelstelling

- Het aandeel in leden van de ontwikkelingslanden verhogen in internationale organisaties
- Het aandeel in stemrecht van de ontwikkelingslanden verhogen in internationale organisaties

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.8 worden behouden, maar wordt nu in de dataverwerking uitgesplitst naar aandeel in de leden zowel als aandeel in stemrecht van de ontwikkelingslanden. Bij de vorige GAP-analyse werd enkel het aandeel in stemrecht van ontwikkelingslanden besproken.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.8:

Doelstelling 1:

Het aandeel in leden van de ontwikkelingslanden verhogen in internationale organisaties.

Leden (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ECOSOC	64,8	64,8	64,8	66,7	68,5	64,8	64,8	63,0
FSB	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
IBRD	75,0	75,0	75,1	75,1	75,1	75,1	75,1	75,1
IFC	75,0	75,0	75,0	75,0	75,0	75,1	75,1	75,3
IMF	75,0	75,0	75,1	75,1	75,1	75,1	74,7	74,7
UNGA	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1
UNSC	53,3	46,7	46,7	53,3	53,3	53,3	53,3	
WTO	71,9	72,2	72,6	72,6	72,6	72,6	72,6	72,6

Bron: UNSTAT (15/02/2024)

Het aandeel in leden van ontwikkelingslanden in internationale organisaties is stabiel. Bij de ene organisatie een lichte stijging, bij andere een lichte daling. Er kan geen uitspraak worden gedaan of de doelstelling al dan niet voldaan is.

Conclusie: De doelstelling 'Het aandeel in leden van de ontwikkelingslanden verhogen in internationale organisaties' is moeilijk te beoordelen, er kan geen éénduidige conclusie worden getrokken.



Doelstelling 2:

Het aandeel in stemrecht van de ontwikkelingslanden verhogen in internationale organisaties.

Stemrecht (%)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ECOSOC	64,8	64,8	64,8	66,7	68,5	64,8	64,8	63,0
FSB	43,9	43,9	43,9	43,9	43,9	43,9	43,9	43,9
IBRD	38,2	37,9	38,9	39,8	39,3	39,1	39,1	39,1
IFC	32,2	32,2	32,2	32,2	32,0	32,2	31,6	31,8
IMF	35,3	37,2	37,7	37,7	37,7	37,8	38,0	37,3
UNGA	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1	74,1
UNSC	53,3	46,7	46,7	53,3	53,3	53,3	53,3	
WTO	71,9	72,2	72,6	72,6	72,6	72,6	72,6	72,6

Bron: UNSTAT (15/02/2024)

Het aandeel van het stemrecht van ontwikkelingslanden in internationale organisaties is stabiel. Bij de ene organisatie een lichte stijging, bij andere een lichte daling. Er kan geen uitspraak worden gedaan of de doelstelling al dan niet voldaan is.

ECOSOC UN Economic and Social Council

FSB Financial Stability Board

IBRD International Bank for Reconstruction and Development

IFC International Finance Corporation

IMF International Monetary Fund

UNGA UN General Assembly

UNSC UN Security Council

WTO World Trade Organisation

Conclusie: De doelstelling 'Het aandeel in stemrecht van de ontwikkelingslanden verhogen in internationale organisaties' is moeilijk te beoordelen, er kan geen éénduidige conclusie worden getrokken.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.9. Tegen 2030 een wettelijke identiteit voorzien voor iedereen, met inbegrip van geboorteregistratie.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- *16.9.1 Proportion of children under 5 years of age whose births have been registered with a civil authority, by age*

Doelstelling

Tegen 2030 een wettelijke identiteit voorzien voor iedereen, met inbegrip van geboorteregistratie

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Binnenlandse Zaken.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.9 worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.9:

Doelstelling:

Tegen 2030 een wettelijke identiteit voorzien voor iedereen, met inbegrip van geboorteregistratie.

Deze SDG target is voldaan, verplichte ID in België, 100% vervuld.

Conclusie: De doelstelling 'Tegen 2030 een wettelijke identiteit voorzien voor iedereen, met inbegrip van geboorteregistratie' is bereikt en zal dit nog steeds zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.10. Publieke toegang tot informatie en beschermen van fundamentele vrijheden, volgens de nationale wetgeving en internationale overeenkomsten garanderen.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- *16.10.1 Number of verified cases of killing, kidnapping, enforced disappearance, arbitrary detention and torture of journalists, associated media personnel, trade unionists and human rights advocates in the previous 12 months*
- *16.10.2 Number of countries that adopt and implement constitutional, statutory and/or policy guarantees for public access to information.*

Doelstelling

- De fundamentele vrijheden worden beschermd.
- Er is publieke toegang tot informatie voor iedereen.
- De persvrijheid neemt toe.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot alle bevoegdheden.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.10 worden up-to-date gebracht. In de vorige GAP-analyse werd dit gezien als 1 doelstelling, deze doelstelling wordt opgesplitst naar drie verschillende doelstellingen die afzonderlijk worden beoordeeld.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.10:

Doelstelling 1:

Beschermen van fundamentele vrijheden.

De doelstelling 'bescherming van de publieke vrijheden volgens nationale wetgeving en internationale overeenkomsten' wordt o.a. gewaarborgd door de Belgische grondwet, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, het Internationaal Verdrag inzake Burgerlijke en Politieke Rechten en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Conclusie: De doelstelling 'Beschermen van fundamentele vrijheden' is bereikt en zal dit in 2030 nog steeds zijn.

Doelstelling 2:

Publieke toegang tot informatie.

De doelstelling publieke toegang tot informatie wordt o.a. bekrachtigd door 'de wet van de openbaarheid van bestuur' en 'het verdrag van Aarhus' en kan als voldaan worden beschouwd.

Conclusie: De doelstelling 'Publieke toegang tot informatie' is bereikt en zal dit in 2030 nog steeds zijn.

Doelstelling 3:

De persvrijheid haalt minimaal niveau 90 op Press freedom index.



Om de persvrijheid te meten kan worden gekeken naar de 'Press Freedom index (PFI)'. In het 'Europe Sustainable Development report' wordt een langetermijndoelstelling geven van 90 voor 'Press Freedom index', met 'nul' de slechtste waarde en 100 de beste.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Press Freedom index	88,20	85,82	87,25	86,84	87,93	87,43	88,31	78,86	76,47

Bron: Europe Sustainable Development Report 2023/24

Methode 1

Doel = 90

$$Y = (76,46 - 0)/(90 - 0) = 85 \%$$

Methode 2

Doel = 90

$$X = (76,46 - 90)/4,39 = -3,08$$

Aan deze doelstelling is niet voldaan, er wordt eerder een dalende trend waargenomen.

Projectie

Op basis van de huidige trend wordt de gap met de doelstellingen groter. Hier is het wel opmerkelijk dat de doelstelling in 2015 al bijna behaald was en we weg evolueren van de doelstelling. Aandachtspunt voor democratische rechtstaat.

Conclusie: De doelstelling 'De persvrijheid haalt minimaal niveau 90 op Press freedom index' is niet bereikt en evolueert in de verkeerde richting, in 2030 zal de doelstelling niet bereikt worden.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.a. Versterken van de relevante nationale instellingen, ook via internationale samenwerking, voor het opbouwen van capaciteit op alle niveaus, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden, om geweld te voorkomen en terrorisme en misdaad te bestrijden.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- *16.a.1 Existence of independent national human rights institutions in compliance with the Paris Principles*

Doelstelling

De doelstelling van België is om via internationale organisaties een bijdrage te leveren aan de versterking van instellingen, capaciteit op te bouwen en de strijd aangaan tegen terrorisme en misdaad.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Justitie, FOD Binnenlandse Zaken, FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.a worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.a:

Doelstelling:

Voor België wordt deze target als voldaan beschouwd o.w.v. het bestaan van onderstaande instellingen en verdragen:

- In België bestaat er het Kinderrechtencommissariaat
- In België 'Amnesty-international' aanwezig
- België ratificeerde het 'Statuut van Rome', dat mede zorgde voor de oprichting van de Internationale strafhoven.
- Er zijn internationale onderzoeksorganen opgericht door de Veiligheidsraad, de Algemene Vergadering, de Mensenrechtenraad, de Secretaris-Generaal of de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten. Ze stellen feiten vast op basis waarvan daders van dergelijke schendingen ter verantwoording kunnen worden geroepen.
- België geeft mee uitvoering aan het EU-beleidskader ter ondersteuning van transitionele justitie.
- Binnen de Europese Unie werkt België nauw samen met de andere lidstaten en de EU-instellingen. Een belangrijke leidraad is de antiterrorismestrategie die de Raad van de EU goedkeurde in 2005.
- België ratificeerde het merendeel van de 'VN-verdragen tegen terrorisme' en verleent steun aan activiteiten en projecten zoals 'het actieplan van de VN-Secretaris-generaal' ter voorkoming van gewelddadig extremisme en aan de initiatieven van de 'UNODC Terrorism Prevention Branch', het 'Counter Terrorism Committee' van de VN-Veiligheidsraad evenals aan de initiatieven van het uitvoerend directoraat van dit comité.
- ...

Conclusie: De doelstelling 'Via internationale organisaties een bijdrage te leveren aan de versterking van instellingen, capaciteit op te bouwen en de strijd aangaan tegen terrorisme en misdaad' wordt als bereikt beschouwd en zal dit waarschijnlijk nog steeds zijn in 2030.



Doelstellingen voor SDG 16 - Bevorder vreedzame en inclusieve samenlevingen met het oog op duurzame ontwikkeling, verzeker toegang tot justitie voor iedereen en creëer op alle niveaus doeltreffende, verantwoordelijke en open instellingen target 16.b. Bevorderen en afdwingen van niet-discriminerende wetten en beleidslijnen voor duurzame ontwikkeling.

UNSTAT formuleerde één indicator om deze SDG target op te volgen:

- *16.b.1 Proportion of population reporting having personally felt discriminated against or harassed in the previous 12 months on the basis of a ground of discrimination prohibited under international human rights law*

Doelstelling

Het bestaan van 'niet discriminerende wetten en beleidslijnen' voor duurzame ontwikkeling.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid (en de gewesten), en valt in het bijzonder onder FOD Justitie en FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu en Federaal Instituut voor duurzame ontwikkeling.

Onderzoek indien deze doelstellingen zelf nog voldoen en up-to-date zijn:

De doelstellingen voor SDG target 16.b worden behouden.

Stand van zaken van de doelstellingen voor SDG 16.b:

Doelstelling:

Het bestaan van 'niet discriminerende wetten en beleidslijnen' voor duurzame ontwikkeling.

De federale strategie voor duurzame ontwikkeling werd ingesteld bij de wet van 5 mei 1997, en gewijzigd op 30 juli 2010. De federale strategie voor duurzame ontwikkeling bestaat uit verschillende instrumenten o.a. 'De Federale strategie bevat een langetermijnvisie voor duurzame ontwikkeling', 'het federaal plan voor duurzame ontwikkeling', 'het federaal rapport over duurzame ontwikkeling'... Er bestaat een 'Federaal instituut voor duurzame ontwikkeling'...

Conclusie: De doelstelling 'Het bestaan van 'niet discriminerende wetten en beleidslijnen' voor duurzame ontwikkeling' kan als bereikt worden beschouwd.



3.17 SDG 17 – Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling



	Doelstelling	Stand van zaken (%)	Evolutie	2030
17.1	1	100 %		
17.2	2	65 %	↓	×
		60 %	↓	×
17.3	1	100 %		✓
17.4	1	100 %		✓
17.5	1	100 %		✓
17.6	1	kwalitatief		
17.7	1	kwalitatief		
17.8	1	kwalitatief		
17.9	1	kwalitatief		
17.10	1	kwalitatief	↑	
17.11	2	0 %	↑	
		0 %	→	
17.12	1	kwalitatief		
17.13	1	0 %	↓	×
17.14	1	kwalitatief		
17.15	1	onbepaald		
17.16	1	100 %		
17.17	1	100 %		
17.18	1	100 %	—	—
17.19	1	100 %	—	—

Aanbeveling voor SDG 17:

- Voor SDG targets 17.2, 17.11 en 17.13 zijn nog heel wat extra inspanningen nodig om de doelstellingen te bereiken (beleidsdomeinen Internationale solidariteit, Buitenlandse zaken en handel, Financiën & Fiscaliteit)
- De SDG targets 17.1, 17.3, 17.4, 17.5, 17.10, 17.16, 17.17, 17.18, 17.19 worden beschouwd als bereikt op basis van genomen initiatieven, maar er kan steeds meer worden gedaan. Deze indicatoren hebben continue opvolging nodig (beleidsdomeinen Internationale solidariteit, Buitenlandse zaken & handel)
- Voor SDG targets 17.6, 17.7, 17.8, 17.9, 17.12, 17.14 kan enkel een kwalitatieve beoordeling worden gemaakt. Het is nagenoeg onmogelijk om hier sluitende uitspraken over te doen, en de doelstelling zal continue opvolging vergen (Internationale solidariteit, Buitenlandse zaken & handel, binnenlandse zaken voor 17.14)



- Voor SDG target 17.15 kan geen uitspraak worden gedaan (Buitenlandse zaken & handel)



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.1 Versterken van de binnenlandse middelenmobilisatie (DRM), ook via internationale steun aan ontwikkelingslanden, om de binnenlandse capaciteit te verbeteren voor het innen van belastingen en andere inkomsten.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 17.1.1 Total government revenue as a proportion of GDP, by source
- 17.1.2 Proportion of domestic budget funded by domestic taxes

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang internationaal.

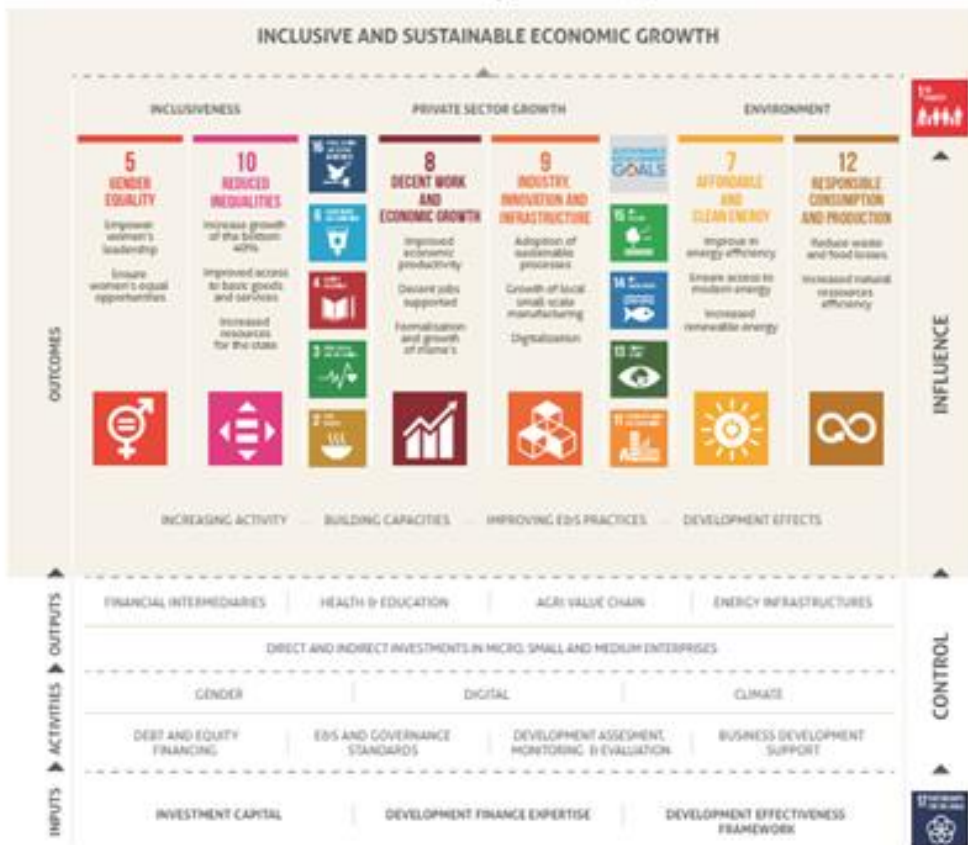
Doelstelling: Versterken van de binnenlandse middelenmobilisatie (DRM), ook via internationale steun aan ontwikkelingslanden, om de binnenlandse capaciteit te verbeteren voor het innen van belastingen en andere inkomsten.

Voorheen werd onderzocht of er andere (Europese of internationale) doelstellingen zijn onderschreven door België die hieraan kunnen worden gekoppeld:

- De Belgische Ontwikkelingssamenwerking besteedt bijzondere aandacht aan het verbeteren van de capaciteiten voor binnenlandse middelenmobilisatie (DRM) in de sectoren van natuurlijke hulpbronnen. In 2020 richtte België zich op de kleinschalige en ambachtelijke mijnbouw (ASM) sector, aangezien deze sector deel uitmaakt van een informele economie die de afgelopen jaren groei heeft doorgemaakt, maar kwetsbaarheden vertoonde die door Covid-19 werden verergerd. Belgische steun aan de ASM-sector tijdens Covid-19 was erop gericht de negatieve effecten van de pandemie te verminderen, de gezondheids- en sociale beschermingsresultaten te verbeteren en de sector te formaliseren voor verbeterde DRM. Na 2020 werd er geen vernieuwde informatie teruggevonden.
- In het meest recente impact rapport van de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (BIO) is er sprake van een relevante 'theory of change', waar de impact duidelijk de link aangeeft met verscheidene SDG's (zie afbeelding). Het is belangrijk de impact te blijven monitoren.



BIO's Theory of Change



Conclusie: deze doelstelling is in principe bereikt, maar ook blijft ook punt van continue aandacht en zorg, want vraagt doorlopende versterking.

Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.2 Ontwikkelde landen dienen ten volle hun verbintenissen aangaande officiële ontwikkelingshulp te implementeren, waaronder ook de verbintenis van vele ontwikkelde landen om 0,7% van het bruto nationaal inkomen te besteden aan officiële ontwikkelingshulp voor ontwikkelingslanden (ODA/GNI) en 0,15% tot 0,20% ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen; ODA-donoren worden aangemoedigd om voor zichzelf een doelstelling te bepalen om minstens 0,2% van de ODA te besteden aan de minst ontwikkelde landen.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.2.1 Net official development assistance, total and to least developed countries, as a proportion of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD) Development Assistance Committee donors' gross national income (GNI)

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België, én ook internationaal.

Doelstelling:

- 0,7 procent van het bruto nationaal inkomen besteden aan officiële ontwikkelingshulp tegen 2030
- 50% ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen

Voor verder onderzoek:

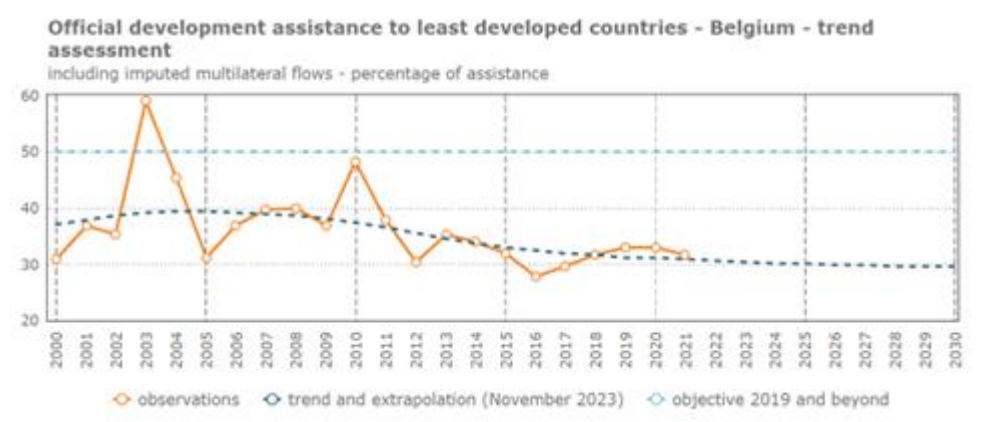
1. In wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische ontwikkelingssamenwerking staat: 0,7 procent van het bruto nationaal inkomen besteden aan officiële ontwikkelingshulp tegen 2030.

In 2022 (voorlopig cijfer) bedroeg de Belgische officiële ontwikkelingshulp 0,45% van het bruto nationaal inkomen. Om de duurzame ontwikkelingsdoelstelling tegen 2030 te bereiken, moet dit cijfer worden verhoogd naar 0,7%. Deze doelstelling zal niet worden gehaald door de trend sinds 2000 voort te zetten (gegevens beschikbaar in november 2023). De officiële ontwikkelingshulp ontwikkelt zich dus ongunstig volgens deze gegevens: [indicators.be - Official development assistance \(i76\)](https://indicators.be/en/official-development-assistance/i76).

Naast België waren in 2022 nog 19 andere EU-landen en ook de EU-instellingen lid van de DAC. Eurostat publiceert gegevens over officiële ontwikkelingshulp voor alle 27 EU-landen. Van 2000 tot 2014 presteerde België beter dan het gemiddelde van de EU27; vanaf 2015 zijn beide bijna gelijk. Wanneer de EU-landen in drie groepen worden verdeeld, behoort België in 2021 met 0,43% tot de beste presteerders, maar ligt het achter bij het EU-gemiddelde van 0,49%. Dat jaar stond Luxemburg op de eerste plaats met 0,99% en Cyprus op de laatste plaats met 0,07%.



In 2021 besteedde België 31,5% van zijn officiële ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen. Om de duurzame ontwikkelingsdoelstelling te bereiken, moet dit cijfer worden verhoogd naar 50%. Deze doelstelling zal niet worden gehaald door de trend sinds 2000 voort te zetten (gegevens beschikbaar in november 2023). De officiële ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen ontwikkelt zich dus ongunstig.



Dit doel 17.2 komt overeen met nr. 51 van de Addis Abeba Actie Agenda (AAAA) van de Derde Internationale Conferentie over Financiering voor Ontwikkeling, die plaatsvond in juli 2015 en waarop de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties resolutie 69/313 aannam (VN, 2015). De EU heeft zich ertoe verbonden om tegen 2030 0,20 procent van het BBP te besteden aan ODA voor minst ontwikkelde landen (EU, 2015, nr. 33). Als goede praktijk moedigt de AAAA aan om ten minste 50 procent van de officiële ontwikkelingshulp aan minst ontwikkelde landen toe te wijzen (VN, 2015, nr. 52). **De Belgische federale regering heeft zich ertoe verbonden dat doel tegen 2019 te bereiken (De Croo, 2016, p. 7). Deze waarde van 50% wordt als doelstelling gebruikt.**

Internationale vergelijking: in 2021 besteedden de DAC-landen (de leden van het Ontwikkelingscomité van de OESO) 26,5% van hun officiële ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen. Dat is minder dan België dat jaar en iets lager dan hun gemiddelde van 27,7% over de periode 1990-2021. **Het Belgische gemiddelde over die hele periode was 6,7 procentpunt hoger dan dat van de DAC-landen. Sinds 1990 heeft België elk jaar beter gepresteerd dan de DAC-landen, behalve in 2012. De laatste jaren is dit verschil kleiner geworden.**

Naast België waren in 2021 nog 18 andere EU-landen en ook de EU-instellingen lid van de DAC. Eurostat publiceert gegevens over officiële ontwikkelingshulp aan de minst ontwikkelde landen voor alle 27 EU-landen. Die Eurostat-gegevens worden uitgedrukt als percentage van het bruto nationaal inkomen. **Wanneer EU-landen in drie groepen worden verdeeld, behoort België met 0,14% in 2021 tot de beste presteerders, en overtreft het EU-gemiddelde van 0,11%. Dat jaar stond Luxemburg op de eerste plaats met 0,45% en Cyprus op de laatste plaats met 0,01%.**

Er zijn concrete doelstellingen gezet. Er kan verder actie worden ondernomen om deze doelstelling nog te verscherpen, en een link te leggen met potentiële spillover effecten.

Conclusie: deze doelstelling is nog niet bereikt.

BELANGRIJKE PRIORITEIT IN LIJN MET SPILLOVER ANALYSE

Vanuit de spillover analyse werd geopperd om deze doelstelling als prioriteit te behandelen: Verhoog de officiële ontwikkelingshulp (ODA) om internationale verplichtingen na te komen. De FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking kan werken aan het verhogen van de Belgische ODA, in overeenstemming met de VN-doelstelling van 0,7% van het BNI. De doelstelling van 0,7% kan worden bereikt door verhoogde begrotingsallocaties en effectievere hulpprojecten.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.3 Bijkomende financiële middelen voor ontwikkelingslanden mobiliseren vanuit verschillende bronnen

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 17.3.1 Foreign direct investments (FDI), official development assistance and South-South Cooperation as a proportion of total domestic budget
- 17.3.2 Volume of remittances (in United States dollars) as a proportion of total GDP

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België, én internationaal.

Doelstelling:

- Bijkomende financiële middelen voor ontwikkelingslanden mobiliseren vanuit verschillende bronnen.

Voor de eerste UNSTAT indicator ontbreekt voor België de data om ze te kunnen beoordelen.

Voor de tweede, de omvang van 'remittances' als aandeel van het GDP zien we een stijging tot 2020, dat als uitschieter tot kan beschouwd worden (2,45%). In 2022 valt het weer terug tot 2,3%

Tabel 1: aandeel 'remittances' van het Belgische GDP

2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
2.27143	2.26349	2.26574	2.27452	2.29129	2.30097	2.45897	2.34095	2.30154

Bron: <https://unstats.un.org/sdgs/dataportal/database>

In lijn met vorige rapportages, heeft België verschillende initiatieven en maatregelen genomen om deze doelstelling te ondersteunen, maar er zijn ook aandachtspunten te vermelden:

1. **Publieke en private investeringen:** België stimuleert investeringen van zowel publieke als private sectoren in ontwikkelingslanden. Dit omvat het verstrekken van garanties en risicokapitaal om private investeringen aan te moedigen.
2. **Internationale samenwerking:** België werkt samen met internationale financiële instellingen en multilaterale ontwikkelingsbanken om bijkomende financiering voor ontwikkelingsprojecten te mobiliseren.

(!) België steunde reeds jaren o.a. het Global Fund – de “oorlogskas” van de wereld tegen HIV/AIDS, tuberculose en malaria. Vanuit [informatie bij Artsen Zonder Grenzen](#), lezen we echter dat België in 2019 een bedrag aankondigde van 60 miljoen euro over 4 jaar, terwijl het Global Fund een driejarige logica volgt. België gaf aan dat er niet meer dan 15 miljoen zal bijgedragen worden voor het jaar 2024, en heeft geen harde belofte gedaan voor de volgende jaren. Dit is dus niet in lijn met de vereiste inspanning van 30%.

(!) In 2023 kondigde België aan om 12,5 miljoen euro toe te zeggen voor het 'Least Developed Countries Fund' (LDCF), bovenop de huidige bijdrage van 15 miljoen euro per jaar in de periode 2021-2024 ([klimaatfonds](#)). De bijdrage ondersteunt projecten die de bevolking in sommige van de armste gebieden ter wereld moet helpen zich beter voor te bereiden op de gevolgen van de klimaatcrisis, zoals langdurige droogtes, stormen, bosbranden en overstromingen. Dat gaat van het beschermen van bossen en het ontwikkelen van duurzame landbouwtechnieken tot het opzetten van waarschuwingssystemen die de lokale bevolking tijdig alarmeert als er een natuurramp aankomt.

3. **Innovatieve financieringsmechanismen:** België onderzoekt en implementeert innovatieve financieringsmechanismen, zoals diaspora-obligaties, waarbij de Belgische diaspora wordt aangemoedigd om te investeren in ontwikkelingsprojecten in hun landen van herkomst.



4. **Publiek-private partnerschappen (PPP's):** België promoot publiek-private partnerschappen om de efficiëntie en impact van ontwikkelingsfinanciering te vergroten. Dit houdt in dat de overheid samenwerkt met private bedrijven om ontwikkelingsdoelstellingen te bereiken.
5. **Fondsenwerving en bewustwording:** Door middel van campagnes en samenwerkingen met NGO's en andere maatschappelijke organisaties, probeert België extra fondsen te werven en het bewustzijn over ontwikkelingsvraagstukken te vergroten.
6. **Technische bijstand en capaciteitsopbouw:** België biedt technische bijstand en ondersteunt capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden om hen te helpen beter toegang te krijgen tot internationale financiële markten en hun eigen financiële systemen te versterken.

Conclusie: deze doelstelling is bereikt. Er kan wel nog verder actie worden ondernomen om deze doelstelling te verscherpen.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.4 Ontwikkelingslanden bijstaan in hun streven naar schuldhoudbaarheid op lange termijn via gecoördineerde beleidslijnen waarbij aandacht wordt besteed aan het aanmoedigen van de schuldfinanciering, de schuldverlichting en de schuldhervorming, indien van toepassing, en de externe schuld aanpakken van arme landen met een grote schuldenlast om hun schuldencrisis in te perken

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.4.1 Debt service as a proportion of exports of goods and services

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, alsook FOD Financiën; FOD BOSA. De target is van belang internationaal.

Doelstellingen: Ontwikkelingslanden bijstaan in hun streven naar schuldhoudbaarheid op lange termijn via gecoördineerde beleidslijnen.

De data ontbreekt om de UNSTAT indicator te beoordelen.

Enkele van de belangrijkste acties en beleidslijnen die België volgt zijn:

1. **Multilaterale samenwerking:** België werkt samen met internationale financiële instellingen en partners om gecoördineerde beleidslijnen te ontwikkelen en te implementeren voor schuldmanagement in ontwikkelingslanden.
2. **Schuldverlichting:** België ondersteunt inspanningen voor schuldverlichting voor ontwikkelingslanden, inclusief deelname aan multilaterale initiatieven zoals het Heavily Indebted Poor Countries (HIPC) Initiative en het Debt Service Suspension Initiative (DSSI) tijdens de COVID-19-pandemie.
3. **Schuldherstructurering:** België pleit voor ordelijke en transparante schuldherstructurerings om de schuldhoudbaarheid van ontwikkelingslanden te verbeteren en crisissituaties te voorkomen.
4. **Bilaterale samenwerking:** Via bilaterale kanalen biedt België technische bijstand en capaciteitsopbouw aan ontwikkelingslanden om hun capaciteit voor schuldmanagement te versterken.
5. **Duurzame financiering:** België promoot duurzame financieringsmechanismen en -praktijken die ontwikkelingslanden helpen om hun schulden op een duurzame manier aan te gaan en te beheren.

Conclusie: deze doelstelling is bereikt getuige bovenstaande stappen. Er kan wel verdere actie worden ondernomen om deze doelstelling te verscherpen, en een link te leggen met potentiële spillover effecten.

Het subdoel 'Finance' binnen SDG 17 heeft het potentieel om de overloop van internationale publieke financiering positief te vergroten via verschillende initiatieven. Maatregelen zoals het versterken van de binnenlandse middelenmobilisatie, het nakomen van verplichtingen voor officiële ontwikkelingshulp, het mobiliseren van aanvullende financiële middelen, het helpen van ontwikkelingslanden bij het bereiken van duurzaam langetermijnbeheer van schulden door gecoördineerd beleid, en het implementeren van regimes ter bevordering van investeringen voor minst ontwikkelde landen, zullen naar verwachting positieve effecten hebben op de overloop van publieke financiering.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.5 Regelingen goedkeuren en uitvoeren die investeringen in de minst ontwikkelde landen moeten bevorderen

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- *17.5.1 Number of countries that adopt and implement investment promotion regimes for least developed countries*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, alsook FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie. De target is van belang voor België, én internationaal.

Doelstelling: Regelingen goedkeuren en uitvoeren die investeringen in de minst ontwikkelde landen moeten bevorderen

UNSTAT geeft voor de indicator 17.5.1 aan dat België zich 2023 een regeling kent voor de bevordering van buitenlandse investeringen, die ontwikkelingslanden ten goede kan komen.

Deze target heeft toepassing op de gehele 'finance' pijler, en zal ook mogelijks effecten hebben op spillovers. Enkele van de initiatieven en acties die België moet blijven ondernemen zijn:

1. **Investeringsbevorderende maatregelen:** specifieke regelingen en stimuleringsmaatregelen om investeringen van Belgische bedrijven en investeerders in de minst ontwikkelde landen aan te moedigen. Dit kan onder meer omvatten het verstrekken van financiële en fiscale incentives.
2. **Technische bijstand en capaciteitsopbouw:** technische bijstand en ondersteuning van capaciteitsopbouw in de minst ontwikkelde landen voorzien om een gunstig investeringsklimaat te bevorderen. Dit omvat het verstrekken van advies en trainingen op het gebied van investeringswetgeving, zakelijke praktijken en regelgevingskaders.
3. **Duurzame ontwikkeling en sociale verantwoordelijkheid:** investeringen aanmoedigen die bijdragen aan duurzame ontwikkeling, inclusief sociale en milieuduurzaamheid, in overeenstemming met internationale normen en richtlijnen.

Conclusie: deze doelstelling is bereikt getuige bovenstaande stappen. Er kan wel verdere actie worden ondernomen om deze doelstelling te verscherpen



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.5 Versterken van de Noord-Zuid-, de Zuid-Zuid- en de regionale en internationale trilaterale samenwerking inzake wetenschap, technologie en innovatie en vergemakkelijken van de toegang daartoe; en het delen van kennis uitbreiden volgens voorwaarden die wederzijds worden bepaald, ook via de verbeterde coördinatie tussen bestaande mechanismen, in het bijzonder op het niveau van de Verenigde Naties, en via een mondiaal mechanisme voor de facilitering van technologie.

UNSTAT formuleerde een indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- *Fixed Internet broadband subscriptions per 100 inhabitants, by speed*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, alsook FIDO; FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu). De target is van belang voor België, én internationaal.

Doelstelling: Versterken van de Noord-Zuid-, de Zuid-Zuid- en de regionale en internationale trilaterale samenwerking en kennisdeling inzake wetenschap, technologie en innovatie

België onderneemt verschillende inspanningen om de beschikbaarheid en snelheid van internetverbindingen te verbeteren, zowel nationaal als internationaal. Hier zijn enkele specifieke maatregelen en activiteiten die België uitvoert in het kader van SDG 17.6.1:

Nationale initiatieven:

1. Infrastructuurontwikkeling:

- Breedbandnetwerken: België investeert in de uitbreiding en modernisering van breedbandnetwerken om hogere snelheden en bredere dekking te bereiken. Dit omvat zowel stedelijke als landelijke gebieden.
- Glasvezeluitrol: Belgische telecombedrijven zoals Proximus en Telenet zijn actief bezig met het uitrollen van glasvezelnetwerken (FTTH - Fiber to the Home) die hogere internetsnelheden mogelijk maken.

2. Regulering en Beleid:

- Nationaal breedbandplan: De Belgische overheid heeft strategieën en plannen opgesteld om breedbandinternettoegang te verbeteren, met specifieke aandacht voor snelheid en dekking. Dit omvat ook stimuleringsmaatregelen voor investeringen in breedbandinfrastructuur.
- Concurrentiebevordering: Regulering door de Belgische telecomautoriteit (BIPT) zorgt ervoor dat er gezonde concurrentie is tussen internetproviders, wat bijdraagt aan betere diensten en prijzen voor consumenten.

3. Ondersteuning:

- Onderwijs en digitale inclusie: Programma's gericht op digitale inclusie helpen scholen en gemeenschappen om toegang te krijgen tot breedbandinternet, waardoor de digitale kloof verkleind wordt.

Internationale Initiatieven:

- ICT-ondersteuning in ontwikkelingslanden: België helpt partnerlanden bij het opzetten en verbeteren van hun ICT-infrastructuur, inclusief breedbandinternet. Dit gebeurt vaak in samenwerking met internationale organisaties en via bilaterale projecten.
- Capaciteitsopbouw: Door middel van opleidingen en technische assistentie helpt België landen om hun ICT-sector te versterken, wat kan bijdragen aan een betere toegang tot breedbandinternet. Een waardevol initiatief vanuit Enabel is o.a. Digital 4 Development: <https://www.enabel.be/nl/d4d-prijs-digitalisering-voor-ontwikkeling-hoogtepunten>.



Conclusie: Deze doelstelling is deels behaald. België onderneemt enkele internationale initiatieven rond digitalisering, maar deze informatie voldoet niet om de hele doelstelling te beoordelen of als voldaan te beschouwen. We bevelen aan hierop inspanningen te blijven ondernemen en op te volgen.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.7 De ontwikkeling, overdracht, verspreiding en verdeling van ecologische technologieën aan ontwikkelingslanden volgens gunstige voorwaarden, ook inzake gunstige en preferentiële bepalingen, zoals wederzijds overeengekomen

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- *17.7.1 Total amount of approved funding for developing countries to promote the development, transfer, dissemination and diffusion of environmentally sound technologies*

Opmerkingen: UNSTAT indicator gaat enkel over funding om de SDG target te promoten. Hiervoor ontbreekt de data. Wel wordt duidelijk dat de totale handel in deze technologieën wat toeneemt sinds 2015.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België, én internationaal.

Doelstelling: Bevorderen en versterken van ontwikkeling, overdracht, verspreiding en verdeling van ecologische technologieën aan ontwikkelingslanden

België neemt verschillende initiatieven om de ontwikkeling, overdracht en verspreiding van milieuvriendelijke technologieën in ontwikkelingslanden te bevorderen. Hier zijn enkele specifieke acties en maatregelen die België onderneemt om bij te dragen aan SDG 17.7.1, evenals relevante bronnen en programma's:

1. Financiële ondersteuning en technische bijstand:

- **Belgische ontwikkelingssamenwerking (DGD):** De DGD financiert verschillende programma's en projecten die gericht zijn op duurzame ontwikkeling en milieuvriendelijke technologieën in ontwikkelingslanden. Dit omvat projecten op het gebied van hernieuwbare energie, waterbeheer en klimaatadaptatie.
- **Groen klimaatfonds (GCF):** België draagt bij aan het Groene Klimaatfonds, dat tot doel heeft ontwikkelingslanden te ondersteunen bij hun inspanningen om de klimaatverandering tegen te gaan door de bevordering van schone technologieën en duurzame ontwikkelingsprojecten.

2. Multilaterale samenwerking:

- **Global Environment Facility (GEF):** België is een donor van de GEF, een internationale financieringsinstelling die projecten ondersteunt die gericht zijn op milieu-innovaties en technologieoverdracht in ontwikkelingslanden
 - ➔ In 2018 droeg België 60 miljoen euro bij aan de 7e GEF-aanvulling, die liep van medio 2018 tot medio 2022.
 - ➔ In april 2022 kwamen de donorlanden van de GEF, na een onderhandelingsproces van meer dan een jaar, overeen tot een recordkapitalisatie om de 8e GEF-cyclus te financieren, die loopt van medio 2022 tot medio 2026. In totaal staan de toezeggingen voor de GEF-8 momenteel op 5,25 miljard USD.

Het thematische overzicht van de GEF-8-kapitalisatie, van medio 2022 tot medio 2026, is als volgt:

- 36% zal worden toegewezen aan Biodiversiteit;
- 16% zal worden toegewezen aan Klimaatverandering;
- 11,6% zal worden toegewezen aan Bodemdegradatie;
- 15% zal worden toegewezen aan Beheer van Giftig Afval en Chemicaliën;
- 10,6% zal worden toegewezen aan Internationale Waterbescherming.

België had voornemens 92,5 miljoen euro bij te dragen aan de 8e GEF, wat neerkomt op een stijging van 54% ten opzichte van de bijdrage aan de 7e GEF (60 miljoen euro).



Gedurende twee jaar (2022 en 2023) had België de eer om zitting te nemen in de GEF-Raad en de zeven andere lidstaten van de Constituyente Vergadering waarvan het lid is, te vertegenwoordigen. Deze omvatten Oostenrijk, Tsjechië, Luxemburg, Slovenië, Slowakije, Turkije en Hongarije.

Conclusie: Door middel van deze initiatieven en samenwerkingsverbanden draagt België aanzienlijk bij aan het bevorderen van milieuvriendelijke technologieën in ontwikkelingslanden, in lijn met de doelstellingen van SDG 17.7.1. Dit is wel een doorlopend aandachtspunt, die verdere actie en opvolging zal vergen.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.8 De technologiebank en het mechanisme voor het opbouwen van wetenschappelijke, technologische en innoverende capaciteit voor de minst ontwikkelde landen volledig operationeel maken tegen 2017 en het gebruik opdrijven van de technologie die dit mogelijk moet maken, in het bijzonder de informatie- en communicatietechnologie.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.8.1 Proportion of individuals using the Internet

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang internationaal.

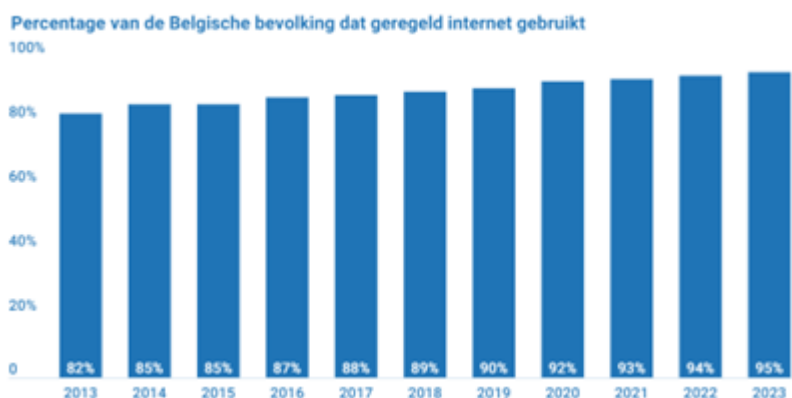
Doelstelling: Implementeren van technologiebank en het mechanisme voor het opbouwen van wetenschappelijke, technologische en innoverende capaciteit voor de minst ontwikkelde landen

België presteert goed op het gebied van internetgebruik onder individuen, wat in lijn is met SDG 17.5 Hier zijn enkele statistieken en initiatieven die de internetpenetratie in België illustreren:

Statistieken over internetgebruik in België

1. Hoge internetpenetratie:

- Volgens de cijfers van Statbel is het gebruik van internet blijven stijgen in 2023: 95% van de Belgen tussen 16 en 74 jaar gebruikt internet tegenover 89% in 2018 en 82% in 2013. Dit blijkt uit de laatste resultaten van de enquête naar het ICT-gebruik bij huishoudens die Statbel, het Belgische statistiekbureau, jaarlijks organiseert. Van de resterende 5% had 2% ten minste drie maanden voor de enquête geen internet meer gebruikt en 3% had nog nooit internet gebruikt.
- Bepaalde categorieën van de bevolking zijn duidelijk minder online dan andere. Zo maakt 16% van de 65-74-jarigen en 18% van de personen met langdurige gezondheidsproblemen geen gebruik van het internet of heeft dat in de drie maanden voor de enquête niet gedaan.
- Eurostat, het statistiekbureau van de Europese Unie, meldde in 2021 dat België tot de top 10 van EU-landen behoort wat betreft internetpenetratie, met meer dan 90% van de bevolking die regelmatig online is. Eurostat biedt vergelijkende gegevens over internetgebruik in EU-landen: Eurostat.



Bron: <https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/ict-gebruik-huishoudens>

2. Digitale inclusie:

- De Belgische overheid heeft programma's opgezet om de digitale kloof te overbruggen, met specifieke initiatieven gericht op kwetsbare groepen zoals ouderen, mensen met een laag inkomen en mensen met een beperking.



- Er zijn subsidies en ondersteuningsprogramma's voor scholen en gemeenschapscentra om ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot internet en digitale middelen.

3. Digitale agenda voor Europa:

- Als lidstaat van de Europese Unie neemt België deel aan de Digitale Agenda voor Europa, een initiatief dat tot doel heeft de digitale economie in Europa te bevorderen. Dit omvat maatregelen om de toegang tot snel internet te verbeteren en de digitale vaardigheden van de bevolking te vergroten.

4. Educatieve programma's:

- De Belgische overheid en verschillende non-profitorganisaties bieden educatieve programma's en trainingen aan om de digitale geletterdheid te verbeteren. Dit helpt mensen om niet alleen toegang te krijgen tot het internet, maar ook om het effectief en veilig te gebruiken.

Conclusie: België neemt verschillende initiatieven, maar op basis daarvan is niet vast te stellen of de doelstellingen voldaan is. Het blijft een punt van continue aandacht, inspanningen en opvolging



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.9 De internationale steun verhogen voor het implementeren van doeltreffende en doelgerichte capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden ter ondersteuning van nationale plannen die erop gericht zijn om alle Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen te implementeren, ook via de Noord-Zuid-, Zuid-Zuid- en trilaterale samenwerking

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- *17.9.1 Dollar value of financial and technical assistance (including through North-South, South-South and triangular cooperation) committed to developing countries*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang internationaal.

Doelstelling: De steun verhogen voor capaciteitsopbouw in ontwikkelingslanden voor de SDGs

De initiatieven die België onderneemt voor capaciteitsopbouw en ondersteuning van ontwikkelingslanden kunnen direct worden gelinkt aan de indicator 17.9.1:

- Financiële ondersteuning en technische bijstand:**
 - Belgische Ontwikkelingssamenwerking (DGD): De DGD biedt substantiële financiële bijdragen aan verschillende ontwikkelingsprogramma's en projecten. Deze bijdragen omvatten directe hulp, projectfinanciering, en ondersteuning van multilaterale instellingen zoals de VN.
 - Ontwikkelingssamenwerkingsprogramma's: De bilaterale samenwerkingsprogramma's tussen België en partnerlanden bevatten zowel financiële steun als technische bijstand. De toegezegde bedragen voor deze programma's dragen bij aan de totale waarde van de financiële en technische bijstand die door België wordt verstrekt.
- Onderwijs en training:**
 - [VLIR-UOS](#) en [ARES](#): Deze organisaties bieden beurzen, financiering voor gezamenlijke onderzoeksprojecten en andere vormen van ondersteuning. De financiële waarde van deze beurzen en projecten, evenals de bijbehorende technische bijstand, worden meegenomen in de berekening van de indicator 17.9.1.
- Multilaterale samenwerking:**
 - Bijdragen aan VN-organisaties: België levert financiële bijdragen aan VN-organisaties zoals UNDP, UNESCO en UNICEF. De waarde van deze bijdragen wordt opgenomen in de rapportage over financiële en technische bijstand.
 - Global Partnership for Effective Development Co-operation (GPEDC): België's betrokkenheid bij en bijdragen aan het GPEDC worden eveneens gerapporteerd en dragen bij aan de indicator 17.9.1. → [Dit profiel](#) geeft een momentopname van de resultaten van België uit de twee meest recente Global Partnership-monitoringsrondes (2018 en 2016). Waar relevant, worden de resultaten van 2018 vergeleken met de gemiddelde resultaten van het Development Assistance Committee (DAC) uit 2018. Het monitoringsproces en het kader van het Global Partnership zijn herzien, en de nieuwe oefening zal worden gelanceerd op de Summit voor Effectieve Ontwikkelingssamenwerking in 2022. De volgende ronde zal plaatsvinden van 2023 tot 2026. Dit profiel zal periodiek worden bijgewerkt zodra nieuwe gegevens door de monitoringsoefening worden gegenereerd.

Conclusie: Deze doelstelling wordt beschouwd als deels voldaan gezien de inspanningen, maar is een punt van continue aandacht, inspanning en opvolging



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.10 Een universeel, op regels gebaseerd, open, niet-discriminerend en billijk multilateraal handelssysteem bevorderen onder de Wereldhandelsorganisatie, ook via het volbrengen van de onderhandelingen onder de Ontwikkelingsagenda van Doha van deze organisatie

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.10.1 Worldwide weighted tariff-average

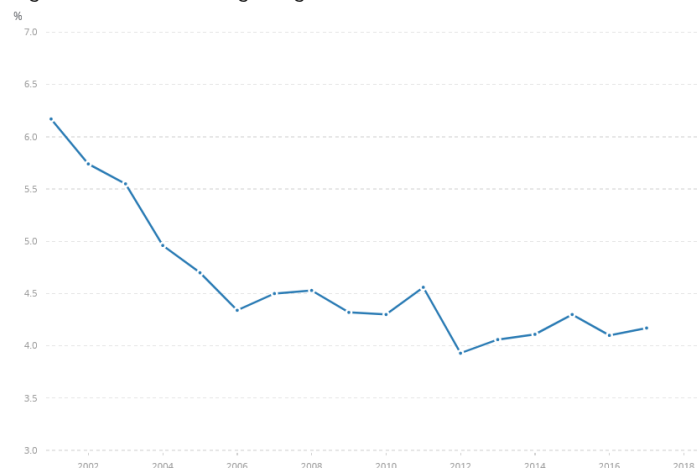
Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: Bevorderen van een universeel, op regels gebaseerd, open, niet-discriminerend en billijk multilateraal handelssysteem onder kader van de WHO en DOHA-Agenda

Opmerkingen: Het begrip 'billijk' is subjectief. Bestaande trade agreements zullen niet steeds als billijk aanzien worden.

Volgens de Wereldbank dalen de gemiddelde handelstarieven sinds 2000, met af en toe korte stijgingen. Voor 'most-favored nations' is het tarief in 2021 gedaald tot 1,5%

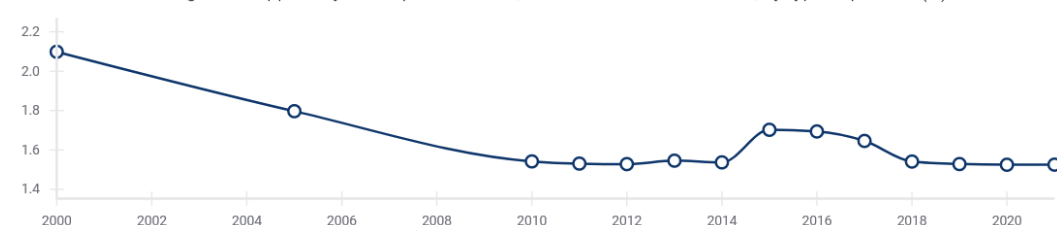
Figuur 1: Gemiddeld gewogen handelstarief, 'most-favored nations', alle producten



Bron: <https://data.worldbank.org/indicator/TM.TAX.MRCH.WM.FN.ZS?end=2021&start=2001&view=chart>

Figuur 2: gemiddeld 'most-favored nation' tarief toegepast door ontwikkelde landen

Average tariff applied by developed countries, most-favored nation status, by type of product (%)



Bron: <https://data.worldbank.org/indicator/TM.TAX.MRCH.WM.FN.ZS?end=2021&start=2001&view=chart>

Het volgende kan worden vastgesteld m.b.t. of er andere (Europese of internationale) doelstellingen zijn onderschreven door België die hieraan kunnen worden gekoppeld:

- De ontwikkelingsagenda van DOHA stelt om markten open te stellen (landbouw/industriële), dit heeft voor-en tegenstanders. De SDG target zelf stelt enkel om die onderhandelingen te volbrengen.



- In algemene beleidsnota Ontwikkelingssamenwerking (nov 2020) wordt verwezen naar handelsbeleid /akkoorden en nood aan coherentie, er wordt echter ook gewag gemaakt van de complexiteit hiervan en er zijn dus geen concrete doelstellingen naar voor geschoven.
- In algemene beleidsnota buitenlands zaken, Europese zaken en buitenlandse handel (okt 2023) wordt gesteld:
 - Gezien de internationale context en de huidige economische en geopolitieke uitdagingen zal ons land zich meer dan ooit blijven inzetten voor het bevorderen van een ambitieus en evenwichtig handelsbeleid, gebaseerd op de pijlers openheid, duurzaamheid en assertiviteit
 - België zal er bij de Commissie op aandringen haar inspanningen te verdubbelen om het werk aan de hervorming van de WTO te versnellen. Het doel moet zijn om het internationale economische systeem te versterken op basis van regels die door iedereen worden gerespecteerd.
 - België hecht veel belang aan de uitvoering van de nieuwe aanpak “Handel en duurzame ontwikkeling” die in juni 2022 door de Europese Commissie werd voorgesteld. Het is belangrijk om deze vooruitgang tot uiting te laten komen in de nieuwe overeenkomsten waarover de Europese Commissie onderhandelt en in de oude, door middel van herzieningsclausules of gemengde comités.

Opmerking: Veronderstelling dat handelsbeleid bij de EU zit, de EU onderhandelt als geheel, doelstelling voor België is het binair: of ze nemen deel en zetten zich in voor hervorming (onder EU) of niet

Conclusie: SDG target 17.10 wordt aanzien als voldaan, met die nuance dat deelname België aan EU actie komend decennium op te volgen is.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.11 De export van ontwikkelingslanden aanzienlijk doen toenemen, in het bijzonder met de bedoeling om het aandeel van de minst ontwikkelde landen in de mondiale export tegen 2020 te verdubbelen.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.11.1 Developing countries' and least developed countries' share of global exports

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België én internationaal.

De UNSTAT indicator lijkt te SDG target volledig te omvatten, de doelstelling zou dan kunnen zijn:

- Aandeel in mondiale export van ontwikkelingslanden moet jaarlijks stijgen tot 2030
- Aandeel in mondiale export van ontwikkelingslanden moet na 2020 verdubbelen.

Gekozen SMART doelstellingen volgens ambitieniveau:

Ambitie type "BAU":

- "Het aandeel van import in België door ontwikkelingslanden minst ontwikkelde landen moet jaarlijks toenemen."

Ambitie type "gematigd":

- "Tegen 2030 het aandeel van import in België door minst ontwikkelde landen moet met 50% stijgen (tov 2020)."

Ambitie type "hoog":

- "Tegen 2030 het aandeel van import in België door minst ontwikkelde landen moet verdubbelen (tov 2020)."

De gegevens hieronder tonen aan de het aandeel ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen in Belgische import & export de afgelopen jaren nauwelijks tot niet toeneemt.

Conclusie is dat deze doelstelling nog niet is voldaan.

Figuur 3: aandeel ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen in Belgische import & export

Indicator	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Het aandeel van ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen in de mondiale import van diensten (%)	2.278	2.117	2.124	2.141	2.120	2.053	2.38	2.365	2.174	
Het aandeel van ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen in de mondiale import van goederen (%)	2.378	2.243	2.341	2.276	2.297	2.217	2.225	2.332	2.429	2.256
Het aandeel van ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen in de mondiale goederenexport (%)	2.485	2.397	2.482	2.421	2.394	2.350	2.389	2.454	2.548	2.364
Het aandeel van ontwikkelingslanden en minst ontwikkelde landen in de mondiale dienstenexport (%)	2.380	2.171	2.137	2.117	2.032	1.958	2.311	2.216	1.956	



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.12 Tijdig de implementatie realiseren van belasting- en quotavrije markttoegang op blijvende wijze voor alle minst ontwikkelde landen, in overeenstemming met de beslissingen van de Wereldhandelsorganisatie, ook door ervoor te zorgen dat de voorkeursregels die van oorsprong van toepassing zijn op import van de minst ontwikkelde landen, transparant en eenvoudig zijn, en bijdragen tot het vergemakkelijken van markttoegang.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.12.1 Average tariffs faced by developing countries, least developed countries and small island developing States

Link met SDG 17.10 voor hervorming/verbetering/onderhandeling van bestaande overeenkomsten.

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: Realiseren van belasting- en quotavrije markttoegang op blijvende wijze voor alle minst ontwikkelde landen

Tabel 2: tarief toegepast door België voor meestbegunstigde en preferentiële status landen

Indicator	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gemiddeld tarief toegepast door ontwikkelde landen, status van meestbegunstigde natie, per type product	1.536	1.701	1.693	1.644	1.540	1.505	1.501	1.502	1.651
Gemiddeld tarief toegepast door ontwikkelde landen, preferentiële status, per type product	1.490	1.656	1.647	1.485	1.366	1.226	1.199	1.169	1.281

In lijn met de gegevens voor 17.10 vertonen de tarieven een dalende lijn, met uitzondering van 2022 waar een weer een beperkte stijging te zien is.

Het volgende kan worden vastgesteld m.b.t. of er andere (Europese of internationale) doelstellingen zijn onderschreven door België die hieraan kunnen worden gekoppeld:

- De ontwikkelingsagenda van DOHA stelt om markten open te stellen (landbouw/industrieel), dit heeft voor- en tegenstanders. De SDG target zelf stelt enkel om die onderhandelingen te volbrengen.
- In algemene beleidsnota Ontwikkelingssamenwerking (nov 2020) wordt verwezen naar handelsbeleid /akkoorden en nood aan coherentie, er wordt echter ook gewag gemaakt van de complexiteit hiervan en er zijn dus geen concrete doelstellingen naar voor geschoven.
- In algemene beleidsnota buitenlands zaken, Europese zaken en buitenlandse handel (okt 2023) wordt gesteld:
 - Gezien de internationale context en de huidige economische en geopolitieke uitdagingen zal ons land zich meer dan ooit blijven inzetten voor het bevorderen van een ambitieus en evenwichtig handelsbeleid, gebaseerd op de pijlers openheid, duurzaamheid en assertiviteit
 - België zal er bij de Commissie op aandringen haar inspanningen te verdubbelen om het werk aan de hervorming van de WTO te versnellen. Het doel moet zijn om het internationale economische systeem te versterken op basis van regels die door iedereen worden gerespecteerd.
 - België hecht veel belang aan de uitvoering van de nieuwe aanpak "Handel en duurzame ontwikkeling" die in juni 2022 door de Europese Commissie werd voorgesteld. Het is belangrijk om deze vooruitgang



tot uiting te laten komen in de nieuwe overeenkomsten waarover de Europese Commissie onderhandelt en in de oude, door middel van herzieningsclausules of gemengde comités.

Stand van zaken België:

- “Everything but arms” EU → De EBA-regeling schaft tarieven en quota af voor alle invoer van goederen (met uitzondering van wapens en munitie) die de EU binnenkomen uit de minst ontwikkelde landen (MOL's). → Hierdoor in feite vervuld voor België, wel met de aanbeveling om komend decennium op te volgen.

Conclusie: ondanks het geleverde werk op Belgisch en Europees niveau kan deze doelstelling nog niet als voldaan beschouwd worden. Er zal continue actie en opvolging nodig blijven.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.13 De globale macro-economische stabiliteit versterken, ook via beleidscoördinatie en beleidscoherentie.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.13.1 Macroeconomic Dashboard

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, alsook FOD Financiën. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: De globale macro-economische stabiliteit versterken

De formulering op indicators.be kan dienen als SMART, maar omvat niet de hele (ruime) SDG target:

- De overheidsschuld moet dalen tegen 2030 om een duurzaam niveau te bereiken en naar het niveau te convergeren dat door de Europese Unie is vastgesteld (60%)

Zeer brede doelstelling, waarbij beleidsmatig het volgende kan worden vastgesteld:

- In Belgisch Staatsblad, 08/10/2013 staat volgende doelstelling tegen 2050:
 - België zal een situatie van evenwicht bereiken wat zijn handels- en financiële relaties met andere landen betreft
 - De schuldenlast die zowel voortvloeit uit sociale verschijnselen als uit milieu- en economische verschijnselen, zal op een houdbaar niveau blijven en de toekomstige generaties dus niet belasten
- Op www.indicators.be wordt volgende gesteld:
 - De overheidsschuld moet dalen tegen 2030 om een duurzaam niveau te bereiken en naar het niveau te convergeren dat door de Europese Unie is vastgesteld (60%);
 - Het verlagen van de overheidsschuld (en de particuliere schuld) laat toe om de macro-economische stabiliteit op wereldschaal te verhogen en om een duurzamere economie voor de toekomstige generaties te ontwikkelen.

De figuur hieronder van de NBB toont aan dat in 2022 de totale geconsolideerde bruto schuld van de gezamenlijke overheid in België 104,3 procent van het bruto binnenlands product bedroeg. Om de duurzame-ontwikkelingsdoelstelling tegen 2030 te realiseren, moet dat cijfer dalen. Volgens de projecties van de Studiecommissie voor de Vergrijzing (beschikbaar in november 2023) wordt dat doel niet bereikt. De totale geconsolideerde bruto schuld van de gezamenlijke overheid evolueert dus ongunstig.

Conclusie: De doelstelling voor wat betreft de overheidsschuld is niet bereikt, en zal ook tegen 2030 niet bereikt worden. Het verzekeren van macro-economische stabiliteit en terugdringen van de overheidsschuld zal continue aandacht, actie en opvolging vergen. Aanbeveling om jaarlijks op te volgen.





Bron: https://indicators.be/nl/i/G17_DBT/Overheidsschuld

SDG target 17.14

Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.14 Beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling versterken.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.14.1 Number of countries with mechanisms in place to enhance policy coherence of sustainable development

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken, alsook FIDO; FOD BOSA. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: Versterken van de beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling

Op Belgisch niveau is het versterken en verzekeren van de beleidscoherentie een van de doelstellingen van de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking. Hiertoe wordt voorzien in verschillende instrumenten, die staan op:

https://diplomatie.belgium.be/nl/Beleid/Ontwikkelingssamenwerking/Wie_zijn_we/Onze_organisatie/beleidscoherentie#ontwikkeling

De wet zelf bevat doelstelling: *“beleidscoherentie nastreven = een proces om te verzekeren dat de doelstellingen en resultaten van het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van een regering niet tegengewerkt worden door het beleid van deze regering op andere domeinen die een impact hebben op de ontwikkelingslanden, en dat deze andere beleidsdomeinen waar mogelijk de ontwikkelingsdoelstellingen steunen;”*

In de beleidsvisie op lange termijn (2050) voor duurzame ontwikkeling staat doelstelling 52 (Belgisch Staatsblad, federale overheidsdienst justitie (8/10/2013)) staat: *Beleidsmaatregelen in diverse relevante domeinen (handel, financiële regelgeving, migratie, landbouw,...) zullen geen negatieve invloed uitoefenen op duurzame ontwikkeling wereldwijd en in het bijzonder in de minst ontwikkelde landen.*

In opvolgende Federale Plannen voor Duurzame Ontwikkeling (FPDO) werd het belang van beleidscoherentie voor ontwikkeling (PCD) en duurzame ontwikkeling (PCSD) benadrukt, en werden concrete acties en mechanismen beschreven om dit te garanderen, zowel politiek als administratief.

Hieronder geven we een kort overzicht van de verschillende instanties die momenteel betrokken zijn bij de beleidscoherentie voor duurzame ontwikkeling in België, voordat we dieper ingaan op de uitdagingen waarmee deze beleidsinstanties worden geconfronteerd.

De Interministeriële Conferentie over Duurzame Ontwikkeling (IMCSD)

In 2016, net na de goedkeuring van de Agenda 2030, werd de Interministeriële Conferentie voor Duurzame Ontwikkeling opnieuw opgericht met een nieuw mandaat. De oprichting van het IMCSD werd gemotiveerd door de erkenning van de noodzaak van geïntegreerde actie en samenwerking op het gebied van duurzame ontwikkeling tussen de verschillende bestuursniveaus in België. Het is een antwoord op de complexe aard van duurzaamheidsvraagstukken, waarbij vaak meerdere partijen moeten samenwerken om effectieve oplossingen te vinden. Het werd in België opgericht als platform voor samenwerking en coördinatie tussen de verschillende overheidsniveaus (federaal, regionaal en gemeenschapsniveau) op het gebied van duurzame ontwikkeling.

De kerntaken van de IMCSD omvatten doorgaans:

- Verantwoordelijk voor de coördinatie van het duurzaamheidsbeleid tussen federaal, regionaal en gemeenschapsniveau. Dit omvat het uitwisselen van informatie, het stellen van gemeenschappelijke doelen en het op elkaar afstemmen van maatregelen om dubbel werk te voorkomen en synergieën te bevorderen.
- Bewaakt de implementatie van duurzaamheidsbeleid op verschillende bestuursniveaus en evalueert de voortgang in de richting van vastgestelde doelstellingen. Dit omvat het verzamelen van gegevens, het analyseren van trends en het identificeren van gebieden waar aanvullende maatregelen nodig zijn.
- Bevordert participatie en dialoog tussen belanghebbenden, waaronder maatschappelijke organisaties, bedrijven, academische instellingen en burgers. Dit omvat het organiseren van bijeenkomsten, het raadplegen van belanghebbenden en het betrekken van diverse stemmen bij besluitvormingsprocessen.
- Vertegenwoordigt België in internationale fora en bevordert de samenwerking met andere landen en internationale organisaties op het gebied van duurzame ontwikkeling. Dit omvat het delen van beste praktijken, het aanmoedigen van gezamenlijke projecten en het bijdragen aan internationale initiatieven.

De taken en prioriteiten van het IMCSD kunnen in de loop van de tijd veranderen, afhankelijk van veranderende beleidscontexten, opkomende uitdagingen en nieuwe kansen op het gebied van duurzame ontwikkeling.

Interdepartementale Commissie voor Duurzame Ontwikkeling (ICDO)

De ICDO is belast met het toezicht op de administratieve coördinatie, voornamelijk tussen federale entiteiten (FOD's, enz.) bij de uitvoering van de FOD. Het coördineert bijvoorbeeld het federale beleid dat bijdraagt aan duurzame ontwikkeling, de coördinatie van de voorbereiding, de uitvoering en de opvolging van de FPDO. Het is het formele orgaan waarin een transversale aanpak wordt ontwikkeld, dat de samenwerking tussen federale overheidsdiensten en met andere organisaties stimuleert. De coherente implementatie van het federale plan is dus sterk afhankelijk van de mechanismen die onder het beheer van deze ICDO bestaan. Andere samenwerkingsmechanismen tussen federale departementen bestaan naast elkaar, zoals de interdepartementale coördinatie van gendermain-streaming, een netwerk van federale armoedeambtenaren, een netwerk van federale diversiteit, ...

De Adviesraad voor Beleidscoherentie in Ontwikkeling (ABCO)

In 2014 is de Adviesraad Beleidscoherentie voor Ontwikkeling ingesteld, met focus op het bevorderen van beleidscoherentie voor ontwikkeling (samenwerking). Hun voornaamste rol is het adviseren van de Belgische regering over de ontwikkeling en implementatie van beleid dat de ontwikkelingsdoelstellingen bevordert, zowel nationaal als internationaal.

De adviesraad is verantwoordelijk voor de volgende taken:

De voornaamste verantwoordelijkheid van de Raad is het bieden van begeleiding aan de Belgische federale autoriteiten bij het bereiken van een grotere beleidscoherentie voor ontwikkeling, in overeenstemming met artikel 208 van het Verdrag van Lissabon en artikel 8 van de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.



- Het beantwoorden van vragen van de minister van Ontwikkelingssamenwerking over federale maatregelen binnen zijn rechtsgebied die gevolgen hebben voor ontwikkelingslanden.
- Het ontwikkelen van voorstellen die als basis kunnen dienen voor het werk van de Interministeriële Conferentie over Beleidscoherentie voor Ontwikkeling.
- Op verzoek adviseren zij de regering en de Belgische entiteiten die verantwoordelijk zijn voor beleidscoherentie voor ontwikkeling over de implementatie van aanbevelingen over beleidscoherentie voor ontwikkeling van internationale entiteiten of over de standpunten van België tijdens internationale bijeenkomsten.
- Het uitspreken, op vraag van het betrokken bewindslid, over impactbeoordelingen met betrekking tot de beleidscoherentie voor ontwikkeling, zoals bepaald in hoofdstuk 8, artikel 31 van de wet van 19 maart 2013 betreffende de Belgische Ontwikkelingssamenwerking.

RIA via wet van 15 december 2013 (wet houdende diverse bepalingen inzake administratieve vereenvoudiging)

“Voor de toepassing van deze wet wordt onder "regelgevingsimpactanalyse", hierna "impactanalyse" genoemd, verstaan de evaluatie van de potentiële gevolgen van de voorontwerpen van wet en van de ontwerpen van koninklijke of ministeriële besluiten en waarvoor de tussenkomst van de Ministerraad is vereist door een wettelijke of reglementaire bepaling, op de economie, het leefmilieu, de sociale aspecten en de overheidsdiensten, voorafgaand aan de goedkeuring ervan door de politieke overheid.

Aanbeveling is “RIA's opmaken van alle relevante (volgens wet van 15 december 2013) voorontwerpen van wet en van de ontwerpen van koninklijke of ministeriële besluiten en waarvoor de tussenkomst van de Ministerraad is vereist door een wettelijke of reglementaire bepaling.”

Conclusie: De mechanismes zijn ingericht en functioneel, maar kunnen nog verder versterkt worden. Deze doelstelling kan nog niet als voldaan beschouwd worden, en zal continue aandacht en opvolging vergen.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.15 De beleidsruimte en het leiderschap van elke land respecteren om beleidslijnen uit te werken en om duurzame ontwikkeling te implementeren om een einde te maken aan armoede.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- *17.15.1 Extent of use of country-owned results frameworks and planning tools by providers of development cooperation*

De UNSTAT indicator beoordeelt de mate waarin donors van ontwikkelingssamenwerking/partners hun interventies ontwerpen door te steunen op objectieven en resultaten van indicatoren die komen van beleidskaders van het land zelf (die prioriteiten en doelen van het land weergeven).
<https://unstats.un.org/sdgs/metadata/files/Metadata-17-15-01.pdf>

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling:

Voor elke ontwikkelingsinterventie van aanzienlijke omvang zouden volgende dimensies moeten voldaan en kunnen beoordeeld worden

- Q1. Of doelstellingen ontleend zijn aan door de overheid geleide resultaatkaders, plannen en strategieën
- Q2. Aandeel resultaatindicatoren (uitkomstindicatoren) die zijn ontleend aan door de overheid geleide resultaatkaders, plannen en strategieën %
- Q3. Aandeel van resultaatindicatoren (uitkomstindicatoren) die zullen steunen op gegevensbronnen die worden verstrekt door bestaande, door het land geleide monitoringsystemen of nationale statistische diensten om de projectvoortgang te volgen %"

België is verder onderdeel van Busan partnerschap (2011) waarin volgende principes worden gevolgd

a) "Ownership of development priorities by developing countries. Partnerships for development can only succeed if they are led by developing countries, implementing approaches that are tailored to country--specific situations and needs."

b) Focus on results. Our investments and efforts must have a lasting impact on eradicating poverty and reducing inequality, on sustainable development, and on enhancing developing countries capacities aligned with the priorities and policies set out by developing countries themselves."

Specifieke lokale plannen zouden ook directe funding kunnen krijgen (ODA of andere, link met SDG 17 targets over financiële namelijk 17.1 tot en met 17.5)

Zie ook: <https://www.glo-be.be/nl/quick-articles/alle-belgische-ontwikkelingsprojecten-op-openaidbe>

Ambitie type "BAU":

"Onmiddellijk het Busan partnerschap implementeren en respecteren. Meet hiervoor steeds voor een Belgische ontwikkelingsinterventie de drie vragen op UN metadata, waarbij jaarlijks als doel geldt:

- het deel (%) van het aantal interventies met objectieven die voortkomen van beleidskaders, plannen of strategieën van de lokale overheid moet jaar na jaar stijgen;
- het gemiddeld deel (%) indicators per interventie dat voorkomt uit resultaten, beleidskaders, plannen of strategieën van de lokale overheid moet jaar na jaar stijgen
- het gemiddeld deel (%) indicators per interventie dat steunt op databronnen bezorgd door lokale monitoring systemen of lokaal statistische diensten om projectvoortgang te monitoren (%), moet jaar na jaar stijgen"

Ambitie type "gematigd":



“Onmiddellijk het Busan partnerschap implementeren en respecteren. Meet hiervoor steeds voor een Belgische ontwikkelingsinterventie de drie vragen op UN metadata, waarbij jaarlijks als doel geldt:

- het deel a (in %) van het aantal interventies in jaar n met objectieven die voortkomen van beleidskaders, plannen of strategieën van de lokale overheid moet jaarlijks dat % verhogen met minstens 50% van (100%-a); startjaar n is 2021.
- het gemiddeld deel b (%) indicators in jaar n per interventie dat voorkomt uit resultaten, beleidskaders, plannen of strategieën van de lokale overheid moet jaarlijks dat % verhogen met minstens 50% van (100%-b); startjaar n is 2021.
- het gemiddeld deel c (%) indicators in jaar n per interventie dat steunt op databronnen bezorgd door lokale monitoring systemen of lokaal statistische diensten om projectvoortgang te monitoren (%), moet jaarlijks dat % verhogen met minstens 50% van (100%-c); startjaar n is 2021.

Ambitie type “hoog”:

“Onmiddellijk het Busan partnerschap implementeren en respecteren. Meet hiervoor steeds voor een Belgische ontwikkelings interventie de drie vragen op UN metadata, waarbij jaarlijks als doel geldt:

- het deel (%) van het aantal interventies met objectieven die voortkomen van beleidskaders, plannen of strategieën van de lokale overheid moet tegen 2030 100% bedragen; “
- het gemiddeld deel (%) indicators per interventie dat voorkomt uit resultaten, beleidskaders, plannen of strategieën van de lokale overheid moet tegen 2030 100% bedragen;”
- het gemiddeld deel (%) indicators per interventie dat steunt op databronnen bezorgd door lokale monitoring systemen of lokaal statistische diensten om projectvoortgang te monitoren (%), moet tegen 2030 100% bedragen;”

Conclusie: Op basis van de beschikbare informatie is er geen beoordeling van deze doelstelling te geven. De benodigde informatie elementen worden voor België niet consequent opgevolgd. Dit zal continue aandacht en opvolging vergen



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.16 Het Globaal Partnerschap voor duurzame ontwikkeling versterken, aangevuld door partnerschappen met meerdere belanghebbenden (multi-stakeholderpartnerschappen) en kennis, expertise, technologie en financiële hulpmiddelen mobiliseren en delen met het oog op het bereiken van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen in alle landen, in het bijzonder in de ontwikkelingslanden

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- *17.16.1 Number of countries reporting progress in multi-stakeholder development effectiveness monitoring frameworks that support the achievement of the sustainable development goals*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: Sterkere deelname in partnerschappen voor duurzame ontwikkeling met meerdere belanghebbenden.

Het volgende kan worden vastgesteld:

België is in 2016 toegetreden tot het Global Partnership for Sustainable Development Data (GPSDD) wat als doel heeft via data verzameling bij te dragen tot het bereiken van de SDG doelstellingen tegen 2030.

- “België engageert zich binnen het GPSDD onder andere om zijn partnerlanden te ondersteunen bij het verzamelen en analyseren van relevante data in partnerschap met de privésector en het maatschappelijk middenveld, de juiste infrastructuur en vaardigheden te ontwikkelen om hiermee een effectief beleid voor duurzame ontwikkeling te voeren en tegelijk de privacy van de burgers te beschermen. België zal zich ook op nationaal, Europees en multilateraal vlak blijven inzetten voor het integreren van digitalisering in het ontwikkelingsbeleid en voor een correcte monitoring van de Sustainable Development Goals.”

https://diplomatie.belgium.be/nl/newsroom/nieuws/2016/global_partnership_for_sustainable_development_data

Zie ook SDG 17.18 & 17.9.

Conclusie: Toetreding tot GPSDD wordt beschouwd als voldoende voor deze doelstelling, die dus beschouwd kan worden als bereikt. Met de nuance om ook multi stakeholderpartnerships verder op te volgen.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.17 Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen aanmoedigen en bevorderen, voortbouwend op de ervaring en het netwerk van partnerschappen.

UNSTAT formuleerde een indicator om deze SDG target op te volgen:

- 17.17.1 Amount of United States dollars committed to public-private and civil society partnerships

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: Meer middelen inzetten voor Doeltreffende openbare, publiek-private en maatschappelijke partnerschappen.

Opmerkingen:

- Deze SDG target gaat samen met SDG target 17.16 over partnerschappen.
- De UNSTAT indicator gaat over financiële terwijl dat bij de target zelf niet duidelijk is (partnerschap zelf, plan?)

Het volgende kan worden vastgesteld:

- In de beleidsnota Ontwikkelingssamenwerking (nov 2020) wordt vermeld: We zien de private sector als een partner om mee te werken aan een beter klimaat en leefomgeving. Meer investeringen in de productie van hernieuwbare energie en in elektriciteitsnetwerken zijn nodig om het gebruik van vervuilende fossiele brandstoffen uit te faseren en de toegang tot elektriciteit te bevorderen. Sub-Sahara Afrika blijft ver achterop hinken wanneer het over toegang tot elektriciteit gaat, met alle gevolgen vandie voor de ondernemingen, maar ook voor gezinnen die blijven koken met fossiele brandstoffen, wat dan weer tot gezondheidsproblemen leidt. Er is een belangrijke rol weggelegd voor BIO om zich in te schrijven in deze noodzakelijke economische en ecologische transitie.
- Charter over SDG's (België 2016): Meer dan 100 organisaties van public en private sector zowel als civil society hebben een Belgisch charter voor internationale ontwikkeling getekend met doel of maken en versterken van partnerschappen over de grenzen heen. Specifieke fora over verschillende thema's.

SMART doelstellingen volgens ambitieniveau

Ambitie type "BAU":

- "Continu (bijv. jaarlijks overzicht) de werking (missie) van de Belgische Investeringsmaatschappij voor Ontwikkelingslanden (BIO) blijven uitvoeren. Het aantal ondertekenaars (zowel organisaties als individueel) van het Belgisch charter moet jaar na jaar stijgen. In België organiseer minstens jaarlijks een forum waarbij deelnemers kunnen participeren in de formulering van duurzame ontwikkelingsstrategie."

Ambitie type "gematigd":

- "Continu (bijv. jaarlijks overzicht) de werking (missie) van BIO blijven uitvoeren, waarbij de steun aan Sub-Sahara Afrika moet verhogen (met focus op specifieke projecten mbt toegang tot elektriciteit en gezondheid). Het aantal ondertekenaars (zowel organisaties als individueel) van het Belgisch charter moet met 50% stijgen tegen 2030 in vergelijking met status van 2020. In België organiseer minstens jaarlijks een forum waarbij deelnemers kunnen participeren in de formulering van duurzame ontwikkelingsstrategie."

Ambitie type "hoog":



- “Continu (bijv. jaarlijks overzicht) de werking (missie) van BIO blijven uitvoeren, waarbij de steun aan Sub-Sahara Afrika moet verdubbelen (met focus op specifieke projecten mbt toegang tot elektriciteit en gezondheid). Het aantal ondertekenaars (zowel organisaties als individueel) van het Belgisch charter moet verdubbelen tegen 2030 in vergelijking met status van 2020. In België organiseer minstens halfjaarlijks een forum waarbij deelnemers kunnen participeren in de formulering van duurzame ontwikkelingsstrategie.”

Conclusie: Aan deze doelstelling wordt voldaan, ook gezien vaststellingen voor 17.16. Deze doelstelling zal wel continue aandacht, actie en opvolging vergen



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.18 Tegen 2020 de steun voor capaciteitsopbouw verhogen aan ontwikkelingslanden, inclusief de minst ontwikkelde landen en de kleine eilandstaten in ontwikkeling, om de beschikbaarheid van hoogwaardige, actuele en betrouwbare gegevens opgedeeld naar inkomen, gender, leeftijd, ras, etnische afkomst, migratiestatus, handicap, geografische locatie en andere kenmerken relevant in een nationale context, aanzienlijk op te drijven .

UNSTAT formuleerde drie indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- *17.18.1 Statistical capacity indicator for Sustainable Development Goal monitoring (The IAEG-SDGs is currently reviewing a statistical capacity indicator for 17.18.1.)*
- *17.18.2 Number of countries that have national statistical legislation that complies with the Fundamental Principles of Official Statistics*
- *17.18.3 Number of countries with a national statistical plan that is fully funded and under implementation, by source of funding*

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Buitenlandse Zaken. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: Verhogen van de steun voor statistische capaciteitsopbouw aan ontwikkelingslanden om de beschikbaarheid van hoogwaardige, actuele en betrouwbare gegevens te vergroten.

De UNSTAT indicatoren geven geen relevante informatie om de doelstelling voor België te beoordelen

Met betrekking tot Europese of internationale doelstellingen die zijn onderschreven door België, kan het volgende worden vastgesteld:

- De doelstelling lijkt vergelijkbaar met SDG 17.6 & 17.9 & 17.16 & 17.19
 - 17.16 beschouwen we als deel van data-opvolging en verzameling
 - 17.19 als opvolging van SDG targets zelf via indicatoren; continu werk
- België is in 2016 toegetreden tot het Global Partnership for Sustainable Development Data (GPSDD) wat als doel heeft via data verzameling bij te dragen tot het bereiken van de SDG doelstellingen tegen 2030. Zie SDG target 17.16

Deze doelstelling wordt als voldaan beschouwd:

- door deelname aan Global Partnership for Sustainable Development Data (GPSDD). Suggestie is wel om dit komend decennium te behouden/op te volgen. Zie ook SDG 17.16
- België moet meewerken om National Statistic Development Strategies (NSDS) te promoten in ontwikkelingslanden. 17.18.3 Number of countries with a national statistical plan that is fully funded and under implementation, by source of funding "The Partnership in Statistics for Development in the 21st Century (PARIS21) was founded in November 1999 by the United Nations, the European Commission, the Organisation for Economic Co-operation and Development, the International Monetary Fund, and the World Bank, in response to the UN Economic and Social Council resolution on the goals of the UN Conference on Development." → Via EC lid van Paris 21, als voldaan beschouwd voor België.



Doelstellingen voor SDG 17 - Versterk de implementatiemiddelen en revitaliseer het wereldwijd partnerschap voor duurzame ontwikkeling target 17.19 Tegen 2030 voortbouwen op bestaande initiatieven om metingen te ontwikkelen met betrekking tot de vooruitgang van duurzame ontwikkeling die kunnen dienen als aanvulling op het bruto binnenlands product, en de statistische capaciteitsopbouw ondersteunen in ontwikkelingslanden.

UNSTAT formuleerde twee indicatoren om deze SDG target op te volgen:

- 17.19.1 Dollar value of all resources made available to strengthen statistical capacity in developing countries
- 17.19.2 Proportion of countries that (a) have conducted at least one population and housing census in the last 10 years; and (b) have achieved 100 per cent birth registration and 80 per cent death registration

Het behalen van deze doelstelling behoort tot de federale bevoegdheid, en valt in het bijzonder onder FOD Economie; FOD Buitenlandse Zaken; FIDO; FOD Volksgezondheid (DG Leefmilieu); federaal planbureau, FOB Mobiliteit. De target is van belang voor België én internationaal.

Doelstelling: Ontwikkelen van metingen met betrekking tot de vooruitgang van duurzame ontwikkeling.

Met betrekking tot Europese of internationale doelstellingen die zijn onderschreven door België, kan het volgende worden vastgesteld:

- Vergelijkbaar met SDG 17.6 & 17.8.
- I.v.m. het “binnenland”: het bestaan van indicators.be vervult in feite deze doelstelling al in zekere mate; deze expertise kan ook aangewend worden om mee te helpen de capaciteit op te bouwen in het buitenland
- België is in 2016 toegetreden tot het Global Partnership for Sustainable Development Data (GPSDD) wat als doel heeft via data verzameling bij te dragen tot het bereiken van de SDG doelstellingen tegen 2030.
 - “België engageert zich binnen het GPSDD onder andere om zijn partnerlanden te ondersteunen bij het verzamelen en analyseren van relevante data in partnerschap met de privésector en het maatschappelijk middenveld, de juiste infrastructuur en vaardigheden te ontwikkelen om hiermee een effectief beleid voor duurzame ontwikkeling te voeren en tegelijk de privacy van de burgers te beschermen. België zal zich ook op nationaal, Europees en multilateraal vlak blijven inzetten voor het integreren van digitalisering in het ontwikkelingsbeleid en voor een correcte monitoring van de Sustainable Development Goals.” (https://diplomatie.belgium.be/nl/newsroom/nieuws/2016/global_partnership_for_sustainable_development_data)
- In feite toont ook deze studie en de aanvullende spillover analyse het engagement van België om de gap analyse te maken in hoeverre België nog verwijderd is van de vervulling van de SDG targets die reeds SMART gedefinieerd zijn alsook van andere SMART gedefinieerde doelstellingen die SDG targets (die zelf niet SMART gedefinieerd zijn) omvatten.

Conclusie: Op basis van de drie bovenstaande opmerkingen stellen we dat deze doelstelling in feite voldaan is. Jaarlijks op te volgen dat verdere initiatieven gebeuren.

